

ความตั้งใจระหว่างบุคคลและรูปแบบความผูกพัน: รูปแบบที่คล้ายคลึงกับตน
รูปแบบที่เติมเต็มซึ่งกันและกัน และรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง

นายอนุรักษ์ แทนทอง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม

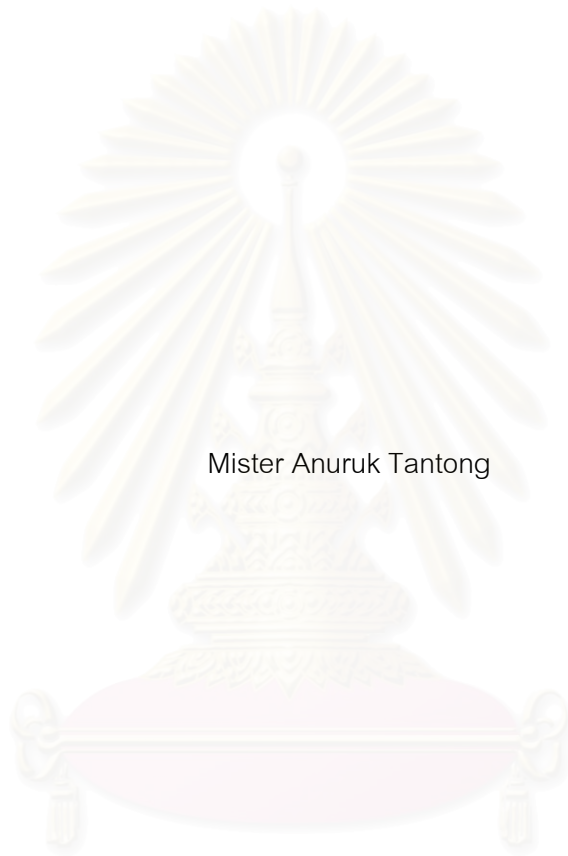
คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2548

ISBN 974-14-1982-1

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

INTERPERSONAL ATTRACTION AND ATTACHMENT STYLES: SELF SIMILARITY,
COMPLEMENTARITY, AND ATTACHMENT SECURITY

Mister Anuruk Tantong

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Social Psychology

Faculty of Psychology
Chulalongkorn University

Academic Year 2005

ISBN 974-14-1982-1

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความตึงเครียดระหว่างบุคคลและรูปแบบความผูกพัน: รูปแบบที่คล้ายคลึงกับตน รูปแบบที่เติมเต็มซึ่งกันและกัน และรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง

โดย

นายอนุรักษ์ แทนทอง

สาขาวิชา

จิตวิทยาสังคม

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศักนางค์ มณีศรี

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

..... คณบดีคณะจิตวิทยา
(รองศาสตราจารย์ ดร. สมโภชน์ เขียมสุภาษิต)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ชีระพร อูวรรณโณ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศักนางค์ มณีศรี)

..... กรรมการ
(อาจารย์จรุงกุล บุรพวงค์)

อนุรักษ์ แทนทอง : ความดึงดูดใจระหว่างบุคคลและรูปแบบความผูกพัน: รูปแบบที่คล้ายคลึงกับตน รูปแบบที่เติมเต็มซึ่งกันและกัน และรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง (INTERPERSONAL ATTRACTION AND ATTACHMENT STYLES: SELF SIMILARITY, COMPLEMENTARITY, AND ATTACHMENT SECURITY)
อ. ที่ปรึกษา : ผศ. ดร. ศักนางค์ มณีศรี, 166 หน้า. ISBN: 974-14-1982-1

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอิทธิพลของรูปแบบความผูกพันที่มีต่อการเกิด ความดึงดูดใจระหว่างบุคคล ผู้เข้าร่วมการวิจัยเป็นนิสิต นักศึกษา ระดับปริญญาตรี จำนวน 416 คน ถูกจำแนกว่ามีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง หรือแบบหมกมุ่น หรือแบบหวาดกลัว หรือแบบไม่สนใจ แล้วถูกสุ่มเข้ารับเงื่อนไขการทดลองเงื่อนไขใดเงื่อนไขหนึ่งจาก 16 เงื่อนไข ผู้เข้าร่วมการวิจัยอ่านสถานการณ์คู่รักสมมติ ซึ่งถูกออกแบบมาเพื่อแสดงถึงรูปแบบของพฤติกรรม ความสัมพันธ์แบบโรแมนติก 1 ใน 4 รูปแบบ ตามรูปแบบความผูกพันในวัยผู้ใหญ่ และประเมิน ความดึงดูดใจที่มีต่อคู่รัก

ผลการวิจัย พบว่า

1. สมมติฐานรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงได้รับการสนับสนุน คู่รักที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง ถูกผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง แบบหมกมุ่น แบบหวาดกลัว และแบบไม่สนใจ ประเมินว่ามีความดึงดูดใจมากที่สุด ($p < .05$)
2. สมมติฐานความคล้ายคลึงกันของรูปแบบความผูกพันได้รับการสนับสนุน บุคคล ประเมินคู่รักที่มีรูปแบบความผูกพันคล้ายคลึงกับตน ว่ามีความดึงดูดใจสูงกว่าบุคคลที่ไม่ได้มี รูปแบบความผูกพันคล้ายคลึงกับคู่รัก ($p < .05$)
3. สมมติฐานรูปแบบความผูกพันที่มีลักษณะเติมเต็มซึ่งกันและกันไม่ได้ได้รับการสนับสนุน ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง ไม่ได้ประเมินคู่รักที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัวว่ามีความดึงดูดใจสูงกว่าคู่รักที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง แบบหมกมุ่น และแบบไม่สนใจ ($p < .05$); ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น ไม่ได้ประเมินคู่รักที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจว่ามีความดึงดูดใจสูงกว่าคู่รักที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง แบบหมกมุ่น และแบบหวาดกลัว ($p < .05$)

สาขาวิชา.....จิตวิทยาสังคม..... ลายมือชื่อนิสิต.....
ปีการศึกษา.....2548..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

4678138638 : MAJOR SOCIAL PSYCHOLOGY

KEY WORD: INTERPERSONAL ATTRACTION/ ATTACHMENT STYLES/ SELF
SIMILARITY/ COMPLEMENTARITY/ ATTACHMENT SECURITY

ANURUK TANTONG: INTERPERSONAL ATTRACTION AND ATTACHMENT
STYLES: SELF SIMILARITY, COMPLEMENTARITY, AND ATTACHMENT
SECURITY. THESIS ADVISOR: ASST. PROF. KAKANANG MANEESRI, Ph.D.,
166 pp. ISBN: 974-14-1982-1

The purpose of this research was to examine the effect of attachment styles on interpersonal attraction. Four-hundred and sixteen undergraduate students were classified into one of four attachment styles: secure, preoccupied, fearful, and dismissing. Then they were randomly assigned to one of 16 experimental conditions. They read hypothetical romantic partner scenario, which were designed to capture the pattern of romantic relationship behaviors prototypical of one of the four adult attachment styles and rated their attraction to the romantic partner.

Results show that:

1. Attachment security hypothesis is supported: The secure partner is rated as most attractive by secure, preoccupied, fearful, and dismissing individuals ($p < .05$).
2. Self-similarity hypothesis is supported: Individuals rate the romantic partner who has similar attachment style as more attractive than do individuals who do not share similar attachment styles with that romantic partner ($p < .05$).
3. Complementarity hypothesis is not supported: secure individuals do not rate fearful partner as more attractive than secure, preoccupied, and dismissing partner ($p < .05$); preoccupied individuals do not rate dismissing partner as more attractive than secure, preoccupied, and fearful partner ($p < .05$).

Field of study.....Social Psychology.....

Academic year.....2005.....

Student's signature.....Anuruk Tantong.....

Advisor's signature.....Kakanang Manesri.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลือเวลาอันมีค่าของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คัดนางค์ มณีศรี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ซึ่งให้ความรู้ คำแนะนำ แก่ผู้วิจัย ตลอดจนช่วยตรวจสอบเพื่อแก้ไขจุดบกพร่องต่าง ๆ ในการทำวิทยานิพนธ์อย่างละเอียด อีกทั้งยังคงคอยให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง และขอกราบขอบพระคุณ เป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. ธีระพร อุวรรณโณ และอาจารย์ จรุงกุล บุรพวงศ์ ผู้ซึ่งให้ความรู้อันมีคุณค่ายิ่งต่อผู้วิจัย และยังให้ข้อชี้แนะที่เป็นประโยชน์สำหรับ งานวิจัย ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร. นงลักษณ์ วิรัชชัย ที่กรุณาถ่ายทอด ความรู้ทางด้านสถิติแก่ผู้วิจัย

กราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กรรณิการ์ นลราชสุวัจน์ อาจารย์ ฉัตรวิบูลย์ ฉาวเกียรติ อาจารย์สุภลักษณ์ ลวดลาย และคณาจารย์ทุกท่านที่ให้โอกาสผู้วิจัยได้เก็บ ข้อมูลในชั้นเรียน

ขอขอบคุณ อาจารย์วัชรภรณ์ เฟ่งจิตต์ และคุณพีระ พนาสุภน ที่คอยสอบถาม ความคืบหน้าในการทำวิจัยและคอยให้กำลังใจแก่ผู้วิจัย ขอขอบคุณ อาจารย์ทิพย์นภา หวนสุริยา คุณเสาวลักษณ์ อัศวเทววิช และคุณธิตติมา วิยะรัตนกุล ที่คอยให้คำปรึกษา ให้ความช่วยเหลือ ตลอดจนเป็นผู้ให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา

ขอขอบคุณ คุณพรสวรรค์ ตันโชติศรีนนท์ คุณกรรณิการ์ นุ่มไทย คุณสิรินรัตน์ ศรีสรवल คุณจุฬาลักษณ์ เชาว์สุวรรณกิจ คุณอัจฉริยา เลิศอนันต์วรกุล และคุณพิมพ์ประไพ จิตหาญ เพื่อนร่วมรุ่นที่คอยให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และร่วมฟันฝ่าอุปสรรคมาด้วยกัน

ขอขอบคุณ คุณพลกฤต ธนธรรมคุณ คุณกมลรัตน์ ทั้งจันทร์ คุณศกลวรรณ ใจแก้ว คุณฉัตรชัย ชุมวงศ์ ที่ให้ความช่วยเหลือในการเก็บข้อมูล

ขอขอบคุณสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทยและเจ้าหน้าที่ทุกท่าน ที่ช่วยกรุณาประสานงานในการติดต่อกับสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูล ขอขอบคุณ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้ทุนสนับสนุนการวิจัยในครั้งนี้ ขอขอบคุณผู้เข้าร่วมการวิจัยทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และขอขอบคุณ ผู้ที่มีส่วนให้งานวิจัยนี้สำเร็จลงได้ และขออภัยหากมิได้กล่าวถึง

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และพี่ชาย ที่คอยให้กำลังใจ และเป็นผู้ให้ทุนทรัพย์ในการศึกษาแก่ผู้วิจัยเสมอมา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
ความตั้งใจระหว่างบุคคล	5
ทฤษฎีความต้องการลักษณะที่เติมเต็มซึ่งกันและกัน	8
ทฤษฎีความผูกพัน	10
การจัดแบ่งประเภทของรูปแบบความผูกพัน	11
สมมติฐานความคล้ายคลึงกันของรูปแบบความผูกพัน	18
สมมติฐานรูปแบบความผูกพันที่มีลักษณะเติมเต็มซึ่งกันและกัน	19
สมมติฐานรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง	21
งานวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้อง	23
วัตถุประสงค์ในการวิจัย	36
สมมติฐานในการวิจัย	36
ขอบเขตการวิจัย	40
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	40
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	44
บทที่ 2 วิธีดำเนินการวิจัย	45
ประชากร	45
กลุ่มตัวอย่าง	45
การออกแบบการวิจัย	48
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	49
วิธีดำเนินการวิจัย	66
การวิเคราะห์ข้อมูล	73

	หน้า
บทที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	75
บทที่ 4 อภิปรายผลการวิจัย	93
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	101
รายการอ้างอิง	108
ภาคผนวก	112
ภาคผนวก ก	113
ภาคผนวก ข	118
ภาคผนวก ค	150
ภาคผนวก ง	151
ภาคผนวก จ	152
ภาคผนวก ฉ	153
ภาคผนวก ช	154
ภาคผนวก ซ	155
ภาคผนวก ฌ	156
ภาคผนวก ฎ	159
ภาคผนวก ฏ	162
ภาคผนวก กว	165
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	166

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนที่ได้จากการประเมินรูปแบบความผูกพันใน บทสัมภาษณ์เกี่ยวกับเพื่อนและคะแนนที่ได้จากการรายงานตนเองในมาตร ปัญหาระหว่างบุคคล ($N = 69$).....	27
2	สรุป 4 สมมติฐานหลักในงานวิจัยของ Klohnen และ Luo (2003) โดยการ ทดสอบสมมติฐานจะทดสอบทั้งในส่วนของปัจจัยตามที่เป็นจริงและทดสอบ ในส่วนของปัจจัยตามการรับรู้.....	31
3	ผลการประเมินชื่อที่จะนำมาใช้เป็นชื่อของคูรัักสมมติซึ่งบุคคลโดยทั่วไปรับรู้ว่า สามารถเป็นได้ทั้งชื่อของเพศชายและเพศหญิง ($N = 115$).....	51
4	รายละเอียดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมินสถานการณ์คูรัักสมมติ ($N = 152$).....	52
5	ผลการวิเคราะห์คุณภาพของสถานการณ์คูรัักสมมติทั้ง 4 แบบ ($N = 152$).....	53
6	ผลการตรวจสอบคุณภาพมาตรวัดรูปแบบความผูกพันของปารณีย์ อิมธนาวนิช (2545).....	55
7	ข้อกระทงของมาตรวัดรูปแบบความผูกพันที่ปารณีย์ อิมธนาวนิช (2545) ได้ใช้จริง.....	55
8	รายละเอียดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมินคุณภาพของมาตรวัดรูปแบบ ความผูกพัน ($N = 189$).....	57
9	ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาและค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงที่ได้จาก การทดสอบซ้ำ ของมาตรวัดรูปแบบความผูกพัน ($N = 189$).....	58
10	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างคะแนนจากการตอบมาตรวัด รูปแบบความผูกพันของปารณีย์ อิมธนาวนิช (2545) กับ มาตรวัดรูปแบบ ความผูกพันของอรพรรณ ภากรพบ (2546) ($N = 189$).....	59
11	รายละเอียดของข้อกระทงในขั้นสร้างมาตรวัดความดึงดูดใจระหว่างบุคคล.....	63
12	รายละเอียดในการจำแนกรูปแบบความผูกพันของผู้เข้าร่วมการวิจัยโดย จำแนกตามประเภทของรูปแบบความผูกพันและการมีคูรััก ($N = 1,412$).....	67
13	การสุ่มผู้เข้าร่วมการวิจัยอ่านสถานการณ์คูรัักสมมติเพียง 1 แบบ โดยจำแนก ตามรูปแบบความผูกพันและการมีคูรัักของผู้เข้าร่วมการวิจัย ($N = 1,412$).....	68

ตารางที่		หน้า
14	จำนวนผู้เข้าร่วมการวิจัยที่เหลือหลังจากถูกสุ่มให้อ่านสถานการณ์คู่รักสมมติแบบต่าง ๆ โดยจำแนกตามรูปแบบความผูกพันและการมีคู่รักของผู้เข้าร่วมการวิจัย ($N = 910$).....	70
15	จำนวนผู้เข้าร่วมการวิจัยที่ใช้จริง โดยจำแนกตามเงื่อนไขการทดลอง รูปแบบความผูกพันของผู้เข้าร่วมการวิจัย การมีคู่รักของผู้เข้าร่วมการวิจัย และประเภทของสถานการณ์คู่รักสมมติที่สุ่มให้อ่าน ($N = 416$).....	71
16	จำนวนตัวอย่าง โดยจำแนกตามการมีคู่รัก เพศ สถาบันการศึกษา คณะ และชั้นปีที่ศึกษา ($N = 416$).....	75
17	ค่ามัชฌิมเลขคณิต (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของคะแนนความตั้งใจระหว่างบุคคล จำแนกตามรูปแบบความผูกพันของผู้เข้าร่วมการวิจัย และรูปแบบความผูกพันของคู่รักสมมติ ($N = 416$).....	77
18	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนความตั้งใจระหว่างบุคคล ($N = 416$).....	79
19	ผลการวิเคราะห์ผลหลักอย่างง่ายของคะแนนความตั้งใจระหว่างบุคคล จำแนกตามรูปแบบความผูกพันของผู้เข้าร่วมการวิจัยและรูปแบบความผูกพันของคู่รักสมมติ ($N = 416$).....	81
20	ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนความตั้งใจระหว่างบุคคล ในการประเมินคู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น...	83
21	ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนความตั้งใจระหว่างบุคคล ในการประเมินคู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว	84
22	ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนความตั้งใจระหว่างบุคคล ในการประเมินคู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจ..	85
23	ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนความตั้งใจระหว่างบุคคล โดยผู้ประเมินเป็นผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง.....	86
24	ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนความตั้งใจระหว่างบุคคล โดยผู้ประเมินเป็นผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น.....	87
25	ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนความตั้งใจระหว่างบุคคล โดยผู้ประเมินเป็นผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง.....	88
26	ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนความตั้งใจระหว่างบุคคล โดยผู้ประเมินเป็นผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น.....	89

ตารางที่		หน้า
27	ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนความตั้งใจระหว่างบุคคล โดยผู้ประเมินเป็นผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว.....	90
28	ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนความตั้งใจระหว่างบุคคล โดยผู้ประเมินเป็นผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจ.....	91
29	สรุปผลการวิจัยตามสมมติฐาน.....	92
30	ค่าทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อกระทงของมาตรวัดความตั้งใจระหว่างบุคคล	162

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	รูปแบบความผูกพันซึ่งแบ่งประเภทตามแนวคิดของ Bartholomew.....	15
2	ความแตกต่างระหว่างบุคคลในเรื่องของรูปแบบความผูกพัน โดยเกิดจากการตัดประสานกันของมิติความวิตกกังวลและมิติการหลีกเลี่ยง.....	17
3	สรุปสมมติฐานทั้งหมดที่ใช้ในการวิจัย.....	39
4	รายละเอียดของการสุ่มตัวอย่างและเงื่อนไขในการทดลองทั้งหมด.....	47
5	เกณฑ์ที่ใช้ในการจำแนกรูปแบบความผูกพันของผู้เข้าร่วมการวิจัย.....	66
6	สรุปขั้นตอนดำเนินการวิจัย.....	74
7	ลักษณะของปฏิสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบความผูกพันของผู้เข้าร่วมการวิจัย และรูปแบบความผูกพันของคู่รักสมมติ.....	80

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

บ่อยครั้งที่คนเรามักตอบคำถามให้กับตนเองไม่ได้ว่า เพราะเหตุใด เราถึงชอบคนนี้ และเพราะเหตุใดเราจึงไม่ชอบคนนั้น คำถามนี้เกี่ยวข้องกับ “ความดึงดูดใจระหว่างบุคคล (Interpersonal attraction)” ซึ่งเป็นกระบวนการสำคัญที่ทำให้คนเราเกิดความรู้สึกเช่นนี้ได้ ในอดีตที่ผ่านมา นักวิจัยได้พยายามศึกษาและรวบรวมปัจจัยต่างๆที่ส่งผลต่อการเกิดความดึงดูดใจระหว่างบุคคล ไม่ว่าจะเป็น ความใกล้ชิด (proximity) การตอบแทนกัน (reciprocity) ความดึงดูดใจทางกายภาพ (physical attractiveness) บุคลิกภาพ (personality) และ ความคล้ายคลึงกัน (similarity) ในส่วนของความคล้ายคลึงกันนี้ งานวิจัยที่ผ่านมาโดยส่วนใหญ่ นั้นมักอธิบายกระบวนการเกิดความดึงดูดใจ โดยเน้นว่าเป็นผลมาจากเรื่องของความคล้ายคลึงกัน ทางเจตคติ (attitude) ค่านิยม (values) และความเชื่อ (beliefs) (Berscheid, 1985 อ้างถึงใน Klohnen & Luo, 2003) สาเหตุหนึ่งที่มีความคล้ายคลึงกันเหล่านี้ ทำให้คนเราเกิดความดึงดูดใจซึ่งกันและกัน ก็อาจเนื่องมาจาก การมีเจตคติ ค่านิยม และความเชื่อที่คล้ายคลึงกัน จะช่วยลดความขัดแย้งและความคิดเห็นที่ไม่สอดคล้องกันให้ลดน้อยลงไปได้ นอกจากนี้ การที่บุคคลยึดถือ เจตคติ ค่านิยม และความเชื่อที่มีความคล้ายคลึงกัน จะก่อให้เกิดความต้องการที่จะแสดง พฤติกรรมทำนองเดียวกัน ต้องการมีส่วนร่วมในลักษณะกิจกรรมที่คล้ายกัน ตัวอย่างเช่น หนุ่มสาว คู่หนึ่งที่เป็นคู่รักกัน โดยทั้งคู่มีเจตคติ ค่านิยม และความเชื่อที่คล้ายคลึงกันมาก ดังนั้น ในการวางแผนจะไปเที่ยวกันในวันหยุด จึงเป็นเรื่องง่ายในการที่จะตกลงกันว่า จะไปเที่ยวสถานที่ไหนดี และจะทำกิจกรรมอะไรบ้าง ซึ่งความคล้ายคลึงกันในลักษณะที่กล่าวมานี้ จะช่วยเพิ่มระดับความดึงดูดใจระหว่างบุคคลและยังช่วยรักษาความมั่นคงในความสัมพันธ์อีกด้วย

บุคลิกภาพ ถือได้ว่าเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อสัมพันธภาพระหว่างบุคคล อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันมีงานวิจัยจำนวนไม่มากนักที่ศึกษาว่าความคล้ายคลึงกันทางบุคลิกภาพ เป็นปัจจัยสำคัญที่นำไปสู่ความดึงดูดใจระหว่างบุคคลได้หรือไม่ นอกจากนี้แล้ว หลักฐานเชิงประจักษ์จากงานวิจัยเหล่านี้ ยังพบว่า มีข้อบกพร่องอยู่ กล่าวคือ ผลการวิจัยในส่วนของความคล้ายคลึงกันทางบุคลิกภาพยังมีความไม่ชัดเจนและมีความไม่สอดคล้องกันอยู่ (Berscheid,

1985; Buss, 1985; Klohnen & Mendelsohn, 1998; Plomin, Chipuer, & Loehlin, 1990; Watson, Klohnen, Casillas, Nus-Simms, Haig, & Berry, 2003 อ้างถึงใน Klohnen & Luo, 2003)

“กาเข้าฝูงกา หงส์เข้าฝูงหงส์” เราทุกคนต่างคุ้นเคยกับคำกล่าวนี้กันเป็นอย่างดี คนเรามีแนวโน้มที่จะชอบคนที่มีบุคลิกภาพคล้ายคลึงกันกับเรา เช่น เป็นคนที่กระตือรือร้นในการทำงานเหมือนกัน เป็นคนที่มีระเบียบเหมือนกัน เป็นต้น Locke และ Horowitz (1990) พบว่า รูปแบบทางอารมณ์ (emotional styles) ที่มีความคล้ายคลึงกัน ช่วยเพิ่มระดับความดึงดูดใจระหว่างบุคคลได้ ความคล้ายคลึงกันทางบุคลิกภาพ ยังมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในชีวิตสมรสอีกด้วย โดย Caspi และ Herbener (1990) พบว่า คู่สมรสที่มีความคล้ายคลึงกันทางบุคลิกภาพ จะมีความพึงพอใจในชีวิตการแต่งงาน มากกว่าคู่สมรสที่มีบุคลิกภาพที่แตกต่างกัน

อย่างไรก็ตาม ในบางกรณี เราอาจชอบคนที่มีบุคลิกภาพแตกต่างจากเรา แต่เป็นความแตกต่างที่ช่วยเติมเต็มในสิ่งที่เราขาด ซึ่งเราเรียกลักษณะบุคลิกภาพเช่นนี้ว่า บุคลิกภาพที่มีลักษณะเติมเต็มซึ่งกันและกัน (Complementary personality) เช่น หากเรามีบุคลิกภาพแบบผู้นำ เราก็จะชอบคนที่มีบุคลิกภาพแบบผู้ตาม เป็นต้น งานวิจัยที่ผ่านมาโดยส่วนใหญ่ พบว่า ความคล้ายคลึงกันทางบุคลิกภาพนำไปสู่ความดึงดูดใจระหว่างบุคคลและความพึงพอใจในความสัมพันธ์มากกว่าบุคลิกภาพที่มีลักษณะเติมเต็มซึ่งกันและกัน ดังเช่น งานวิจัยของ Meyer และ Pepper (1977) ที่ศึกษาเรื่องความคล้ายคลึงกันและลักษณะที่เติมเต็มซึ่งกันและกันในคู่สมรส 66 คู่ โดยกลุ่มตัวอย่างจะต้องตอบแบบวัดบุคลิกภาพและความต้องการ รวมทั้งตอบแบบวัดการปรับตัวในชีวิตสมรส ผลการวิจัยพบว่า คู่สมรสที่ปรับตัวเข้ากันได้ดี เป็นคู่ที่มีบุคลิกภาพคล้ายคลึงกันมากกว่าบุคลิกภาพที่มีลักษณะเติมเต็มซึ่งกันและกัน

รูปแบบความผูกพัน (attachment styles) เป็นรูปแบบหนึ่งของบุคลิกภาพที่มีความสำคัญและส่งผลต่อสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล Bowlby (1973) เสนอว่า บุคคลแต่ละคนมีศักยภาพในการสร้างและคงความสัมพันธ์ทางอารมณ์อันใกล้ชิดแตกต่างกัน โดย Bartholomew และ Horowitz (1991) เสนอว่า ความแตกต่างดังกล่าว สามารถทำความเข้าใจได้ด้วยรูปแบบความผูกพันในวัยผู้ใหญ่ (Adult attachment styles) ซึ่งจำแนกออกได้เป็น 4 ประเภท ได้แก่ รูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง (secure) แบบหมกมุ่น (preoccupied) แบบหวาดกลัว (fearful) และแบบไม่สนใจ (dismissing) รูปแบบความผูกพันทั้ง 4 ประเภทนี้ อยู่ภายใต้มิติพื้นฐาน 2 มิติ คือ มิติความวิตกกังวล (anxiety dimension) (ในระยะแรก Bartholomew มักใช้คำว่า “การพึ่งพา หรือ dependence” มากกว่าคำว่า “วิตกกังวล หรือ anxiety” แต่ในภายหลังได้มีนักวิจัยจำนวนหนึ่ง

เสนอว่าควรใช้คำว่า “วิตกกังวล” มากกว่า ซึ่งผู้วิจัยจะได้กล่าวถึงในส่วนของการละเอียดต่อไป) และมิติการหลีกเลี่ยง (avoidance dimension) ในการที่จะทำความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบความผูกพันทั้ง 4 ประเภทนี้ จะต้องอาศัยการทำความเข้าใจในการผสมผสานกันของ 2 มิติพื้นฐานดังกล่าว คือ ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง จะมีคะแนนต่ำทั้งในส่วนของมิติความวิตกกังวลและมิติการหลีกเลี่ยง นอกจากนั้นแล้วบุคคลประเภทนี้ มักมีความเชื่อต่างๆ ที่เกี่ยวกับตนเองและผู้อื่นเป็นไปในทิศทางบวก ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น จะมีคะแนนในมิติการหลีกเลี่ยงต่ำ แต่กลับมีคะแนนในมิติความวิตกกังวลสูง ซึ่งทำให้ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น มีความระมัดระวังมากเกินไปในความสัมพันธ์ และยังมีความวิตกกังวลว่า ผู้อื่นจะไม่ลงทุนลงแรงในความสัมพันธ์ได้มากเท่ากับตนเอง ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว จะมีคะแนนทั้งในมิติความวิตกกังวลและมิติการหลีกเลี่ยงสูง แม้ว่าโดยแท้จริงแล้ว บุคคลประเภทนี้ จะมีความต้องการความสัมพันธ์อันใกล้ชิด แต่ก็มักที่จะหลีกเลี่ยงความสัมพันธ์ เนื่องจากมีความวิตกกังวลว่าตนเอง จะถูกทำให้เจ็บปวดหรือถูกปฏิเสธจากผู้อื่น ส่วนผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจนั้น จะมีคะแนนในมิติการหลีกเลี่ยงสูง แต่มีคะแนนในมิติความวิตกกังวลต่ำ ส่งผลให้บุคคลประเภทนี้ มักที่จะปฏิเสธความสำคัญของความสัมพันธ์อันใกล้ชิด ในขณะที่เดียวกันก็ให้คุณค่ากับการมีความเป็นอิสระมาก

งานวิจัยในอดีตที่ผ่านมา ได้แสดงให้เห็นว่า ความแตกต่างของบุคคลในเรื่องของรูปแบบความผูกพัน มีอิทธิพลอย่างมากต่อกระบวนการความสัมพันธ์ของคนเรา ไม่ว่าจะเป็นทางด้านคุณภาพและเสถียรภาพในความสัมพันธ์ระยะยาว (Klohnen & Bera, 1998) พฤติกรรมทางเพศ (Brennan & Shaver, 1995) และการเป็นผู้ให้และผู้รับความเอาใจใส่ (Collins & Feeney, 2000; Simpson, Rholes, & Nelligan, 1992)

จากงานวิจัยที่ยกมาเป็นตัวอย่างนี้ แสดงให้เห็นว่า รูปแบบความผูกพันในวัยผู้ใหญ่เป็นองค์ประกอบที่สำคัญสำหรับบุคลิกภาพ (Bowlby, 1988 อ้างถึงใน Klohnen & Luo, 2003) และมีอิทธิพลอย่างมากต่อกระบวนการความสัมพันธ์ของคนเรา (Fraley & Shaver, 2000) ดังนั้นผู้วิจัยจึงคาดว่ารูปแบบความผูกพันในวัยผู้ใหญ่จะมีบทบาทสำคัญอย่างมากต่อการเกิดความตึงเครียดระหว่างบุคคล

ผู้วิจัยได้พบงานวิจัยในต่างประเทศที่ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล โดยได้นำรูปแบบความผูกพันมาใช้เป็นตัวแปรในการศึกษา งานวิจัยเหล่านี้เท่าที่พบมีอยู่หลายเรื่องด้วยกัน อย่างไรก็ตามงานวิจัยเหล่านี้ ได้ทั้งผลการวิจัยที่สอดคล้องและไม่สอดคล้องกัน อีกทั้งผลการวิจัยที่ได้ยังมีความไม่คงที่อยู่มาก ซึ่งจะได้กล่าวถึงในรายละเอียดต่อไป

Klohn และ Luo (2003) ได้กล่าวถึงสาเหตุที่งานวิจัยที่ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในระยะแรก ๆ นั้นได้ผลที่ยังไม่ค่อยแน่ชัด อาจเนื่องมาจากงานวิจัยเหล่านั้น ใช้วิธีการวัดรูปแบบความผูกพันของผู้เข้าร่วมการวิจัยแบบแบ่งออกเป็นประเภทที่ตายตัว (typological) ซึ่งอาจทำให้ความเที่ยงลดน้อยลงไปได้ นอกจากนั้นแล้ว ยังมีหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่ารูปแบบความผูกพันในวัยผู้ใหญ่ ควรจะเป็นแบบมิติ (dimensional) มากกว่าที่จะเป็นแบบประเภทตายตัว Klohn และ Luo ได้นำ 4 สมมติฐานหลัก ได้แก่ สมมติฐานความคล้ายคลึงกันของรูปแบบความผูกพัน (Similarity of attachment styles hypothesis) สมมติฐานรูปแบบความผูกพันที่มีลักษณะเติมเต็มซึ่งกันและกัน (Complementary attachment styles hypothesis) สมมติฐานรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง (Secure attachment style hypothesis) และสมมติฐานความคล้ายคลึงกันทางอุดมคติ (Ideal Similarity Hypothesis) มาทำการทดสอบ ผลการวิจัยของ Klohn และ Luo พบว่า สมมติฐานความคล้ายคลึงกันของรูปแบบความผูกพัน สมมติฐานรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง และสมมติฐานความคล้ายคลึงกันทางอุดมคติ สามารถอธิบายกระบวนการเกิดความดึงดูดใจระหว่างบุคคลได้ค่อนข้างเป็นระบบ และแม่นยำกว่าสมมติฐานรูปแบบความผูกพันที่มีลักษณะเติมเต็มซึ่งกันและกัน

อย่างไรก็ตาม แม้ว่า Klohn และ Luo (2003) จะกล่าวว่าสมมติฐานรูปแบบความผูกพันที่มีลักษณะเติมเต็มซึ่งกันและกัน อาจอธิบายกระบวนการเกิดความดึงดูดใจระหว่างบุคคลได้ค่อนข้างไม่เป็นระบบ แต่ผู้วิจัยมีความเห็นว่าจากผลการวิจัยของ Klohn และ Luo ก็พบลักษณะที่ค่อนข้างมีระบบอยู่เช่นกันในเรื่องของสมมติฐานรูปแบบความผูกพันที่มีลักษณะเติมเต็มซึ่งกันและกัน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงต้องการที่จะนำสมมติฐานดังกล่าวมาทำการศึกษาอีกครั้งหนึ่ง

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาที่กล่าวมาโดยรวมทั้งหมด สรุปว่า ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ในการศึกษาการเกิดความดึงดูดใจระหว่างบุคคล นักวิจัยโดยส่วนใหญ่ มักเน้นศึกษาถึงอิทธิพลของเจตคติ ค่านิยม และความเชื่อ ที่ส่งผลต่อการเกิดความดึงดูดใจระหว่างบุคคล และมักจะมองข้ามความสำคัญของปัจจัยทางด้านบุคลิกภาพที่ส่งผลต่อการเกิดความดึงดูดใจระหว่างบุคคล ซึ่งส่งผลให้งานวิจัยที่ศึกษาถึงปัจจัยทางด้านบุคลิกภาพที่ส่งผลต่อการเกิดความดึงดูดใจระหว่างบุคคลมีจำนวนไม่มากนัก และผู้วิจัยยังมีความเห็นว่า ยังมีงานวิจัยจำนวนไม่มากนักอีกเช่นกันที่ศึกษาการเกิดความดึงดูดใจระหว่างบุคคลที่เป็นผลมาจากบุคลิกภาพ โดยใช้รูปแบบความผูกพันในวัยผู้ใหญ่ เป็นตัวแปรในการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในปัจจุบันผู้วิจัยยังไม่พบว่ามีงานวิจัยในประเทศไทยมีงานวิจัยในลักษณะดังกล่าวที่ศึกษาความดึงดูดใจระหว่างบุคคลที่เป็นผลมาจากรูปแบบความผูกพัน และได้มีการนำสมมติฐานหลักๆ ที่เกี่ยวข้องกักรูปแบบความผูกพันมาอธิบาย

การเกิดความดึงดูดใจระหว่างบุคคลที่เป็นผลมาจากรูปแบบความผูกพันในคราวเดียวกัน และสำหรับงานวิจัยในต่างประเทศนั้น ในปัจจุบันนี้ เท่าที่พบมีเพียงงานวิจัยเดียวที่ผลการวิจัยค่อนข้างมีความชัดเจนมากที่สุด นั่นก็คือ งานวิจัยของ Klohnen และ Luo (2003) ดังนั้น การทำวิจัยในลักษณะนี้เพิ่มขึ้นอีกจะเป็นการช่วยเพิ่มหลักฐานเชิงประจักษ์ในการศึกษาเรื่องความดึงดูดใจระหว่างบุคคลที่เป็นผลมาจากรูปแบบความผูกพัน นอกจากนั้นแล้ว ในการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล รูปแบบความผูกพันในวัยผู้ใหญ่ (adult attachment styles) ยังถือได้ว่าเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อความสัมพันธ์ของบุคคล โดยจะเห็นได้จากที่ Bowlby (1979) อ้างถึงใน Gallo, Smith, & Ruiz, (2003) ได้เสนอไว้ว่า กลไกของรูปแบบความผูกพันมีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ของคนเราตั้งแต่เกิดจนตาย ดังที่ Bowlby อธิบายเป็นภาษาอังกฤษไว้ว่า “attachment mechanisms influence relationships from the cradle to the grave” ซึ่งทำให้ผู้วิจัยเห็นว่ารูปแบบความผูกพันนั้นจะเป็นสิ่งที่มีบทบาทสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการศึกษากการเกิดความดึงดูดใจระหว่างบุคคลได้เป็นอย่างดี

แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย

ความดึงดูดใจระหว่างบุคคล (Interpersonal attraction)

ความสัมพันธ์ของคนเรานั้น สามารถเกิดขึ้นได้ในทุกหนแห่งแตกต่างกันไป ไม่ว่าจะเป็นที่บ้าน ที่ทำงาน ในห้องเรียน ในร้านค้า หรือแม้กระทั่งในเครือข่ายอินเทอร์เน็ต แต่สิ่งสำคัญที่จะนำไปสู่ความสัมพันธ์เหล่านี้ก็คือ “ความดึงดูดใจระหว่างบุคคล” (Interpersonal attraction) ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยที่สำคัญดังต่อไปนี้ คือ

ความใกล้ชิด (Proximity)

หนึ่งในบรรดาปัจจัยสำคัญที่จะสามารถทำนายได้ว่าคนเรานั้นจะเกิดความดึงดูดใจระหว่างบุคคลขึ้นหรือไม่ ก็คือ ปัจจัยทางด้าน “ความใกล้ชิด” โดยนักสังคมวิทยา ได้พบว่า คนเราโดยส่วนใหญ่จะแต่งงานกับบุคคลที่เป็นเพื่อนบ้านกัน หรือทำงานอาชีพเดียวกัน หรือบริษัทเดียวกัน หรือแม้กระทั่งเรียนในชั้นเรียนเดียวกัน (Bossard, 1932; Burr, 1973; Clarke, 1952; Katz & Hill, 1958 อ้างถึงใน Myers, 1999)

มีงานวิจัยที่พบความสัมพันธ์ระหว่างความใกล้ชิดและความดึงดูดใจระหว่างบุคคล โดย Segal (1974 อ้างถึงใน Berscheid & Walster, 1978) ได้ทำการวิจัยกับนักเรียนที่เข้ารับการฝึกเพื่อที่จะเป็นตำรวจ ซึ่งนั่งอยู่ในห้องเรียนที่มีการจัดตำแหน่งของที่นั่งเรียงลำดับตามอักษรตัวแรกของนามสกุล ผลการวิจัยพบว่า บุคคลมีแนวโน้มที่จะรายงานว่าเป็นเพื่อนสนิทคือผู้ที่มีตำแหน่งของที่นั่งอยู่ใกล้เคียงกันกับตน

งานวิจัยคลาสสิกที่ทำการวิจัยโดย Festinger, Schachter, และ Back (1950 อ้างถึงใน Brehm, Miller, Perlman, & Campbell, 2002) ได้ทำการศึกษามิตรภาพของนักศึกษาที่พักอาศัยอยู่ในหอพักของสถาบันการศึกษา Massachusetts Institute of Technology ซึ่งเป็นอพาร์ทเมนต์ จะมีลักษณะความสัมพันธ์เป็นเช่นไร โดยนักศึกษาจะถูกสุ่มให้เข้าพักอาศัยใน 17 อาคาร และในแต่ละอาคารจะมีระยะทางระหว่างห้องหนึ่งไปยังอีกห้องหนึ่งแตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาโดยส่วนใหญ่ มักจะเป็นเพื่อนกับนักศึกษาที่พักอาศัยในอพาร์ทเมนต์ที่ใกล้เคียงกัน และนอกจากนั้นยังพบว่า ยิ่งระยะทางระหว่างห้องพักห่างไกลกันมากเท่าไร โอกาสที่นักศึกษาจะเป็นเพื่อนกันก็จะยิ่งลดลงตามไปด้วย

เมื่อเกิดคำถามว่าทำไมความใกล้ชิดถึงได้มีอิทธิพลมากมายเช่นนั้น คำตอบที่เป็นไปได้คือ เมื่อคนเราอยู่ใกล้ชิดกันแล้ว โอกาสที่จะมีปฏิสัมพันธ์กันในทุกทิศทางก็จะมีมากขึ้น ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งที่ตอบสนองความต้องการส่วนบุคคลได้ มีงานวิจัยที่พบว่า คู่รักที่อยู่ใกล้ชิดกันมีข้อได้เปรียบมากกว่าคู่รักที่อยู่ห่างไกลกัน (Gillbertson, Dindia, & Allen, 1998 อ้างถึงใน Brehm et al., 2002) ค่าใช้จ่ายและความพยายามที่จะต้องใช้ในการมีปฏิสัมพันธ์กับคนรักที่อยู่ห่างไกลกัน ไม่ว่าจะเป็นค่าโทรศัพท์ทางไกล หรือระยะทางที่ห่างไกลกัน ก่อให้เกิดระยะห่างในความสัมพันธ์มากกว่าคู่รักที่อยู่ใกล้ชิดกัน ดังนั้น ความห่างไกลกัน ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้ความพึงพอใจในความสัมพันธ์ลดน้อยลง

แต่ความใกล้ชิดที่จะก่อให้เกิดความดึงดูดใจก็มีข้อจำกัดอยู่เช่นกัน Ebbesen, Kjos, และ Konecni (1976 อ้างถึงใน Brehm et al., 2002) ได้ทำการศึกษาผู้พักอาศัยในคอนโดมิเนียมที่มีห้องพักอยู่ใกล้กัน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ที่มีห้องพักอาศัยอยู่ใกล้กันก็เป็นปฏิสัมพันธ์ต่อกันด้วย โดยพวกเขาได้ให้เหตุผลว่าผู้ที่พักอาศัยอยู่ห้องใกล้เคียงกัน มักจะสร้างความรำคาญให้แก่ตน ไม่ว่าจะเป็นการเล่นดนตรีเสียงดัง การปล่อยให้สัตว์เลี้ยงออกมาวิ่งเล่น และอื่นๆอีกมากมาย ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า แม้ว่าบุคคลมักจะมี ความดึงดูดใจกับบุคคลที่อยู่ใกล้ชิด แต่หากความใกล้ชิดนั้นนำมาซึ่งความไม่พึงพอใจ บุคคลจะลดความดึงดูดใจระหว่างบุคคลลง

การตอบแทนกัน (Reciprocity)

แนวคิดในเรื่องของความดึงดูดใจระหว่างบุคคล ซึ่งเป็นผลมาจากการตอบแทนกัน (Reciprocity) มีพื้นฐานมาจาก “กฎของการตอบแทนกันในเรื่องของการชอบพอ” (The Reciprocity of Liking Rule) โดยสาระสำคัญของกฎนี้ก็คือ บุคคลมักจะเกิดความชอบพอกับผู้ที่ชอบพอดตนเอง ซึ่งแนวคิดของกฎนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Backman และ Secord (1959 อ้างถึงใน Berscheid & Walster, 1978) โดยได้ใช้วิธีสังคมมิติ (Sociometric data method) ในการวิจัย และผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า หากบุคคลคิดว่าใครชอบตนเองแล้ว บุคคลก็มีแนวโน้มที่จะชอบคนนั้นเป็นการตอบแทน

ความดึงดูดใจทางกายภาพ (Physical attractiveness)

คนเราโดยส่วนใหญ่มักถูกอิทธิพลของความดึงดูดใจทางกายภาพเข้าครอบงำ โดยไม่รู้ตัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพศชาย ซึ่งจะเห็นได้จากงานวิจัยของ Buss และ Schmitt (1993) ซึ่งพบว่า เพศชายมีความต้องการคู่ครองที่มีความดึงดูดใจทางกายภาพสูงกว่าเพศหญิง โดยได้ทำการศึกษาในหลายประเทศด้วยกัน และก็ยังพบว่ามีงานวิจัยที่แสดงให้เห็นว่าความดึงดูดใจทางกายภาพก็ส่งอิทธิพลต่อเพศหญิงในการดำเนินชีวิตเช่นเดียวกัน Kalb (1999 อ้างถึงใน Brehm et al., 2002) พบว่า ร้อยละ 91 ของผู้ที่ทำผ่าตัดศัลยกรรมความงามในประเทศสหรัฐอเมริกาในปี 1998 นั้นเป็นเพศหญิง อย่างไรก็ตามจากงานวิจัยของ Buss และ Schmitt ก็ยังพบว่าเพศหญิงก็มีความต้องการคู่ครองที่มีความดึงดูดใจทางกายภาพเช่นกัน ถึงแม้ว่าความต้องการนี้อาจน้อยกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับเพศชาย จึงเป็นการแสดงให้เห็นว่า จากงานวิจัยที่กล่าวมา ความดึงดูดใจทางกายภาพ มีอิทธิพลต่อคนเราไม่ว่าจะเป็นชายหรือหญิง

ความคล้ายคลึงกัน (Similarity)

ความคล้ายคลึงกัน สามารถแบ่งออกได้เป็น

ความคล้ายคลึงกันทางเจตคติ (Attitudinal similarity)

ปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อความดึงดูดใจระหว่างบุคคล ได้แก่ ความคล้ายคลึงกันทางเจตคติ โดยมีหลักฐานสนับสนุนจากงานวิจัยที่คลาสสิกและยังเป็นงานวิจัยแรกที่ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างความคล้ายคลึงกันทางเจตคติและความดึงดูดใจ งานวิจัยนี้เป็นของ Newcomb (1961 อ้างถึงใน Berscheid & Walster, 1978) ซึ่งเขาได้ศึกษาถึงการพัฒนาความสัมพันธ์แบบมิตรภาพของกลุ่มนักศึกษาชายที่พักในหอพักของมหาวิทยาลัยมิชิแกน

(University of Michigan) ผลการวิจัยพบว่า ในสัปดาห์สุดท้ายของการวิจัย พบความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างความคล้ายคลึงกันทางเจตคติและความดึงดูดใจ จากงานวิจัยที่กล่าวมา แสดงให้เห็นว่า ความคล้ายคลึงกันทางเจตคติมีความสัมพันธ์กับความดึงดูดใจระหว่างบุคคล

ความคล้ายคลึงกันทางบุคลิกภาพ (Personality similarity)

ความคล้ายคลึงกันทางบุคลิกภาพ เป็นปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งที่จะส่งผลต่อความดึงดูดใจระหว่างบุคคล Locke และ Horowitz (1990) พบว่า รูปแบบทางอารมณ์ (emotional styles) ที่มีความคล้ายคลึงกันช่วยเพิ่มความดึงดูดใจระหว่างบุคคลได้ บุคคลที่มีความสุขมักชอบที่จะติดต่อกับคนที่มีความสุขเหมือนกัน และบุคคลที่มีอารมณ์เศร้าโศก ก็จะทำให้เกิดความดึงดูดใจกับผู้ที่ที่มีอารมณ์เศร้าโศกด้วยกันมากกว่าที่จะเป็นผู้ที่มีอารมณ์แจ่มใส ในเรื่องของความคล้ายคลึงกันทางบุคลิกภาพที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในคู่สมรส Caspi และ Herbener (1990) พบว่า คู่สมรสที่มีความคล้ายคลึงกันทางบุคลิกภาพ จะมีความพึงพอใจในชีวิต การแต่งงาน มากกว่าคู่สมรสที่มีบุคลิกภาพที่แตกต่างกัน นอกจากนั้นแล้ว ยังมีงานวิจัยที่พบว่า บุคคลมักเกิดความดึงดูดใจกับผู้ที่ที่มีรูปแบบความผูกพันคล้ายคลึงกับตนเอง โดย Frazier, Byer, Fischer, Wright, และ DeBord (1996 อ้างถึงใน Brehm et al., 2002) พบว่า บุคคลที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงเกิดความดึงดูดใจกับผู้ที่ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงด้วยกัน และ บุคคลที่มีรูปแบบความผูกพันแบบวิตกกังวลไม่แน่ใจ ก็จะทำให้เกิดความดึงดูดใจกับผู้ที่ที่มีรูปแบบความผูกพันเช่นเดียวกับตนเอง

ทฤษฎีความต้องการลักษณะที่เติมเต็มซึ่งกันและกัน (Complementary needs theory)

ในการที่จะทำความเข้าใจบทบาทของลักษณะที่เติมเต็มซึ่งกันและกัน (complementarity) ที่ส่งผลต่อการเกิดความดึงดูดใจระหว่างบุคคลนั้น สิ่งสำคัญประการหนึ่งก็คือ การพิจารณาจากทฤษฎีต่าง ๆ ที่สามารถอธิบายได้ว่า ลักษณะของคนเราที่แตกต่างกันแต่มีความสอดคล้องกันอยู่ในตัว ก่อให้เกิดความดึงดูดใจได้อย่างไร

ทฤษฎีสำคัญที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวได้แก่ ทฤษฎีความต้องการลักษณะที่เติมเต็มซึ่งกันและกัน (Complementary needs theory) ของ Winch (1958 อ้างถึงใน Seyfried, 1977) ซึ่งเติมที่แล้ว Winch ได้จำแนกลักษณะที่เติมเต็มซึ่งกันและกันโดยมีพื้นฐานมาจากการผสมผสานกัน

ระหว่างสามัญสำนึกของตนเองและจิตวิทยาที่ได้รับอิทธิพลมาจากฟรอยด์ (Freudian derived psychologies)

Winch (1958 อ้างถึงใน Seyfried, 1977) ได้เสนอว่า เมื่อความต้องการของบุคคล 2 คน เป็นไปในลักษณะที่เติมเต็มซึ่งกันและกัน ความตึงเครียดก็จะเกิดขึ้น ซึ่งจากมโนทัศน์นี้แล้ว ความต้องการของ ก. และ ความต้องการของ ข. จะเติมเต็มซึ่งกันและกันได้ก็ต่อเมื่อ

1. ความต้องการนั้นมีความแตกต่างกันในเรื่องของประเภท แต่มีระดับของความ ต้องการพอ ๆ กัน (ลักษณะเติมเต็มซึ่งกันและกันประเภทที่ 1 หรือ Type I complementarity)
2. ความต้องการนั้นจัดอยู่ในประเภทเดียวกัน แต่มีระดับของความ ต้องการที่ แตกต่างกัน (ลักษณะเติมเต็มซึ่งกันและกันประเภทที่ 2 หรือ Type II complementarity)

ตัวอย่างของลักษณะเติมเต็มซึ่งกันและกันประเภทที่ 1 เช่น ผู้ที่มีความต้องการสูงที่จะ อนุเคราะห์ผู้อื่น เกิดความตึงเครียดกับผู้ที่มีความต้องการสูงในการได้รับการดูแลจากผู้อื่น ส่วน ตัวอย่างของลักษณะเติมเต็มซึ่งกันและกันประเภทที่ 2 เช่น ผู้ที่มีความต้องการสูงที่จะควบคุมผู้อื่น เกิดความตึงเครียดกับผู้ที่มีความต้องการต่ำที่จะควบคุมผู้อื่น เป็นต้น

สำหรับงานวิจัยทางด้านความต้องการลักษณะที่เติมเต็มซึ่งกันและกันนั้น มีแนวโน้มที่จะ ขัดแย้งกับสมมติฐานความคล้ายคลึงกัน (similarity hypothesis) เนื่องจากสมมติฐานความ คล้ายคลึงกัน มีสมมติฐานว่า บุคคลที่มีคุณลักษณะทางบุคลิกภาพที่มีความคล้ายคลึงกัน จะเกิด ความตึงเครียดซึ่งกันและกัน ในขณะที่สมมติฐานความต้องการลักษณะที่เติมเต็มซึ่งกันและกัน มี สมมติฐานว่า ความต้องการในรูปแบบที่เป็นการเติมเต็มซึ่งกันและกัน จะนำไปสู่ความตึงเครียด

อย่างไรก็ตาม งานวิจัยที่ศึกษาเปรียบเทียบทั้งในเรื่องของความคล้ายคลึงกันและในเรื่อง ของลักษณะที่เติมเต็มซึ่งกันและกัน ยังคงได้ผลการวิจัยที่ไม่แน่ชัดอยู่ ซึ่งงานวิจัยจำนวนหนึ่งได้ สนับสนุนเฉพาะสมมติฐานความต้องการลักษณะที่เติมเต็มซึ่งกันและกัน (Rychlak, 1965; Wagner, 1975; Winch, Ktsanes, & Ktsanes, 1954, 1955 อ้างถึงใน Seyfried, 1977) งานวิจัย จำนวนหนึ่งได้สนับสนุนทั้งสมมติฐานความคล้ายคลึงกันและสมมติฐานความต้องการลักษณะที่ เติมเต็มซึ่งกันและกัน (Beier, Rossi, & Garfield, 1961; Centers, 1972; Katz, Glucksberg, & Krauss, 1960; Secord & Backman, 1964; Seyfried & Hendrick, 1973 อ้างถึงใน Seyfried) งานวิจัยจำนวนหนึ่งสนับสนุนเฉพาะสมมติฐานความคล้ายคลึงกัน (Banta & Hetherington, 1963; Cattell & Nesselroade, 1967; Dyne, 1940; Izard, 1963; Mehlman, 1962; Miller, Campbell, Twedt, & O'Connell, 1966; Palmer & Byrne, 1970; Pierce, 1970; Thompson & Nishimura, 1952 อ้างถึงใน Seyfried) หรือแม้กระทั่งงานวิจัยที่ไม่ได้สนับสนุนทั้งสมมติฐานความ

คล้ายคลึงกันและสมมติฐานความต้องการลักษณะที่เติมเต็มซึ่งกันและกัน ซึ่งได้แก่ งานวิจัยของ Bowerman และ Day (1956 อ้างถึงใน Seyfried)

ทฤษฎีความผูกพัน (Attachment theory)

ที่มาของทฤษฎีความผูกพันนั้นมาจากการที่ John Bowlby นักจิตวิเคราะห์ชาวอังกฤษ ได้สนใจที่จะศึกษาถึงกระบวนการเกิดขึ้นของอารมณ์และความรู้สึกของทารกที่เป็นความผูกพันทางอารมณ์ที่มีต่อผู้เลี้ยงดู (caregiver) และอารมณ์และความรู้สึกของทารกที่เป็นความเศร้าเมื่อถูกแยกจากผู้เลี้ยงดู โดย Bowlby มีความเชื่อว่า เด็กมีความต้องการความใกล้ชิดและต้องการที่จะรักษาไว้ซึ่งความสัมพันธ์อันต่อเนื่องที่มีต่อผู้เลี้ยงดู เพื่อที่จะได้รับการตอบสนองทางอารมณ์ในทางบวก (Feeney & Noller, 1996)

ทฤษฎีของ Bowlby มีการนำแนวคิดมาจากศาสตร์ในหลายสาขา เช่น ศาสตร์ที่เป็นการศึกษาพฤติกรรมสัตว์ ในสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ (Ethology) และจิตวิเคราะห์ (Psychoanalysis) เป็นต้น Bowlby (1973) เสนอว่า พฤติกรรมความผูกพัน (Attachment behavior) เป็นพฤติกรรมที่มีการปรับเปลี่ยนและได้รับการพัฒนามาจากกระบวนการคัดเลือกตามธรรมชาติ ซึ่งเป็นการทำให้เด็กเกิดข้อได้เปรียบในการดำรงชีวิต โดยการปกป้องอันตรายที่จะเกิดขึ้นกับตน โดยการทำให้ตนมีความใกล้ชิดกับผู้เลี้ยงดู ซึ่งโดยปกติแล้วก็คือมารดานั่นเอง นอกจากนั้นแล้ว Bowlby ก็ยังเสนอว่า วัตถุประสงค์ของระบบความผูกพัน (attachment system) ก็เพื่อเป็นการควบคุมพฤติกรรมให้คงไว้ซึ่งการติดต่อสัมพันธ์กับตัวแทนความผูกพัน (attachment figure) ซึ่งโดยสรุปแล้ว เป้าหมายของระบบนี้ก็เพื่อที่จะก่อให้เกิดความรู้สึกมั่นคง ปลอดภัย ในบุคคลที่มีความผูกพัน Bowlby ยังเสนออีกว่า พฤติกรรมที่แสดงถึงความผูกพัน (attachment behavior) ของเด็กสามารถที่จะสังเกตเห็นได้ชัดเจนขึ้นเมื่อเด็กอยู่ในสถานการณ์ที่เป็นการคุกคาม ตัวแทนความผูกพันถือได้ว่าเป็นรากฐานที่มั่นคงของเด็กในการที่จะเกิดความรู้สึกปลอดภัยในการสำรวจและควบคุมสภาพแวดล้อมได้ ในสถานการณ์ที่ไม่เกิดการคุกคาม เด็กจะทำกิจกรรมที่เป็นการสำรวจและเป็นการเล่น มากกว่าที่จะทำพฤติกรรมความผูกพัน แต่เมื่อเด็กรับรู้ว่าการเกิดสถานการณ์ที่เป็นการคุกคาม ผู้เลี้ยงดูจะถือได้ว่าเป็นที่พึ่งอันปลอดภัย (safe haven) ของเด็ก

การจัดแบ่งประเภทของรูปแบบความผูกพัน

การจัดแบ่งประเภทของรูปแบบความผูกพันในวัยเด็กออกเป็น 3 ประเภท

Mary Ainsworth เป็นผู้ที่น่าแนวคิดในเรื่องรูปแบบความผูกพันของ Bowlby มาศึกษาวิจัย โดยในเบื้องต้น Ainsworth ได้ใช้การสังเกตตามธรรมชาติ (naturalistic observation) เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างมารดาและทารกในอุกันดา (Uganda) และบัลติมอร์ (Baltimore) ซึ่งโครงการเหล่านี้เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลระยะยาว (longitudinal study) โดยการไปเยี่ยมตามบ้านต่าง ๆ

จากการสังเกตในเบื้องต้น Ainsworth, Blehar, Waters, และ Wall (1978 อ้างถึงใน Feeney & Noller, 1996) ได้วิจัยทางห้องทดลอง เพื่อศึกษารูปแบบความผูกพันระหว่างผู้เลี้ยงดู (caregiver) และทารก นอกจากนั้นยังได้พัฒนาเทคนิคที่เรียกว่า “สถานการณ์ที่แปลกออกไป” (Strange situation technique) เพื่อประเมินรูปแบบความผูกพันของทารก โดยพิจารณาจากปฏิกิริยาที่ทารกตอบสนองเมื่อถูกแยกจากผู้เลี้ยงดู (separation) และการกลับมา (reunion) ของมารดาและคนแปลกหน้า

ใน “สถานการณ์ที่แปลกออกไป” (Strange situation) ทารกวัย 12 เดือนและผู้เลี้ยงดูถูกนำไปยังห้องทดลอง หลังจากนั้นขั้นตอนดังต่อไปนี้คือ

1. มารดาและทารกอยู่ด้วยกันในห้องที่แปลกและมีของเล่น
2. คนแปลกหน้าเพศหญิงเข้ามาภายในห้อง
3. มารดาปล่อยให้ทารกอยู่ตามลำพังกับคนแปลกหน้า
4. มารดากลับเข้ามาและคนแปลกหน้าออกไป
5. มารดาปล่อยให้ทารกอยู่ตามลำพัง
6. คนแปลกหน้ากลับเข้ามาภายในห้อง
7. มารดากลับเข้ามาภายในห้อง

ผลจากการทดลองนี้ ส่งผลให้ Ainsworth และคณะ (1978 อ้างถึงใน Feeney & Noller, 1996) ได้เสนอว่ารูปแบบของพฤติกรรมทารกสามารถที่จะนำมาใช้จัดประเภทรูปแบบความผูกพันระหว่างแม่และทารกได้ โดยรูปแบบพฤติกรรมของทารกที่ถูกแบ่งออกเป็นประเภทจะมีความสัมพันธ์อย่างเป็นระบบกับรูปแบบการเลี้ยงดูที่แม่มีต่อทารก นอกจากนั้นยังมีความสัมพันธ์กับความไวในการตอบสนองของแม่ต่อความต้องการของทารก ซึ่งทำให้สามารถแบ่งรูปแบบความผูกพันออกได้เป็น 3 แบบดังนี้คือ

1. รูปแบบความผูกพันแบบหลีกเลี่ยง (Avoidant) (กลุ่ม A) เมื่อแม่มีลักษณะการเลี้ยงดูแบบ หลีกเลี้ยงที่จะสัมผัส ไม่เป็นมิตร เข้มงวด และชอบที่จะปฏิเสธ ทารกจะมีพฤติกรรมแบบห่างเหินและหลีกเลี่ยง

2. รูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง (Secure) (กลุ่ม B) เมื่อแม่มีลักษณะการเลี้ยงดูแบบมีการตอบสนอง อบอุ่น และสามารถเข้าหาได้ง่าย ทารกจะมีพฤติกรรมแบบมีการสำรวจอย่างจริงจัง เศร้าหากถูกแยกจากผู้เลี้ยงดู และมีการตอบสนองในทางบวกกับผู้เลี้ยงดู

3. รูปแบบความผูกพันแบบวิตกกังวล/ไม่แน่ใจ (Anxious-ambivalent) (กลุ่ม C) เมื่อแม่มีลักษณะการเลี้ยงดูแบบไม่มีความไวต่อความรู้สึกของทารก ก้าวถอย และไม่มีความคงเส้นคงวา ทารกจะมีพฤติกรรมที่เป็นการต่อต้านผู้เลี้ยงดู และเมื่อทารกถูกแยกจากผู้เลี้ยงดู ทารกจะเกิดความเศร้า โกรธ และไม่แน่ใจในตัวผู้เลี้ยงดู

การจัดแบ่งประเภทของรูปแบบความผูกพันในวัยผู้ใหญ่ออกเป็น 3 ประเภท

หลังจากที่ Ainsworth และคณะ (1978 อ้างถึงใน Feeney & Noller, 1996)

ได้ศึกษารูปแบบความผูกพันในวัยทารกแล้ว ภายหลังต่อมาก็มีนักวิจัยจำนวนหนึ่งมีความเห็นว่ารูปแบบความผูกพันในวัยทารกและรูปแบบความผูกพันในวัยผู้ใหญ่มีความคล้ายคลึงกัน ดังเช่น Morris (1982 อ้างถึงใน Feeney & Noller) เสนอว่า ความสัมพันธ์ระหว่างทารกและผู้เลี้ยงดูที่มีอย่างลึกซึ้งนั้นอาจจะถือได้ว่าเป็นแม่แบบ (prototype) สำหรับความสัมพันธ์อันใกล้ชิดต่อ ๆ มา

Main ได้พัฒนาแนวทางการสัมภาษณ์เกี่ยวกับความผูกพันในวัยผู้ใหญ่ (George, Kaplan, & Main, 1987; Main & Goldwyn, 1988 อ้างถึงใน Bartholomew & Horowitz, 1991) เพื่อเป็นการสำรวจรูปแบบความผูกพันที่บุคคลมีในวัยเด็ก หลักการของวิธีสัมภาษณ์นี้คือ มารดาถูกจำแนกออกเป็นกลุ่มตามลักษณะรูปแบบความผูกพัน ซึ่งเทียบเคียงได้กับรูปแบบความผูกพันในวัยเด็กทั้ง 3 ประเภท ได้แก่ รูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง แบบวิตกกังวล/ไม่แน่ใจ และแบบหลีกเลี่ยง หลังจากนั้นจึงทำนายถึงคุณภาพของปฏิสัมพันธ์ที่มารดามีต่อเด็ก และความมั่นคง (security) ของความผูกพันของเด็ก

การศึกษาเรื่องรูปแบบความผูกพันในวัยผู้ใหญ่เริ่มมีความแพร่หลายมากยิ่งขึ้นเมื่อ Hazan และ Shaver (1987) ได้ให้นิยามที่คน "ความรักแบบคู่รัก" (romantic love) ว่าเป็นผลมาจากรูปแบบความผูกพัน โดย Hazan และ Shaver ได้ใช้วิธีการรายงานตนเอง (self-report) ในการจำแนกผู้ใหญ่ออกเป็น 3 ประเภท ซึ่งสอดคล้องกับรูปแบบความผูกพันในวัยเด็กทั้ง 3 ประเภท ได้แก่ รูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง แบบวิตกกังวล/ไม่แน่ใจ และแบบหลีกเลี่ยง วิธีการที่ Hazan

และ Shaver ได้ใช้วิธีนี้เป็นวิธีการรายงานตนเอง ซึ่งจะเห็นได้ว่าแตกต่างจากวิธีการของ Main ที่เป็นการใช้วิธีการสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง (semi-structure interview)

ผลการวิจัยของ Hazan และ Shaver (1987) พบว่า ผู้เข้าร่วมการวิจัยที่มีรูปแบบความผูกพันแบบวิตกกังวล/ไม่แน่ใจ และแบบหลีกเลี่ยง ได้รายงานว่าตนเองมีความเชื่อและมีประสบการณ์ในทางลบเกี่ยวกับเรื่องความรัก มากกว่าผู้เข้าร่วมการวิจัยที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง นอกจากนี้แล้วยังพบว่าผู้เข้าร่วมการวิจัยที่มีรูปแบบความผูกพันแบบวิตกกังวล/ไม่แน่ใจ และแบบหลีกเลี่ยง เคยมีความสัมพันธ์แบบโรแมนติกเป็นระยะเวลาสั้นกว่า และยังได้บรรยายถึงความชื่นชอบในสัมพันธภาพที่มีต่อผู้ปกครองในวัยเด็กว่าชอบน้อยกว่าผู้เข้าร่วมการวิจัยที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง ผู้เข้าร่วมการวิจัยที่มีรูปแบบความผูกพันแบบวิตกกังวล/ไม่แน่ใจ และแบบหลีกเลี่ยง ยังได้รายงานว่า มีความไม่แน่ใจในตัวเอง (self-doubt) มากกว่าผู้เข้าร่วมการวิจัยที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง แต่มีความสามารถที่จะยอมรับผู้อื่นน้อยกว่า

หลังจากที่ Bowlby ได้คิดทฤษฎีรูปแบบความผูกพันขึ้น นักวิจัยในระยะต่อมาก็ได้นำทฤษฎีรูปแบบความผูกพันของ Bowlby มาจัดประเภทรูปแบบความผูกพันในวัยผู้ใหญ่ออกเป็น 3 ประเภท ดังเช่น งานวิจัยของ Hazan และ Shaver (1987) แต่ Bartholomew (1990 อ้างถึงใน Feeney & Noller, 1996) ซึ่งเป็นนักจิตวิทยาสังคม ได้ทำการศึกษาทบทวนถึงทฤษฎีที่ Bowlby ได้เสนอไว้ Bartholomew จึงเกิดแนวคิดที่ว่ารูปแบบความผูกพันในวัยผู้ใหญ่ ควรที่จะถูกแบ่งออกเป็น 4 แบบมากกว่า จากแนวคิดนี้ของ Bartholomew จึงเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญของการจัดแบ่งประเภทรูปแบบความผูกพันในวัยผู้ใหญ่ออกเป็น 4 ประเภท

การจัดแบ่งประเภทของรูปแบบความผูกพันในวัยผู้ใหญ่ออกเป็น 4 ประเภท

จากทฤษฎีของ Bowlby (1973) ที่ได้เสนอไว้ว่า บุคคลจะมีรูปแบบการคิดที่มีต่อตนเอง (Internal Model of the Self) และรูปแบบการคิดที่มีต่อผู้อื่น (Internal Model of the Other) แตกต่างกัน Bartholomew (1990 อ้างถึงใน Feeney & Noller, 1996) ได้ศึกษาถึงทฤษฎีที่ Bowlby ได้เสนอขึ้นมาและพบว่าในความเป็นจริงแล้วรูปแบบความผูกพันควรที่จะถูกแบ่งออกเป็น 4 แบบมากกว่า โดย Bartholomew ได้เสนอว่า ทั้งรูปแบบการคิดที่บุคคลมีต่อตนเองและรูปแบบการคิดที่บุคคลมีต่อผู้อื่น จะมีลักษณะเป็นแบบทวิภาค (dichotomized) นั่นก็คือ สามารถแบ่งออกได้เป็นทั้งขั้วบวกและขั้วลบ รูปแบบการคิดที่บุคคลมีต่อตนเองในทางบวก เช่น รับรู้ว่าคุณค่าตัวเองนั้นคู่ควรกับความรักและความใส่ใจ ในขณะที่รูปแบบการคิดที่บุคคลมีต่อตนเองในทางลบ เช่น มองว่าคุณค่าตัวเองไร้คุณค่า เป็นต้น ส่วนรูปแบบการคิดที่บุคคลมีต่อผู้อื่นในทางบวก เช่น มองว่าผู้อื่น

เป็นคนที่สามารถเข้าหาได้ง่ายและมีความเอาใจใส่ต่อผู้อื่น ในทางตรงกันข้าม รูปแบบการคิดที่บุคคลมีต่อผู้อื่นในทางลบ เช่น มองผู้อื่นว่าชอบละทิ้ง (rejecting) ห่างเหิน (distant) และไม่มี ความเอาใจใส่ (uncaring) เป็นต้น Bartholomew ได้เสนอมิติ “การพึ่งพาผู้อื่น” (dependence) ควบคู่ไปกับรูปแบบการคิดที่บุคคลมีต่อตนเอง และเสนอมิติ “การหลีกเลี่ยง” (avoidance) ควบคู่ ไปกับรูปแบบการคิดที่บุคคลมีต่อผู้อื่น เมื่อมิติทั้งสองดังกล่าวถูกเชื่อมโยงเข้าด้วยกันแล้ว จะทำให้ สามารถแบ่งรูปแบบความผูกพันออกเป็น 4 ประเภทด้วยกัน ดังแสดงในภาพในหน้าถัดไป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

		รูปแบบการคิดที่มีต่อตนเอง	
		ทางบวก (ต่ำ)	ทางลบ (สูง)
รูปแบบการคิดที่มีต่อ ผู้อื่น (การหลีกเลี่ยง)	ทางบวก (ต่ำ)	มั่นคง สบายใจกับความใกล้ชิดและ ความเป็นอิสระ	หมกมุ่น หมกมุ่นต่อความสัมพันธ์ต่างๆ
	ทางลบ (สูง)	ไม่สนใจ หลีกเลี่ยงความสัมพันธ์อัน ใกล้ชิดและต่อต้านการยึดติด	หวาดกลัว หวาดกลัวต่อความสัมพันธ์อัน ใกล้ชิดและหลีกเลี่ยงทางสังคม

ภาพที่ 1 รูปแบบความผูกพันซึ่งแบ่งประเภทตามแนวคิดของ Bartholomew

ที่มา: Bartholomew (1990 อ้างถึงใน Feeney & Noller, 1996)

จากภาพที่ 1 มิติการพึ่งพาผู้อื่นนั้นจะมีทั้งระดับต่ำและสูง กล่าวคือ สำหรับผู้ที่มีการพึ่งพาผู้อื่นในระดับที่ต่ำนั้น จะมีแนวคิดว่าตนเองสามารถดำเนินชีวิตได้โดยไม่จำเป็นต้องพึ่งพาอาศัยหรือยึดติดกับผู้อื่นมากเกินไป ในขณะที่ผู้ที่มีการพึ่งพาผู้อื่นในระดับที่สูงนั้น จะมีแนวคิดว่าตนเองมีความจำเป็นอย่างมากที่จะต้องพึ่งพาอาศัยผู้อื่นในการดำเนินชีวิต

สำหรับในส่วนของมิติการหลีกเลี่ยงนั้นจะแสดงถึงความแตกต่างของบุคคลในการหลีกเลี่ยงความสัมพันธ์อันใกล้ชิดกับผู้อื่น ซึ่งเป็นผลมาจากความคาดหวังโดยส่วนตัวว่าการที่ตนเองใกล้ชิดกับผู้อื่นจนเกินไปจะนำมาซึ่งผลในทางลบ ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัวและแบบหลีกเลี่ยงจะมีความคล้ายคลึงกันในเรื่องของระดับการหลีกเลี่ยงความสัมพันธ์อันใกล้ชิด อย่างไรก็ตามรูปแบบความผูกพันทั้งสองประเภทนี้มีความแตกต่างกันในเรื่องของความต้องการจำเป็นต่อการยอมรับจากบุคคลอื่นเพื่อคงไว้ซึ่งความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง ในทำนองเดียวกัน ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่นและแบบหวาดกลัว จะมีความคล้ายคลึงกันในเรื่องของการยึดติดกับผู้อื่นอย่างมากเพื่อก่อให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง อย่างไรก็ตามรูปแบบความผูกพันทั้งสองประเภทดังกล่าวจะมีความแตกต่างกันในเรื่องของระดับความพร้อมที่จะเข้าไปเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์อันใกล้ชิด นั่นก็คือในขณะที่ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่นมักจะเข้าไปติดต่อสัมพันธ์กับ

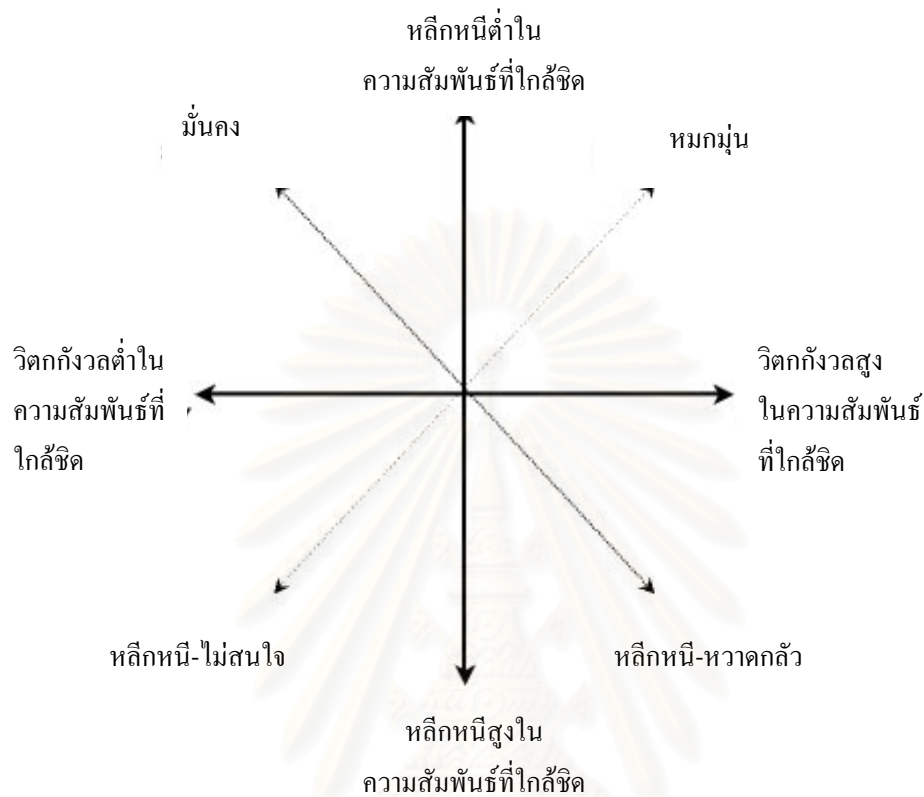
ผู้อื่น แต่ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัวจะพยายามหลีกเลี่ยงความสัมพันธ์อันใกล้ชิด เพื่อเป็นการลดระดับความผิดหวังที่อาจเกิดขึ้นได้ให้มันน้อยที่สุด

Bartholomew และ Horowitz (1991) ยังได้สรุปไว้ว่า จากภาพที่แสดงถึงความแตกต่างของรูปแบบความผูกพันทั้ง 4 ประเภทนั้น ชนิดของรูปแบบความผูกพันที่มีอยู่ใน จตุตภาค (quadrant) ที่อยู่ติดกันจะมีความคล้ายคลึงกันมากกว่ารูปแบบความผูกพันที่อยู่ใน จตุตภาคที่อยู่ตรงกันข้าม

ในปี 1998 Kelly Brennan, Catherine Clark, และ Phillip Shaver (1998) ได้นำ มาตรวัดรูปแบบความผูกพัน ซึ่งมีข้อกระทงจำนวน 36 ข้อ มาวิเคราะห์องค์ประกอบและพบมิติที่ เด่นชัดออกมา 2 มิติด้วยกัน ได้แก่ มิติความวิตกกังวลในความสัมพันธ์อันใกล้ชิด (anxiety dimension) และมิติการหลีกเลี่ยงในความสัมพันธ์อันใกล้ชิด (avoidance dimension) นอกจากนี้ แล้ว เมื่อนักวิจัยท่านอื่น ๆ ซึ่งมีจำนวนประมาณ 60 คน ได้นำมาตรวัดรูปแบบความผูกพันของ ตนเองมาวิเคราะห์องค์ประกอบก็พบมิติทั้งสองดังกล่าวอย่างชัดเจน

จากงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นของ Brennan และคณะ (1998) ส่งผลให้ Shaver และ Fraley (1999) แนะนำให้เรียกมิติความวิตกกังวล (anxiety) แทนรูปแบบการคิดที่บุคคลมีต่อ ตนเอง และเรียกมิติการหลีกเลี่ยง (avoidance) แทนรูปแบบการคิดที่บุคคลมีต่อผู้อื่น ส่วนการ เรียกชื่อของรูปแบบความผูกพันทั้ง 4 ประเภท ยังคงยึดถือตามที่ Bartholomew และ Horowitz (1991) ได้เสนอไว้ ซึ่งสามารถอธิบายได้โดยรูปภาพในหน้าถัดไป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 2 ความแตกต่างระหว่างบุคคลในเรื่องของรูปแบบความผูกพัน โดยเกิดจากการตัดประสานกันของมิติความวิตกกังวลและมิติการหนักหนา
ที่มา: Shaver และ Fraley (1999)

Bartholomew และ Horowitz (1991) ได้อธิบายถึงความแตกต่างของรูปแบบความผูกพันทั้ง 4 แบบดังนี้คือ บุคคลที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง เป็นผู้ที่เห็นคุณค่าในตนเอง ยอมรับผู้อื่น ตอบสนองต่อผู้อื่น เห็นคุณค่าของความสัมพันธอันใกล้ชิด มีศักยภาพที่จะรักษาไว้ซึ่งความสัมพันธอันใกล้ชิดโดยปราศจากการสูญเสียความเป็นอิสระของตนเอง และบุคคลประเภทนี้ยังสามารถพูดถึงเรื่องความสัมพันธต่าง ๆ ได้อย่างต่อเนื่อง นอกจากนั้นรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงนี้มีการให้มนต์สนที่สอดคล้องกับที่นักวิจัยท่านอื่น ๆ เรียกว่า “ผูกพันอย่างมั่นคง” (securely attached) (Hazan & Shaver, 1987; Main, Kaplan, & Cassidy, 1985 อ้างถึงใน Bartholomew & Horowitz)

บุคคลที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น เป็นผู้ที่รู้สึกว่าคุณค่า แต่มีการประเมินผู้อื่นในทางที่ดี และบุคคลประเภทนี้จะพยายามทำให้ตนเองได้รับการยอมรับจากบุคคลที่ตนคิดว่าคุณค่า ดังนั้นบุคคลประเภทนี้มักมีความเกี่ยวข้องในความสัมพันธ์อันใกล้ชิดสูง อีกทั้งบุคคลประเภทนี้มักมีการแสดงออกทางอารมณ์อย่างมากเมื่อมีการพูดถึงเรื่องความสัมพันธ์ รูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่นนี้สอดคล้องกับที่ Hazan และ Shaver (1987) ได้ให้มโนทัศน์โดยจัดอยู่ในประเภทวิตกกังวล/ไม่แน่ใจ

บุคคลที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว เป็นผู้ที่รู้สึกว่าคุณค่า แต่มักประเมินผู้อื่นในทางลบ นอกจากนี้แล้วบุคคลประเภทนี้มักจะปกป้องตนเองเพื่อมิให้ได้รับการปฏิเสธจากผู้อื่นโดยการหลีกเลี่ยงที่จะมีความสัมพันธ์อันใกล้ชิดกับผู้อื่น อีกทั้งเกิดความรู้สึกไม่มั่นคงปลอดภัยต่อตนเองและยังเกิดความไม่ไว้วางใจต่อผู้อื่นอีกด้วย รูปแบบความผูกพันประเภทนี้อาจกล่าวได้ว่าสอดคล้องกับบางส่วนของรูปแบบความผูกพันแบบหลีกเลี่ยง ดังที่ Hazan และ Shaver ได้ให้มโนทัศน์ไว้

บุคคลที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจ เป็นผู้ที่รู้สึกว่าคุณค่า แต่มักประเมินผู้อื่นในทางลบ ไม่ให้ความสำคัญต่อความสัมพันธ์อันใกล้ชิด บุคคลประเภทนี้จะปกป้องตนเองต่อความผิดหวังโดยหลีกเลี่ยงความสัมพันธ์อันใกล้ชิดและพยายามคงไว้ซึ่งความรู้สึกว่าเป็นอิสระและความรู้สึกที่ไม่มีใครสามารถทำร้ายตนเองได้ (invulnerability) นอกจากนี้แล้วยังมีการยับยั้งการแสดงออกทางอารมณ์ ขาดความกระฉับกระชวยและความน่าเชื่อถือในการพูดถึงเรื่องของคุณค่าสัมพันธ์ รูปแบบความผูกพันประเภทนี้สอดคล้องกับเจตคติต่อความผูกพันแบบปลีกตัว (detached) ดังที่ Main และคณะ ได้ให้มโนทัศน์ไว้

สมมติฐานความคล้ายคลึงกันของรูปแบบความผูกพัน (Similarity of attachment styles hypothesis)

Klohnen และ Luo (2003) เสนอว่า จากสมมติฐานความคล้ายคลึงกันของรูปแบบความผูกพัน บุคคลน่าจะเกิดความดึงดูดใจกับผู้ที่มีการรูปแบบความผูกพันเช่นเดียวกับตนเอง ถึงแม้ว่างานวิจัยจำนวนหนึ่งที่ได้ผลการวิจัยไม่สอดคล้องตามสมมติฐานนี้ (Chappell & Davis, 1998; Frazier et al., 1996 อ้างถึงใน Klohnen & Luo) แต่ Klohnen และ Luo ก็ยังคิดว่า ความคล้ายคลึงกันของรูปแบบความผูกพัน (attachment similarity) น่าจะเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความดึงดูดใจระหว่างบุคคล โดยเขาได้ให้เหตุผลสนับสนุนแนวคิดนี้คือ ตามทฤษฎีความผูกพัน (attachment theory) แล้ว บุคคลจะมีรูปแบบความผูกพันเช่นเดียวกับพ่อแม่ของตนเอง สาเหตุส่วนหนึ่งอาจเนื่องมาจาก โดยทั่วไปแล้ว พ่อแม่มักจะมีปฏิสัมพันธ์กับลูก โดยตอบสนองกับลูกด้วย

รูปแบบความผูกพันของตนเอง ดังนั้นแล้ว เด็กจึงเกิดความคุ้นเคยกับรูปแบบปฏิสัมพันธ์ที่พ่อแม่มีต่อตนเอง เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ เขาจึงมีแนวโน้มที่จะนำปฏิสัมพันธ์ทำงานของตัวเองกันนี้มาปรับใช้ในการติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ ต่อไป Klohnen และ Luo ได้สรุปว่า การที่บุคคลได้มีความสัมพันธ์กับคู่รักที่มีรูปแบบความผูกพันคล้ายคลึงกับตนเอง จึงเป็นเหมือนกับการช่วยเกื้อหนุนปฏิสัมพันธ์ของบุคคลทั้งสอง (facilitate interaction) และยังเป็น การช่วยเพิ่มความรู้สึกคุ้นเคยและปลอดภัยของคนเรา (foster a sense of familiarity and safety) นอกจากนี้แล้วยังเป็นการช่วยยืนยันความคาดหวังของบุคคลที่มีต่อตนเองและผู้อื่น (confirm individuals' expectations about themselves and others)

สมมติฐานรูปแบบความผูกพันที่มีลักษณะเติมเต็มซึ่งกันและกัน (Complementary attachment styles hypothesis)

สมมติฐานนี้มีพื้นฐานมาจากทฤษฎีของ Winch นั่นเอง โดยสาระสำคัญคือ บุคคลจะเกิดความดึงดูดใจกับผู้ที่บุคลิกภาพที่มีลักษณะเติมเต็มกับบุคลิกภาพของตนเอง Pietromonaco และ Carnelley (1994) ได้ให้นิยามลักษณะที่เติมเต็มซึ่งกันและกัน ว่าเป็นความดึงดูดใจของบุคคลที่มีต่อคู่รักสมมติที่สามารถช่วยยืนยันความเห็นหรือทัศนคติของตนเองในการมีความสัมพันธ์ งานวิจัยของ Pietromonaco และ Carnelley นี้ได้ใช้วิธีการแบ่งรูปแบบความผูกพันออกเป็น 3 ประเภท เช่นเดียวกับงานวิจัยของ Hazan และ Shaver (1987) ซึ่งได้แก่ รูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง แบบหมกมุ่น และแบบหลีกเลี่ยง ทั้งนี้สมมติฐานรูปแบบความผูกพันที่มีลักษณะเติมเต็มซึ่งกันและกันตามแนวคิดของ Pietromonaco และ Carnelley มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ผู้เข้าร่วมการวิจัยที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง จะมีการตอบสนองในทางบวกกับคู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง
2. ผู้เข้าร่วมการวิจัยที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น จะมีการตอบสนองในทางบวกกับคู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหลีกเลี่ยง
3. ผู้เข้าร่วมการวิจัยที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหลีกเลี่ยง จะมีการตอบสนองในทางบวกกับคู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น

นอกจากนั้นแล้ว Pietromonaco และ Carnelley (1994) ยังมีแนวคิดที่ว่า ปัจจัยหนึ่งที่อาจส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลก็คือ เพศ (gender) ผู้วิจัยดังกล่าวคาดว่า เมื่อบุคคลอยู่ในสถานการณ์ที่จะต้องจินตนาการเกี่ยวกับความสัมพันธ์แบบคู่รัก ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันซึ่งเป็นไปตามภาพในความคิดของบทบาททางเพศ (gender-role stereotypes) ได้แก่ ผู้ชายที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหลีกเลี่ยง และผู้หญิงที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น จะแสดงออกถึง

ปฏิกิริยาทางลบอย่างชัดเจน เช่น มีความรู้สึกในเชิงลบ และมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองที่ต่ำ เป็นต้น

Pietromonaco และ Carnelley (1994) ใช้วิธีในการตรวจสอบสมมติฐานข้างต้นโดยให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยเพศชายและเพศหญิงที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง แบบหมกมุ่น และแบบหลีกเลี่ยงนี้ ได้อ่านสถานการณ์คู่รักสมมติที่มีคู่รักสมมติในเรื่องเป็นเพศตรงข้าม และมีรูปแบบความผูกพันที่แตกต่างกัน ได้แก่ คู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง แบบหมกมุ่น และแบบหลีกเลี่ยงนี้ หลังจากนั้นผู้เข้าร่วมการวิจัยจึงตอบมาตราวัดต่าง ๆ เช่น มาตราวัดปฏิกิริยาทางอารมณ์ (emotional reaction measure) มาตราวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง (self-esteem scale) เป็นต้น

ผลการวิจัยในส่วนของอารมณ์ทางบวก (positive emotion) พบว่า มีปฏิสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญระหว่างรูปแบบความผูกพันของผู้เข้าร่วมการวิจัยและพฤติกรรมที่แสดงถึงรูปแบบความผูกพันของคู่รักสมมติในเรื่อง โดยผู้เข้าร่วมการวิจัยที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง มีการตอบสนองอารมณ์ในทางบวกต่อคู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่นและแบบหลีกเลี่ยงนี้ในระดับที่ต่ำ **ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานรูปแบบความผูกพันที่มีลักษณะเติมเต็มซึ่งกันและกัน** ตามแนวคิดของ Pietromonaco และ Carnelley (1994) ในขณะที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหลีกเลี่ยงนี้ มีการตอบสนองอารมณ์ในทางบวกต่อคู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่นมากกว่าคู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหลีกเลี่ยงนี้ **ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานรูปแบบความผูกพันที่มีลักษณะเติมเต็มซึ่งกันและกัน** ส่วนผู้เข้าร่วมการวิจัยที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น มีการตอบสนองอารมณ์ในทางบวกต่อคู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหลีกเลี่ยงนี้น้อยกว่าคู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น **ซึ่งไม่สนับสนุนสมมติฐานรูปแบบความผูกพันที่มีลักษณะเติมเต็มซึ่งกันและกัน** นอกจากนั้นแล้ว ผลการวิจัยในส่วนนี้ยังพบว่า ไม่ว่าผู้เข้าร่วมการวิจัยจะมีรูปแบบความผูกพันแบบใดก็ตาม จะมีการตอบสนองอารมณ์ในทางบวกมากที่สุดต่อคู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง (**ผลการวิจัยนี้สนับสนุนสมมติฐานรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงอย่างชัดเจน**)

Pietromonaco และ Carnelley (1994) พบว่า ทางด้านของอารมณ์ที่เป็นลบ (อารมณ์ซึมเศร้า) ผลการวิจัยเป็นไปตามที่คาดหมายไว้ นั่นก็คือ ผู้ชายที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหลีกเลี่ยงนี้ (ซึ่งเป็นผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันสอดคล้องกับภาพในความคิดของบทบาททางเพศ) ได้รายงานว่ามีความรู้สึกซึมเศร้ามากที่สุด หากเปรียบเทียบกับผู้ชายที่มีรูปแบบความผูกพันประเภทอื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน ผู้หญิงที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น (ซึ่งเป็นผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันสอดคล้องกับภาพในความคิดของบทบาททางเพศ) ได้รายงานว่ามีความรู้สึกซึมเศร้ามากที่สุด

หากเปรียบเทียบกับผู้หญิงที่มีรูปแบบความผูกพันประเภทอื่น ๆ หรือแม้กระทั่งหากจะเปรียบเทียบกับเพศชายที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่นก็ตาม

สำหรับทางด้านการรายงานการเห็นคุณค่าในตนเองของผู้เข้าร่วมการวิจัย พบว่า ผู้ชายที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง มีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองสูงที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับเพศชายที่มีรูปแบบความผูกพันประเภทอื่น ๆ และผู้หญิงที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงก็มีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองสูงที่สุดเช่นกัน เมื่อเปรียบเทียบกับเพศหญิงที่มีรูปแบบความผูกพันแบบอื่น ๆ

จากงานวิจัยของ Pietromonaco และ Carnelley (1994) จะเห็นได้ว่า ในเบื้องต้นนักวิจัยทั้งสองท่านนี้เชื่อมั่นว่า การตอบสนองในทางบวกของผู้เข้าร่วมการวิจัยที่มีต่อคู่รักสมมติ นั้น น่าจะเป็นไปตามสมมติฐานรูปแบบความผูกพันที่มีลักษณะเติมเต็มซึ่งกันและกัน แต่ทั้งนี้ผลการวิจัยกลับพบว่าสนับสนุนสมมติฐานรูปแบบความผูกพันที่มีลักษณะเติมเต็มซึ่งกันและกันเฉพาะเพียงบางส่วนเท่านั้น ดังที่ได้กล่าวไว้ในข้างต้น และผลการวิจัยนี้ยังสนับสนุนสมมติฐานรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงอีกด้วย กล่าวคือ ไม่ว่าผู้เข้าร่วมการวิจัยจะมีรูปแบบความผูกพันแบบใดก็ตาม จะมีการตอบสนองในทางบวกต่อคู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงมากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับคู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบอื่น ๆ

อย่างไรก็ตาม Klohnen และ Luo (2003) ได้วิจารณ์สมมติฐานรูปแบบความผูกพันที่มีลักษณะเติมเต็มซึ่งกันและกันตามแนวคิดของ Pietromonaco และ Carnelley (1994) ในส่วนที่เสนอว่า ผู้เข้าร่วมการวิจัยที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงจะมีการตอบสนองในทางบวกต่อคู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงเหมือนกันนั้น ตามทฤษฎีของ Klohnen และ Luo แล้วควรที่จะอธิบายด้วยเรื่องของความคล้ายคลึงกันของรูปแบบความผูกพันน่าจะมีความเหมาะสมกว่า นอกจากนั้นแล้ว Klohnen และ Luo ยังเชื่ออีกว่าความดึงดูดใจระหว่างบุคคลน่าจะเกิดจากความคล้ายคลึงกันมากกว่าเกิดจากลักษณะที่เติมเต็มซึ่งกันและกัน

ด้วยเหตุนี้ ในงานวิจัยจึงจะทำการทดสอบโดยมีสมมติฐานว่า ความดึงดูดใจระหว่างบุคคลไม่ได้เกิดขึ้นในลักษณะของสมมติฐานรูปแบบความผูกพันที่มีลักษณะเติมเต็มซึ่งกันและกัน

สมมติฐานรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง (Secure attachment styles hypothesis)

สาระสำคัญของสมมติฐานรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง คือ คนเราทุกคนมักจะเกิดความดึงดูดใจกับผู้ที่รูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงมากที่สุด เนื่องจากผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงมักจะเปิดโอกาสในการสร้างความใกล้ชิดและความผูกพันทางอารมณ์

(Chappell & Davis, 1998; Latty-Mann & Davis, 1996 อ้างถึงใน Klohnen & Luo, 2003) นอกจากนั้นแล้วสมมติฐานนี้ยังมีสาระสำคัญอีกอย่างคือ ในบรรดาบุคคลที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่มั่นคงนั้น คนที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น น่าจะมีความดึงดูดใจมากกว่าคนที่ มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจและแบบหวาดกลัว เนื่องจากคนที่ มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจและแบบหวาดกลัว เมื่อตอบมาตรวัดรูปแบบความผูกพัน บุคคลทั้งสองประเภทนี้จะได้คะแนนสูงในมิติของการหลีกเลี่ยง (avoidance) ดังนั้นบุคคลเหล่านี้จึงมักเกิดความไม่สบายกาย ไม่สบายใจ หากต้องเผชิญกับความสัมพันธ์อันใกล้ชิด

จากงานวิจัยส่วนหนึ่ง (Klohnen & Bera, 1998; Klohnen & John, 1998, 2003 อ้างถึงใน Klohnen & Luo, 2003) พบว่า บุคคลที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น มีคุณลักษณะจำนวนหนึ่งที่พบว่ามีความสัมพันธ์กับการหมกมุ่น (preoccupation) อย่างเช่น ขาดแคลน (needy) หึงหวง (jealous) เต็มไปด้วยอารมณ์ (emotional) ไม่มั่นคง (insecure) และวิตกกังวล (worrying) ซึ่งคุณลักษณะดังกล่าวเหล่านี้ อาจเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้บุคคลที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่นมีความดึงดูดใจลดน้อยลงไป โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บุคคลที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจ อาจจะมีแนวโน้มเห็นว่า บุคคลที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่นมีความดึงดูดใจน้อย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจ จะให้ความสำคัญกับคุณลักษณะต่าง ๆ ของตนเอง ในขณะที่เดียวกันกลับลดคุณค่าคุณลักษณะต่าง ๆ ของผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น (Klohnen & John, 2003 อ้างถึงใน Klohnen & Luo)

Klohnen และ Luo (2003) ได้ทดสอบสมมติฐานรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 กลุ่ม ผลการวิจัยพบว่า ในกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และ 2 ผู้เข้าร่วมการวิจัยที่มีรูปแบบความผูกพัน 4 แบบได้แก่ มั่นคง (secure) หมกมุ่น (preoccupied) หวาดกลัว (fearful) และไม่สนใจ (dismissing) ประเมินความดึงดูดใจให้กับคู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงว่ามีความดึงดูดใจมากที่สุด รองลงมาได้แก่ คู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น แต่สำหรับในกลุ่มตัวอย่างที่ 3 นั้น ผู้เข้าร่วมการวิจัยยังคงประเมินว่าคู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงมีความดึงดูดใจมากที่สุด รองลงมาได้แก่คู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น แต่ทั้งนี้มิข้อยกเว้นสำหรับผู้เข้าร่วมการวิจัยที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจ ซึ่งบุคคลเหล่านี้ได้ประเมินว่าผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่นมีความดึงดูดใจน้อยที่สุด ซึ่งผลการวิจัยในส่วนนี้จะเห็นได้ว่า **ไม่สนับสนุนสมมติฐานรูปแบบความผูกพันที่มีลักษณะเติมเต็มซึ่งกันและกัน**

จากงานวิจัยของ Klohnen และ Luo (2003) เป็นที่น่าสังเกตว่า หากจะพิจารณาตามสมมติฐานรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงที่มีสมมติฐานเบื้องต้นว่า บุคคลที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงจะมีความตั้งใจมากที่สุด รองลงมาได้แก่ บุคคลที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น จะเห็นได้ว่าจากงานวิจัยของ Klohnen และ Luo ไม่สนับสนุนแนวคิดส่วนหนึ่งจากสมมติฐานรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง ตรงที่ว่า ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น จะได้รับการประเมินว่ามีความตั้งใจเป็นอันดับที่สองรองลงมาจากผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงเสมอไป

งานวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้อง

Bartholomew และ Horowitz (1991) ได้ทดสอบรูปแบบความผูกพันทั้ง 4 ประเภทจากวัยผู้ใหญ่ตอนต้น งานวิจัยนี้มี 2 การศึกษาด้วยกัน การศึกษาที่ 1 ผู้วิจัยได้จัดให้มีการสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง (semi-structured interview) การรายงานตนเอง และการประเมินจากเพื่อน ข้อมูลจากทั้ง 3 แหล่งนี้ได้ถูกนำมาเปรียบเทียบกัน นอกจากนั้นแล้วยังใช้วิธีการตอบแบบสอบถามโดยให้รายงานตนเองในเรื่องของอัตมโนทัศน์ (self-concept) ทักษะในการเข้าสังคม (sociability) และปัญหาหระหว่างบุคคล (interpersonal problems) ในส่วนของการรายงานตนเองในเรื่องของปัญหาหระหว่างบุคคลจะนำไปพิจารณาโดยการตัดสินของเพื่อนสนิท

ในการสัมภาษณ์ถึงความผูกพัน Bartholomew จะเป็นผู้สัมภาษณ์โดยใช้เวลาประมาณ 60 นาที การสัมภาษณ์ในแต่ละครั้งจะถูกบันทึกเสียง ผู้สัมภาษณ์ได้ให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยบรรยายถึงเรื่องมิตรภาพ ความสัมพันธ์แบบคู่รัก และความรู้สึกเกี่ยวกับความสำคัญของความสัมพันธ์อันใกล้ชิด หากว่าผู้เข้าร่วมการวิจัยไม่เคยมีประสบการณ์เกี่ยวกับความสัมพันธ์แบบคู่รักมาก่อน ผู้สัมภาษณ์จะถามถึงเหตุผลที่ไม่เคยมีความสัมพันธ์ดังกล่าว จากการสัมภาษณ์ที่ถูกบันทึกเสียง ได้มีผู้ประเมิน (raters) 3 คนประเมินผู้เข้าร่วมการวิจัยแต่ละคนอย่างเป็นอิสระต่อกันลงบนมาตรวัดประมาณค่าแบบ 9 ช่วง ซึ่งมาตรดังกล่าวเป็นมาตรที่แสดงถึงระดับความสอดคล้องของผู้เข้าร่วมการวิจัยกับแม่แบบทั้ง 4 ประเภทของรูปแบบความผูกพัน งานวิจัยนี้ได้จำแนกรูปแบบความผูกพันของผู้เข้าร่วมการวิจัยดังนี้ คือ ร้อยละ 47 มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง ร้อยละ 14 มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น ร้อยละ 21 มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว ที่เหลืออีกร้อยละ 18 มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจ

นอกจากนั้นแล้วในการศึกษาที่ 1 นี้ ผู้ประเมินยังต้องประเมินการสัมภาษณ์แต่ละครั้งไปตาม 15 มิติ ซึ่งมีความสัมพันธ์กับรูปแบบความผูกพัน มิติเหล่านี้ได้แก่ การให้รายละเอียด (elaboration) การปะติดปะต่อเรื่องราว (coherence) การเปิดเผยตนเอง (self-disclosure) ความใกล้ชิดแห่งมิตรภาพ (Intimacy of friendships) ความสมดุลของการควบคุมในมิตรภาพ (balance of control in friendships) ระดับสูงสุดที่เคยมีความสัมพันธ์แบบคู่รัก (highest level previous involvement in romantic relationships) ความสมดุลของการควบคุมในความสัมพันธ์แบบคู่รัก (balance of control in romantic relationships) ความเชื่อมั่นในตนเอง (self-confidence) การแสดงความรู้สึก (emotional expressiveness) ความถี่ในการร้องไห้ (crying frequency) ความอบอุ่น (warmth) การพึ่งพาผู้อื่น (reliance on others) การใช้ผู้อื่นเป็นที่พึ่งอันมั่นคงปลอดภัยเมื่อรู้สึกแย่ (use of others as a secure base when upset) การร้องไห้ตามลำพัง – การร้องไห้เมื่อมีผู้อื่นอยู่ด้วย (nonsocial versus social crying) และการให้ความดูแลเอาใจใส่ (caregiving)

ผลการวิจัยจากการศึกษาที่ 1 พบว่า ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงได้รับการประเมินในระดับที่สูงมากในส่วนของ การปะติดปะต่อเรื่องราว และระดับของความใกล้ชิดแห่งมิตรภาพ นอกจากนี้แล้วผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงยังได้รับการประเมินในระดับที่สูงในส่วนของ ความอบอุ่น ความสมดุลของการควบคุมในมิตรภาพ และระดับของความเกี่ยวข้องในความสัมพันธ์แบบคู่รัก

ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจได้คะแนนสูงอย่างมากในส่วนของความเชื่อมั่นในตนเอง แต่ได้คะแนนที่ต่ำมากในส่วนของ การแสดงความรู้สึก ความถี่ในการร้องไห้ และความอบอุ่น ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจยังได้คะแนนในระดับที่ต่ำกว่าผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงและแบบหมกมุ่นในทุก ๆ มาตรฐานที่แสดงถึงความใกล้ชิดในสัมพันธภาพส่วนบุคคล ได้แก่ การเปิดเผยตนเอง ความใกล้ชิด ระดับของความเกี่ยวข้องในความสัมพันธ์แบบคู่รัก ศักยภาพในการที่จะต้องขึ้นอยู่กับผู้อื่น และการใช้ผู้อื่นเป็นที่พึ่งอันมั่นคงปลอดภัย นอกจากนี้แล้วผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันประเภทนี้ยังได้รับการประเมินคะแนนที่ต่ำในส่วนของ การให้รายละเอียดและการให้ความดูแลเอาใจใส่ และเมื่อบุคคลประเภทนี้อยู่ในความสัมพันธ์ไม่ว่าจะเป็นแบบคู่รักหรือเพื่อนก็ตาม จะมีระดับการควบคุมความสัมพันธ์ที่สูงกว่าคู่รักและเพื่อน

เป็นที่น่าสังเกตว่าผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่นได้รับการประเมินค่อนข้างแตกต่างอย่างมากกับผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจเกือบจะทุกมิติของการประเมิน ค่าเฉลี่ยของคะแนนในทั้งสองกลุ่มนี้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทั้ง 15 มิติดังกล่าว

ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่นได้รับการประเมินคะแนนที่สูงในส่วนของ การให้รายละเอียด การเปิดเผยตนเอง (ซึ่งเป็นการแสดงถึงแนวโน้มในการเปิดเผยตนเองอย่างไม่เหมาะสม) การแสดง ความรู้สึก ความถึในการร้องไห้ ความไว้วางใจที่มีต่อผู้อื่น การใช้ผู้อื่นเป็นที่พึ่งอันมั่นคงปลอดภัย ร้องไห้เมื่อมีการปรากฏตัวของผู้อื่น และการให้ความดูแลเอาใจใส่ นอกจากนี้แล้วผู้ที่มีรูปแบบ ความผูกพันเช่นนี้ยังได้รับการประเมินคะแนนที่สูงในส่วนของระดับความเกี่ยวข้องใน ความสัมพันธ์แบบคู่รัก แต่ทั้งนี้ได้รับการประเมินคะแนนที่ต่ำในส่วนของ การปะติดปะต่อเรื่องราว และความสมดุลของการควบคุมในมิตรภาพ

สำหรับผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัวนั้นได้รับการประเมินคะแนนต่ำกว่า ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงและแบบหมกมุ่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติใน ส่วนของการเปิดเผยตนเอง ความใกล้ชิด ระดับของความเกี่ยวข้องในความสัมพันธ์แบบคู่รัก การพึ่งพา ผู้อื่น และการใช้ผู้อื่นเป็นที่พึ่งอันมั่นคงปลอดภัยเมื่อรู้สึกแย่ นอกจากนี้แล้วผู้ที่มีรูปแบบความ ผูกพันแบบหวาดกลัวยังได้รับการประเมินคะแนนที่ต่ำมากในส่วนของความเชื่อมั่นในตนเอง อีกทั้ง ได้รับการประเมินคะแนนที่ต่ำในส่วนของความสมดุลของการควบคุมในความสัมพันธ์ทั้งแบบคู่รัก และแบบเพื่อน

ในด้านของมาตรวัดอัตมโนทัศน์นั้น การวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนที่ได้ จากผู้ประเมินผู้เข้าร่วมการวิจัยว่ามีรูปแบบความผูกพันแบบใดกับคะแนนที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยได้ รายงานตนเองโดยการตอบมาตรวัดอัตมโนทัศน์ โดยมาตรวัดอัตมโนทัศน์นี้แบ่งออกเป็น 3 มาตร ย่อย ได้แก่ การเห็นคุณค่าในตนเอง (self-esteem) การยอมรับตนเอง (self-acceptance) และ ความโศกเศร้าโดยส่วนตัว (subjective distress) ผลปรากฏว่า ผู้เข้าร่วมการวิจัยที่ถูกประเมินว่ามี รูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงและแบบไม่สนใจมีสหสัมพันธ์ทางบวกกับคะแนนอัตมโนทัศน์ ในขณะที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยที่ถูกประเมินว่ามีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่นและแบบหวาดกลัวมี สหสัมพันธ์ทางลบกับคะแนนอัตมโนทัศน์

ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนที่ได้จากผู้ประเมินผู้เข้าร่วมการวิจัยว่ามีรูปแบบความ ผูกพันแบบใดกับคะแนนที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยได้ตอบมาตรวัดทักษะในการเข้าสังคม พบว่า ผู้เข้าร่วมการวิจัยที่ถูกประเมินว่ามีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงและหมกมุ่นมีสหสัมพันธ์ ทางบวกกับคะแนนทักษะในการเข้าสังคม และผู้เข้าร่วมการวิจัยที่ถูกประเมินว่ามีรูปแบบความ ผูกพันแบบหวาดกลัวและไม่สนใจมีสหสัมพันธ์ทางลบกับคะแนนทักษะในการเข้าสังคม

การรายงานตนเองในเรื่องของทักษะในการเข้าสังคมของผู้เข้าร่วมการวิจัยยังถูก นำมาพิจารณาร่วมกับการรายงานของเพื่อนด้วย ประเด็นที่น่าสนใจก็คือ เพื่อนมีแนวโน้มที่จะมอง

ว่าผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจมีทักษะในการเข้าสังคมต่ำกว่าผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันประเภทอื่น ๆ แต่ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจได้รายงานคะแนนทักษะในการเข้าสังคมสูงกว่าที่เพื่อนประเมิน (คะแนนเฉลี่ยที่เพื่อนประเมินคือ 2.63 แต่คะแนนเฉลี่ยที่ตนเองประเมินคือ 3.07) ในขณะที่เดียวกัน ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัวกลับรายงานคะแนนทักษะในการเข้าสังคมของตนเองต่ำกว่าที่เพื่อนประเมิน (คะแนนเฉลี่ยที่เพื่อนประเมินคือ 3.31 แต่คะแนนเฉลี่ยที่ตนเองประเมินคือ 2.91) แต่สำหรับความแตกต่างระหว่างการรายงานตนเองและเพื่อนประเมินในส่วนของคุณค่าคะแนนทักษะในการเข้าสังคมของผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงและแบบหมกมุ่นพบว่ามีความแตกต่างกันไม่มากนัก

จากการวิเคราะห์ปัญหาระหว่างบุคคล พบว่าโดยภาพรวมแล้วผู้ที่มีรูปแบบการคิดที่มีต่อตนเองในทางลบ (ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่นและแบบหวาดกลัว) ได้รายงานระดับของปัญหาระหว่างบุคคลสูงกว่าผู้ที่มีรูปแบบการคิดที่มีต่อตนเองในทางบวก (ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงและแบบไม่สนใจ) นอกจากนั้นแล้วเพื่อนก็ยังได้รายงานว่าผู้ที่มีรูปแบบการคิดที่มีต่อตนเองในทางลบ มีระดับของปัญหาระหว่างบุคคลสูงกว่าผู้ที่มีรูปแบบการคิดที่มีต่อตนเองในทางบวก

ในการศึกษาที่ 2 ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อขยายผลรูปแบบความผูกพัน โดยพิจารณาจากความสัมพันธ์ด้านครอบครัว และยังเป็น การตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างการบรรยายรูปแบบความผูกพันเกี่ยวกับเพื่อนและครอบครัว ดังนั้นผู้เข้าร่วมการวิจัยในการศึกษานี้จึงถูกสัมภาษณ์เกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางครอบครัวและความสัมพันธ์ทางเพื่อนลงเทป ครั้งแรกของการสัมภาษณ์จะเน้นการบรรยายความสัมพันธ์ทางครอบครัวของผู้เข้าร่วมการวิจัย ส่วนการสัมภาษณ์ในครั้งหลังจะคล้ายกับการสัมภาษณ์ในการศึกษาที่ 1 แต่เป็นรูปแบบที่สั้นกว่า ในการศึกษาที่ 2 นี้มีผู้ประเมิน 4 คนด้วยกัน ผู้ประเมินฟังบทสัมภาษณ์จากเทปก่อน หลังจากนั้นจึงประเมินว่าผู้เข้าร่วมการวิจัยแต่ละคนสอดคล้องกับบทบรรยายของรูปแบบความผูกพันแบบไหนมากที่สุด หลังจากที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยถูกสัมภาษณ์แล้วจึงตอบมาตรการรายงานตนเอง

ผลการวิจัยในการศึกษาที่ 2 พบว่า การประเมินรูปแบบความผูกพันของผู้เข้าร่วมการวิจัย ทั้งจากบทสัมภาษณ์เกี่ยวกับครอบครัวและเกี่ยวกับเพื่อนมีความสอดคล้องกัน สำหรับทางด้านของปัญหาระหว่างบุคคลนั้น ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงมีค่าสหสัมพันธ์ทางบวกกับการแสดงออก แต่มีสหสัมพันธ์ทางลบกับการชอบเก็บตัว ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่นมีค่าสหสัมพันธ์ทางบวกสูงกับการแสดงออก นอกจากนั้นยังมีค่าสหสัมพันธ์ทางบวกกับการอนุเคราะห์และเผด็จการ แต่มีค่าสหสัมพันธ์ทางลบกับการเย็นชา การชอบเก็บตัว และการตกอยู่

ได้อิทธิพลของผู้อื่น ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัวมีค่าสหสัมพันธ์ทางบวกสูงกับการชอบเก็บตัว นอกจากนี้ยังมีค่าสหสัมพันธ์ทางบวกกับการตกอยู่ใต้อิทธิพลของผู้อื่น การให้ประโยชน์แก่ผู้อื่น แต่มีค่าสหสัมพันธ์ทางลบกับการอนุเคราะห์ผู้อื่น การแสดงออก เผด็จการ และชอบแข่งขัน สำหรับผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจมีค่าสหสัมพันธ์ทางบวกสูงกับการเยินชา นอกจากนี้ยังมีค่าสหสัมพันธ์ทางบวกกับชอบแข่งขัน แต่มีค่าสหสัมพันธ์ทางลบกับการให้ประโยชน์แก่ผู้อื่น การอนุเคราะห์ผู้อื่น และการแสดงออก ผลดังกล่าวแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1

ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนที่ได้จากการประเมินรูปแบบความผูกพันในบทสัมภาษณ์เกี่ยวกับเพื่อนและคะแนนที่ได้จากการรายงานตนเองในมาตรปัญหาระหว่างบุคคล ($N = 69$)

มาตร	มั่นคง	ไม่สนใจ	หมกมุ่น	หวาดกลัว
เผด็จการ	.05	.11	.36**	-.51***
ชอบแข่งขัน	-.18	.29**	.18	-.29**
การเยินชา	-.07	.43***	-.32**	.02
ชอบเก็บตัว	-.28*	.12	-.32**	.49***
การตกอยู่ใต้อิทธิพลของผู้อื่น	-.04	-.04	-.33**	.34**
การให้ประโยชน์แก่ผู้อื่น	-.07	-.25*	.02	.21*
การอนุเคราะห์	.14	-.24*	.26*	-.32**
การแสดงออก	.23*	-.33**	.42***	-.33**

* $p < .05$. ** $p < .01$. *** $p < .001$.

ที่มา: Bartholomew และ Horowitz (1991)

ผลการวิจัยของ Bartholomew และ Horowitz (1991) ที่แสดงถึงลักษณะที่แตกต่างกันดังกล่าวของผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันทั้ง 4 แบบ สามารถนำมาเชื่อมโยงกับผลการวิจัยของ Klohnen และ Luo (2003) ได้ค่อนข้างมาก

สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้รูปแบบความผูกพันเป็นตัวทำนายความสัมพันธ์แบบคู่รักในวัยผู้ใหญ่ ได้แก่ งานวิจัยของ Feeney และ Noller (1990) งานวิจัยนี้แบ่ง

รูปแบบความผูกพันออกเป็น 3 ประเภทด้วยกัน โดยสัดส่วนของผู้เข้าร่วมการวิจัยแต่ละประเภทมีดังนี้คือ ร้อยละ 55 มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง ร้อยละ 30 มีรูปแบบความผูกพันแบบหลีกเลี่ยง และอีกร้อยละ 15 มีรูปแบบความผูกพันแบบวิตกกังวล/ไม่แน่ใจ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหลีกเลี่ยง ได้รายงานว่าในช่วงวัยเด็กนั้นตนเองมักแยกกับแม่ มากกว่าผู้เข้าร่วมการวิจัยที่มีรูปแบบความผูกพันแบบอื่น นอกจากนั้นแล้วผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหลีกเลี่ยงมัก รายงานว่าตนเองไม่เคยมีความรักแบบคู่รักมากกว่าผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบอื่น ๆ รองลงมา ได้แก่ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงและผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบวิตกกังวล/ไม่แน่ใจ ตามลำดับ

ในส่วนของมาตรการเห็นคุณค่าในตนเอง ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงมีคะแนนมากที่สุด รองลงมาได้แก่ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหลีกเลี่ยงและแบบวิตกกังวล/ไม่แน่ใจ ตามลำดับ โดยภาพรวมแล้วผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงจะมีความไว้วางใจในความสัมพันธ์และมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่าผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบอื่น ๆ ส่วนผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหลีกเลี่ยง มักหลีกเลี่ยงความใกล้ชิด ซึ่งสังเกตได้จากการที่บุคคลเหล่านี้ได้คะแนนในระดับสูงที่สุดในการตอบมาตรการวัดเจตคติที่มีต่อความรัก (Love Attitudes Scale) แบบ Ludus และได้คะแนนที่ต่ำในมาตรการวัดอุดมคติที่มีต่อความรักแบบคู่รัก (Romantic Love Ideal Scales) และมาตรการวัดการหลีกเลี่ยงความใกล้ชิด (Avoidance of Intimacy Scale) สำหรับผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบวิตกกังวล/ไม่แน่ใจ จะมีความต้องการอย่างมากต่อการผูกมัดในความสัมพันธ์ ซึ่งจะเห็นได้จากการที่ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันเช่นนี้ได้คะแนนสูงกว่าผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบอื่นในการตอบมาตรการวัดความรักแบบหมกมุ่น (Neurotic Love Scale)

ผลการวิจัยของ Feeney และ Noller (1990) ยังแสดงถึงนัยสำคัญในเรื่องของคุณภาพในความสัมพันธ์แบบคู่รัก นั่นก็คือ ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงมีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จมากกว่าผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบอื่น ๆ ในเรื่องของการมีความสัมพันธ์แบบคู่รัก โดยคณะผู้วิจัยมีเหตุผล 2 ประการที่ช่วยยืนยันแนวคิดนี้ เหตุผลประการแรกคือ ค่าเฉลี่ยของระยะเวลาในการมีความสัมพันธ์แบบคู่รักของผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงมีมากกว่าผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบอื่น ๆ เหตุผลประการที่สองคือ ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงได้คะแนนในระดับต่ำจากการตอบมาตรการวัดความหวังที่ไม่ได้รับการตอบสนอง (Unfulfilled Hopes Scale)

งานวิจัยอื่นที่ใช้รูปแบบความผูกพันมาเป็นสิ่งช่วยในการศึกษาความสัมพันธ์แบบคู่รัก ได้แก่งานวิจัยของ Simpson (1990) โดย Simpson ได้ศึกษาคู่รักต่างเพศจำนวน 144 คู่ และ

ใช้วิธีการเก็บข้อมูลแบบระยะยาว ผลการวิจัยพบว่า ผู้เข้าร่วมการวิจัยชายและหญิงที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงมีความสัมพันธ์ในลักษณะพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน มีการผูกมัดกัน มีความไว้วางใจกัน และมีความพึงพอใจในความสัมพันธ์มากกว่าผู้เข้าร่วมการวิจัยที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหลีกเลี่ยง นอกจากนี้ยังพบว่ารูปแบบความผูกพันของบุคคลยังสามารถทำนายถึงความรู้สึกของคู่รักที่มีต่อบุคคลนั้น ๆ ได้ด้วย ผู้เข้าร่วมการวิจัยชายและหญิงที่ได้คะแนนสูงในส่วนของดัชนีชี้วัดการต่อต้าน (index of resistance) ได้รายงานว่ามี การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันและการผูกมัด น้อยกว่าผู้ที่ได้คะแนนต่ำในส่วนของดัชนีนี้ เพศชายที่มีคู่รักที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหลีกเลี่ยง ได้รายงานว่าตนมีความพึงพอใจในความสัมพันธ์ในระดับที่ต่ำ

หลังจากที่ Simpson (1990) ได้รวบรวมข้อมูลดังกล่าวเป็นระยะเวลา 6 เดือนแล้ว จึงติดต่อคู่รักที่เคยเข้าร่วมการวิจัยผ่านทางโทรศัพท์ ซึ่งได้จำนวนลดลงจากเดิมเหลือ 132 คู่ ในจำนวนนี้ ร้อยละ 36 หรือ 48 คู่ ไม่ได้คบกันเป็นคู่รักอีกต่อไป Simpson ได้สัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมการวิจัยทางโทรศัพท์ถึงการเกิดอารมณ์เศร้าโศกเมื่อคู่รักของตนเองเลิกรา ปรากฏว่า ผู้เข้าร่วมการวิจัยเพศชายที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหลีกเลี่ยงได้รายงานว่ามีความรู้สึกเศร้าโศกน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับเพศชายที่มีรูปแบบความผูกพันแบบอื่น ๆ สำหรับผู้เข้าร่วมการวิจัยเพศหญิงไม่ได้รายงานถึงความแตกต่างที่สัมพันธ์กับดัชนีทางด้านความมั่นคง ความวิตกกังวล และการหลีกเลี่ยง

Kirkpatrick และ Davis (1994) ได้วิจัยความสัมพันธ์แบบคู่รักโดยใช้การศึกษาในระยะยาว คู่รักที่เข้าร่วมการวิจัยมีทั้งสิ้นจำนวน 354 คู่ โดยคู่รักส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการคบกันเป็นคู่รักมาแล้วอย่างน้อย 7 เดือน ผู้เข้าร่วมการวิจัยเพศชายและเพศหญิงโดยส่วนใหญ่จำแนกตัวเองว่ามีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้เข้าร่วมการวิจัยเหล่านี้มีระยะเวลาในการคบกันแบบคู่รักมานานพอสมควร สัดส่วนของผู้เข้าร่วมการวิจัยที่มีรูปแบบความผูกพันแบบวิตกกังวลและแบบหลีกเลี่ยงจึงมีน้อย การวิจัยนี้แบ่งออกเป็น 3 ระยะด้วยกัน ในระยะที่ 1 ผู้เข้าร่วมการวิจัยต้องตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นมาตรวัดต่าง ๆ ระยะที่ 2 อยู่ในช่วง 7-14 เดือนหลังการวิจัยในครั้งแรก และระยะที่ 3 อยู่ในช่วง 30-36 เดือนหลังการวิจัยในครั้งแรก สำหรับการวิจัยในระยะที่ 2 และ 3 นั้นผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์ผ่านทางโทรศัพท์ ผู้วิจัยได้จำแนกรูปแบบความผูกพันของผู้เข้าร่วมการวิจัยโดยใช้มาตรวัดรูปแบบความผูกพันของ Hazan และ Shaver (1987) ผลการวิจัยพบว่า ไม่มีการจับคู่กันระหว่างคู่รักที่มีรูปแบบความผูกพันแบบวิตกกังวลกับวิตกกังวลเหมือนกัน และไม่มีการจับคู่กันระหว่างคู่รักที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหลีกเลี่ยงกับหลีกเลี่ยงเหมือนกัน และที่น่าสนใจคือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ชายที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหลีกเลี่ยงกับผู้หญิงที่มีรูปแบบความผูกพันแบบวิตกกังวลมีระยะเวลามากกว่า 3 ปี ทั้งที่ก่อนหน้านี้คู่รักประเภท

นี่มีการประเมินคะแนนค่อนข้างต่ำเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับคู่ของตนเอง นอกจากนั้นแล้วยังพบว่าการจับคู่กันของผู้ชายที่มีรูปแบบความผูกพันแบบวิตกกังวลและผู้หญิงที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหลีกเลี่ยง ก่อให้เกิดการประเมินคะแนนสูงที่สุดในการยุติความสัมพันธ์ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ให้เหตุผลไว้ว่า โดยส่วนใหญ่แล้วความสัมพันธ์ของคู่รักแบบต่างเพศ (heterosexual relationship) ในสังคมที่ผู้วิจัยได้ศึกษานั้น การที่ทั้งคู่จะรักษาหรือยุติความสัมพันธ์ดังกล่าวหรือไม่ จะขึ้นอยู่กับบทบาทของเพศหญิง ดังนั้นผู้ชายที่มีรูปแบบความผูกพันแบบวิตกกังวลในการวิจัยนี้ จะไม่สามารถรักษาความสัมพันธ์ไว้ได้นานหากว่าคบกับผู้หญิงที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหลีกเลี่ยง สาเหตุเช่นนี้อาจเป็นไปได้ว่า ผู้หญิงที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหลีกเลี่ยงมีทักษะไม่ดีนักในการรักษาความสัมพันธ์ อีกทั้งยังมีแนวโน้มสูงที่จะหลีกเลี่ยงความสัมพันธ์ในทางตรงกันข้าม ผู้หญิงที่มีรูปแบบความผูกพันแบบวิตกกังวลจะกลัวการถูกทอดทิ้ง ดังนั้นจึงพยายามอย่างที่สุดเพื่อที่จะรักษาความสัมพันธ์เอาไว้ ถึงแม้ว่าความสัมพันธ์นั้นจะไม่ใช่ที่พึงพอใจนักก็ตาม **ซึ่งจะเห็นได้ว่า ผลการวิจัยของ Kirkpatrick และ Davis สนับสนุนสมมติฐานรูปแบบความผูกพันที่มีลักษณะเติมเต็มซึ่งกันและกัน เพียงบางส่วนเท่านั้น**

Tolmacz (2004) ได้ศึกษาถึงความเชื่อมโยงระหว่างรูปแบบความผูกพันและความเต็มใจที่จะประนีประนอม (compromise) เมื่อคนเราเลือกคู่ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชายที่มีอายุระหว่าง 22-30 ปี จำนวน 111 คน โดยร้อยละ 52.5 ของกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง ร้อยละ 34.7 เป็นผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหลีกเลี่ยง และอีกร้อยละ 12.7 เป็นผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบวิตกกังวล/ไม่แน่ใจ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบวิตกกังวล/ไม่แน่ใจ มีความเต็มใจที่จะประนีประนอมมาตรฐานในการเลือกคู่ต่ำกว่าผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงและแบบหลีกเลี่ยง ซึ่งผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันสองประเภทหลังนี้มีความคล้ายคลึงกันในเรื่องของระดับความเต็มใจสูงที่จะประนีประนอมมาตรฐานของตนเองในการเลือกคู่

Klohnen และ Luo (2003) ได้ศึกษาความดึงดูดใจระหว่างบุคคลที่เป็นผลมาจากบุคลิกภาพ โดย Klohnen และ Luo ใช้ 4 สมมติฐานหลักในการทดสอบ ได้แก่ สมมติฐานความคล้ายคลึงกันของรูปแบบความผูกพัน (Similarity of attachment styles hypothesis) สมมติฐานรูปแบบความผูกพันที่มีลักษณะเติมเต็มซึ่งกันและกัน (Complementary attachment styles hypothesis) สมมติฐานรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง (Secure attachment styles hypothesis) และสมมติฐานความคล้ายคลึงกันทางอุดมคติ (Ideal similarity hypothesis) ทั้งนี้ในส่วนของสมมติฐานหลัก 3 สมมติฐานแรกผู้วิจัยได้กล่าวถึงรายละเอียดไปแล้ว และผู้วิจัยเชื่อว่าสมมติฐานรูปแบบความผูกพันที่มีลักษณะเติมเต็มซึ่งกันและกัน ไม่ก่อให้เกิดความดึงดูดใจระหว่างบุคคล

สำหรับในส่วนของสมมติฐานความคล้ายคลึงกันทางอุดมคติจะเน้นว่าความตั้งใจระหว่างบุคคลเป็นผลมาจากความคล้ายคลึงกันทางอุดมคติของบุคคลมากกว่าความคล้ายคลึงในด้านอื่น ๆ ของบุคคล นอกจากนี้แล้ววัตถุประสงค์ที่สำคัญของงานวิจัยนี้ เป็นการทดสอบบทบาทปัจจัยตามที่เป็นจริง (actual factors) และปัจจัยตามการรับรู้ (perceptual factor) ที่มีต่อกระบวนการเกิดความตั้งใจระหว่างบุคคล

จากสมมติฐานความคล้ายคลึงกันทางอุดมคติ Klohnen และ Luo (2003) มีความเห็นว่า หากพิจารณาจากปัจจัยตามที่เป็นจริง ทั้งรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงและความคล้ายคลึงกันของรูปแบบความผูกพันจะเป็นตัวเพิ่มความตั้งใจระหว่างบุคคล แต่หากพิจารณาจากปัจจัยตามการรับรู้ คาดว่า รูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง ความคล้ายคลึงกันของรูปแบบความผูกพัน และความคล้ายคลึงกันทางอุดมคติ แต่ละส่วนนี้จะจะเป็นสิ่งที่ช่วยเพิ่มความตั้งใจระหว่างบุคคล นอกจากนี้แล้วผู้วิจัยยังกล่าวว่า หากพิจารณาในส่วนของปัจจัยตามการรับรู้ ความคล้ายคลึงกันของรูปแบบความผูกพัน ความคล้ายคลึงกันทางอุดมคติ และรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง อาจมีความคาบเกี่ยวกันในเชิงมิติทัศน์ สมมติฐานหลักทั้ง 4 สมมติฐาน ในงานวิจัยของ Klohnen และ Luo สามารถทดสอบได้ทั้งในส่วนของปัจจัยตามที่เป็นจริงและปัจจัยตามการรับรู้ ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2

สรุป 4 สมมติฐานหลักในงานวิจัยของ Klohnen และ Luo (2003) โดยการทดสอบสมมติฐานจะทดสอบทั้งในส่วนของปัจจัยตามที่เป็นจริงและทดสอบในส่วนของปัจจัยตามการรับรู้

สมมติฐานหลัก	ปัจจัยตามที่เป็นจริง	ปัจจัยตามการรับรู้
ความคล้ายคลึงกันของรูปแบบความผูกพัน	ทดสอบ	ทดสอบ
ความคล้ายคลึงกันทางอุดมคติ	ไม่ทดสอบ	ทดสอบ
รูปแบบความผูกพันที่มีลักษณะเติมเต็มซึ่งกันและกัน	ทดสอบ	ไม่ทดสอบ
รูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง	ทดสอบ	ทดสอบ

สำหรับสมมติฐานความคล้ายคลึงกันทางอุดมคติ ได้มีการทดสอบเฉพาะในส่วนของปัจจัยตามการรับรู้เท่านั้น เนื่องจากอุดมคติเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการรับรู้ และสมมติฐานรูปแบบความผูกพันที่มีลักษณะเติมเต็มซึ่งกันและกันจะถูกนำไปทดสอบในส่วนของ

ปัจจัยตามที่เป็นจริงก่อน แต่เนื่องจากผลการวิจัยตามสมมติฐานนี้ไม่ได้รับการยืนยันว่าก่อให้เกิดความตึงเครียดระหว่างบุคคล ดังนั้น Klohnen และ Luo (2003) จึงไม่นำสมมติฐานรูปแบบความผูกพันที่มีลักษณะเติมเต็มซึ่งกันและกันไปทดสอบในส่วนของปัจจัยตามการรับรู้

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนี้แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มตัวอย่าง โดยทั้ง 3 กลุ่มตัวอย่างนี้มีความแตกต่างกันในเรื่องของจำนวนผู้เข้าร่วมการวิจัย เชื้อชาติ การจัดกระทำคู่รักสมมติ (แบบสถานการณ์คู่รักสมมติหรือแบบคู่รักที่มีโอกาสได้เจอกัน) รูปแบบการทดลอง และประเภทของความคล้ายคลึงกันที่จะประเมิน (ระหว่างตามที่เป็นจริงกับตามการรับรู้)

กลุ่มตัวอย่างที่ 1 ใช้การจัดกระทำคู่รักสมมติแบบสถานการณ์คู่รักสมมติ โดยผู้เข้าร่วมการวิจัยแต่ละคนถูกสุ่มให้อ่านสถานการณ์คู่รักสมมติเพียง 1 แบบเท่านั้น (จากทั้งหมด 4 แบบ) ผลการวิจัยจากกลุ่มตัวอย่างที่ 1 พบว่า ไม่ว่าผู้เข้าร่วมการวิจัยจะมีรูปแบบความผูกพันแบบใดก็ตาม ได้ประเมินระดับความตึงเครียดที่มีต่อคู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงสูงกว่าที่ประเมินให้กับคู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น แบบหวาดกลัว และแบบไม่สนใจ ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลการวิจัยในส่วนนี้เป็นไปตามสมมติฐานรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง

เมื่อผู้เข้าร่วมการวิจัยที่มีรูปแบบความผูกพันแตกต่างกัน 4 แบบ แต่ได้อ่านสถานการณ์คู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่นเหมือนกัน ผู้เข้าร่วมการวิจัยที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น ประเมินระดับความตึงเครียดที่มีต่อคู่รักสมมติในเรื่องสูงกว่าที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง แบบหวาดกลัว และแบบไม่สนใจได้ประเมินไว้

ส่วนการประเมินระดับความตึงเครียดที่มีต่อคู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัวของผู้เข้าร่วมการวิจัยที่มีรูปแบบความผูกพันแตกต่างกัน 4 แบบ ผู้เข้าร่วมการวิจัยที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว ประเมินระดับความตึงเครียดที่มีต่อคู่รักสมมติในเรื่องสูงกว่าที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยที่ไม่ได้มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัวได้ประเมินไว้

ในการประเมินระดับความตึงเครียดที่มีต่อคู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจของผู้เข้าร่วมการวิจัยที่มีรูปแบบความผูกพันแตกต่างกัน 4 แบบ ผู้เข้าร่วมการวิจัยที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจ ประเมินระดับความตึงเครียดที่มีต่อคู่รักสมมติในเรื่องสูงกว่าที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยที่ไม่ได้มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจได้ประเมินไว้

จะเห็นได้ว่าผลการวิจัยข้างต้นนี้สอดคล้องกับสมมติฐานความคล้ายคลึงกันของรูปแบบความผูกพัน แต่ทั้งนี้สมมติฐานนี้ไม่ได้หมายความว่าคนเราจะเกิดความตึงเครียดในระดับที่สูงที่สุดกับคู่ที่มีรูปแบบความผูกพันเหมือนกับตนเองเสมอไป แต่หมายความว่า ในการประเมินระดับความตึงเครียดที่มีต่อคนที่ที่มีรูปแบบความผูกพันรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง หากเปรียบเทียบกันระหว่างผู้ประเมินความตึงเครียดซึ่งมีรูปแบบความผูกพันแตกต่างกัน 4 แบบ

ผู้ประเมินคนที่มีรูปแบบความผูกพันเหมือนกับรูปแบบความผูกพันของผู้ถูกประเมิน จะประเมินระดับความตั้งใจสูงกว่าผู้ประเมินที่ไม่ได้มีรูปแบบความผูกพันเหมือนกับผู้ถูกประเมิน

นอกจากนั้นแล้วยังพบอีกว่า ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง ประเมินระดับความตั้งใจให้กับคู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัวน้อยกว่าคู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง แบบหมกมุ่น และแบบไม่สนใจ ส่วนผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่นประเมินระดับความตั้งใจให้กับคู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจ น้อยกว่าที่ประเมินให้กับคู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง แบบหมกมุ่น และแบบหวาดกลัว **จะเห็นได้ว่าผลการวิจัยเช่นนี้ไม่สนับสนุนแนวคิดตามสมมติฐานรูปแบบความผูกพันที่มีลักษณะเติมเต็มซึ่งกันและกัน**

กลุ่มตัวอย่างที่ 2 ใช้การจัดกระทำคู่รักสมมติแบบสถานการณ์คู่รักสมมติ เช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่างที่ 1 แต่ทั้งนี้ผู้เข้าร่วมการวิจัยแต่ละคนจะต้องอ่านสถานการณ์คู่รักสมมติทั้ง 4 แบบ ผลการวิจัยจากกลุ่มตัวอย่างที่ 2 พบว่า ทั้งผู้ประเมินที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง แบบหมกมุ่น แบบหวาดกลัว และแบบไม่สนใจ ได้ประเมินระดับความตั้งใจที่มีต่อคู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงสูงกว่าที่ประเมินให้กับคู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบอื่น ๆ **ผลการวิจัยในส่วนนี้เป็นไปตามสมมติฐานรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง**

ในการประเมินระดับความตั้งใจที่มีต่อคู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น ผู้ประเมินที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น ประเมินระดับความตั้งใจให้กับคู่รักสมติดังกล่าวสูงกว่าผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง แบบหวาดกลัว และแบบไม่สนใจ

ส่วนการประเมินระดับความตั้งใจที่มีต่อคู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว ผู้ประเมินที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว ประเมินระดับความตั้งใจให้กับคู่รักสมติดังกล่าวสูงกว่าผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง แบบหมกมุ่น และแบบไม่สนใจ

สำหรับการประเมินระดับความตั้งใจที่มีต่อคู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจ ผู้ประเมินที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจ ประเมินระดับความตั้งใจให้กับคู่รักสมติดังกล่าวสูงกว่าผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง แบบหมกมุ่น และแบบหวาดกลัว

ผลการวิจัยดังกล่าวในกลุ่มตัวอย่างที่ 2 สอดคล้องกับสมมติฐานความคล้ายคลึงกันของรูปแบบความผูกพัน นอกจากนี้แล้วยังพบว่า ไม่ว่าจะผู้เข้าร่วมการวิจัยจะมีรูปแบบความผูกพันแบบใดก็ตาม ได้ประเมินระดับความตั้งใจที่มีต่อคู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัวน้อยที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับประเมินระดับความตั้งใจที่มีต่อคู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบอื่น ๆ

สำหรับผลการวิจัยจากกลุ่มตัวอย่างที่ 2 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานรูปแบบความผูกพันที่มีลักษณะเติมเต็มซึ่งกันและกัน (Complementary attachment styles hypothesis) ได้แก่ ผู้ประเมินที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง ประเมินระดับความตั้งใจให้กับคู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัวน้อยกว่าคู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบอื่น ๆ (นั่นก็คือ ผู้อ่านที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง เมื่อได้อ่านเรื่องทั้ง 4 แบบซึ่งมีรูปแบบความผูกพันของคู่รักสมมติในเรื่องแตกต่างกัน ผู้อ่านที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง จะเกิดความตั้งใจน้อยที่สุดเมื่ออ่านเรื่องที่มีคู่รักสมมติในเรื่องมีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว)

กลุ่มตัวอย่างที่ 3 ในงานวิจัยของ Klohnen และ Luo (2003) ใช้การจัดกระทำคู่รักสมมติแบบมีโอกาสได้เจอกัน คือ ผู้วิจัยให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยอ่านคำบรรยายคุณลักษณะต่าง ๆ (descriptions) ของบุคคล 4 บุคคลจากทั้งหมด 6 บุคคลซึ่งผู้วิจัยตั้งใจสร้างขึ้นมาจากนั้นคำบรรยายคุณลักษณะของแต่ละบุคคลยังแตกต่างกันเพื่อก่อให้เกิดความแตกต่างกันในเรื่องของรูปแบบความผูกพัน และผู้วิจัยยังได้บอกกับผู้เข้าร่วมการวิจัยที่ได้อ่านคำบรรยายคุณลักษณะต่าง ๆ ของบุคคลเหล่านี้อีกว่า บุคคลเหล่านี้ยังโสดอยู่ และอาจจะมาเข้าร่วมการวิจัยในภายหลังซึ่งผู้อ่านอาจมีโอกาสดูพบบุคคลเหล่านี้ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าวิธีดำเนินการวิจัย และการจัดกระทำเงื่อนไขคู่รักสมมติในกลุ่มตัวอย่างที่ 3 ค่อนข้างแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และ 2 ค่อนข้างมาก

ผลการวิจัยจากกลุ่มตัวอย่างที่ 3 พบว่า ทั้งผู้เข้าร่วมการวิจัยที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง แบบหมกมุ่น แบบหวาดกลัว และแบบไม่สนใจ ได้ประเมินคะแนนความตั้งใจที่มีต่อคู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงสูงกว่าคู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบอื่น ๆ

ผลการวิจัยในส่วนนี้สอดคล้องกับสมมติฐานรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง

ในเงื่อนไขที่เป็นการอ่านคำบรรยายคุณลักษณะของคู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น ผู้อ่านที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่นประเมินระดับความตั้งใจของคู่รักสมมติสูงกว่าที่ผู้อ่านที่มีรูปแบบความผูกพันแบบอื่น ๆ ได้ประเมิน

ในเงื่อนไขที่เป็นการอ่านคำบรรยายคุณลักษณะของคู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจ ผู้อ่านที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจประเมินระดับความตั้งใจของคู่รักสมมติสูงกว่าที่ผู้อ่านที่มีรูปแบบความผูกพันแบบอื่น ๆ ได้ประเมิน

อย่างไรก็ตาม สำหรับการประเมินระดับความตั้งใจที่มีต่อคู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว ผู้อ่านที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่นประเมินระดับความตั้งใจของคู่รักสมมติสูงกว่าที่ผู้อ่านที่มีรูปแบบความผูกพันแบบอื่น ๆ ได้ประเมิน

จากผลการวิจัยข้างต้นนี้สอดคล้องกับสมมติฐานความคล้ายคลึงกันของรูปแบบความผูกพันเพียงบางส่วนดังที่กล่าวมา

สำหรับผลการวิจัยในกลุ่มตัวอย่างที่ 3 **ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานรูปแบบความผูกพันที่มีลักษณะเต็มเต็มซึ่งกันและกัน** ได้แก่ ในการประเมินระดับความดึงดูดใจที่มีต่อคู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแตกต่างกัน ผู้อ่านที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงประเมินระดับความดึงดูดใจให้กับคู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัวน้อยที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับ การประเมินความดึงดูดใจที่มีต่อคู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบอื่น ๆ

และผู้อ่านที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น ได้ประเมินระดับความดึงดูดใจที่มีต่อคู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจน้อยที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับ การประเมินความดึงดูดใจที่มีต่อคู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบอื่น ๆ

เมื่อ Klohnen และ Luo (2003) ทดสอบในส่วนของปัจจัยตามที่เป็นจริงแล้วจึงมาทดสอบในส่วนของปัจจัยตามการรับรู้ โดยคณะผู้วิจัยได้ใช้เฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และ 2 เท่านั้น ในการทดสอบในส่วนของปัจจัยตามการรับรู้ ในเบื้องต้น คณะผู้วิจัยสนใจศึกษาว่าปัจจัยตามการรับรู้ทั้ง 3 ด้าน (รูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง ความคล้ายคลึงกันของรูปแบบความผูกพัน และ ความคล้ายคลึงกันทางอุดมคติ) สามารถที่จะทำนายความดึงดูดใจระหว่างบุคคลโดยแยกเป็นอิสระจากกันได้หรือไม่ ผู้วิจัยใช้คำบรรยายคุณลักษณะที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยมีต่อคู่รัก เพื่อที่จะกำหนดว่าผู้เข้าร่วมการวิจัยรับรู้คู่รักสมมติว่ามีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงมากน้อยเพียงใด มีความคล้ายคลึงกับตนเองมากน้อยเพียงใด และมีความคล้ายคลึงกับอุดมคติของตนเองมากน้อยเพียงใด ผลการวิจัยพบว่า ตัวทำนายทั้ง 3 ตัวในปัจจัยตามการรับรู้ มีแนวโน้มที่จะใช้ทำนายการเกิดความดึงดูดใจระหว่างบุคคลได้อย่างเป็นอิสระต่อกันแม้ว่าผลการวิจัยสามารถแสดงให้เห็นได้ถึง ความคาบเกี่ยวกันของทั้ง 3 ตัวทำนายในปัจจัยตามการรับรู้ก็ตาม

โดยภาพรวมแล้ว ผลการวิจัยของ Klohnen และ Luo (2003) สามารถสรุปได้ว่า ความแตกต่างของบุคคลทางด้านรูปแบบความผูกพันมีบทบาทต่อการเกิดความดึงดูดใจระหว่างบุคคลอย่างค่อนข้างเป็นระบบ โดยเมื่อพิจารณาจากปัจจัยตามที่เป็นจริง พบว่า รูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงและความคล้ายคลึงกันของรูปแบบความผูกพันเป็นตัวเพิ่มความดึงดูดใจระหว่างบุคคล แต่หากพิจารณาจากปัจจัยตามการรับรู้ พบว่า รูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง ความคล้ายคลึงกันของรูปแบบความผูกพัน และความคล้ายคลึงกันทางอุดมคติ เป็นตัวทำนายที่มีความสำคัญต่อการเกิดความดึงดูดใจระหว่างบุคคล

อย่างไรก็ตามในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยสนใจศึกษาการเกิดความดึงดูดใจระหว่างบุคคลที่เป็นผลมาจากรูปแบบความผูกพัน เฉพาะในส่วนของปัจจัยตามที่เป็นจริง (actual factor) เท่านั้น ซึ่งเป็นการใช้ 3 สมมติฐานหลักในการทดสอบรูปแบบการเกิดความดึงดูดใจระหว่างบุคคล ได้แก่

สมมติฐานความคล้ายคลึงกันของรูปแบบความผูกพัน สมมติฐานรูปแบบความผูกพันที่มีลักษณะเติมเต็มซึ่งกันและกัน และสมมติฐานรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง ทั้งนี้ความแตกต่างประการหนึ่งที่สำคัญของการเกิดความดึงดูดใจระหว่างบุคคลที่เกิดขึ้นจากปัจจัยที่เป็นจริงและปัจจัยตามการรับรู้ ก็คือ วัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา นั่นก็คือ ปัจจัยตามที่เป็นจริง เหมาะสมในกรณีที่ต้องการทดสอบรูปแบบการเกิดความดึงดูดใจระหว่างบุคคล ว่าคนเราจะเกิดความดึงดูดใจหรือไม่เกิดความดึงดูดใจกับผู้อื่นในรูปแบบใดบ้าง ส่วนปัจจัยตามการรับรู้ (perceptual factor) เป็นการนำเรื่องของความคล้ายคลึงกันทางอุดมคติ (ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับการรับรู้โดยตรง) มาศึกษาร่วมกับปัจจัยอื่น ๆ ด้วย และการศึกษาจากปัจจัยตามการรับรู้ เหมาะสมในกรณีที่ต้องการทดสอบว่าปัจจัยต่าง ๆ ที่สามารถก่อให้เกิดความดึงดูดใจระหว่างบุคคลนั้น ปัจจัยใดบ้างที่สำคัญ และปัจจัยใดสำคัญที่สุด

จากความแตกต่างของการศึกษาความดึงดูดใจระหว่างบุคคลจากปัจจัยตามที่เป็นจริงและจากปัจจัยตามการรับรู้ จะเห็นได้ว่า การศึกษาความดึงดูดใจระหว่างบุคคลโดยพิจารณาจากปัจจัยตามที่เป็นจริง สอดคล้องกับสิ่งที่ผู้วิจัยสนใจศึกษาและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้มากกว่าการศึกษาจากปัจจัยตามการรับรู้

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ศึกษาอิทธิพลของรูปแบบความผูกพันที่มีต่อความดึงดูดใจระหว่างบุคคล
2. ทดสอบเชิงทฤษฎีเกี่ยวกับสมมติฐานของรูปแบบความดึงดูดใจระหว่างบุคคลที่มีพื้นฐานมาจากรูปแบบความผูกพัน ได้แก่ สมมติฐานความคล้ายคลึงกันของรูปแบบความผูกพัน (Similarity of attachment styles hypothesis) สมมติฐานรูปแบบความผูกพันที่มีลักษณะเติมเต็มซึ่งกันและกัน (Complementary attachment styles hypothesis) และสมมติฐานรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง (Secure attachment styles hypothesis)

สมมติฐานที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานเพื่อทดสอบ 3 ประเด็นหลัก

1. สมมติฐานความคล้ายคลึงกันของรูปแบบความผูกพัน:
 - 1.1 ในการประเมินผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่นมีคะแนนการประเมินความดึงดูดใจสูงกว่าผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง แบบหวาดกลัว และแบบไม่สนใจ

1.2 ในการประเมินผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัวมีคะแนนการประเมินความตั้งใจสูงกว่าผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง แบบหมกมุ่น และแบบไม่สนใจ

1.3 ในการประเมินผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจ ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจมีคะแนนการประเมินความตั้งใจสูงกว่าผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง แบบหมกมุ่น และแบบหวาดกลัว

2. สมมติฐานรูปแบบความผูกพันที่มีลักษณะเติมเต็มซึ่งกันและกัน:

เนื่องจากผู้วิจัยไม่คิดว่าความตั้งใจระหว่างบุคคลจะเป็นไปตามสมมติฐานรูปแบบความผูกพันที่มีลักษณะเติมเต็มซึ่งกันและกัน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงขอตั้งสมมติฐานว่า

2.1 ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง ประเมินความตั้งใจที่มีต่อผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว ไม่สูงกว่าที่ประเมินให้กับผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง แบบหมกมุ่น และแบบไม่สนใจ

2.2 ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น ประเมินความตั้งใจที่มีต่อผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจ ไม่สูงกว่าที่ประเมินให้กับผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง แบบหมกมุ่น และแบบหวาดกลัว

3. สมมติฐานรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง:

3.1 ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง ประเมินความตั้งใจที่มีต่อผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง สูงกว่าที่ประเมินให้กับผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น แบบหวาดกลัว และแบบไม่สนใจ

3.2 ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น ประเมินความตั้งใจที่มีต่อผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง สูงกว่าที่ประเมินให้กับผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น แบบหวาดกลัว และแบบไม่สนใจ

3.3 ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว ประเมินความตั้งใจที่มีต่อผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง สูงกว่าที่ประเมินให้กับผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น แบบหวาดกลัว และแบบไม่สนใจ

3.4 ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจ ประเมินความตั้งใจที่มีต่อ
ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง สูงกว่าที่ประเมินให้กับผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น
แบบหวาดกลัว และแบบไม่สนใจ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพสรุปสมมติฐานที่ใช้ในการวิจัย

รูปแบบความผูกพันของคู่รักสมมติ

	S_b	P_b	F_b	D_b
S_a	1	2	3	4
P_a	5	6	7	8
F_a	9	10	11	12
D_a	13	14	15	16

รูปแบบความผูกพันของผู้เข้าร่วมการวิจัย

- สมมติฐานข้อที่ 1.1 คะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจในเงื่อนไขการทดลองที่ $6 > 2, 10$ และ 14
- สมมติฐานข้อที่ 1.2 คะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจในเงื่อนไขการทดลองที่ $11 > 3, 7$ และ 15
- สมมติฐานข้อที่ 1.3 คะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจในเงื่อนไขการทดลองที่ $16 > 4, 8$ และ 12
- สมมติฐานข้อที่ 2.1 คะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจในเงื่อนไขการทดลองที่ $3 \leq 1, 2$ และ 4
- สมมติฐานข้อที่ 2.2 คะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจในเงื่อนไขการทดลองที่ $8 \leq 5, 6$ และ 7
- สมมติฐานข้อที่ 3.1 คะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจในเงื่อนไขการทดลองที่ $1 > 2, 3$ และ 4
- สมมติฐานข้อที่ 3.2 คะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจในเงื่อนไขการทดลองที่ $5 > 6, 7$ และ 8
- สมมติฐานข้อที่ 3.3 คะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจในเงื่อนไขการทดลองที่ $9 > 10, 11$ และ 12
- สมมติฐานข้อที่ 3.4 คะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจในเงื่อนไขการทดลองที่ $13 > 14, 15$ และ 16

หมายเหตุ: หมายเลข 1-16 หมายถึง เงื่อนไขการทดลองที่ 1-16

$S_a, P_a, F_a,$ และ D_a หมายถึง ผู้เข้าร่วมการวิจัยที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง แบบหมกมุ่น แบบหวาดกลัว และแบบไม่สนใจ ตามลำดับ

$S_b, P_b, F_b,$ และ D_b หมายถึง คู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง แบบหมกมุ่น แบบหวาดกลัว และแบบไม่สนใจ ตามลำดับ

ภาพที่ 3 สรุปสมมติฐานทั้งหมดที่ใช้ในการวิจัย

ขอบเขตการวิจัย

1. ตัวแปรในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ คือ

1. รูปแบบความผูกพันของผู้เข้าร่วมการวิจัย 4 แบบ
 - 1.1 รูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง
 - 1.2 รูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น
 - 1.3 รูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว
 - 1.4 รูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจ
2. รูปแบบความผูกพันของคู่รักสมมติ 4 แบบ
 - 2.1 รูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง
 - 2.2 รูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น
 - 2.3 รูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว
 - 2.4 รูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจ

ตัวแปรตาม คือ

คะแนนความตั้งใจระหว่างบุคคล

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นิสิต นักศึกษาระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาอยู่ในสถาบันอุดมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ความตั้งใจระหว่างบุคคล หมายถึง การที่บุคคลมีเจตคติทางบวกต่อผู้อื่น ในเรื่องของความชอบพอ ในงานวิจัยนี้ความตั้งใจระหว่างบุคคล หมายถึง คะแนนที่ได้จากการตอบมาตรวัดความตั้งใจระหว่างบุคคลที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่าแบบลิเคิร์ต 7 ช่วง โดยที่ 1 หมายถึง ไม่จริงที่สุด ไปจนถึง 7 หมายถึง จริงที่สุด

รูปแบบความผูกพัน หมายถึง รูปแบบในการมีความสัมพันธ์กับผู้อื่น โดยพิจารณาจาก 2 มิติประกอบเข้าด้วยกัน ได้แก่ มิติความวิตกกังวลในความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิด (วิตกกังวลสูง-วิตกกังวลต่ำ) และมิติการหลีกเลี่ยงความสัมพันธที่ใกล้ชิด (หลีกเลี่ยงสูง-หลีกเลี่ยงต่ำ) ดังนั้น

ทำให้สามารถจำแนกรูปแบบความผูกพันของบุคคลได้เป็น 4 ประเภท คือ รูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง รูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น รูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว และรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจ

1) **บุคคลที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง** หมายถึง ผู้ที่มีคะแนนมิติความวิตกกังวลต่ำ และมีมิติการหลีกเลี่ยงต่ำ โดยเป็นผู้ที่รู้สึกว่าเป็นเรื่องง่ายสำหรับตนเองที่จะมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับผู้อื่น ไม่รู้สึกวิตกกังวลที่จะต้องอยู่คนเดียว หรือมีผู้อื่นไม่ยอมรับตนเอง สามารถพึ่งพาผู้อื่นได้และยินยอมให้ผู้อื่นพึ่งพาตนเองได้เช่นกัน เห็นคุณค่าของตนเอง มองผู้อื่นในแง่ดี ไม่ค่อยวิตกกังวลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิด และบุคคลประเภทนี้จะไม่หลีกเลี่ยงความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิด

2) **บุคคลที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น** หมายถึง ผู้ที่มีคะแนนมิติความวิตกกังวลสูง แต่มีคะแนนมิติการหลีกเลี่ยงต่ำ โดยเป็นผู้ที่มีความต้องการใกล้ชิดกับผู้อื่นอย่างมาก แต่ก็มักจะคิดว่าผู้อื่นไม่สามารถใกล้ชิดได้มากเท่าที่ตนเองอยากให้เป็น หากปราศจากความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิด บุคคลประเภทนี้จะรู้สึกไม่สบายใจ มักวิตกกังวลว่าผู้อื่นไม่ได้ให้ความสำคัญกับตนเองมากเท่าที่ตนเองให้ความสำคัญกับผู้อื่น บุคคลประเภทนี้มักไม่ค่อยเห็นคุณค่าของตนเองแต่เห็นคุณค่าของผู้อื่นและมองผู้อื่นในแง่ดี มักวิตกกังวลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดแต่จะไม่หลีกเลี่ยงความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิด

3) **บุคคลที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว** หมายถึง ผู้ที่มีคะแนนมิติความวิตกกังวลสูง และมีมิติการหลีกเลี่ยงสูง โดยเป็นผู้ที่รู้สึกไม่สบายใจหากจะต้องมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับผู้อื่น ถึงแม้ว่าบุคคลประเภทนี้มีความต้องการความใกล้ชิดสูง แต่มักจะคิดว่าตนเองไม่สามารถไว้วางใจใครได้เลย วิตกกังวลว่าอาจจะได้รับความเจ็บปวดหากว่าตนเองใกล้ชิดกับผู้อื่นมากจนเกินไป นอกจากนั้นแล้วบุคคลประเภทนี้ไม่ค่อยเห็นคุณค่าของตนเองและมองผู้อื่นในแง่ร้าย หลีกเลี่ยงความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิด กลัวการถูกปฏิเสธจากบุคคลอื่น และมีความวิตกกังวลสูงเกี่ยวกับความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิด

4) **บุคคลที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจ** หมายถึง ผู้ที่มีคะแนนมิติความวิตกกังวลต่ำ แต่มีคะแนนมิติการหลีกเลี่ยงสูง โดยเป็นผู้ที่รู้สึกสบายใจหากปราศจากความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิด ให้ความสำคัญมากกับความเป็นอิสระของตนเองและการดูแลตนเองได้ ไม่ชอบพึ่งพาใครและไม่ชอบให้ผู้อื่นพึ่งพาตนเองด้วย เป็นผู้ที่เห็นคุณค่าของตนเองและมักลดคุณค่าของผู้อื่น นอกจากนั้นแล้วบุคคลประเภทนี้มักหลีกเลี่ยงความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิด มีความวิตกกังวลต่ำเกี่ยวกับความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิด

เกณฑ์ที่นำมาใช้ในการจำแนกรูปแบบความผูกพันของผู้เข้าร่วมการวิจัย คือ คะแนนที่ได้จากการตอบมาตราวัดรูปแบบความผูกพันที่ปารณีย์ อิมธนาวิช (2545) ได้สร้างขึ้น ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่าแบบลิเคิร์ต 5 ช่วง โดยที่ 1 หมายถึง ไม่ตรงกับความรู้สึกของผู้ตอบเลย ไปจนถึง 5 หมายถึง ตรงกับความรู้สึกของผู้ตอบมากที่สุด ทำให้สามารถจำแนกผู้เข้าร่วมการวิจัยออกได้เป็น 4 ประเภท โดยนำคะแนนจากการตอบมาตราวัดรูปแบบความผูกพันของผู้ตอบทั้งหมดแยกวิเคราะห์เป็น 2 มิติ คือ มิติความวิตกกังวลและมิติการหลีกเลี่ยง หลังจากนั้นก็เรียงคะแนนของผู้ตอบแยกเป็นรายมิติ ซึ่งจะเรียงจากคะแนนน้อยที่สุดไปหามากที่สุด แล้วใช้ค่ามัธยฐานเป็นเกณฑ์ในการแบ่งคะแนนของมิตินั้น ๆ ออกเป็นช่วงระดับคะแนนสูงและช่วงระดับคะแนนต่ำ (median split) ดังนั้น ผู้ที่ได้คะแนนต่ำในมิติความวิตกกังวลและได้คะแนนต่ำในมิติการหลีกเลี่ยงนี้ ถูกจำแนกเป็นผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง ผู้ที่ได้คะแนนสูงในมิติความวิตกกังวลแต่ได้คะแนนต่ำในมิติการหลีกเลี่ยงนี้ ถูกจำแนกเป็นผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น ผู้ที่ได้คะแนนสูงในมิติความวิตกกังวลและได้คะแนนสูงในมิติการหลีกเลี่ยงนี้ ถูกจำแนกเป็นผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว และผู้ที่ได้คะแนนต่ำในมิติความวิตกกังวลแต่ได้คะแนนสูงในมิติการหลีกเลี่ยงนี้ ถูกจำแนกเป็นผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจ

คู่รักสมมติ หมายถึง สถานการณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยสมมติบุคคลที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง แบบหมกมุ่น แบบหวาดกลัว และแบบไม่สนใจ เป็นตัวละคร ให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยอ่าน แล้วประเมินว่าบุคคลในเรื่องมีความดึงดูดใจมากน้อยเพียงใด

ความคล้ายคลึงกันของรูปแบบความผูกพัน หมายถึง รูปแบบความผูกพันระหว่างบุคคล ซึ่งถูกจำแนกว่าอยู่ในประเภทเดียวกัน ทั้งนี้ ความคล้ายคลึงกันของรูปแบบความผูกพันที่นำมาใช้ทดสอบในงานวิจัยนี้ หมายถึง ผู้เข้าร่วมการวิจัยมีรูปแบบความผูกพันแบบเดียวกับคู่รักสมมติที่ได้อ่านในเรื่อง ได้แก่ 3 รูปแบบดังต่อไปนี้

1. ผู้เข้าร่วมการวิจัยที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น อ่านสถานการณ์คู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น
2. ผู้เข้าร่วมการวิจัยที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว อ่านสถานการณ์คู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว
3. ผู้เข้าร่วมการวิจัยที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจ อ่านสถานการณ์คู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจ

เหตุผลที่ไม่มีการทดสอบในลักษณะที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยมีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง อ่านสถานการณ์คู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง เนื่องจากสมมติฐาน

รูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง ที่มีสมมติฐานว่า ไม่ว่าผู้เข้าร่วมการวิจัยจะมีรูปแบบความผูกพันแบบใดก็ตาม จะประเมินความดึงดูดใจที่มีต่อคู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงสูงกว่าคู่รักสมมติในเรื่องที่มีรูปแบบความผูกพันแบบอื่น ๆ ดังนั้น ส่งผลให้การประเมินคะแนนความดึงดูดใจที่มีต่อคู่รักสมมติในเรื่องซึ่งมีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงของผู้ประเมินซึ่งมีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงเช่นเดียวกัน จะไม่มีระดับความแตกต่างกันมากนัก เมื่อเปรียบเทียบกับผู้ประเมินที่มีรูปแบบความผูกพันแบบอื่น ๆ ซึ่งได้ประเมินคะแนนความดึงดูดใจให้กับคู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง กล่าวคือ เมื่อเปรียบเทียบระหว่างผู้อ่านเรื่องซึ่งมีรูปแบบความผูกพันแตกต่างกัน อ่านเรื่องที่มีคู่รักสมมติในเรื่องมีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง คนอ่านทั้ง 4 แบบ ก็จะมีประเมินคะแนนความดึงดูดใจในระดับพอ ๆ กัน เพราะโดยธรรมชาติแล้ว ใคร ๆ ก็ต่างชอบคนที่มีความผูกพันแบบมั่นคง

รูปแบบความผูกพันที่มีลักษณะเต็มเต็มซึ่งกันและกัน ในงานวิจัยนี้ หมายถึง รูปแบบความผูกพันระหว่างบุคคล 2 คน ซึ่งมีความแตกต่างกันในลักษณะตรงกันข้าม ทั้งในระดับของความวิตกกังวลในความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิด และระดับของการหลีกเลี่ยงความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิด แต่เป็นความแตกต่างที่เอื้อให้เกิดความสมบูรณ์ขึ้น นั่นก็คือ รูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น (ซึ่งมีระดับความวิตกกังวลสูง แต่มีระดับการหลีกเลี่ยงต่ำ) จัดได้ว่าเป็นรูปแบบความผูกพันที่มีลักษณะเต็มเต็มกับรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจ (ซึ่งมีระดับความวิตกกังวลต่ำ แต่มีระดับการหลีกเลี่ยงสูง) และรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง (ซึ่งมีระดับความวิตกกังวลต่ำ และมีระดับการหลีกเลี่ยงต่ำ) จัดได้ว่าเป็นรูปแบบความผูกพันที่มีลักษณะเต็มเต็มกับรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว (ซึ่งมีระดับความวิตกกังวลสูง และมีระดับการหลีกเลี่ยงสูง) สมมติฐานรูปแบบความผูกพันที่มีลักษณะเต็มเต็มซึ่งกันและกันจะเป็นจริงได้ก็ต่อเมื่อ

1. ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง ประเมินความดึงดูดใจที่มีต่อผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว สูงกว่าที่ประเมินให้กับผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง แบบหมกมุ่น และแบบไม่สนใจ
2. ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น ประเมินความดึงดูดใจที่มีต่อผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจ สูงกว่าที่ประเมินให้กับผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง แบบหมกมุ่น และแบบหวาดกลัว
3. ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว ประเมินความดึงดูดใจที่มีต่อผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง สูงกว่าที่ประเมินให้กับผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น แบบหวาดกลัว และแบบไม่สนใจ

4. ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจ ประเมินความดึงดูดใจที่มีต่อผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น สูงกว่าที่ประเมินให้กับผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง แบบหวาดกลัว และแบบไม่สนใจ

ทั้งนี้ หากทั้ง 4 กรณีดังกล่าวนี้ได้รับการสนับสนุนทั้งหมด สมมติฐานรูปแบบความผูกพันที่มีลักษณะเติมเต็มซึ่งกันและกันจะได้รับการสนับสนุนโดยสิ้นเชิง แต่หากมีอย่างน้อย 1 กรณีที่ไม่ได้รับการสนับสนุน สมมติฐานรูปแบบความผูกพันที่มีลักษณะเติมเต็มซึ่งกันและกัน จะถูกหักล้างลดหลั่นลงไป

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ทำให้

1. ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบความผูกพันกับความดึงดูดใจระหว่างบุคคล
2. ทราบว่าสมมติฐานความคล้ายคลึงกันของรูปแบบความผูกพัน สมมติฐานรูปแบบความผูกพันที่มีลักษณะเติมเต็มซึ่งกันและกัน และสมมติฐานรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง เป็นจริงกับสังคมไทยหรือไม่ อย่างไร

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอิทธิพลของรูปแบบความผูกพันที่มีต่อความดึงดูดใจระหว่างบุคคล นอกจากนั้นแล้วยังเป็นการทดสอบสมมติฐานของรูปแบบความดึงดูดใจระหว่างบุคคล ที่มีพื้นฐานมาจากรูปแบบความผูกพัน ซึ่งได้แก่ สมมติฐานความคล้ายคลึงกันของรูปแบบความผูกพัน (Similarity of attachment styles hypothesis) สมมติฐานรูปแบบความผูกพันที่มีลักษณะเติมเต็มซึ่งกันและกัน (Complementary attachment styles hypothesis) และสมมติฐานรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง (Secure attachment style hypothesis)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นิสิต นักศึกษาระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร

เหตุผลที่เลือกประชากรกลุ่มนี้ เนื่องจากเป็นบุคคลที่มีอายุอยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนปลายถึงวัยผู้ใหญ่ตอนต้น ซึ่งเป็นช่วงที่บุคคลมีความสนใจในเพศตรงกันข้าม และต้องการมีความสัมพันธ์กับเพศตรงกันข้าม ซึ่งก่อให้เกิดความดึงดูดใจระหว่างบุคคลขึ้น นอกจากนั้นแล้วประชากรดังกล่าวซึ่งเป็นนิสิต นักศึกษา มีโอกาสที่จะมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลมากขึ้นจากการศึกษาเล่าเรียนและการทำกิจกรรมในสถาบันการศึกษา ดังนั้น ผู้วิจัยจึงคาดว่าประชากรกลุ่มดังกล่าว จะแสดงออกถึงพฤติกรรมที่ศึกษา ซึ่งได้แก่ความดึงดูดใจระหว่างบุคคล ได้เด่นชัด

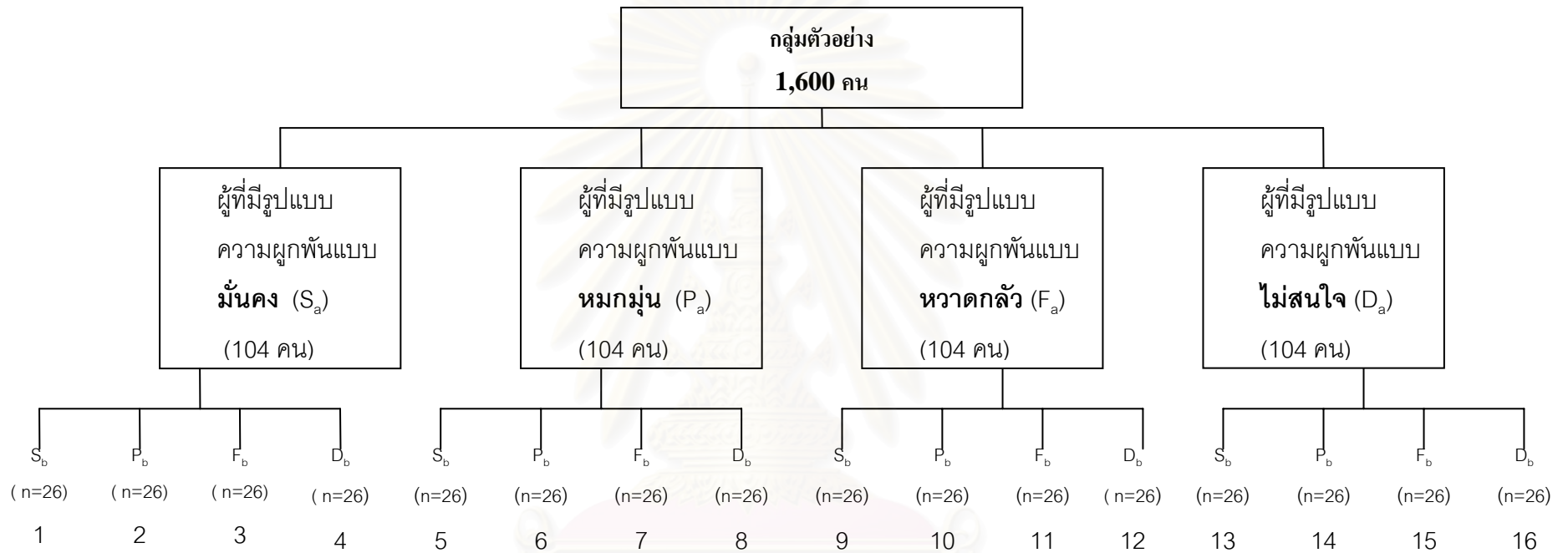
กลุ่มตัวอย่าง

ใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) จากประชากรที่มีลักษณะดังกล่าวข้างต้นมาจำนวน 1,600 คน ทั้งนี้ผู้วิจัยต้องการตัวอย่างในชั้นใช้จริง ซึ่งจำแนกตามประเภทของรูปแบบความผูกพันประเภทละ 104 คน ดังนั้น จำนวนตัวอย่างในชั้นใช้จริงจึงเท่ากับ 416 คน แต่เนื่องจากในความเป็นจริงแล้วรูปแบบความผูกพันบางประเภทมีสัดส่วนค่อนข้างน้อยและยังต้องควบคุมตัวแปรการมีคู่รักด้วย ผู้วิจัยจึงต้องเผื่อจำนวนของ

กลุ่มตัวอย่างในเบื้องต้นเอาไว้ค่อนข้างมาก แล้วจึงค่อยมาคัดเลือกตัวอย่างในชั้นใช้จริงอีกครั้งหนึ่ง ผู้วิจัยและผู้เข้าร่วมการวิจัยแต่ละคนเข้าสู่เงื่อนไขการทดลองเพียง 1 เงื่อนไข จากทั้งสิ้น 16 เงื่อนไขการทดลอง ดังนั้น จำนวนของผู้เข้าร่วมการวิจัยชั้นใช้จริงในแต่ละเงื่อนไขจึงมีจำนวนเท่ากัน นั่นก็คือ เงื่อนไขละ 26 คน (รายละเอียดของแต่ละเงื่อนไขการทดลองนั้นได้กล่าวไว้ในส่วนของการออกแบบการวิจัย ซึ่งจะกล่าวถึงเป็นลำดับต่อไป และโปรดอ่านรายละเอียดเกี่ยวกับการคัดเลือกตัวอย่างในชั้นใช้จริงในส่วนของวิธีดำเนินการวิจัยในหน้า 66) ผู้วิจัยขออธิบายรายละเอียดของการสุ่มตัวอย่าง ดังภาพในหน้าถัดไป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

*หมายเหตุ: S_b หมายถึง สถานการณ์คู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง / P_b หมายถึง สถานการณ์คู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น
 F_b หมายถึง สถานการณ์คู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว / D_b หมายถึง สถานการณ์คู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจ
 หมายเลข 1-16 หมายถึง เงื่อนไขการทดลองที่ 1-16

ภาพที่ 4 รายละเอียดของการสุ่มตัวอย่างและเงื่อนไขในการทดลองทั้งหมด

การออกแบบการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีรูปแบบเป็น 4 X 4 แฟคทอเรียลดีไซน์ เปรียบเทียบระหว่างกลุ่ม (Between-subjects factorial design) โดยมีรูปแบบความผูกพันของผู้เข้าร่วมการวิจัย (รูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง แบบหมกมุ่น แบบหวาดกลัว และแบบไม่สนใจ) และรูปแบบความผูกพันของคู่รักสมมติ (รูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง แบบหมกมุ่น แบบหวาดกลัว และแบบไม่สนใจ) เป็นตัวแปรอิสระ ส่วนความตั้งใจระหว่างบุคคลที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยมีต่อคู่รักสมมติ เป็นตัวแปรตาม อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยเกรงว่า การมีคู่รักของผู้เข้าร่วมการวิจัยอาจมีอิทธิพลต่อการประเมินความตั้งใจระหว่างบุคคลที่มีต่อคู่รักสมมติ เนื่องจากผู้เข้าร่วมการวิจัยที่มีคู่รักในช่วงของการดำเนินการวิจัย เมื่อได้อ่านสถานการณ์คู่รักสมมติแล้ว อาจเกิดการเปรียบเทียบระหว่างคู่รักของตนเองกับคู่รักสมมติในเรื่องได้ เพื่อเป็นการควบคุมตัวแปรดังกล่าว จึงได้ใช้วิธีการออกแบบการวิจัยให้ในแต่ละเงื่อนไขการทดลองมีจำนวนของผู้เข้าร่วมการวิจัยที่มีคู่รักและไม่มีคู่รักในสัดส่วนที่เท่ากันหรือใกล้เคียงกันมากที่สุด (ลักษณะของตัวอย่างซึ่งจำแนกตามการมีคู่รัก โปรดดูในหน้า 71 ตารางที่ 15)

จากรูปแบบการวิจัยในลักษณะดังกล่าว ทำให้เงื่อนไขในการทดลองถูกแบ่งออกเป็น 16 เงื่อนไข ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- เงื่อนไขที่ 1 ผู้เข้าร่วมการวิจัยที่มีรูปแบบความผูกพันแบบ**มั่นคง** อ่านสถานการณ์คู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบ**มั่นคง** ($n = 26$)
- เงื่อนไขที่ 2 ผู้เข้าร่วมการวิจัยที่มีรูปแบบความผูกพันแบบ**มั่นคง** อ่านสถานการณ์คู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบ**หมกมุ่น** ($n = 26$)
- เงื่อนไขที่ 3 ผู้เข้าร่วมการวิจัยที่มีรูปแบบความผูกพันแบบ**มั่นคง** อ่านสถานการณ์คู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบ**หวาดกลัว** ($n = 26$)
- เงื่อนไขที่ 4 ผู้เข้าร่วมการวิจัยที่มีรูปแบบความผูกพันแบบ**มั่นคง** อ่านสถานการณ์คู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบ**ไม่สนใจ** ($n = 26$)
- เงื่อนไขที่ 5 ผู้เข้าร่วมการวิจัยที่มีรูปแบบความผูกพันแบบ**หมกมุ่น** อ่านสถานการณ์คู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบ**มั่นคง** ($n = 26$)
- เงื่อนไขที่ 6 ผู้เข้าร่วมการวิจัยที่มีรูปแบบความผูกพันแบบ**หมกมุ่น** อ่านสถานการณ์คู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบ**หมกมุ่น** ($n = 26$)
- เงื่อนไขที่ 7 ผู้เข้าร่วมการวิจัยที่มีรูปแบบความผูกพันแบบ**หมกมุ่น** อ่านสถานการณ์คู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบ**หวาดกลัว** ($n = 26$)

- เงื่อนไขที่ 8 ผู้เข้าร่วมการวิจัยที่มีรูปแบบความผูกพันแบบ**หมกมุ่น** อ่านสถานการณ์คู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบ**ไม่สนใจ** ($n = 26$)
- เงื่อนไขที่ 9 ผู้เข้าร่วมการวิจัยที่มีรูปแบบความผูกพันแบบ**หวาดกลัว** อ่านสถานการณ์คู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบ**มั่นคง** ($n = 26$)
- เงื่อนไขที่ 10 ผู้เข้าร่วมการวิจัยที่มีรูปแบบความผูกพันแบบ**หวาดกลัว** อ่านสถานการณ์คู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบ**หมกมุ่น** ($n = 26$)
- เงื่อนไขที่ 11 ผู้เข้าร่วมการวิจัยที่มีรูปแบบความผูกพันแบบ**หวาดกลัว** อ่านสถานการณ์คู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบ**หวาดกลัว** ($n = 26$)
- เงื่อนไขที่ 12 ผู้เข้าร่วมการวิจัยที่มีรูปแบบความผูกพันแบบ**หวาดกลัว** อ่านสถานการณ์คู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบ**ไม่สนใจ** ($n = 26$)
- เงื่อนไขที่ 13 ผู้เข้าร่วมการวิจัยที่มีรูปแบบความผูกพันแบบ**ไม่สนใจ** อ่านสถานการณ์คู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบ**มั่นคง** ($n = 26$)
- เงื่อนไขที่ 14 ผู้เข้าร่วมการวิจัยที่มีรูปแบบความผูกพันแบบ**ไม่สนใจ** อ่านสถานการณ์คู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบ**หมกมุ่น** ($n = 26$)
- เงื่อนไขที่ 15 ผู้เข้าร่วมการวิจัยที่มีรูปแบบความผูกพันแบบ**ไม่สนใจ** อ่านสถานการณ์คู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบ**หวาดกลัว** ($n = 26$)
- เงื่อนไขที่ 16 ผู้เข้าร่วมการวิจัยที่มีรูปแบบความผูกพันแบบ**ไม่สนใจ** อ่านสถานการณ์คู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบ**ไม่สนใจ** ($n = 26$)

(โปรดดูภาพประกอบเงื่อนไขการทดลอง ในหน้า 47)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้ประกอบด้วยแบบสอบถามจำนวน 2 ชุด (สำหรับในชุดที่ 2 ผู้เข้าร่วมการวิจัยแต่ละคนจะได้อ่านสถานการณ์คู่รักสมมติเพียง 1 แบบเท่านั้น) ดังนี้

ชุดที่ 1 (ใช้ในการเก็บข้อมูลครั้งที่ 1) ประกอบด้วยข้อมูลส่วนตัวของผู้เข้าร่วมการวิจัย และมาตรวัดรูปแบบความผูกพันของผู้เข้าร่วมการวิจัย (ภาคผนวก ก)

ชุดที่ 2 (ใช้ในการเก็บข้อมูลครั้งที่ 2) แบ่งออกเป็น 5 ตอนดังนี้คือ (ภาคผนวก ข)

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้เข้าร่วมการวิจัย

ตอนที่ 2 เป็นสถานการณ์คู่รักสมมติ (Hypothetical romantic partner scenario หรือ Hrps.)

ตอนที่ 3 เป็นการตรวจสอบการจัดกระทำว่าผู้เข้าร่วมการวิจัยได้อ่านสถานการณ์คู่รักสมมติ

ตอนที่ 4 เป็นการตรวจสอบการจัดกระทำรูปแบบความผูกพันของคู่รักสมมติในสถานการณ์คู่รักสมมติ

ตอนที่ 5 เป็นมาตรวัดความตั้งใจระหว่างบุคคล

ผู้วิจัยขออธิบายถึงรายละเอียดแต่ละส่วนของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลส่วนตัว

ในส่วนนี้เป็นการสำรวจข้อมูลโดยทั่วไปของผู้เข้าร่วมการวิจัย เช่น ชื่อ นามสกุล อายุ เพศ รหัสนักศึกษา มหาวิทยาลัย คณะ สาขาวิชาเอก และชั้นปี เป็นต้น

2. สถานการณ์คู่รักสมมติ (ภาคผนวก ค, ง, จ และ ฉ)

สถานการณ์คู่รักสมมติมีลักษณะเป็นเรื่องให้อ่าน มีทั้งสิ้น 4 แบบด้วยกัน โดยแต่ละแบบจะมีความแตกต่างกันตามรูปแบบความผูกพันของคู่รักสมมติในเรื่อง สาระสำคัญในเรื่องเป็นการเน้นถึงคุณลักษณะและบุคลิกภาพที่แตกต่างกันของคู่รักสมมติทั้ง 4 แบบซึ่งเป็นผลมาจากความแตกต่างของรูปแบบความผูกพันแต่ละประเภท คุณลักษณะและบุคลิกภาพของคู่รักสมมติที่ได้บรรยายไว้ในเรื่องนั้น ส่วนหนึ่งได้ปรับมาใช้จากงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบความผูกพัน และยึดถือจาก 2 มิติที่เป็นพื้นฐานในการจำแนกประเภทบุคคลตามทฤษฎีรูปแบบความผูกพัน มิติเหล่านี้ได้แก่ มิติความวิตกกังวลในความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิด และมิติการหลีกเลี่ยงความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิด ด้วยเหตุนี้ ความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมต่าง ๆ ของคู่รักสมมติในเรื่องจึงสอดคล้องกับ 2 มิติดังกล่าวนี้ด้วยเช่นกัน ผู้เข้าร่วมการวิจัยแต่ละคนถูกสุ่มให้อ่านสถานการณ์คู่รักสมมติเพียง 1 แบบเท่านั้น

ผู้วิจัยได้ตั้งชื่อคู่รักสมมติในสถานการณ์คู่รักสมมติทั้ง 4 แบบว่า “เอ” ทั้งนี้ผู้วิจัยต้องการใช้ชื่อที่บุคคลโดยทั่วไปรับรู้ว่าเป็นได้ทั้งชื่อของเพศชายและเพศหญิง เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้ไม่ได้เป็นการศึกษาปัจจัยของเพศที่ส่งผลต่อการเกิดความตั้งใจระหว่างบุคคล หากว่าชื่อของคู่รักสมมติที่ใช้ในเรื่องเป็นชื่อที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยรับรู้ว่าเป็นได้เพียงชื่อของเพศใดเพศหนึ่งเท่านั้น การให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยจินตนาการถึงคู่รักสมมติในเรื่องจะกระทำได้อย่างยิ่งขึ้น ผู้วิจัยได้นำชื่อที่เป็นตัวอักษรภาษาอังกฤษจำนวน 24 ชื่อ ไปให้นิสิตระดับปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 115 คน ประเมิน ผลปรากฏว่า นิสิตจำนวน 61 คน (ซึ่งเป็น

สัดส่วนที่มากที่สุด) ได้ประเมินว่าชื่อ “เอ” สามารถเป็นได้ทั้งชื่อของเพศชายและเพศหญิงตามการรับรู้ของคนในสังคมไทยมากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับชื่ออื่น ๆ ผลการประเมินแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3

ผลการประเมินชื่อที่จะนำมาใช้เป็นชื่อของคู่รักสมมติที่บุคคลโดยทั่วไปรับรู้ว่าจะสามารถเป็นได้ทั้งชื่อของเพศชายและเพศหญิง (N = 115)

อันดับที่	ชื่อ	จำนวนผู้ประเมิน (คน)	ร้อยละ
1	เอ	61	53.04
2	บี	21	18.26
3	เจ	10	8.70
4	ไอ	7	6.09
อื่น ๆ	-	16	13.91
	รวม	115	100.00

ดังนั้น จึงเลือกใช้ชื่อ “เอ” เป็นชื่อของคู่รักสมมติ (แบบประเมินชื่อของคู่รักสมมติ อยู่ในภาคผนวก ข)

การตรวจสอบคุณภาพของสถานการณ์คู่รักสมมติ

ผู้วิจัยได้นำสถานการณ์คู่รักสมมติทั้ง 4 แบบ และมาตรวัดความพึงพอใจระหว่างบุคคลไปให้นิสิตระดับปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 152 คน ประเมิน โดยกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวไม่ได้เป็นตัวอย่างในชั้นใช้จริง ซึ่งการประเมินสถานการณ์คู่รักสมมติและมาตรวัดความพึงพอใจระหว่างบุคคลจะต้องประเมินควบคู่กันไป เนื่องจากในชั้นของการวิจัยจริง จะต้องใช้เครื่องมือทั้งสองนี้ควบคู่กันไปเช่นเดียวกัน แต่จะขอลำดับถึงเฉพาะในส่วนของการประเมินสถานการณ์คู่รักสมมติทั้ง 4 แบบก่อน

รายละเอียดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมินสถานการณ์คู่รักสมมติทั้ง 4 แบบ โดยจำแนกตามประเภทของสถานการณ์คู่รักสมมติที่ประเมินและคณะที่กลุ่มตัวอย่างศึกษา อยู่ แสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4

รายละเอียดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมินสถานการณ์คู่รักสมมติ (N = 152)

คณะ / สำนักวิชา	ประเภทของสถานการณ์คู่รักสมมติที่ประเมิน				รวม
	มั่นคง (n=38)	หมกมุ่น (n=38)	หวาดกลัว (n=38)	ไม่สนใจ (n=38)	
วิศวกรรมศาสตร์	3	14	11	11	39
เศรษฐศาสตร์	15	4	5	2	26
อักษรศาสตร์	3	5	4	6	18
วิทยาศาสตร์	3	-	8	7	18
รัฐศาสตร์	10	5	-	2	17
ครุศาสตร์	2	2	5	5	14
วิทยาศาสตร์การกีฬา	2	3	4	3	12
นิติศาสตร์	-	5	-	1	6
ศิลปกรรมศาสตร์	-	-	1	-	1
ไม่ระบุ	-	-	-	1	1
รวม	38	38	38	38	152

เกณฑ์ที่ใช้วิเคราะห์ว่าสถานการณ์คู่รักสมมติทั้ง 4 แบบที่ได้สร้างขึ้นมีคุณภาพ คือ หลังจากที่ได้อ่านสถานการณ์คู่รักสมมติ ผู้อ่านต้องประเมินเกณฑ์ต่อไปนี้ได้ถูกต้อง อย่างน้อย 2 ใน 3 เกณฑ์ เกณฑ์เหล่านี้ ได้แก่

1. ผู้อ่านต้องระบุคุณลักษณะที่เด่นชัดของคู่รักสมมติในเรื่องได้ถูกต้องอย่างน้อย 3 คุณลักษณะ
2. ผู้อ่านต้องเลือกประเภทของรูปแบบความผูกพันที่สอดคล้องกับสถานการณ์คู่รักสมมติที่ได้อ่าน
3. ผู้อ่านต้องประเมินประเภทของรูปแบบความผูกพันที่สอดคล้องกับสถานการณ์คู่รักสมมติที่ได้อ่าน ว่าตรงกับลักษณะของคู่รักสมมติในเรื่อง มากกว่า ประเภทของรูปแบบความผูกพันอื่น ๆ ที่ไม่ได้สอดคล้องกับสถานการณ์คู่รักสมมติที่ได้อ่าน และการประเมินประเภทของรูปแบบความผูกพันที่สอดคล้องกับสถานการณ์คู่รักสมมติ นั้น จะต้องประเมินว่าตรงกับลักษณะของคู่รักสมมติ อย่างน้อย ระดับที่ 4 ขึ้นไป จากมาตร 7 ระดับ เริ่มจาก 1 หมายถึง ไม่ตรงที่สุด

จนถึง 7 ซึ่งหมายถึง ตรงที่สุด

ในขั้นของการวิจัยจริง ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์เหล่านี้ในการตรวจสอบการตัดสินกระทำว่า ผู้เข้าร่วมการวิจัยมีการรับรู้รูปแบบความผูกพันของคู่รักสมมติในเรื่องเป็นไปตามที่ต้องการหรือไม่ โดยต้องผ่านเกณฑ์ดังกล่าวอย่างน้อย 2 ใน 3 เกณฑ์ เช่นเดียวกัน อีกทั้งเกณฑ์ในข้อที่ 1 ยังถูกนำมาใช้เพื่อเป็นการตรวจสอบการตัดสินกระทำว่าผู้เข้าร่วมการวิจัยได้อ่านสถานการณ์คู่รักสมมติ ก่อนตอบแบบสอบถามหรือไม่ และยังสามารถบ่งบอกได้ว่าผู้เข้าร่วมการวิจัยมีความใส่ใจต่อเรื่อง ที่อ่านหรือไม่ (จะขอกล่าวถึงในส่วนของการวิเคราะห์ของเครื่องมือเหล่านี้อีกครั้งหนึ่ง)

ผลการวิเคราะห์คุณภาพของสถานการณ์คู่รักสมมติ ปรากฏว่า ผู้อ่านจำนวน 38 คนที่ถูกสุ่มให้อ่านสถานการณ์คู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง ได้ประเมินผ่านเกณฑ์ ที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้ อย่างน้อย 2 ใน 3 เกณฑ์ เป็นจำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 97.36 ผู้อ่านจำนวน 38 คนที่ถูกสุ่มให้อ่านสถานการณ์คู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น ได้ประเมินผ่าน เกณฑ์ดังกล่าว อย่างน้อย 2 ใน 3 เกณฑ์ เป็นจำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 84.21 ผู้อ่านจำนวน 38 คนที่ถูกสุ่มให้อ่านสถานการณ์คู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว ได้ประเมิน ผ่านเกณฑ์ดังกล่าว อย่างน้อย 2 ใน 3 เกณฑ์ เป็นจำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 92.10 และผู้อ่าน จำนวน 38 คนที่ถูกสุ่มให้อ่านสถานการณ์คู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจ ได้ ประเมินผ่านเกณฑ์ดังกล่าว อย่างน้อย 2 ใน 3 เกณฑ์ เป็นจำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 84.21 ผลดังกล่าวแสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 5

ผลการวิเคราะห์คุณภาพของสถานการณ์คู่รักสมมติทั้ง 4 แบบ (N = 152)

ประเภทของสถานการณ์คู่รักสมมติ ที่ผู้อ่านประเมิน	จำนวนผู้ผ่านเกณฑ์ อย่างน้อย 2 ใน 3 เกณฑ์	ร้อยละ
มั่นคง (n = 38)	37	97.36
หมกมุ่น (n = 38)	32	84.21
หวาดกลัว (n = 38)	35	92.10
ไม่สนใจ (n = 38)	32	84.21

3. มาตรฐานรูปแบบความผูกพัน (ภาคผนวก ก)

ใช้มาตรฐานรูปแบบความผูกพันที่ปารณีย์ อิมธนาวนิช (2545) ได้สร้างไว้ โดยปารณีย์ อิมธนาวนิช ได้นำมาตรฐานรูปแบบความผูกพันเดิมของ Fraley, Waller, และ Brennan (2000) จำนวน 36 ข้อ มาแปลและเรียบเรียงเป็นภาษาไทย นอกจากนั้นปารณีย์ อิมธนาวนิช ได้สร้างข้อกระทงเพิ่มขึ้นอีกจำนวน 36 ข้อ รวมทั้งสิ้นเป็น 72 ข้อ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 มิติ คือ มิติความวิตกกังวล มีข้อกระทงเดิมจำนวน 18 ข้อ และข้อกระทงที่สร้างเพิ่มจำนวน 18 ข้อ รวมเป็น 36 ข้อ และมิติการหลีกเลี่ยง มีข้อกระทงเดิมจำนวน 18 ข้อ และข้อกระทงที่สร้างเพิ่มจำนวน 18 ข้อ รวมเป็น 36 ข้อ

การสร้างข้อกระทงในมาตรดังกล่าวนี้ ปารณีย์ อิมธนาวนิช (2545) ได้รับคำปรึกษาเกี่ยวกับความถูกต้องของเนื้อหาในข้อกระทงจากอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อให้เนื้อหาของข้อกระทงตรงตามมโนทัศน์ที่ต้องการวัดและเหมาะสมกับสภาพของสังคมไทยมากที่สุด สำหรับการประเมินคุณภาพของมาตรวัดนี้ ปารณีย์ อิมธนาวนิช ได้นำมาตรฐานรูปแบบความผูกพันที่ได้สร้างขึ้นไปให้กลุ่มตัวอย่างในชั้นสร้างมาตรงต่อจำนวน 100 คน แบ่งเป็นเพศชายจำนวน 50 คน และเพศหญิงจำนวน 50 คน บุคคลเหล่านี้ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และบุคคลทั่วไปในเขตท่าพระจันทร์ ซึ่งเป็นบุคคลทั่วไปที่มีคุณลักษณะคล้ายคลึงกับประชากรที่ได้กำหนดไว้ ปารณีย์ อิมธนาวนิช ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) หลังจากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อกระทงโดยการทดสอบสถิติที่ระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ หลังจากนั้นนำข้อกระทงที่ผ่านการวิเคราะห์มาวิเคราะห์รายข้อ (Item analysis) โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่น ๆ ในมาตร (Corrected Item-Total Correlation หรือ CITC) โดยกำหนดความมีนัยสำคัญไว้ที่ระดับ .001 หลังจากนั้นนำมาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์ความคงที่ภายในแบบแอลฟา (Cronbach's Alpha Coefficient of Internal Consistency) รายละเอียดของข้อกระทงที่ผ่านเกณฑ์และค่าแอลฟาที่ได้ โดยแยกเป็นรายมิติ แสดงในตารางที่ 6

ตารางที่ 6

ผลการตรวจสอบคุณภาพมาตรฐานรูปแบบความผูกพันของปารณีย์ อิมธนาวนิช (2545)

มิติ	ข้อกระทงที่ผ่านเกณฑ์	ค่า แอลฟา
มิติความวิตกกังวล (รวม 22 ข้อ)	1, 3, 5, 7, 11, 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 29, 33, 49, 55, 57, 59, 61, 63, 67, 69	.9046
มิติการหลีกเลี่ยง (รวม 26 ข้อ)	2, 6, 10, 12, 16, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 32, 36, 38, 40, 42, 48, 54, 56, 58, 60, 62, 64, 66, 68, 70	.9048

ข้อกระทงที่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือกของมาตรฐานรูปแบบความผูกพันที่ปารณีย์ อิมธนาวนิช (2545) ได้สร้างขึ้นมีทั้งสิ้น 48 ข้อ โดยมีการจัดเรียงลำดับข้อใหม่เพื่อความเหมาะสมในการเก็บข้อมูล รายละเอียดของข้อกระทงมาตรฐานรูปแบบความผูกพันที่ใช้จริง แสดงในตารางที่ 7

ตารางที่ 7

ข้อกระทงของมาตรฐานรูปแบบความผูกพันที่ปารณีย์ อิมธนาวนิช (2545) ได้ใช้จริง

มิติ	ข้อกระทง		ข้อกระทง		รวม
	ทางบวก	รวม	ทางลบ	รวม	
ด้านความวิตกกังวล	1, 3, 4, 6, 8, 10, 11, 14,	14	13, 16, 32, 34, 36, 38,	8	22
	18, 20, 23, 26, 40, 42		45, 47		
ด้านกรหลีกเลี่ยง	2, 5, 7, 9, 22, 30, 31, 33,	14	12, 15, 17, 19, 21, 24,	12	26
	35, 37, 39, 41, 43, 44		25, 27, 28, 29, 46, 48		
รวม		28		20	48

ลักษณะของมาตรคือเป็นมาตรประมาณค่าแบบลิเคิร์ต (Likert scale) 5 ช่วง โดยเกณฑ์การให้คะแนนจะเริ่มจาก**ไม่เลย**ไปจนถึง**มากที่สุด** ปารณีย์ อิมธนาวณิช (2545) ได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนไว้ดังต่อไปนี้

เมื่อข้อกระทงมีทิศทางบวก การให้คะแนนในแต่ละช่วงจะมีความหมายดังนี้คือ

- 1 หมายถึง ไม่ตรงกับความรู้สึกของผู้ตอบเลย
- 2 หมายถึง ตรงกับความรู้สึกของผู้ตอบน้อย
- 3 หมายถึง ตรงกับความรู้สึกของผู้ตอบปานกลาง
- 4 หมายถึง ตรงกับความรู้สึกของผู้ตอบมาก
- 5 หมายถึง ตรงกับความรู้สึกของผู้ตอบมากที่สุด

เมื่อข้อกระทงมีทิศทางลบ การให้คะแนนในแต่ละช่วงจะมีความหมายดังนี้คือ

- 1 หมายถึง ตรงกับความรู้สึกของผู้ตอบมากที่สุด
- 2 หมายถึง ตรงกับความรู้สึกของผู้ตอบมาก
- 3 หมายถึง ตรงกับความรู้สึกของผู้ตอบปานกลาง
- 4 หมายถึง ตรงกับความรู้สึกของผู้ตอบน้อย
- 5 หมายถึง ไม่ตรงกับความรู้สึกของผู้ตอบเลย

เหตุผลแรก que เลือกใช้มาตรวัดรูปแบบความผูกพันของปารณีย์ อิมธนาวณิช (2545) เนื่องจาก Shaver และ Fraley (1999) ซึ่ง 2 ท่านนี้เป็นนักวิจัยที่สนใจศึกษาทางด้านรูปแบบความผูกพัน ได้วิจารณ์ไว้ว่าในบรรดามาตรวัดรูปแบบความผูกพันแบบหลายข้อกระทง มาตรวัดรูปแบบความผูกพันของ Brennan และผู้ร่วมงาน ถือได้ว่าเป็นมาตรที่ดีมาตรหนึ่ง และยังคงกล่าวอีกว่ามาตรวัดรูปแบบความผูกพันของ Fraley และคณะ (2000) นั้นมีความน่าเชื่อถือสูงเช่นกัน เนื่องจากพัฒนามาจากมาตรเดิมที่ได้รับการยอมรับจากนักวิจัยทางด้านรูปแบบความผูกพันแล้ว

เหตุผลประการที่สอง เนื่องจากมีความเห็นว่ามาตรวัดรูปแบบความผูกพันที่ปารณีย์ อิมธนาวณิช (2545) ได้พัฒนาขึ้นมาเป็นการนำมาใช้กับเรื่องของความสัมพันธ์ซึ่งจัดได้ว่าเป็นบริบททางการวิจัยที่มีความใกล้เคียงกับเรื่อง que วิจัยต้องการศึกษา อีกทั้งมาตรนี้ได้รับการประเมินคุณภาพของเครื่องมือในเบื้องต้นแล้ว ดังนั้น ข้อกระทงในมาตรดังกล่าวจึงสามารถนำมาใช้ได้โดยตรงกับเรื่อง que วิจัยศึกษาอยู่ จากเหตุผลดังกล่าวทำให้ตัดสินใจใช้มาตรวัดรูปแบบความผูกพันของปารณีย์ อิมธนาวณิช

การตรวจสอบคุณภาพของมาตรวัดรูปแบบความผูกพัน

การตรวจสอบความเที่ยง (Reliability)

นำมาตรวัดรูปแบบความผูกพันของปารณีย์ อิมธนาวนิช (2545)

จำนวน 48 ข้อ ไปให้นักศึกษาระดับปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 189 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในขั้นนี้ใช้จริง ได้ประเมิน 2 ครั้งด้วยกัน เพื่อเป็นการทดสอบความเที่ยงแบบทดสอบซ้ำ (Test-retest reliability) โดยเว้นช่วงระยะเวลาการประเมินระหว่างครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 เป็นระยะเวลา 2 สัปดาห์ รายละเอียดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมินคุณภาพของมาตรวัดรูปแบบความผูกพัน โดยจำแนกตามคณะที่ศึกษาและเพศ แสดงในตารางที่ 8

ตารางที่ 8

รายละเอียดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมินคุณภาพของมาตรวัดรูปแบบความผูกพัน (N = 189)

คณะ	เพศ		รวม
	ชาย	หญิง	
ทันตแพทยศาสตร์	25	52	77
วิทยาศาสตร์	13	26	39
เศรษฐศาสตร์	12	19	31
วิศวกรรมศาสตร์	19	5	24
อักษรศาสตร์	-	9	9
แพทยศาสตร์	4	2	6
สหเวชศาสตร์	1	1	2
เภสัชศาสตร์	-	1	1
รวม	74	115	189

ผู้วิจัยได้หาค่าแอลฟาของการทดสอบแต่ละครั้ง พร้อมทั้งหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนที่ได้จากการทดสอบในครั้งที่ 1 กับ ครั้งที่ 2 ซึ่งค่าเหล่านี้ได้แยกออกเป็นรายมิติ ผลการวิเคราะห์แสดงในตารางที่ 9

ตารางที่ 9

ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาและค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงที่ได้จากการทดสอบซ้ำ ของ
มาตรวัดรูปแบบความผูกพัน ($N = 189$)

ประเภทของการทดสอบ	มิติ	
	ความวิตกกังวล	การหลีกเลี่ยง
ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (ทดสอบครั้งที่ 1)	.91	.89
ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (ทดสอบครั้งที่ 2)	.92	.92
ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงที่ได้จากการทดสอบซ้ำ (r)	.84**	.76**

** $p < .01$.

การตรวจสอบความตรง (Validity)

ในขั้นที่นำแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่างประเมินอีกครั้ง เพื่อทดสอบความเที่ยงครั้งที่ 2 ของมาตรวัดรูปแบบความผูกพันที่ปารณีย์ อิมธนาวนิช (2545) ได้พัฒนาขึ้น ผู้วิจัยยังได้ให้กลุ่มตัวอย่างดังกล่าวตอบมาตรวัดรูปแบบความผูกพันที่อรพรรณ ภากรพบ (2546) ได้พัฒนาขึ้นมา และนำคะแนนที่ได้จากการตอบทั้ง 2 มาตรนี้มาหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กัน เพื่อเป็นการตรวจสอบความตรงของมาตรวัดรูปแบบความผูกพันของปารณีย์ อิมธนาวนิช

สำหรับมาตรวัดรูปแบบความผูกพันที่อรพรรณ ภากรพบ (2546) ได้พัฒนาขึ้นนั้น แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ มั่นคง หมกมุ่น หวาดหวั่น และหมางเมิน โดยอรพรรณ ภากรพบ ได้นำข้อกระทงจำนวน 40 ข้อ มาจากมาตรวัดรูปแบบความผูกพันของอัลบานี หรือ Albany Measure of Attachment Styles / AMAS (McGowan, Daniels, & Byrne, in press อ้างถึงใน อรพรรณ ภากรพบ) และได้นำมารวมเข้ากับข้อกระทงจำนวน 18 ข้อ ในมาตรวัดความสัมพันธ์ หรือ Relationship Scales Questionnaire / RSQ (Griffin & Bartholomew, 1994) ซึ่งในส่วนหลังนี้ได้คัดมาเฉพาะข้อที่ปรับมาจากแบบสอบถามความสัมพันธ์ หรือ Relationship Questionnaire / RQ ของ Bartholomew และ Horowitz (1991) อีกครั้งหนึ่ง หลังจากนั้นอรพรรณ ภากรพบ นำข้อกระทงจำนวนทั้งสิ้น 58 ข้อ มาแปลเป็นภาษาไทยโดยได้รับการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ต่อจากนั้นนำข้อกระทงทั้งหมดไปวิเคราะห์ข้อกระทง จนกระทั่งด้าน มั่นคงเหลือข้อกระทงจำนวน 12 ข้อ (ตัดข้อกระทงออก 3 ข้อ) และมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .7320 ด้านหมกมุ่นเหลือข้อกระทงจำนวน 14 ข้อ (ไม่มีข้อใดถูกคัดออก) และมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .7148 ด้านหวาดหวั่นเหลือข้อกระทงจำนวน 14 ข้อ (ไม่มีข้อใดถูกคัด

ออก) และมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .7435 ด้านหางเมินเหลือข้อกระทงจำนวน 15 ข้อ (ไม่มีข้อใดถูกคัดออก) และมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .7046 เมื่อวิเคราะห์ข้อกระทงเรียบร้อยแล้ว อรรถพรณ ภารพบ นำข้อกระทงจำนวนทั้งสิ้น 55 ข้อ มาวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) จนกระทั่งเหลือข้อกระทงที่ใช้จริงจำนวน 38 ข้อ แบ่งออกเป็นด้านมั่นคงจำนวน 11 ข้อ ด้านหมกมุ่น จำนวน 12 ข้อ ด้านหวาดหวั่นจำนวน 7 ข้อ และด้านหางเมินจำนวน 8 ข้อ

มาตรวัดรูปแบบความผูกพันที่อรรถพรณ ภารพบ (2546) ได้พัฒนาขึ้นนี้มีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า 7 ช่วง เริ่มจาก “ไม่ตรงเลย” (-3) ไปจนถึง “ตรงมาก” (3) สำหรับเกณฑ์ในการให้คะแนนนั้น จะต้องคิดคะแนนเฉลี่ยในแต่ละด้านออกมา นั้นหมายความว่า ผู้ตอบคนหนึ่ง ๆ จะมีคะแนนครบทั้ง 4 ด้าน โดยคะแนนในแต่ละด้านจะอยู่ในช่วง -3 ถึง 3

ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างคะแนนจากการตอบมาตรวัดรูปแบบความผูกพันของปารณีย์ อิมธนาวนิช (2545) กับคะแนนจากการตอบมาตรวัดรูปแบบความผูกพันของอรรถพรณ ภารพบ (2546) แสดงในตารางที่ 10

ตารางที่ 10

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างคะแนนจากการตอบมาตรวัดรูปแบบความผูกพันของปารณีย์ อิมธนาวนิช (2545) กับ มาตรวัดรูปแบบความผูกพันของอรรถพรณ ภารพบ (2546) ($N = 189$)

ด้านต่าง ๆ ในมาตรวัด รูปแบบความผูกพัน ของอรรถพรณ ภารพบ	มิติในมาตรวัดรูปแบบความผูกพันของปารณีย์ อิมธนาวนิช			
	มิติความวิตกกังวล		มิติการหลีกเลี่ยง	
	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2
มั่นคง	-.02	.03	-.13*	-.09
หมกมุ่น	.44**	.59**	-.01	-.05
หวาดหวั่น	.31**	.41**	.19**	.27**
หางเมิน	-.07	-.05	.23**	.36**

* $p < .05$. ** $p < .01$.

จากตารางที่ 10 จะเห็นได้ว่าโดยภาพรวมแล้วค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่วิเคราะห์ออกมาเป็นไปในทิศทางที่คาดการณ์ไว้ กล่าวคือ ผู้วิจัยคาดว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างด้านมั่นคงกับมิติความวิตกกังวล ควรติดลบหรือมีค่าใกล้เคียงศูนย์ ซึ่งหมายความว่า ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงไม่น่าจะมีความวิตกกังวลสูง ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างด้านมั่นคงกับมิติการหลีกเลี่ยง ก็ควรจะติดลบหรือมีค่าใกล้เคียงศูนย์ หมายความว่า ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงไม่น่าจะมีการหลีกเลี่ยงสูง ถัดมาคือด้านหมกมุ่น ผู้วิจัยคาดว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างด้านหมกมุ่นกับมิติวิตกกังวล ควรเป็นค่าในทิศทางบวก หมายความว่า ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่นน่าจะมีความวิตกกังวลสูง ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างด้านหมกมุ่นกับมิติการหลีกเลี่ยง ควรจะติดลบหรือมีค่าใกล้เคียงศูนย์ หมายความว่า ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่นไม่น่าจะมีการหลีกเลี่ยงสูง ถัดมาคือด้านหวาดหวั่น ผู้วิจัยคาดว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างด้านหวาดหวั่นกับมิติวิตกกังวลควรเป็นค่าในทิศทางบวก หมายความว่า ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดหวั่นน่าจะมีความวิตกกังวลสูง ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างด้านหวาดหวั่นกับมิติการหลีกเลี่ยง ก็ควรจะเป็นค่าในทิศทางบวก เช่นเดียวกัน หมายความว่า ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดหวั่นน่าจะมีการหลีกเลี่ยงสูงด้วย และสุดท้ายคือด้านหมางเมิน ผู้วิจัยคาดว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างด้านหมางเมินกับมิติวิตกกังวล ควรติดลบหรือมีค่าใกล้เคียงศูนย์ หมายความว่า ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมางเมิน ไม่น่าจะมีความวิตกกังวลสูง ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างด้านหมางเมินกับมิติการหลีกเลี่ยง ควรเป็นค่าในทิศทางบวก หมายความว่า ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมางเมินน่าจะมีการหลีกเลี่ยงสูง

ดังที่ได้กล่าวไว้ในข้างต้นว่า โดยภาพรวมแล้วค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่ได้เป็นไปในทิศทางที่คาดการณ์ไว้ แม้ว่าจะมีบางค่าที่ไม่ถึงระดับนัยสำคัญทางสถิติ แต่คาดว่าหากเพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างให้มากขึ้นกว่านี้ อาจทำให้เห็นทิศทางของความสัมพันธ์ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยเห็นว่าค่าที่ได้จากการตรวจสอบความตรงและความเที่ยงในครั้งนี้มีประสิทธิภาพดีเพียงพอที่จะช่วยยืนยันได้ว่ามาตรวัดรูปแบบความผูกพันของ ปารณีย์ อิมธนาวนิช (2545) ที่ได้เลือกใช้นั้นมีความเหมาะสมสำหรับนำมาใช้เพื่อการวิจัยในครั้งนี้

4. การตรวจสอบการจำกัดกระทำว่าผู้เข้าร่วมการวิจัยได้อ่านสถานการณ์คู่รัก

สมมติ (ภาคผนวก ซ)

ในส่วนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบการจำกัดกระทำ (manipulation check) ว่าผู้เข้าร่วมการวิจัยได้อ่านเรื่องราวในสถานการณ์คู่รักสมมติที่ถูกสุ่มให้อ่านจริงหรือไม่ โดยให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยระบุถึงคุณลักษณะที่เด่นชัดของคู่รักสมมติในเรื่องมา 5 รายการ ซึ่งหากว่าผู้เข้าร่วมการวิจัยได้อ่านสถานการณ์คู่รักสมมติจริง ก็จะสามารถระบุถึงคุณลักษณะดังกล่าวได้ ในการคัดเลือกผู้เข้าร่วมการวิจัยนั้น ได้ตั้งเกณฑ์ไว้ว่า หากผู้เข้าร่วมการวิจัยคนใดระบุคุณลักษณะที่เด่นชัดของคู่รักสมมติในเรื่องได้ถูกต้องน้อยกว่า 3 คุณลักษณะ ผู้วิจัยจะไม่นำข้อมูลของผู้เข้าร่วมการวิจัยคนนั้นมาวิเคราะห์ เนื่องจากผู้เข้าร่วมการวิจัยคนดังกล่าวอาจไม่ได้อ่านเรื่องราวในสถานการณ์คู่รักสมมติอย่างละเอียดและไม่มีความใส่ใจต่อเรื่องที่อ่าน ซึ่งจะส่งผลต่อความน่าเชื่อถือของผลการวิจัย

5. การตรวจสอบการจำกัดกระทำรูปแบบความผูกพันของคู่รักสมมติใน

สถานการณ์คู่รักสมมติ (ภาคผนวก ฉ)

มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบการจำกัดกระทำว่าหลังจากที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยได้อ่านสถานการณ์คู่รักสมมติแล้ว ผู้เข้าร่วมการวิจัยมีการรับรู้รูปแบบความผูกพันของคู่รักสมมติในเรื่องตรงตามที่ต้องการหรือไม่ ดังที่ได้กล่าวไว้แล้วในส่วนของเกณฑ์ที่ใช้วิเคราะห์คุณภาพของสถานการณ์คู่รักสมมติทั้ง 4 แบบ ซึ่งจะมีเกณฑ์อยู่ 3 ข้อด้วยกัน (โปรดดูเกณฑ์ดังกล่าวในหน้า 52) ผู้วิจัยนำเกณฑ์เหล่านี้มาใช้อีกครั้งหนึ่ง

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้กับเกณฑ์ข้อที่ 1 นั้น จะใช้ร่วมกันกับเครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบการจำกัดกระทำว่าผู้เข้าร่วมการวิจัยได้อ่านสถานการณ์คู่รักสมมติ ซึ่งจะไม่ขอกล่าวถึงอีกสำหรับเครื่องมือที่ใช้กับเกณฑ์ข้อที่ 2 และ 3 นั้น ได้ใช้มิติความวิตกกังวลในความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดและมีการหลีกเลี่ยงความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดเป็นเกณฑ์ในการตรวจสอบการจำกัดกระทำสถานการณ์คู่รักสมมติทั้ง 4 แบบ กล่าวคือ ผู้วิจัยคาดว่าผู้เข้าร่วมการวิจัยที่อ่านสถานการณ์คู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง จะรับรู้คู่รักสมมติในเรื่องว่ามีความวิตกกังวลในความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดและมีการหลีกเลี่ยงความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดอยู่ในระดับที่ต่ำ ผู้เข้าร่วมการวิจัยที่อ่านสถานการณ์คู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น จะรับรู้คู่รักสมมติในเรื่องว่ามีความวิตกกังวลในความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดในระดับสูง แต่มีการหลีกเลี่ยงความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดอยู่ในระดับต่ำ ผู้เข้าร่วมการวิจัยที่อ่านสถานการณ์คู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว จะรับรู้คู่รักสมมติในเรื่องว่ามีความวิตกกังวลในความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดและมีการหลีกเลี่ยงความสัมพันธ์ที่

ใกล้ชิดอยู่ในระดับที่สูง และผู้เข้าร่วมการวิจัยที่อ่านสถานการณ์คู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจ จะรับรู้คู่รักสมมติในเรื่องว่ามีความวิตกกังวลในความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดในระดับต่ำ แต่มีการหลีกเลี่ยงความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดอยู่ในระดับสูง นอกจากนี้แล้วยังใช้รูปแบบการคิดที่บุคคลมีต่อตนเอง (model of the self) และรูปแบบการคิดที่บุคคลมีต่อผู้อื่น (model of the other) ตามทฤษฎีรูปแบบความผูกพันที่ Bartholomew และ Horowitz (1991) ได้เสนอไว้ มาเป็นเกณฑ์ในการตรวจสอบการจำกัดกระทำสถานการณ์คู่รักสมมติทั้ง 4 แบบ นั่นก็คือ ผู้วิจัยคาดว่าผู้เข้าร่วมการวิจัยที่อ่านสถานการณ์คู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง จะมีการรับรู้คู่รักสมมติในเรื่องว่าเป็นผู้ที่มองตนเองและมองผู้อื่นในแง่ดี ผู้เข้าร่วมการวิจัยที่อ่านสถานการณ์คู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น จะมีการรับรู้คู่รักสมมติในเรื่องว่ามองตนเองในแง่ร้ายแต่มองผู้อื่นในแง่ดี ผู้เข้าร่วมการวิจัยที่อ่านสถานการณ์คู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว จะมีการรับรู้คู่รักสมมติในเรื่องว่าเป็นผู้ที่มองตนเองและมองผู้อื่นในแง่ร้าย และผู้เข้าร่วมการวิจัยที่อ่านสถานการณ์คู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจ จะมีการรับรู้คู่รักสมมติในเรื่องว่าเป็นผู้ที่มองตนเองในแง่ดีแต่มองผู้อื่นในแง่ร้าย หากการจำกัดกระทำรูปแบบความผูกพันของคู่รักสมมติทั้ง 4 แบบเป็นผลสำเร็จ ผู้เข้าร่วมการวิจัยจะมีการรับรู้คู่รักสมมติในเรื่องตรงตามที่ได้อธิบายไว้

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้กับเกณฑ์ข้อที่ 2 นั้น จะมีกลุ่มประโยค 4 กลุ่มประโยค (กลุ่มประโยค ก. = คู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง กลุ่มประโยค ข. = คู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น กลุ่มประโยค ค. = คู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว และกลุ่มประโยค ง. = คู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจ) ผู้เข้าร่วมการวิจัยจะต้องประเมินว่าในบรรดา 4 กลุ่มประโยคนั้น กลุ่มประโยคใดที่สามารถอธิบายความคิดความรู้สึก และพฤติกรรมของ “เอ” ได้ตรงมากที่สุด โดยทำเครื่องหมาย O ล้อมรอบตัวอักษรที่เลือก

สำหรับลักษณะของเครื่องมือที่ใช้กับเกณฑ์ข้อที่ 3 นั้น ได้นำ 4 กลุ่มประโยคเดิมที่ใช้กับเกณฑ์ข้อที่ 2 มาให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยประเมินอีกครั้งหนึ่ง ผู้เข้าร่วมการวิจัยจะต้องประเมินกลุ่มประโยคทั้งหมด 4 กลุ่มประโยค โดยประเมินแต่ละกลุ่มประโยคว่า สามารถอธิบายความคิดความรู้สึก และพฤติกรรมของ “เอ” ได้ตรงมากน้อยเพียงใด ซึ่งจะต้องประเมินลงบนมาตราประมาณค่าแบบลิเคิร์ต 7 ช่วง โดย 1 หมายถึง ไม่ตรงที่สุด ไปจนถึง 7 หมายถึง ตรงที่สุด ตัวอย่างของการที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยจะผ่านเกณฑ์ข้อที่ 3 ได้นั้น เช่น ผู้เข้าร่วมการวิจัยถูกสุ่มให้อ่านสถานการณ์คู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง ผู้เข้าร่วมการวิจัยจะต้องประเมินกลุ่มประโยค ก. ว่าตรง

กับลักษณะของ “เอ” มากกว่ากลุ่มประโยค ข. ค. และ ง. อีกทั้งการประเมินกลุ่มประโยคในข้อ ก. จะต้องประเมินอยู่ในช่วงระดับ 4-7 ในขณะที่การประเมินกลุ่มประโยคในข้อ ข. ค. และ ง. จะต้องน้อยกว่าระดับที่ประเมินไว้ในข้อ ก. เสมอ เป็นต้น

โดยสรุปแล้ว ในส่วนของการตรวจสอบการจัดกระทำรูปแบบความผูกพันของ คู่รักสมมติในสถานการณ์คู่รักสมมติ ผู้วิจัยจะนำเฉพาะข้อมูลของผู้เข้าร่วมการวิจัยที่ประเมินผ่าน เกณฑ์ดังกล่าวอย่างน้อย 2 เกณฑ์ จากทั้งหมด 3 เกณฑ์ มาวิเคราะห์ เหตุผลที่ไม่ใช้เกณฑ์ว่า ผู้เข้าร่วมการวิจัยทุกคนต้องผ่านทั้ง 3 เกณฑ์ เนื่องจากเห็นว่า แม้ว่าผู้เข้าร่วมการวิจัยไม่ผ่าน เกณฑ์ใดเกณฑ์หนึ่งก็ตาม อีก 2 เกณฑ์ที่เหลือก็ยังมีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะช่วยยืนยันว่า ผู้เข้าร่วมการวิจัยมีการรับรู้รูปแบบความผูกพันของคู่รักสมมติในเรื่องตรงตามที่ต้องการอยู่

6. มาตรการวัดความตั้งใจระหว่างบุคคล (ภาคผนวก ญ)

ผู้วิจัยได้สร้างข้อกระทงขึ้นเอง จำนวน 23 ข้อ โดยให้เนื้อหาของข้อ กระทงสอดคล้องกับมโนทัศน์ที่ต้องการวัดและมีความเหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย ลักษณะของเครื่องมือนี้ผู้วิจัยได้ศึกษารูปแบบและดัดแปลงมาจากมาตรวัดความชอบ (Liking Scale) ของ Rubin (1970) เกณฑ์ที่ใช้ในการสร้างข้อกระทงคือ ข้อกระทงแต่ละข้อจะต้องสามารถ จำแนกได้ว่าผู้ตอบมีเจตคติทางบวกในเรื่องของความชอบพอที่มีต่อคู่รักสมมติในเรื่อง มากน้อยเพียงใด ซึ่งผู้วิจัยได้รับการปรึกษาเกี่ยวกับความถูกต้องในด้านเนื้อหาของข้อกระทงจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศักดิ์นางค์ มณีศรี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รายละเอียดของข้อกระทง ในขั้นสร้างมาตร แสดงในตารางที่ 11

ตารางที่ 11

รายละเอียดของข้อกระทงในขั้นสร้างมาตรวัดความตั้งใจระหว่างบุคคล

ด้านของข้อกระทง	ข้อกระทง	รวม
ด้านบวก	1, 2, 3, 4, 9, 10, 14, 16, 17, 19, 22, 23	12
ด้านลบ	5, 6, 7, 8, 11, 12, 13, 15, 18, 20, 21	11
รวม		23

มาตรวัดดังกล่าวนี้มีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่าแบบลิเคิร์ต 7 ช่วง คือ 1 หมายถึง ไม่จริงที่สุด ไปจนถึง 7 หมายถึง จริงที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังต่อไปนี้

เมื่อข้อกระทงมีทิศทางบวก:

- 1 หมายถึง ผู้เข้าร่วมการวิจัยรู้สึกว่าคุณค่าในข้อกระทงนั้น ไม่จริงที่สุด
- 2 หมายถึง ผู้เข้าร่วมการวิจัยรู้สึกว่าคุณค่าในข้อกระทงนั้น ไม่จริง
- 3 หมายถึง ผู้เข้าร่วมการวิจัยรู้สึกว่าคุณค่าในข้อกระทงนั้น ค่อนข้างไม่จริง
- 4 หมายถึง ผู้เข้าร่วมการวิจัยรู้สึกว่าคุณค่าในข้อกระทงนั้น จริงและไม่จริงเท่า ๆ กัน
- 5 หมายถึง ผู้เข้าร่วมการวิจัยรู้สึกว่าคุณค่าในข้อกระทงนั้น ค่อนข้างจริง
- 6 หมายถึง ผู้เข้าร่วมการวิจัยรู้สึกว่าคุณค่าในข้อกระทงนั้น จริง
- 7 หมายถึง ผู้เข้าร่วมการวิจัยรู้สึกว่าคุณค่าในข้อกระทงนั้น จริงที่สุด

เมื่อข้อกระทงมีทิศทางลบ:

- 1 หมายถึง ผู้เข้าร่วมการวิจัยรู้สึกว่าคุณค่าในข้อกระทงนั้น จริงที่สุด
- 2 หมายถึง ผู้เข้าร่วมการวิจัยรู้สึกว่าคุณค่าในข้อกระทงนั้น จริง
- 3 หมายถึง ผู้เข้าร่วมการวิจัยรู้สึกว่าคุณค่าในข้อกระทงนั้น ค่อนข้างจริง
- 4 หมายถึง ผู้เข้าร่วมการวิจัยรู้สึกว่าคุณค่าในข้อกระทงนั้น จริงและไม่จริงเท่า ๆ กัน
- 5 หมายถึง ผู้เข้าร่วมการวิจัยรู้สึกว่าคุณค่าในข้อกระทงนั้น ค่อนข้างไม่จริง
- 6 หมายถึง ผู้เข้าร่วมการวิจัยรู้สึกว่าคุณค่าในข้อกระทงนั้น ไม่จริง
- 7 หมายถึง ผู้เข้าร่วมการวิจัยรู้สึกว่าคุณค่าในข้อกระทงนั้น ไม่จริงที่สุด

การตรวจสอบคุณภาพของมาตรวัดความตั้งใจระหว่างบุคคล

ผู้วิจัยนำมาตรวัดความตั้งใจระหว่างบุคคลที่ได้สร้างขึ้นจำนวน 23 ข้อ ไปให้นิสิตระดับปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 152 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในชั้นใช้จริง ได้ประเมิน โดยการประเมินในครั้งนี้กลุ่มตัวอย่างจะเป็นกลุ่มเดิมกับที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของสถานการณ์คู่รักสมมติทั้ง 4 แบบ เนื่องจากในชั้นของการวิจัยจริง เครื่องมือทั้งสองชุดนี้ต้องใช้ควบคู่กันไป ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 152 คนในครั้งนี้จึงมาจากผู้ที่อ่านสถานการณ์คู่รักสมมติอย่างละเท่า ๆ กัน (อย่างละ 38 คน) ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการตอบมาตรวัดความตั้งใจระหว่างบุคคลมาวิเคราะห์ข้อกระทงรายข้อ (Item analysis) ด้วยการทดสอบสถิติที่ (independent t test) ระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ เพื่อทดสอบนัยสำคัญของผลต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของทั้งสองกลุ่ม โดยแบ่งกลุ่มสูงที่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 73 และกลุ่มต่ำที่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 27

พร้อมทั้งกำหนดความมีนัยสำคัญทางเดียวไว้ที่ระดับ .05 ผลการทดสอบพบว่าข้อกระทงทั้ง 23 ข้อ สามารถแบ่งแยกระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ หลังจากนั้นนำข้อกระทงทั้ง 23 ข้อ มาวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่น ๆ ในมาตร (Corrected Item – Total Correlation หรือ CITC) โดยกำหนดความมีนัยสำคัญทางเดียวไว้ที่ระดับ .05 จากตาราง Herzberg (1983) ค่าวิกฤตของ r (Critical Values of r) จากกลุ่มตัวอย่าง $N = 150$ (ซึ่งเป็นค่าที่ใกล้เคียงมากที่สุด) ที่ความมีนัยสำคัญเท่ากับ .05 มีค่าเท่ากับ .135 ผลการวิเคราะห์ข้อกระทงทั้ง 23 ข้อ พบว่า ข้อกระทงทั้งหมดมีค่าสหสัมพันธ์สูงกว่า .135 ดังนั้น จึงไม่มีข้อกระทงใดที่ถูกคัดออก (แสดงรายละเอียดของการวิเคราะห์ข้อกระทงมาตรวัดความตั้งใจระหว่างบุคคลในภาคผนวก ก)

การตรวจสอบความเที่ยง

ได้หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของมาตร พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .96

การตรวจสอบความตรง

ในขั้นตอนที่ได้ให้กลุ่มตัวอย่างในชั้นสร้างมาตร จำนวน 152 คน ประเมินมาตรวัดความตั้งใจระหว่างบุคคลนั้น กลุ่มตัวอย่างเหล่านี้จะต้องประเมินข้อกระทงอีก 1 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเพื่อที่จะนำคะแนนที่ได้จากการตอบมาตรนี้มาหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับคะแนนรวมที่ได้จากการตอบมาตรวัดความตั้งใจระหว่างบุคคล ซึ่งถือว่าเป็นการทดสอบความตรงของมาตรวัดความตั้งใจระหว่างบุคคลนี้ ข้อกระทง 1 ข้อดังกล่าวนี้มีข้อความว่า “จากเรื่องที่ท่านได้อ่านไปแล้ว โดยภาพรวม ท่านมีความรู้สึกชื่นชอบ “เอ” ในฐานะคนรัก อยู่ในระดับใด กรุณาทำเครื่องหมาย X ทับตัวเลขด้านล่างนี้” หลังจากนั้นผู้เข้าร่วมการวิจัยจะต้องประเมินระดับความตั้งใจที่มีต่อคู่รักสมมติในเรื่อง ลงบนเครื่องมือที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น ซึ่งมีลักษณะเป็นแถบประเมินที่มีตัวเลขระบุถึงระดับความตั้งใจ โดยเริ่มจาก 0 ไปจนกระทั่งถึง 10 (ภาคผนวก ก) ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ พบว่า เป็นไปในทิศทางที่คาดการณ์ไว้ นั่นคือ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จากการตอบทั้ง 2 มาตรนี้ มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูงและเป็นไปในทิศทางบวก [$r(150) = .87, p < .01$ (one-tailed)]

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ดำเนินการเก็บข้อมูลเป็นจำนวน 2 ครั้งด้วยกัน ครั้งที่ 1 นำมาตรวจรูปแบบความผูกพันที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้วไปใช้กับนิสิต นักศึกษาระดับปริญญาตรีที่ศึกษาอยู่ในสถาบันอุดมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 1,600 คน โดยผู้วิจัยทำเรื่องขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยผ่านไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และได้ขออนุญาตอาจารย์ผู้สอนประจำรายวิชาเพื่อเข้าไปเก็บข้อมูลในชั้นเรียน ก่อนที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยจะตอบมาตรวจรูปแบบความผูกพัน ผู้วิจัยได้อธิบายถึงวิธีการตอบอย่างละเอียด และเปิดโอกาสให้กับผู้ที่มีข้อสงสัยได้ซักถาม หลังจากนั้นผู้เข้าร่วมการวิจัยทุกคนจึงลงมือตอบมาตรวจรูปแบบความผูกพัน จนกระทั่งผู้เข้าร่วมการวิจัยทุกคนตอบมาตรวจดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงรวบรวมแบบสอบถามทั้งหมดคืน และกล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมการวิจัยทุกคนที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

หลังจากนั้นได้คัดเลือกแบบสอบถามชุดที่ไม่สมบูรณ์ออกไปจำนวน 105 ชุด ทำให้เหลือแบบสอบถามมาตรวจรูปแบบความผูกพันที่ใช้ได้จำนวน 1,495 ชุด ผู้วิจัยนำข้อมูลจากแบบสอบถามเหล่านี้มาวิเคราะห์ เพื่อจำแนกประเภทของรูปแบบความผูกพัน โดยนำคะแนนจากการตอบมาตรวจรูปแบบความผูกพันของผู้ตอบทั้งหมด 1,495 คน มาแยกวิเคราะห์เป็น 2 มิติ คือ มิติความวิตกกังวลและมิติการหลีกเลี่ยง ในเบื้องต้น ได้เรียงคะแนนของผู้ตอบแยกเป็นรายมิติ ซึ่งเรียงจากคะแนนน้อยที่สุดไปหามากที่สุด แล้วใช้ค่ามัธยฐานเป็นเกณฑ์ในการแบ่งคะแนนของมิตินั้น ๆ ออกเป็นช่วงระดับคะแนนสูงและช่วงระดับคะแนนต่ำ (Median split) ดังนั้น ทำให้สามารถจำแนกรูปแบบความผูกพันของผู้เข้าร่วมการวิจัยออกได้เป็น 4 ประเภท ดังแสดงในภาพที่ 5

		การหลีกเลี่ยง	
		ต่ำ	สูง
ความวิตกกังวล	ต่ำ	มั่นคง	ไม่สนใจ
	สูง	หมกมุ่น	หวาดกลัว

ภาพที่ 5 เกณฑ์ที่ใช้ในการจำแนกรูปแบบความผูกพันของผู้เข้าร่วมการวิจัย

อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยคนใดมีคะแนนในมิติใดมิติหนึ่งหรือทั้ง 2 มิติ เท่ากับค่ามัธยฐานของมิตินั้น ๆ พอดี ผู้วิจัยจะตัดผู้เข้าร่วมการวิจัยเหล่านี้ ออกจากการจำแนกรูปแบบความผูกพัน เพื่อเป็นการลดความคลุมเครือในการจำแนกรูปแบบความผูกพัน ซึ่งในกรณีนี้พบว่า มีอยู่จำนวน 83 คน ที่ต้องตัดออกไป ทำให้เหลือผู้เข้าร่วมการวิจัยที่สามารถจำแนกรูปแบบความผูกพันได้จำนวน 1,412 คน ดังแสดงในตารางที่ 12

ตารางที่ 12

รายละเอียดในการจำแนกรูปแบบความผูกพันของผู้เข้าร่วมการวิจัยโดยจำแนกตามประเภทของรูปแบบความผูกพันและการมีคู่รัก (N = 1,412)

ประเภทของรูปแบบความผูกพัน	การมีคู่รัก		รวม
	มีคู่รัก	ไม่มีคู่รัก	
มั่นคง	341	129	470
หมกมุ่น	133	101	234
หวาดกลัว	129	334	463
ไม่สนใจ	88	157	245
รวม	691	721	1,412

หมายเหตุ – ค่ามัธยฐานของมิติความวิตกกังวลที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการแบ่งผู้เข้าร่วมการวิจัย ออกเป็นผู้ที่อยู่ในช่วงคะแนนสูง-ต่ำ มีค่าเท่ากับ 60
 – ค่ามัธยฐานของมิติการหลีกเลี่ยงที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการแบ่งผู้เข้าร่วมการวิจัย ออกเป็นผู้ที่อยู่ในช่วงคะแนนสูง-ต่ำ มีค่าเท่ากับ 70

เมื่อจำแนกรูปแบบความผูกพันของผู้เข้าร่วมการวิจัยเรียบร้อยแล้ว จึงส่งผู้เข้าร่วมการวิจัยแต่ละคนเข้ารับเงื่อนไขการทดลองเพียง 1 เงื่อนไขการทดลองเท่านั้น ซึ่งสามารถสรุปได้ในตารางที่ 13

ตารางที่ 13

การสุ่มผู้เข้าร่วมการวิจัยอ่านสถานการณ์คู่รักสมมติเพียง 1 แบบ โดยจำแนกตามรูปแบบ
ความผูกพันและการมีคู่รักของผู้เข้าร่วมการวิจัย (N = 1,412)

รูปแบบความผูกพัน / การมีคู่รัก ของผู้เข้าร่วมการวิจัย	ประเภทของสถานการณ์คู่รักสมมติที่สุ่มให้อ่าน				รวม
	มั่นคง	หมกมุ่น	หวาดกลัว	ไม่สนใจ	
มั่นคง					
มีคู่รัก	85	85	85	86	341
ไม่มีคู่รัก	32	32	32	33	129
หมกมุ่น					
มีคู่รัก	33	33	33	34	133
ไม่มีคู่รัก	25	25	25	26	101
หวาดกลัว					
มีคู่รัก	32	32	32	33	129
ไม่มีคู่รัก	83	84	83	84	334
ไม่สนใจ					
มีคู่รัก	22	22	22	22	88
ไม่มีคู่รัก	39	39	39	40	157
รวม	351	352	351	358	1,412

เมื่อสุ่มผู้เข้าร่วมการวิจัยแต่ละคนเข้าสู่ 1 ใน 16 เงื่อนไขการทดลอง ไว้ล่วงหน้าแล้ว ผู้วิจัยนำสถานการณ์คู่รักสมมติที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยแต่ละคนต้องอ่านในเงื่อนไขนั้น ๆ รวมเข้ากับแบบสอบถามทั้งหมดที่จำเป็นต้องใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งที่ 2 ไว้ในชุดเดียวกัน หลังจากนั้นแยกชุดแบบสอบถามทั้งหมดที่จะใช้จริงในครั้งที่ 2 ออกเป็น 4 กองไว้ล่วงหน้า (แยกตามประเภทของสถานการณ์คู่รักสมมติ) หลังจากการเก็บข้อมูลในครั้งที่ 1 ประมาณ 3 สัปดาห์ จึงดำเนินการเก็บข้อมูลในครั้งที่ 2

ในวันเก็บข้อมูลครั้งที่ 2 เมื่อเข้าไปถึงห้องเรียนเดิมแล้ว จึงดำเนินการสุ่มผู้เข้าร่วมการวิจัยแต่ละคนเข้าสู่เงื่อนไขการทดลองที่ได้เตรียมไว้ล่วงหน้า เพื่อไม่ให้เกิดความสับสนในการสุ่มผู้เข้าร่วมการวิจัยแต่ละคนเข้าสู่เงื่อนไขการทดลอง ผู้วิจัยได้เรียกชื่อของผู้เข้าร่วมการวิจัยที่

จะต้องอ่านสถานการณ์คู่รักสมมติแบบมั่นคงก่อน โดยเรียกชื่อทีละคน เมื่อเรียกชื่อของผู้เข้าร่วมการวิจัยที่จะต้องอ่านสถานการณ์คู่รักสมมติแบบมั่นคงครบทุกคนแล้ว ผู้วิจัยขอความร่วมมือให้ผู้ที่ถูกเรียกชื่อทั้งหมดช่วยยกมือขึ้น เพื่อให้ผู้ช่วยวิจัยจะได้นำแบบสอบถามไปแจกได้ถูกต้อง เมื่อผู้เข้าร่วมการวิจัยที่ถูกสุ่มให้อ่านสถานการณ์คู่รักสมมติแบบมั่นคงได้รับแบบสอบถามครบทุกคนแล้ว ผู้วิจัยได้แจ้งให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยดังกล่าวว่าแบบสอบถามลงเพื่อรองมือทำแบบสอบถามพร้อมกับผู้เข้าร่วมการวิจัยที่เหลือทั้งหมด หลังจากนั้นจึงสุ่มผู้เข้าร่วมการวิจัยที่จะต้องอ่านสถานการณ์คู่รักสมมติแบบหมกมุ่น แบบหวาดกลัว และแบบไม่สนใจ เข้าสู่เงื่อนไขการทดลองตามลำดับในลักษณะเช่นเดียวกับการสุ่มผู้เข้าร่วมการวิจัยที่ต้องอ่านสถานการณ์คู่รักสมมติแบบมั่นคงเข้าสู่เงื่อนไขการทดลอง

เมื่อผู้เข้าร่วมการวิจัยทุกคนได้รับแบบสอบถามทั้งหมดแล้ว จึงอธิบายเกี่ยวกับวิธีการตอบแบบสอบถามทั้งหมดและเปิดโอกาสให้กับผู้ที่มีข้อสงสัยได้ซักถาม หลังจากนั้นผู้เข้าร่วมการวิจัยจึงเริ่มอ่านสถานการณ์คู่รักสมมติ ตอบมาตรวจวัดการตรวจสอบการจัดกระทำ และตอบมาตรวจวัดความตั้งใจระหว่างบุคคล เมื่อผู้เข้าร่วมการวิจัยทุกคนตอบแบบสอบถามเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงรวบรวมแบบสอบถามทั้งหมดคืน และกล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมการวิจัยทุกคนที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ถือว่าเป็นอันสิ้นสุดการทดลอง

หลังจากดำเนินการเก็บข้อมูลครบทั้ง 2 ครั้งแล้ว พบว่า จำนวนผู้เข้าร่วมการวิจัยลดลงไป เนื่องจากในวันที่ได้ไปเก็บข้อมูลครั้งที่ 2 นั้น มีผู้เข้าร่วมการวิจัยส่วนหนึ่งซึ่งเคยตอบแบบสอบถามในครั้งที่ 1 ไม่เข้าชั้นเรียน ประกอบกับมีแบบสอบถามอีกส่วนหนึ่งที่ไม่สมบูรณ์ ทำให้เหลือผู้เข้าร่วมการวิจัยจำนวน 910 คน (ในจำนวนนี้ได้คัดเลือกผู้เข้าร่วมการวิจัยที่รายงานสถานการณ์การมีคู่รักทั้ง 2 ครั้งไม่ตรงกันออกไป) จำนวนผู้เข้าร่วมการวิจัยที่เหลือแสดงในตารางที่ 14

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 14

จำนวนผู้เข้าร่วมการวิจัยที่เหลือหลังจากถูกสุ่มให้อ่านสถานการณ์คู่รักสมมติแบบต่าง ๆ โดยจำแนกตามรูปแบบความผูกพันและการมีคู่รักของผู้เข้าร่วมการวิจัย (N = 910)

รูปแบบความผูกพัน / การมีคู่รัก ของผู้เข้าร่วมการวิจัย	ประเภทของสถานการณ์คู่รักสมมติที่สุ่มให้อ่าน				รวม
	มั่นคง	หมกมุ่น	หวาดกลัว	ไม่สนใจ	
มั่นคง					
มีคู่รัก	61	42	53	48	204
ไม่มีคู่รัก	22	18	25	21	86
หมกมุ่น					
มีคู่รัก	26	15	25	23	89
ไม่มีคู่รัก	14	12	20	17	63
หวาดกลัว					
มีคู่รัก	19	20	24	20	83
ไม่มีคู่รัก	59	45	63	48	215
ไม่สนใจ					
มีคู่รัก	15	11	16	11	54
ไม่มีคู่รัก	30	32	33	22	117
รวม	246	195	259	210	910

จากตารางที่ 14 จะเห็นได้ว่า สัดส่วนของจำนวนผู้เข้าร่วมการวิจัยที่มีคู่รักและไม่มีคู่รักในแต่ละเงื่อนไขการทดลองมีความเหลื่อมล้ำกันค่อนข้างมาก ซึ่งผู้วิจัยคาดว่าตัวแปรการมีคู่รักของผู้เข้าร่วมการวิจัยอาจมีอิทธิพลต่อคะแนนความพึงพอใจระหว่างบุคคล เนื่องจากมีความเป็นไปได้สูงที่ในขณะที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยที่มีคู่รักในช่วงที่ทำการวิจัยจะเกิดการเปรียบเทียบระหว่างคู่รักสมมติในสถานการณ์คู่รักสมมติที่ถูกสุ่มให้อ่านกับคู่รักที่แท้จริงของตนในขณะที่อ่านสถานการณ์คู่รักสมมติ ดังนั้น ในการวิเคราะห์ข้อมูล จึงต้องควบคุมตัวแปรการมีคู่รักของผู้เข้าร่วมการวิจัยในแต่ละเงื่อนไขการทดลองให้มีสัดส่วนที่ใกล้เคียงกันมากที่สุด โดยใช้วิธีจับฉลากให้สัดส่วนของผู้เข้าร่วมการวิจัยที่มีคู่รักและไม่มีคู่รักในแต่ละเงื่อนไขการทดลองมีจำนวนใกล้เคียงกัน นอกจากนั้นแล้ว การจับฉลากให้สัดส่วนการมีคู่รักของผู้เข้าร่วมการวิจัยในแต่ละเงื่อนไขการทดลองมีความใกล้เคียงกัน ยังช่วยทำให้จำนวนผู้เข้าร่วมการวิจัยต่อเงื่อนไขหนึ่ง ๆ เท่ากัน

(Balanced cells) คือ เงื่อนไขการทดลองละ 26 คน ซึ่งทำให้เหลือจำนวนผู้เข้าร่วมการวิจัยที่ใช้จริงจำนวน 416 คน ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 15

ตารางที่ 15

จำนวนผู้เข้าร่วมการวิจัยที่ใช้จริง โดยจำแนกตามเงื่อนไขการทดลอง รูปแบบความผูกพันของผู้เข้าร่วมการวิจัย การมีคู่รักของผู้เข้าร่วมการวิจัย และประเภทของสถานการณ์คู่รักสมมติที่สุ่มให้อ่าน ($N = 416$)

เงื่อนไข ที่	รูปแบบ ความผูกพัน	การมี คู่รัก	ประเภทของสถานการณ์ คู่รักสมมติที่สุ่มให้อ่าน				รวม
			มั่นคง	หมกมุ่น	หวาดกลัว	ไม่สนใจ	
1	มั่นคง	มีคู่รัก	13	-	-	-	13
		ไม่มีคู่รัก	13	-	-	-	13
		รวม	26	-	-	-	26
2	มั่นคง	มีคู่รัก	-	13	-	-	13
		ไม่มีคู่รัก	-	13	-	-	13
		รวม	-	26	-	-	26
3	มั่นคง	มีคู่รัก	-	-	13	-	13
		ไม่มีคู่รัก	-	-	13	-	13
		รวม	-	-	26	-	26
4	มั่นคง	มีคู่รัก	-	-	-	13	13
		ไม่มีคู่รัก	-	-	-	13	13
		รวม	-	-	-	26	26
5	หมกมุ่น	มีคู่รัก	13	-	-	-	13
		ไม่มีคู่รัก	13	-	-	-	13
		รวม	26	-	-	-	26
6	หมกมุ่น	มีคู่รัก	-	14	-	-	14
		ไม่มีคู่รัก	-	12	-	-	12
		รวม	-	26	-	-	26

ตารางที่ 15 (ต่อ)

เงื่อนไข ที่	รูปแบบ ความผูกพัน	การมี คู่รัก	ประเภทของสถานการณื คู่รักสมมติที่สุ่มให้อ่าน				รวม
			มั่นคง	หมกมุ่น	หวาดกลัว	ไม่สนใจ	
7	หมกมุ่น	มีคู่รัก	-	-	13	-	13
		ไม่มีคู่รัก	-	-	13	-	13
		รวม	-	-	26	-	26
8	หมกมุ่น	มีคู่รัก	-	-	-	13	13
		ไม่มีคู่รัก	-	-	-	13	13
		รวม	-	-	-	26	26
9	หวาดกลัว	มีคู่รัก	13	-	-	-	13
		ไม่มีคู่รัก	13	-	-	-	13
		รวม	26	-	-	-	26
10	หวาดกลัว	มีคู่รัก	-	13	-	-	13
		ไม่มีคู่รัก	-	13	-	-	13
		รวม	-	26	-	-	26
11	หวาดกลัว	มีคู่รัก	-	-	13	-	13
		ไม่มีคู่รัก	-	-	13	-	13
		รวม	-	-	26	-	26
12	หวาดกลัว	มีคู่รัก	-	-	-	13	13
		ไม่มีคู่รัก	-	-	-	13	13
		รวม	-	-	-	26	26
13	ไม่สนใจ	มีคู่รัก	13	-	-	-	13
		ไม่มีคู่รัก	13	-	-	-	13
		รวม	26	-	-	-	26
14	ไม่สนใจ	มีคู่รัก	-	11	-	-	11
		ไม่มีคู่รัก	-	15	-	-	15
		รวม	-	26	-	-	26

ตารางที่ 15 (ต่อ)

เงื่อนไข ที่	รูปแบบ ความผูกพัน	การมี คูรัก	ประเภทของสถานการณ์ คูรักสมมติที่สุ่มให้อ่าน				รวม
			มั่นคง	หมกมุ่น	หวาดกลัว	ไม่สนใจ	
15	ไม่สนใจ	มีคูรัก	-	-	13	-	13
		ไม่มีคูรัก	-	-	13	-	13
		รวม	-	-	26	-	26
16	ไม่สนใจ	มีคูรัก	-	-	-	11	11
		ไม่มีคูรัก	-	-	-	15	15
		รวม	-	-	-	26	26

เมื่อได้จำนวนผู้เข้าร่วมการวิจัยในขั้นใช้จริง 416 คน แล้ว จึงดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป ผู้วิจัยได้สรุปขั้นตอนดำเนินการวิจัย ดังแสดงในภาพที่ 6 หน้า 74

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เอส พี เอส เอส ฟอว์ วินโดว์ส (SPSS for Windows) ในการทดสอบสมมติฐานการวิจัย ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง (Two-way ANOVA) โดยมีรูปแบบความผูกพันของผู้เข้าร่วมการวิจัยและรูปแบบความผูกพันของคูรักสมมติเป็นตัวแปรอิสระ มีคะแนนความดึงดูดใจระหว่างบุคคลเป็นตัวแปรตาม ในกรณีที่ปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จะใช้การวิเคราะห์การเปรียบเทียบ (Contrast) หากปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระมีนัยสำคัญทางสถิติ จะวิเคราะห์ผลหลักอย่างง่าย (Simple main effects) เพื่อที่จะทำความเข้าใจลักษณะของปฏิสัมพันธ์และสามารถอธิบายผลได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ภาพที่ 6 สรุปขั้นตอนดำเนินการวิจัย

บทที่ 3

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง (Two-way ANOVA) ซึ่งมีรูปแบบความผูกพันของผู้เข้าร่วมการวิจัย (รูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง แบบหมกมุ่น แบบหวาดกลัว และแบบไม่สนใจ) และรูปแบบความผูกพันของคู่รักสมมติ (รูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง แบบหมกมุ่น แบบหวาดกลัว และแบบไม่สนใจ) เป็นตัวแปรอิสระ ส่วนความตั้งใจระหว่างบุคคล เป็นตัวแปรตาม

ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ตอนที่ 2 ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ศึกษา

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานของการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างในชั้นใช้จริงมีทั้งสิ้นจำนวน 416 คน แบ่งเป็นผู้ที่มีคู่รักจำนวน 205 คน และไม่มีคู่รักจำนวน 211 คน ผู้วิจัยได้แสดงลักษณะต่าง ๆ ของกลุ่มตัวอย่าง โดยจำแนกตามการมีคู่รัก เพศ สถาบันการศึกษา คณะ และชั้นปีที่ศึกษา ลักษณะดังกล่าวแสดงในตารางที่ 16

ตารางที่ 16

จำนวนตัวอย่าง โดยจำแนกตามการมีคู่รัก เพศ สถาบันการศึกษา คณะ และชั้นปีที่ศึกษา (N = 416)

ลักษณะ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. การมีคู่รัก		
มีคู่รัก	205	49.3
ไม่มีคู่รัก	211	50.7
รวม	416	100.0

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ลักษณะ	เพศ		จำนวน (คน)	ร้อยละ
	ชาย	หญิง		
2. สถาบันการศึกษา				
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา	31	137	168	40.4
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ	57	101	158	38.0
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	34	20	54	13.0
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต	5	31	36	8.6
รวม	127	289	416	100.0
3. คณะ				
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	21	97	118	28.4
วิทยาการจัดการ	15	70	85	20.4
นิเทศศาสตร์	23	44	67	16.1
บริหารธุรกิจ	20	25	45	10.8
มนุษยศาสตร์	14	25	39	9.4
วิศวกรรมศาสตร์	28	10	38	9.1
สังคมศาสตร์	6	9	15	3.7
บัญชี	-	6	6	1.5
วนศาสตร์	-	1	1	0.2
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	-	1	1	0.2
ศิลปกรรมศาสตร์	-	1	1	0.2
รวม	127	289	416	100.0
4. ชั้นปีการศึกษา				
ชั้นปีที่ 1	59	132	191	45.9
ชั้นปีที่ 2	29	41	70	16.8
ชั้นปีที่ 3	23	77	100	24.0
ชั้นปีที่ 4	14	39	53	12.8
ชั้นปีที่ 5	2	-	2	0.5
รวม	127	289	416	100.0

จากตารางที่ 16 จะเห็นได้ว่า กลุ่มตัวอย่างมีภูมิหลังทางการศึกษาค่อนข้างหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นสถาบันการศึกษา คณะที่ศึกษา และชั้นปีการศึกษา ซึ่งโดยส่วนใหญ่แล้วเป็นนิสิต นักศึกษา ในชั้นปีที่ 1 นอกเหนือจากนั้นเป็นการคณะชั้นปีการศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชายร้อยละ 30.53 และเป็นเพศหญิงร้อยละ 69.47

ตอนที่ 2 ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ศึกษา

ผู้วิจัยได้แสดงคะแนนจากการตอบมาตราวัดความตั้งใจระหว่างบุคคลที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยมีต่อคู่รักสมมติ โดยจำแนกตามรูปแบบความผูกพันของผู้เข้าร่วมการวิจัยและรูปแบบความผูกพันของคู่รักสมมติ ผลดังกล่าวแสดงในตารางที่ 17

ตารางที่ 17

ค่ามัธยฐานเลขคณิต (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของคะแนนความตั้งใจระหว่างบุคคล จำแนกตามรูปแบบความผูกพันของผู้เข้าร่วมการวิจัยและรูปแบบความผูกพันของคู่รักสมมติ ($N = 416$)

รูปแบบ ความ ผูกพันของ ผู้เข้าร่วม การวิจัย	รูปแบบความผูกพันของคู่รักสมมติ									
	มั่นคง ($n = 26$)		หมกมุ่น ($n = 26$)		หวาดกลัว ($n = 26$)		ไม่สนใจ ($n = 26$)		รวม	
	M	SD	M	SD	M	SD	M	SD	M	SD
มั่นคง	138.19	10.11	83.12	18.59	43.08	12.60	44.38	10.88	77.19	41.10
หมกมุ่น	133.96	13.91	88.50	19.26	47.23	12.51	54.15	13.75	80.96	37.59
หวาดกลัว	131.69	15.07	84.00	19.96	88.77	23.19	48.88	12.55	88.34	34.54
ไม่สนใจ	127.62	12.15	72.31	18.09	53.85	10.26	67.04	13.73	80.20	31.45
รวม	132.87	14.46	81.98	19.64	58.23	23.69	53.62	15.21	81.67	36.45

จากตารางที่ 17 เมื่อพิจารณาค่ามัธยฐานเลขคณิต โดยไม่คำนึงถึงรูปแบบความผูกพันของผู้เข้าร่วมการวิจัยแล้ว จะเห็นได้ว่า คู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง ได้รับ

การประเมินว่ามีความตั้งใจมากที่สุด ($M = 132.87$) รองลงมาคือ คู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น ($M = 81.98$) ส่วนคู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว ($M = 58.23$) และแบบไม่สนใจ ($M = 53.62$) ได้รับการประเมินว่ามีความตั้งใจค่อนข้างใกล้เคียงกัน แต่หากนำรูปแบบความผูกพันของผู้เข้าร่วมการวิจัยเข้ามาพิจารณาพร้อมด้วย พบว่าในเงื่อนไขที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยต้องประเมินคู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง ประเมินคะแนนความตั้งใจระหว่างบุคคลสูงที่สุด ($M = 138.19$) รองลงมาคือ ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น ($M = 133.96$) ถัดมาคือ ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว ($M = 131.69$) และผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจ ($M = 127.62$) ตามลำดับ ในเงื่อนไขที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยต้องประเมินคู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น ประเมินคะแนนความตั้งใจระหว่างบุคคลสูงที่สุด ($M = 88.50$) รองลงมาคือ ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว ($M = 84.00$) ถัดมาคือ ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง ($M = 83.12$) และผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจ ($M = 72.31$) ตามลำดับ ในเงื่อนไขที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยต้องประเมินคู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว ประเมินคะแนนความตั้งใจระหว่างบุคคลสูงที่สุด ($M = 88.77$) รองลงมาคือ ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจ ($M = 53.85$) ถัดมาคือ ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น ($M = 47.23$) และผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง ($M = 43.08$) ตามลำดับ และในทำนองเดียวกัน ในเงื่อนไขที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยต้องประเมินคู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจ ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจ ประเมินคะแนนความตั้งใจระหว่างบุคคลสูงที่สุด ($M = 67.04$) รองลงมาคือ ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น ($M = 54.15$) ถัดมาคือ ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว ($M = 48.88$) และผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง ($M = 44.38$) ตามลำดับ

โดยสรุป ไม่ว่าผู้เข้าร่วมการวิจัยจะมีรูปแบบความผูกพันแบบใดก็ตาม เมื่อให้ประเมินคู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแต่ละแบบ พบว่า คู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง ได้รับการประเมินว่ามีความตั้งใจสูงกว่าคู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น แบบหวาดกลัว และแบบไม่สนใจ นอกจากนั้น ในการประเมินความตั้งใจที่มีต่อคู่รักสมมติแบบใดแบบหนึ่ง ผู้เข้าร่วมการวิจัยที่มีรูปแบบความผูกพันเหมือนกับคู่รักสมมติ ประเมินความตั้งใจสูงกว่าผู้เข้าร่วมการวิจัยที่มีรูปแบบความผูกพันแบบอื่น ๆ

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานของการวิจัย

ในเบื้องต้นผู้วิจัยได้วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง (Two-way ANOVA) โดยมีรูปแบบความผูกพันของผู้เข้าร่วมการวิจัยและรูปแบบความผูกพันของคู่รักสมมติเป็นตัวแปรอิสระ และคะแนนความพึงพอใจเป็นตัวแปรตาม พบว่า ปฏิสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบความผูกพันของผู้เข้าร่วมการวิจัยและรูปแบบความผูกพันของคู่รักสมมติมีนัยสำคัญทางสถิติ, $F(9, 400) = 18.89, p < .001$ ผลหลัก (main effect) ของรูปแบบความผูกพันของผู้เข้าร่วมการวิจัย มีนัยสำคัญทางสถิติ, $F(3, 400) = 10.00, p < .001$ และผลหลักของรูปแบบความผูกพันของคู่รักสมมติมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นกัน, $F(3, 400) = 589.34, p < .001$ ผลดังกล่าวแสดงในตารางที่ 18

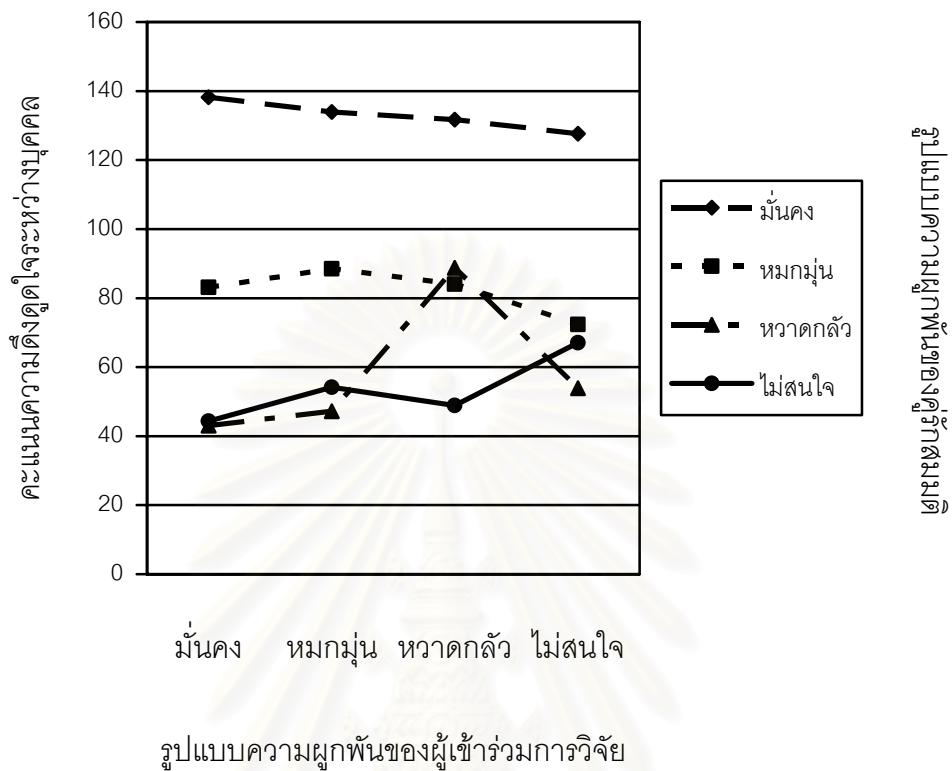
ตารางที่ 18

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนความพึงพอใจระหว่างบุคคล ($N = 416$)

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
รูปแบบความผูกพันของผู้เข้าร่วมการวิจัย (A)	3	6,983.56	2,327.85	10.00***
รูปแบบความผูกพันของคู่รักสมมติ (B)	3	411,582.39	137,194.13	589.34***
A X B	9	39,568.60	4,396.51	18.89***
ค่าความคลาดเคลื่อน	400	93,117.00	232.79	
รวม	415	551,251.54		

*** $p < .001$.

จากตารางที่ 18 จะเห็นได้ว่ารูปแบบความผูกพันของผู้เข้าร่วมการวิจัยและรูปแบบความผูกพันของคู่รักสมมติมีปฏิสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ผู้วิจัยจึงยังไม่สามารถสรุปถึงความแตกต่างของคะแนนความพึงพอใจระหว่างบุคคลได้ ดังนั้น จึงนำค่ามัธยฐานและจุดตัดในแต่ละเงื่อนไขการทดลองมาแสดงกราฟ เพื่อที่จะดูถึงลักษณะของปฏิสัมพันธ์ดังกล่าว

ภาพที่ 7 ลักษณะของปฏิสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบความผูกพันของผู้เข้าร่วมการวิจัยและรูปแบบความผูกพันของคู่รักสมมติ

จากภาพที่ 7 จะเห็นได้ว่า ผู้เข้าร่วมการวิจัยที่มีรูปแบบความผูกพันแต่ละแบบ มีคะแนนความตั้งใจดูใจต่อคู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแต่ละแบบแตกต่างกันออกไป ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบความแตกต่างของคะแนนความตั้งใจดูใจ ที่มีต่อแต่ละรูปแบบต่อไป เพื่อให้เห็นภาพชัดเจนขึ้น โดยการวิเคราะห์ผลหลักอย่างง่าย (Simple main effects) ดังแสดงในตารางที่

ตารางที่ 19

ผลการวิเคราะห์ผลหลักอย่างง่ายของคะแนนความพึงพอใจระหว่างบุคคล จำแนกตามรูปแบบความผูกพันของผู้เข้าร่วมการวิจัยและรูปแบบความผูกพันของคู่รักสมมติ (N = 416)

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
รูปแบบความผูกพันของผู้เข้าร่วมการวิจัย (A)	3	6,983.56	2,327.85	10.00***
รูปแบบความผูกพันของคู่รักสมมติ (B)	3	411,582.39	137,194.13	589.34***
A X B	9	39,568.60	4,396.51	18.89***
A ที่ B ₁	3	1,521.42	507.14	2.18
A ที่ B ₂	3	3,677.27	1,225.76	5.27***
A ที่ B ₃	3	33,864.00	11,288.00	48.49***
A ที่ B ₄	3	7,489.46	2,496.49	10.72***
B ที่ A ₁	3	155,903.46	51,967.82	223.24***
B ที่ A ₂	3	122,778.38	40,926.13	175.81***
B ที่ A ₃	3	89,834.41	29,944.80	128.63***
B ที่ A ₄	3	82,634.72	27,544.91	118.32***
ค่าความคลาดเคลื่อน	400	93,117.00	232.79	
รวม	415	551,251.54		

หมายเหตุ:

- A₁ ผู้เข้าร่วมการวิจัยที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง B₁ คู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง
 A₂ ผู้เข้าร่วมการวิจัยที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น B₂ คู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น
 A₃ ผู้เข้าร่วมการวิจัยที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว B₃ คู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว
 A₄ ผู้เข้าร่วมการวิจัยที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจ B₄ คู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจ
 *** $p \leq .001$.

จากผลการวิเคราะห์ผลหลักอย่างง่ายของคะแนนความพึงพอใจระหว่างบุคคลในตารางที่ 19 พบว่า ในเงื่อนไขที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยได้อ่านสถานการณ์คู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง ผู้เข้าร่วมการวิจัยที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง แบบหมกมุ่น แบบหวาดกลัว และแบบไม่สนใจ ประเมินความพึงพอใจระหว่างบุคคลแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ, $F(3, 400) = 2.18, ns$ ในเงื่อนไขที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยได้อ่านสถานการณ์คู่รักสมมติที่มี

รูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น ผู้เข้าร่วมการวิจัยที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง แบบหมกมุ่น แบบหวาดกลัว และแบบไม่สนใจ ประเมินความตั้งใจระหว่างบุคคลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001, $F(3, 400) = 5.27, p = .001$ ในเงื่อนไขที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยได้อ่านสถานการณ์คู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง ผู้เข้าร่วมการวิจัยที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง แบบหมกมุ่น แบบหวาดกลัว และแบบไม่สนใจ ประเมินความตั้งใจระหว่างบุคคลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001, $F(3, 400) = 48.49, p < .001$ ในเงื่อนไขที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยได้อ่านสถานการณ์คู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจ ผู้เข้าร่วมการวิจัยที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง แบบหมกมุ่น แบบหวาดกลัว และแบบไม่สนใจ ประเมินความตั้งใจระหว่างบุคคลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001, $F(3, 400) = 10.72, p < .001$

เมื่อพิจารณาที่รูปแบบความผูกพันของผู้เข้าร่วมการวิจัย พบว่า ผู้เข้าร่วมการวิจัยที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง ประเมินคะแนนความตั้งใจระหว่างบุคคลที่มีต่อคู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง แบบหมกมุ่น แบบหวาดกลัว และแบบไม่สนใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001, $F(3, 400) = 223.24, p < .001$ ผู้เข้าร่วมการวิจัยที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น ประเมินคะแนนความตั้งใจระหว่างบุคคลที่มีต่อคู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง แบบหมกมุ่น แบบหวาดกลัว และแบบไม่สนใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001, $F(3, 400) = 175.81, p < .001$ ผู้เข้าร่วมการวิจัยที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว ประเมินคะแนนความตั้งใจระหว่างบุคคลที่มีต่อคู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง แบบหมกมุ่น แบบหวาดกลัว และแบบไม่สนใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001, $F(3, 400) = 128.63, p < .001$ ในทำนองเดียวกัน ผู้เข้าร่วมการวิจัยที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจ ประเมินคะแนนความตั้งใจระหว่างบุคคลที่มีต่อคู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง แบบหมกมุ่น แบบหวาดกลัว และแบบไม่สนใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001, $F(3, 400) = 118.32, p < .001$

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากตัวแปรอิสระทั้ง 2 ตัวในงานวิจัยนี้ (รูปแบบความผูกพันของผู้เข้าร่วมการวิจัย และรูปแบบความผูกพันของคู่รักสมมติ) แต่ละตัวแปรมี 4 ระดับด้วยกัน จึงยังไม่สามารถระบุได้ว่าค่ามัชฌิมเลขคณิตของกลุ่มไหนกับกลุ่มไหนที่แตกต่างกันบ้าง จึงจำเป็นต้องทดสอบความแตกต่างของค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนความตั้งใจระหว่างบุคคลเป็นรายคู่ต่อไป โดยผู้วิจัยได้นำเสนอพร้อมกับการทดสอบสมมติฐานเป็นรายข้อ ดังต่อไปนี้

สมมติฐานความคล้ายคลึงกันของรูปแบบความผูกพัน

สมมติฐานข้อที่ 1.1 ในการประเมินผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น มีคะแนนการประเมินความตั้งใจสูงกว่าผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง แบบหวาดกลัว และแบบไม่สนใจ

ผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนความตั้งใจระหว่างบุคคล ด้วยสถิติ Bonferroni พบว่า ในการประเมินผู้รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น ($M = 88.50$) มีคะแนนการประเมินความตั้งใจสูงกว่าผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง ($M = 83.12$) และแบบหวาดกลัว ($M = 84.00$) อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่สูงกว่าผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจ ($M = 72.31$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการทดสอบแสดงในตารางที่ 20

ตารางที่ 20

ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนความตั้งใจระหว่างบุคคลในการประเมินผู้รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น

รูปแบบความผูกพันของผู้ประเมิน	M	หมกมุ่น	มั่นคง	หวาดกลัว	ไม่สนใจ
หมกมุ่น	88.50	-	5.38	4.50	16.19*
มั่นคง	83.12		-	- 0.88	10.81
หวาดกลัว	84.00			-	11.69*
ไม่สนใจ	72.31				-

* $p < .05$.

ผลการเปรียบเทียบค่ามัชฌิมเลขคณิตรายคู่ ทำให้สามารถสรุปได้ว่าสมมติฐานข้อที่ 1.1 ได้รับการสนับสนุนเพียงบางส่วน กล่าวคือ ในการประเมินผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น มีคะแนนการประเมินความตั้งใจสูงกว่าผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงและแบบหวาดกลัวอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่สูงกว่าผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมมติฐานข้อที่ 1.2 ในการประเมินผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว มีคะแนนการประเมินความตั้งใจสูงกว่าผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง แบบหมกมุ่น และแบบไม่สนใจ

ผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนความตั้งใจระหว่างบุคคล ด้วยสถิติ Bonferroni พบว่า ในการประเมินคู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว ($M = 88.77$) มีคะแนนการประเมินความตั้งใจสูงกว่าผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง ($M = 43.08$) แบบหมกมุ่น ($M = 47.23$) และแบบไม่สนใจ ($M = 53.85$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการทดสอบแสดงในตารางที่ 21

ตารางที่ 21

ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนความตั้งใจระหว่างบุคคลในการประเมินคู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว

รูปแบบความผูกพันของผู้ประเมิน	M	หวาดกลัว	มั่นคง	หมกมุ่น	ไม่สนใจ
หวาดกลัว	88.77	-	45.69*	41.54*	34.92*
มั่นคง	43.08		-	- 4.15	- 10.77
หมกมุ่น	47.23			-	- 6.62
ไม่สนใจ	53.85				-

* $p < .05$.

ผลการเปรียบเทียบค่ามัชฌิมเลขคณิตรายคู่ ทำให้สามารถสรุปได้ว่าสมมติฐานข้อที่ 1.2 ได้รับการสนับสนุน กล่าวคือ ในการประเมินผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว มีคะแนนการประเมินความตั้งใจสูงกว่าผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง แบบหมกมุ่น และแบบไม่สนใจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมมติฐานข้อที่ 1.3 ในการประเมินผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจ ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจ มีคะแนนการประเมินความพึงพอใจสูงกว่าผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง แบบหมกมุ่น และแบบหวาดกลัว

ผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนความพึงพอใจระหว่างบุคคล ด้วยสถิติ Bonferroni พบว่า ในการประเมินผู้รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจ ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจ ($M = 67.04$) มีคะแนนการประเมินความพึงพอใจสูงกว่าผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง ($M = 44.38$) แบบหมกมุ่น ($M = 54.15$) และแบบหวาดกลัว ($M = 48.88$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการทดสอบแสดงในตารางที่ 22

ตารางที่ 22

ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนความพึงพอใจระหว่างบุคคลในการประเมินผู้รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจ

รูปแบบความผูกพันของผู้ประเมิน	M	ไม่สนใจ	มั่นคง	หมกมุ่น	หวาดกลัว
ไม่สนใจ	67.04	-	22.66*	12.89*	18.16*
มั่นคง	44.38		-	- 9.77	- 4.50
หมกมุ่น	54.15			-	5.27
หวาดกลัว	48.88				-

* $p < .05$.

ผลการเปรียบเทียบค่ามัชฌิมเลขคณิตรายคู่ ทำให้สามารถสรุปได้ว่าสมมติฐานข้อที่ 1.3 ได้รับการสนับสนุน กล่าวคือ ในการประเมินผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจ ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจ มีคะแนนการประเมินความพึงพอใจสูงกว่าผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง แบบหมกมุ่น และแบบหวาดกลัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมมติฐานรูปแบบความผูกพันที่มีลักษณะเติมเต็มซึ่งกันและกัน

สมมติฐานข้อที่ 2.1 ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง ประเมินความดึงดูดใจที่มีต่อผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว ไม่สูงกว่าที่ประเมินให้กับผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง แบบหมกมุ่น และแบบไม่สนใจ

ผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของค่ามัธยเลขคณิตของคะแนนความดึงดูดใจระหว่างบุคคล ด้วยสถิติ Bonferroni พบว่า ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง ประเมินความดึงดูดใจที่มีต่อคู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว ($M = 43.08$) ไม่สูงกว่าที่ประเมินให้กับคู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง ($M = 138.19$) และแบบหมกมุ่น ($M = 83.12$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาค่ามัธยเลขคณิตปรากฏว่า ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง ประเมินความดึงดูดใจที่มีต่อคู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัวต่ำกว่าที่ประเมินให้กับคู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง และแบบหมกมุ่น แต่ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง ได้ประเมินความดึงดูดใจที่มีต่อคู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว ($M = 43.08$) และแบบไม่สนใจ ($M = 44.38$) แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการทดสอบแสดงในตารางที่ 23

ตารางที่ 23

ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่ามัธยเลขคณิตของคะแนนความดึงดูดใจระหว่างบุคคลโดยผู้ประเมินเป็นผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง

รูปแบบความผูกพันของคู่รัก	M	หวาดกลัว	มั่นคง	หมกมุ่น	ไม่สนใจ
หวาดกลัว	43.08	-	- 95.11*	- 40.04*	- 1.30
มั่นคง	138.19		-	55.07*	93.81*
หมกมุ่น	83.12			-	38.74*
ไม่สนใจ	44.38				-

* $p < .05$.

ผลการเปรียบเทียบค่ามัชฌิมเลขคณิตรายคู่ ทำให้สามารถสรุปได้ว่าสมมติฐานข้อที่ 2.1 ได้รับการสนับสนุน กล่าวคือ ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง ประเมินความดึงดูดใจที่มีต่อผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัวไม่สูงกว่าที่ประเมินให้กับผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง แบบหมกมุ่น และแบบไม่สนใจ

สมมติฐานข้อที่ 2.2 ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น ประเมินความดึงดูดใจที่มีต่อผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจ ไม่สูงกว่าที่ประเมินให้กับผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง แบบหมกมุ่น และแบบหวาดกลัว

ผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนความดึงดูดใจระหว่างบุคคล ด้วยสถิติ Bonferroni พบว่า ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น ประเมินความดึงดูดใจที่มีต่อคู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจ ($M = 54.15$) ไม่สูงกว่าที่ประเมินให้กับคู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง ($M = 133.96$) และแบบหมกมุ่น ($M = 88.50$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาค่ามัชฌิมเลขคณิต พบว่า ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น ประเมินความดึงดูดใจที่มีต่อคู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจต่ำกว่าที่ประเมินให้กับคู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงและแบบหมกมุ่น แต่ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น ได้ประเมินความดึงดูดใจที่มีต่อคู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจ ($M = 54.15$) และแบบหวาดกลัว ($M = 47.23$) แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการทดสอบแสดงในตารางที่ 24

ตารางที่ 24

ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนความดึงดูดใจระหว่างบุคคลโดยผู้ประเมินเป็นผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น

รูปแบบความผูกพันของคู่รัก	M	ไม่สนใจ	มั่นคง	หมกมุ่น	หวาดกลัว
ไม่สนใจ	54.15	-	- 79.81*	- 34.35*	6.92
มั่นคง	133.96		-	45.46*	86.73*
หมกมุ่น	88.50			-	41.27*
หวาดกลัว	47.23				-

* $p < .05$.

ผลการเปรียบเทียบค่ามัธยเลขคณิตรายคู่ ทำให้สามารถสรุปได้ว่าสมมติฐานข้อที่ 2.2 ได้รับการสนับสนุน กล่าวคือ ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น ประเมินความดึงดูดใจที่มีต่อผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจไม่สูงกว่าที่ประเมินให้กับผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง แบบหมกมุ่น และแบบหวาดกลัว

สมมติฐานรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง

สมมติฐานข้อที่ 3.1 ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง ประเมินความดึงดูดใจที่มีต่อผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง สูงกว่าที่ประเมินให้กับผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น แบบหวาดกลัว และแบบไม่สนใจ

ผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของค่ามัธยเลขคณิตของคะแนนความดึงดูดใจระหว่างบุคคล ด้วยสถิติ Bonferroni พบว่า ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง ประเมินความดึงดูดใจที่มีต่อคู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง ($M = 138.19$) สูงกว่าที่ประเมินให้กับคู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น ($M = 83.12$) แบบหวาดกลัว ($M = 43.08$) และแบบไม่สนใจ ($M = 44.38$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการทดสอบแสดงในตารางที่ 25

ตารางที่ 25

ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่ามัธยเลขคณิตของคะแนนความดึงดูดใจระหว่างบุคคลโดยผู้ประเมินเป็นผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง

รูปแบบความผูกพันของคู่รัก	M	มั่นคง	หมกมุ่น	หวาดกลัว	ไม่สนใจ
มั่นคง	138.19	-	55.07*	95.11*	93.81*
หมกมุ่น	83.12		-	40.04*	38.74*
หวาดกลัว	43.08			-	- 1.30
ไม่สนใจ	44.38				-

* $p < .05$.

ผลการเปรียบเทียบค่ามัธยฐานเลขคณิตรายคู่ ทำให้สามารถสรุปได้ว่าสมมติฐานข้อที่ 3.1 ได้รับการสนับสนุน กล่าวคือ ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง ประเมินความดึงดูดใจที่มีต่อผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง สูงกว่าที่ประเมินให้กับผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น แบบหวาดกลัว และแบบไม่สนใจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมมติฐานข้อที่ 3.2 ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น ประเมินความดึงดูดใจที่มีต่อผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง สูงกว่าที่ประเมินให้กับผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น แบบหวาดกลัว และแบบไม่สนใจ

ผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของค่ามัธยฐานเลขคณิตของคะแนนความดึงดูดใจระหว่างบุคคล ด้วยสถิติ Bonferroni พบว่า ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น ประเมินความดึงดูดใจที่มีต่อคู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง ($M = 133.96$) สูงกว่าที่ประเมินให้กับคู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น ($M = 88.50$) แบบหวาดกลัว ($M = 47.23$) และแบบไม่สนใจ ($M = 54.15$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการทดสอบแสดงในตารางที่ 26

ตารางที่ 26

ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่ามัธยฐานเลขคณิตของคะแนนความดึงดูดใจระหว่างบุคคลโดยผู้ประเมินเป็นผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น

รูปแบบความผูกพันของคู่รัก	M	มั่นคง	หมกมุ่น	หวาดกลัว	ไม่สนใจ
มั่นคง	133.96	-	45.46*	86.73*	79.81*
หมกมุ่น	88.50		-	41.27*	34.35*
หวาดกลัว	47.23			-	- 6.92
ไม่สนใจ	54.15				-

* $p < .05$.

ผลการเปรียบเทียบค่ามัธยฐานเลขคณิตรายคู่ ทำให้สามารถสรุปได้ว่าสมมติฐานข้อที่ 3.2 ได้รับการสนับสนุน กล่าวคือ ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น ประเมินความดึงดูดใจที่มีต่อผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง สูงกว่าที่ประเมินให้กับผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น แบบหวาดกลัว และแบบไม่สนใจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมมติฐานข้อที่ 3.3 ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว ประเมินความดึงดูดใจที่มีต่อผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง สูงกว่าที่ประเมินให้กับผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น แบบหวาดกลัว และแบบไม่สนใจ

ผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของค่ามัธยฐานเลขคณิตของคะแนนความดึงดูดใจระหว่างบุคคล ด้วยสถิติ Bonferroni พบว่า ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว ประเมินความดึงดูดใจที่มีต่อคู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง ($M = 131.69$) สูงกว่าที่ประเมินให้กับคู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น ($M = 84.00$) แบบหวาดกลัว ($M = 88.77$) และแบบไม่สนใจ ($M = 48.88$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการทดสอบแสดงในตารางที่ 27

ตารางที่ 27

ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่ามัธยฐานเลขคณิตของคะแนนความดึงดูดใจระหว่างบุคคลโดยผู้ประเมินเป็นผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว

รูปแบบความผูกพันของคู่รัก	M	มั่นคง	หมกมุ่น	หวาดกลัว	ไม่สนใจ
มั่นคง	131.69	-	47.69*	42.92*	82.81*
หมกมุ่น	84.00		-	- 4.77	35.12*
หวาดกลัว	88.77			-	39.89*
ไม่สนใจ	48.88				-

* $p < .05$.

ผลการเปรียบเทียบค่ามัชฌิมเลขคณิตรายคู่ ทำให้สามารถสรุปได้ว่าสมมติฐานข้อที่ 3.3 ได้รับการสนับสนุน กล่าวคือ ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว ประเมินความดึงดูดใจที่มีต่อผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง สูงกว่าที่ประเมินให้กับผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น แบบหวาดกลัว และแบบไม่สนใจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมมติฐานข้อที่ 3.4 ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจ ประเมินความดึงดูดใจที่มีต่อผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง สูงกว่าที่ประเมินให้กับผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น แบบหวาดกลัว และแบบไม่สนใจ

ผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนความดึงดูดใจระหว่างบุคคล ด้วยสถิติ Bonferroni พบว่า ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจ ประเมินความดึงดูดใจที่มีต่อคู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง ($M = 127.62$) สูงกว่าที่ประเมินให้กับคู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น ($M = 72.31$) แบบหวาดกลัว ($M = 53.85$) และแบบไม่สนใจ ($M = 67.04$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการทดสอบแสดงในตารางที่ 28

ตารางที่ 28

ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนความดึงดูดใจระหว่างบุคคลโดยผู้ประเมินเป็นผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจ

รูปแบบความผูกพันของคู่รัก	M	มั่นคง	หมกมุ่น	หวาดกลัว	ไม่สนใจ
มั่นคง	127.62	-	55.31*	73.77*	60.58*
หมกมุ่น	72.31		-	18.46*	5.27
หวาดกลัว	53.85			-	13.19*
ไม่สนใจ	67.04				-

* $p < .05$.

ผลการเปรียบเทียบค่ามัธยฐานเลขคณิตรายคู่ ทำให้สามารถสรุปได้ว่าสมมติฐานข้อที่ 3.4 ได้รับการสนับสนุน กล่าวคือ ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจ ประเมินความดึงดูดใจที่มีต่อผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง สูงกว่าที่ประเมินให้กับผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น แบบหวาดกลัว และแบบไม่สนใจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผู้วิจัยขอสรุปผลการวิจัยตามสมมติฐาน ดังแสดงในตารางที่ 29

ตารางที่ 29

สรุปผลการวิจัยตามสมมติฐาน

ข้อ	สมมติฐานการวิจัย	ผลการทดสอบสมมติฐาน
1.1	ในการประเมิน $P_b; P_a > S_a, F_a, D_a$	สนับสนุนบางส่วน: $P_a > D_a$
1.2	ในการประเมิน $F_b; F_a > S_a, P_a, D_a$	สนับสนุนสมมติฐาน
1.3	ในการประเมิน $D_b; D_a > S_a, P_a, F_a$	สนับสนุนสมมติฐาน
2.1	S_a ประเมิน F_b ไม่สูงกว่า S_b, P_b, D_b	สนับสนุนสมมติฐาน
2.2	P_a ประเมิน D_b ไม่สูงกว่า S_b, P_b, F_b	สนับสนุนสมมติฐาน
3.1	S_a ประเมิน $S_b > P_b, F_b, D_b$	สนับสนุนสมมติฐาน
3.2	P_a ประเมิน $S_b > P_b, F_b, D_b$	สนับสนุนสมมติฐาน
3.3	F_a ประเมิน $S_b > P_b, F_b, D_b$	สนับสนุนสมมติฐาน
3.4	D_a ประเมิน $S_b > P_b, F_b, D_b$	สนับสนุนสมมติฐาน

หมายเหตุ:

สัญลักษณ์ที่ใช้

S_a หมายถึง ผู้เข้าร่วมการวิจัยที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง

P_a หมายถึง ผู้เข้าร่วมการวิจัยที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น

F_a หมายถึง ผู้เข้าร่วมการวิจัยที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว

D_a หมายถึง ผู้เข้าร่วมการวิจัยที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจ

S_b หมายถึง คู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง

P_b หมายถึง คู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น

F_b หมายถึง คู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว

D_b หมายถึง คู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจ

บทที่ 4

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอิทธิพลของรูปแบบความผูกพันที่มีต่อความดึงดูดใจระหว่างบุคคล นอกจากนี้แล้วยังเป็นการทดสอบเชิงทฤษฎีที่มีสมมติฐานของรูปแบบความดึงดูดใจระหว่างบุคคล อันมีพื้นฐานมาจากรูปแบบความผูกพัน ซึ่งได้แก่ สมมติฐานความคล้ายคลึงกันของรูปแบบความผูกพัน (Similarity of attachment styles hypothesis) สมมติฐานรูปแบบความผูกพันที่มีลักษณะเติมเต็มซึ่งกันและกัน (Complementary attachment styles hypothesis) และสมมติฐานรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง (Secure attachment style hypothesis) ผู้วิจัยขออภิปรายผลการวิจัยตามสมมติฐานของการวิจัย ดังต่อไปนี้

สมมติฐานความคล้ายคลึงกันของรูปแบบความผูกพัน

สมมติฐานข้อที่ 1.1 ในการประเมินผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น มีคะแนนการประเมินความดึงดูดใจสูงกว่าผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง แบบหวาดกลัว และแบบไม่สนใจ

ผลการวิจัยสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 1.1 เพียงบางส่วน กล่าวคือ ในการประเมินผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น มีคะแนนการประเมินความดึงดูดใจสูงกว่าผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงและแบบหวาดกลัวอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่สูงกว่าผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าสมมติฐานข้อที่ 1.1 จะได้รับการสนับสนุนเพียงบางส่วนเมื่อพิจารณาจากระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่หากพิจารณาจากค่ามัธยเลขคณิตแล้ว จะเห็นได้ว่า ค่าที่ได้นั้นเป็นไปในทิศทางตามที่ได้ตั้งสมมติฐานไว้ กล่าวคือ ในการประเมินผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น ($M = 88.50$) มีคะแนนการประเมินความดึงดูดใจสูงกว่าผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง ($M = 83.12$) แบบหวาดกลัว ($M = 84.00$) และแบบไม่สนใจ ($M = 72.31$)

นอกจากนั้น ผลของการประเมินผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น ที่ประเมินโดยผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจในครั้งนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Klohnen และ John (2003 อ้างถึงใน Klohnen & Luo, 2003) ที่พบว่า ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจ จะให้ความสำคัญกับคุณลักษณะต่าง ๆ ของตนเอง แต่กลับลดคุณค่าคุณลักษณะต่าง ๆ ของผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น

สมมติฐานข้อที่ 1.2 ในการประเมินผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว มีคะแนนการประเมินความดึงดูดใจสูงกว่าผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง แบบหมกมุ่น และแบบไม่สนใจ

สมมติฐานข้อที่ 1.3 ในการประเมินผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจ ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจ มีคะแนนการประเมินความดึงดูดใจสูงกว่าผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง แบบหมกมุ่น และแบบหวาดกลัว

ผลการวิจัยสนับสนุนทั้งสมมติฐานข้อที่ 1.2 และ 1.3 กล่าวคือ ในการประเมินผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว ($M = 88.77$) ประเมินความดึงดูดใจสูงกว่าผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง ($M = 43.08$) แบบหมกมุ่น ($M = 47.23$) และแบบไม่สนใจ ($M = 53.85$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และในการประเมินผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจ ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจ ($M = 67.04$) ประเมินความดึงดูดใจสูงกว่าผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง ($M = 44.38$) แบบหมกมุ่น ($M = 54.15$) และแบบหวาดกลัว ($M = 48.88$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างที่ 2 ในงานวิจัยของ Klohnen และ Luo (2003) ที่พบว่า ในการประเมินคู่รักที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว ประเมินความดึงดูดใจสูงกว่าผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง แบบหมกมุ่น และแบบไม่สนใจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยังพบว่า ในการประเมินคู่รักที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจ ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจ ประเมินความดึงดูดใจสูงกว่าผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง แบบหมกมุ่น และแบบหวาดกลัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการทดสอบสมมติฐานทั้ง 3 ข้อ แสดงให้เห็นว่า ความคล้ายคลึงกันของรูปแบบความผูกพัน เป็นปัจจัยที่ช่วยเพิ่มความดึงดูดใจระหว่างบุคคล แต่ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่า คนเรา จะมีความดึงดูดใจต่อคู่รักที่มีรูปแบบความผูกพันเหมือนกับตนเองมากที่สุดเสมอไป หากเปรียบเทียบกับคู่รักที่มีรูปแบบความผูกพันแบบอื่น ๆ แต่หมายความว่า ในการประเมินความดึงดูดใจที่มีต่อคู่รักที่มีรูปแบบความผูกพันแบบใดแบบหนึ่ง ผู้ประเมินที่มีรูปแบบความผูกพัน เหมือนกับคู่รัก จะประเมินความดึงดูดใจสูงกว่าผู้ประเมินที่มีรูปแบบความผูกพันแบบอื่น ๆ ยกตัวอย่างเช่น ในการประเมินคู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจ ผู้ประเมินที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจ ประเมินความดึงดูดใจสูงกว่า ผู้ประเมินที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง แบบหมกมุ่น และแบบหวาดกลัว แต่หากจะเปรียบเทียบว่าผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจ จะเกิดความดึงดูดใจต่อคู่รักสมมติแบบไหนมากที่สุด ระหว่างคู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง แบบหมกมุ่น แบบหวาดกลัว และแบบไม่สนใจ ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจ จะประเมินคู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงว่ามีความดึงดูดใจมากที่สุด เนื่องจากสมมติฐานรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง ที่มีสาระสำคัญ คือ คนเราจะเกิดความดึงดูดใจกับคู่รักที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงมากที่สุด

สมมติฐานรูปแบบความผูกพันที่มีลักษณะเติมเต็มซึ่งกันและกัน

สมมติฐานข้อที่ 2.1 ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง ประเมินความดึงดูดใจที่มีต่อผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว ไม่สูงกว่าที่ประเมินให้กับผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง แบบหมกมุ่น และแบบไม่สนใจ

สมมติฐานข้อที่ 2.2 ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น ประเมินความดึงดูดใจที่มีต่อผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจ ไม่สูงกว่าที่ประเมินให้กับผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง แบบหมกมุ่น และแบบหวาดกลัว

ผลการวิจัยสนับสนุนทั้งสมมติฐานข้อที่ 2.1 และ 2.2 กล่าวคือ ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง ประเมินความดึงดูดใจที่มีต่อผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว ($M = 43.08$) ต่ำกว่าที่ประเมินให้กับผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง ($M = 138.19$) และแบบหมกมุ่น ($M = 83.12$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง ประเมินความดึงดูดใจที่มีต่อผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว ($M = 43.08$)

และแบบไม่สนใจ ($M = 44.38$) แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 2.1 นอกจากนี้ ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น ประเมินความดึงดูดใจที่มีต่อผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจ ($M = 54.15$) ต่ำกว่าที่ประเมินให้กับผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง ($M = 133.96$) และแบบหมกมุ่น ($M = 88.50$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น ประเมินความดึงดูดใจที่มีต่อผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจ ($M = 54.15$) และแบบหวาดกลัว ($M = 47.23$) แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 2.2

ผลการวิจัยที่ได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Klohnen และ Luo (2003) ซึ่งพบว่า ในกลุ่มตัวอย่างที่ 1 นั้น ในการประเมินคู่รักที่มีรูปแบบความผูกพันแตกต่างกัน 4 แบบ ได้แก่ รูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง แบบหมกมุ่น แบบหวาดกลัว และแบบไม่สนใจ ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง ประเมินความดึงดูดใจที่มีต่อคู่รักที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัวในระดับต่ำที่สุด แต่มีความใกล้เคียงกับคู่รักที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจ และพบว่า ในการประเมินคู่รักที่มีรูปแบบความผูกพันแตกต่างกัน 4 แบบดังกล่าว ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น ประเมินความดึงดูดใจที่มีต่อคู่รักที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจในระดับต่ำที่สุด แต่อย่างไรก็ตามมีความใกล้เคียงกับระดับที่ประเมินให้กับคู่รักที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว อีกทั้งสอดคล้องกับผลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างที่ 2 ซึ่งพบว่า ในการประเมินคู่รักที่มีรูปแบบความผูกพันแตกต่างกัน 4 แบบ ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงและผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น ประเมินความดึงดูดใจที่มีต่อคู่รักที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัวในระดับต่ำที่สุด แต่ระดับดังกล่าวมีความใกล้เคียงกับที่ประเมินให้กับคู่รักที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจด้วย

โดยสรุป ผลการวิจัยในส่วนนี้ ไม่สนับสนุนสมมติฐานรูปแบบความผูกพันที่มีลักษณะเติมเต็มซึ่งกันและกัน

สมมติฐานรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง

สมมติฐานข้อที่ 3.1 ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง ประเมินความดึงดูดใจที่มีต่อผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง สูงกว่าที่ประเมินให้กับผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น แบบหวาดกลัว และแบบไม่สนใจ

สมมติฐานข้อที่ 3.2 ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น ประเมินความดึงดูดใจที่มีต่อผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง สูงกว่าที่ประเมินให้กับผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น แบบหวาดกลัว และแบบไม่สนใจ

สมมติฐานข้อที่ 3.3 ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว ประเมินความดึงดูดใจที่มีต่อผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง สูงกว่าที่ประเมินให้กับผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น แบบหวาดกลัว และแบบไม่สนใจ

สมมติฐานข้อที่ 3.4 ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจ ประเมินความดึงดูดใจที่มีต่อผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง สูงกว่าที่ประเมินให้กับผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น แบบหวาดกลัว และแบบไม่สนใจ

ผลการวิจัยสนับสนุนทั้งสมมติฐานข้อที่ 3.1, 3.2, 3.3 และ 3.4 กล่าวคือ ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง ประเมินความดึงดูดใจที่มีต่อผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง ($M = 138.19$) สูงกว่าที่ประเมินให้กับผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น ($M = 83.12$) แบบหวาดกลัว ($M = 43.08$) และแบบไม่สนใจ ($M = 44.38$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 3.1

ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น ประเมินความดึงดูดใจที่มีต่อผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง ($M = 133.96$) สูงกว่าที่ประเมินให้กับผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น ($M = 88.50$) แบบหวาดกลัว ($M = 47.23$) และแบบไม่สนใจ ($M = 54.15$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 3.2

ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว ประเมินความดึงดูดใจที่มีต่อผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง ($M = 131.69$) สูงกว่าที่ประเมินให้กับผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น ($M = 84.00$) แบบหวาดกลัว ($M = 88.77$) และแบบไม่สนใจ ($M = 48.88$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 3.3

และผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจ ประเมินความดึงดูดใจที่มีต่อผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง ($M = 127.62$) สูงกว่าที่ประเมินให้กับผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น ($M = 72.31$) แบบหวาดกลัว ($M = 53.85$) และแบบไม่สนใจ ($M = 67.04$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 3.4

ผลการวิจัยดังกล่าว สอดคล้องกับผลการวิจัยที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และ 2 ในงานวิจัยของ Klohnen และ Luo (2003) ที่พบว่า ไม่ว่าผู้เข้าร่วมการวิจัยจะมีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง แบบหมกมุ่น แบบหวาดกลัว หรือแบบไม่สนใจก็ตาม ผู้เข้าร่วมการวิจัยเหล่านี้ได้ประเมินว่าคู่รักที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงมีความดึงดูดใจสูงกว่าคู่รักที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น แบบหวาดกลัว และแบบไม่สนใจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นการยืนยันสมมติฐานรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงอย่างชัดเจน

โดยสรุป ผลการวิจัยในส่วนนี้ สนับสนุนสมมติฐานรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง เมื่อสรุปโดยภาพรวมของงานวิจัย จะเห็นได้ว่า สมมติฐานความคล้ายคลึงกันของรูปแบบความผูกพันได้รับการสนับสนุนมากกว่าสมมติฐานรูปแบบความผูกพันที่มีลักษณะเติมเต็มซึ่งกันและกัน ส่วนสมมติฐานรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงได้รับการสนับสนุนอย่างชัดเจน ในส่วนของสมมติฐานความคล้ายคลึงกันของรูปแบบความผูกพันนั้น ยังมีข้อค้นพบเพิ่มเติมที่นอกเหนือไปจากการตั้งสมมติฐานในงานวิจัยนี้ คือ เมื่อพิจารณาจากค่ามัธยฐานและอันดับของคะแนนความดึงดูดใจระหว่างบุคคล พบว่า ในการประเมินผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง ($M = 138.19$) ประเมินความดึงดูดใจสูงกว่าผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น ($M = 133.96$) แบบหวาดกลัว ($M = 131.69$) และแบบไม่สนใจ ($M = 127.62$) แต่ความแตกต่างดังกล่าวไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ, $F(3, 400) = 2.18, ns$ อย่างไรก็ตามค่าที่ได้เป็นไปในทิศทางสมมติฐานความคล้ายคลึงกันของรูปแบบความผูกพัน นอกจากนั้นยังมีประเด็นที่น่าสนใจคือ ในการประเมินผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว ($M = 88.77$) ประเมินความดึงดูดใจสูงกว่าผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง ($M = 43.08$) แบบหมกมุ่น ($M = 47.23$) และแบบไม่สนใจ ($M = 53.85$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หากพิจารณาจากภาพที่ 7 ในหน้า 80 ซึ่งเป็นภาพที่แสดงลักษณะของปฏิสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบความผูกพันของผู้เข้าร่วมการวิจัยและรูปแบบความผูกพันของคู่รักสมมติ ของคะแนนความดึงดูดใจระหว่างบุคคล จะเห็นได้ว่า เส้นกราฟที่แสดงถึงรูปแบบความผูกพันของคู่รักสมมติแบบหวาดกลัว มีลักษณะสูงชันกว่าเส้นกราฟอื่น ๆ เป็นการแสดงให้เห็นว่า สมมติฐานความคล้ายคลึงกันของรูปแบบความผูกพันได้รับการสนับสนุนอย่างชัดเจนในกรณีนี้ คำอธิบายที่มีความเป็นไปได้คือ เมื่อพิจารณาจากทฤษฎีรูปแบบความผูกพันและงานวิจัยที่ผ่านมา มักพบว่าโดยธรรมชาติแล้วผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัวมักมีความรู้สึกที่ไม่ดีต่อตนเอง เช่น ไม่ค่อยเห็นคุณค่าในตนเอง มีความเชื่อมั่นในตนเองต่ำ วิตกกังวลว่าตนเองจะได้รับบาดเจ็บ หากว่าตนเองใกล้ชิดกับผู้อื่นมากเกินไป ชอบเก็บตัว เป็นต้น ดังนั้น เมื่อได้ประเมินคู่รักสมมติที่มี

รูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว (ซึ่งมีรูปแบบความผูกพันคล้ายคลึงกับตนเองมากที่สุด) หากผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัวประเมินความดึงดูดใจที่มีต่อคู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัวในระดับที่ต่ำมาก ตัวผู้ประเมินเองอาจเกิดความรู้สึกที่ไม่ค่อยดีกับตนเองโดยไม่รู้ตัว เพราะคุณลักษณะของคู่รักสมมติที่ตนเองได้ประเมินนั้นก็มีความคล้ายคลึงตนเองมาก เช่นกัน ดังนั้น เพื่อไม่เป็นการทำร้ายความรู้สึกของตนเองให้แย่ลงไปอีก การประเมินความดึงดูดใจที่มีต่อคู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัวของผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว จึงอยู่ในระดับปานกลาง

ในส่วนของสมมติฐานรูปแบบความผูกพันที่มีลักษณะเติมเต็มซึ่งกันและกัน จากการทดสอบสมมติฐานในข้อ 2.1 และ 2.2 พบว่า การจับคู่กันระหว่างผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันที่มีลักษณะเติมเต็มซึ่งกันและกัน ไม่ก่อให้เกิดความดึงดูดใจระหว่างบุคคล ซึ่งได้แก่ ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง ประเมินความดึงดูดใจที่มีต่อผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว (ซึ่งเป็นการจับคู่กันในลักษณะรูปแบบความผูกพันที่มีลักษณะเติมเต็มซึ่งกันและกัน) ต่ำกว่าที่ประเมินให้กับผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง และแบบหมกมุ่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ได้ประเมินความดึงดูดใจที่มีต่อผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัวและแบบไม่สนใจ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น ประเมินความดึงดูดใจที่มีต่อผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจ (ซึ่งเป็นการจับคู่กันในลักษณะรูปแบบความผูกพันที่มีลักษณะเติมเต็มซึ่งกันและกัน) ต่ำกว่าที่ประเมินให้กับผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง และแบบหมกมุ่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ได้ประเมินความดึงดูดใจที่มีต่อผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจ และแบบหวาดกลัว แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2.1 และ 2.2 จะเห็นได้ว่า ผลการวิจัยสามารถหักล้างสมมติฐานรูปแบบความผูกพันที่มีลักษณะเติมเต็มซึ่งกันและกันได้ ทั้งนี้ การประเมินความดึงดูดใจระหว่างบุคคลของผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว ที่มีต่อผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้อธิบายความดึงดูดใจในลักษณะนี้ว่าเป็นผลมาจากสมมติฐานรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง ไม่จัดอยู่ในรูปแบบสมมติฐานรูปแบบความผูกพันที่มีลักษณะเติมเต็มซึ่งกันและกัน นอกจากนี้ยังมีข้อค้นพบที่นอกเหนือไปจากการตั้งสมมติฐาน คือ เมื่อพิจารณาจากค่ามัธยเลขคณิตในการประเมินความดึงดูดใจที่มีต่อผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจ (ซึ่งเป็นการจับคู่กันในลักษณะรูปแบบความผูกพันที่มีลักษณะเติมเต็มซึ่งกันและกัน) ประเมินความดึงดูดใจต่ำที่สุด ($M = 72.31$) เมื่อเปรียบเทียบกับ

การประเมินโดยผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง ($M = 83.12$) แบบหมกมุ่น ($M = 88.50$) และแบบหวาดกลัว ($M = 84.00$) ซึ่งโดยภาพรวมจะเห็นได้ว่า คนเราจะไม่เกิดความดึงดูดใจระหว่างบุคคลในรูปแบบของสมมติฐานรูปแบบความผูกพันที่มีลักษณะเติมเต็มซึ่งกันและกัน

สำหรับในส่วนของสมมติฐานรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง ผลการวิจัยปรากฏอย่างชัดเจนว่า คนเราจะเกิดความดึงดูดใจกับผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงมากที่สุด ไม่ว่าจะคนเราจะมีรูปแบบความผูกพันแบบใดก็ตาม นอกจากนี้ยังมีข้อค้นพบที่น่าสนใจอีกคือ ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น มีแนวโน้มที่จะได้รับการประเมินว่ามีความดึงดูดใจเป็นอันดับที่ 2 รองลงมาจากผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง โดยเฉพาะผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง และแบบหมกมุ่น (ซึ่งเป็นผู้ที่ไม่หลีกเลี่ยงความสัมพันธ์อันใกล้ชิด) ได้ประเมินความดึงดูดใจที่มีต่อผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่นสูงเป็นอันดับที่ 2 อย่างชัดเจน

สรุปในภาพรวม งานวิจัยนี้ได้แสดงให้เห็นว่า ความดึงดูดใจระหว่างบุคคลขึ้นอยู่กับรูปแบบความผูกพันของบุคคลทั้งสองฝ่าย ไม่ใช่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง อย่างไรก็ตาม รูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงเป็นรูปแบบที่ดึงดูดใจมากที่สุด ไม่ว่าจะบุคคลผู้นั้นจะมีรูปแบบความผูกพันแบบใดก็ตาม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ศึกษาอิทธิพลของรูปแบบความผูกพันที่มีต่อความดึงดูดใจระหว่างบุคคล
2. ทดสอบเชิงทฤษฎีเกี่ยวกับสมมติฐานของรูปแบบความดึงดูดใจระหว่างบุคคลที่มีพื้นฐานมาจากรูปแบบความผูกพัน ได้แก่ สมมติฐานความคล้ายคลึงกันของรูปแบบความผูกพัน (Similarity of attachment styles hypothesis) สมมติฐานรูปแบบความผูกพันที่มีลักษณะเติมเต็มซึ่งกันและกัน (Complementary attachment styles hypothesis) และสมมติฐานรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง (Secure attachment styles hypothesis)

สมมติฐานการวิจัย

1. สมมติฐานความคล้ายคลึงกันของรูปแบบความผูกพัน:

- 1.1 ในการประเมินผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่นมีคะแนนการประเมินความดึงดูดใจสูงกว่าผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง แบบหวาดกลัว และแบบไม่สนใจ
- 1.2 ในการประเมินผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัวมีคะแนนการประเมินความดึงดูดใจสูงกว่าผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง แบบหมกมุ่น และแบบไม่สนใจ
- 1.3 ในการประเมินผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจ ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจมีคะแนนการประเมินความดึงดูดใจสูงกว่าผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง แบบหมกมุ่น และแบบหวาดกลัว

2. สมมติฐานรูปแบบความผูกพันที่มีลักษณะเติมเต็มซึ่งกันและกัน:

2.1 ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง ประเมินความดึงดูดใจที่มีต่อผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว ไม่สูงกว่าที่ประเมินให้กับผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงแบบหมกมุ่น และแบบไม่สนใจ

2.2 ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น ประเมินความดึงดูดใจที่มีต่อผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจ ไม่สูงกว่าที่ประเมินให้กับผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงแบบหมกมุ่น และแบบหวาดกลัว

3. สมมติฐานรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง:

3.1 ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง ประเมินความดึงดูดใจที่มีต่อผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง สูงกว่าที่ประเมินให้กับผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น แบบหวาดกลัว และแบบไม่สนใจ

3.2 ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น ประเมินความดึงดูดใจที่มีต่อผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง สูงกว่าที่ประเมินให้กับผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น แบบหวาดกลัว และแบบไม่สนใจ

3.3 ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว ประเมินความดึงดูดใจที่มีต่อผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง สูงกว่าที่ประเมินให้กับผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น แบบหวาดกลัว และแบบไม่สนใจ

3.4 ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจ ประเมินความดึงดูดใจที่มีต่อผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง สูงกว่าที่ประเมินให้กับผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น แบบหวาดกลัว และแบบไม่สนใจ

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้เป็นนิสิต นักศึกษา ระดับปริญญาตรี ที่ศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 416 คน เป็นผู้ที่มีความรัก 205 คน และไม่มีความรัก 211 คน โดยสุ่มผู้เข้าร่วมการวิจัยที่มีความรักและไม่มีความรัก เข้าสู่เงื่อนไขการทดลองในจำนวนที่เท่ากันหรือใกล้เคียงกันมากที่สุด เงื่อนไขการทดลองมีทั้งหมด 16 เงื่อนไขการทดลอง เงื่อนไขละ 26 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. สถานการณ์คู่รักสมมติ

สถานการณ์คู่รักสมมติมีลักษณะเป็นเรื่องให้อ่าน มีทั้งสิ้น 4 แบบด้วยกัน โดยแต่ละแบบจะมีความแตกต่างกันตามรูปแบบความผูกพันของคู่รักสมมติในเรื่อง สาระสำคัญในเรื่อง เป็นการเน้นถึงคุณลักษณะและบุคลิกภาพที่แตกต่างกันของคู่รักสมมติทั้ง 4 แบบซึ่งเป็นผลมาจากความแตกต่างของรูปแบบความผูกพันแต่ละประเภท คุณลักษณะและบุคลิกภาพของคู่รักสมมติที่ได้บรรยายไว้ในเรื่องนั้น ส่วนหนึ่งผู้วิจัยได้ปรับมาใช้จากงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบความผูกพัน และยึดถือจาก 2 มิติที่เป็นพื้นฐานในการจำแนกประเภทบุคคลตามทฤษฎีรูปแบบความผูกพัน มิติเหล่านี้ได้แก่ มิติความวิตกกังวลในความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิด และมิติการหลีกเลี่ยงความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิด

2. มาตรฐานรูปแบบความผูกพัน

ผู้วิจัยได้เลือกใช้มาตรฐานรูปแบบความผูกพันที่ปารณีย์ อิมธนาวนิช (2545) ได้พัฒนาขึ้นมาจากมาตรฐานรูปแบบความผูกพันเดิมของ Fraley, Waller, และ Brennan (2000) มาตรฐานรูปแบบความผูกพันที่ปารณีย์ อิมธนาวนิช ได้พัฒนาขึ้นมาแบ่งออกเป็น 2 มิติ คือ มิติความวิตกกังวลและมิติการหลีกเลี่ยง มีข้อกระทงทั้งสิ้นจำนวน 48 ข้อ เป็นข้อกระทงในมิติความวิตกกังวลจำนวน 22 ข้อ และเป็นข้อกระทงในมิติการหลีกเลี่ยงจำนวน 26 ข้อ ในเบื้องต้น ปารณีย์ อิมธนาวนิช ได้ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยการตรวจสอบความเที่ยงมาแล้ว และผู้วิจัยได้นำมาตรวจสอบความเที่ยงแบบทดสอบซ้ำ (Test-retest reliability) อีกครั้งหนึ่ง นอกจากนั้นยังได้ตรวจสอบความตรงของมาตรฐานรูปแบบความผูกพันนี้ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับมาตรฐานรูปแบบความผูกพันที่อพรพรณ ภารพ (2546) ได้พัฒนาขึ้น

3. เครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบการจัดกระทำว่าผู้เข้าร่วมการวิจัยได้อ่านสถานการณ์คู่รักสมมติ

เครื่องมือนี้ใช้เพื่อตรวจสอบการจัดกระทำว่าผู้เข้าร่วมการวิจัยได้อ่านเรื่องราวในสถานการณ์คู่รักสมมติที่ถูกสุ่มให้อ่านจริงหรือไม่ โดยให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยระบุถึงคุณลักษณะที่เด่นชัดของคู่รักสมมติในเรื่องมา 5 รายการ ซึ่งหากว่าผู้เข้าร่วมการวิจัยได้อ่านสถานการณ์คู่รักสมมติจริง ก็จะสามารถระบุถึงคุณลักษณะดังกล่าวได้

4. เครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบการจัดกระทำรูปแบบความผูกพันของคู่รัก สมมติในสถานการณ์คู่รักสมมติ

เครื่องมือในส่วนนี้ ใช้เพื่อตรวจสอบการจัดกระทำว่า หลังจากที่ถูกผู้เข้าร่วมการวิจัยได้อ่านสถานการณ์คู่รักสมมติแล้ว ผู้เข้าร่วมการวิจัยมีการรับรู้รูปแบบความผูกพันของคู่รักสมมติในเรื่องตรงตามที่ต้องการหรือไม่ เครื่องมือนี้จะแบ่งออกเป็น 3 ส่วนด้วยกัน คือ ส่วนแรกจะใช้ร่วมกันกับเครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบการจัดกระทำว่าผู้เข้าร่วมการวิจัยได้อ่านสถานการณ์คู่รักสมมติ สำหรับส่วนที่ 2 และส่วนที่ 3 ได้ใช้มิติความวิตกกังวลในความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับมิติการหลีกเลี่ยงความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิด และได้นำรูปแบบการคิดที่บุคคลมีต่อตนเองกับรูปแบบการคิดที่บุคคลมีต่อผู้อื่น มาเป็นเกณฑ์ในการตรวจสอบการจัดกระทำสถานการณ์คู่รักสมมติทั้ง 4 แบบ ความแตกต่างระหว่างส่วนที่ 2 และส่วนที่ 3 คือ ส่วนที่ 2 จะมี 4 กลุ่มประโยคให้เลือกตอบ ว่ากลุ่มประโยคใดมีความสอดคล้องกับความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรม ของคู่รักสมมติในเรื่องมากที่สุด แต่สำหรับส่วนที่ 3 นั้น ผู้วิจัยนำ 4 กลุ่มประโยคเดิมที่ใช้กับส่วนที่ 2 มาให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยประเมินอีกว่าแต่ละกลุ่มประโยคสอดคล้องกับความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมของคู่รักสมมติในเรื่องมากเพียงใด

5. มาตรวัดความดึงดูดใจระหว่างบุคคล

มาตรวัดความดึงดูดใจระหว่างบุคคล มีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่าแบบลิเคิร์ต 7 ช่วง มีข้อกระทงทั้งหมด 23 ข้อ แบ่งออกเป็นด้านบวก 12 ข้อ และด้านลบ 11 ข้อ ผู้วิจัยได้สร้างข้อกระทงขึ้นเอง โดยได้ศึกษารูปแบบและดัดแปลงมาจากมาตรวัดความชอบ (Liking Scale) ของ Rubin (1970) เพื่อที่จะนำมาใช้วัดความดึงดูดใจระหว่างบุคคลที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยมีต่อคู่รักสมมติ ผู้วิจัยได้ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือทั้งในส่วนของความตรงและความเที่ยง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวน 2 ครั้งด้วยกัน ครั้งที่ 1 เป็นการเก็บข้อมูลมาตรวัดรูปแบบความผูกพันจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนิสิต นักศึกษา ระดับปริญญาตรี ที่ศึกษาอยู่ในสถาบันระดับอุดมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 1,600 คน โดยการเก็บข้อมูลกระทำในชั้นเรียน หลังจากนั้นผู้วิจัยคัดเลือกแบบสอบถามชุดที่สมบูรณ์และวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจำแนกรูปแบบความผูกพัน ซึ่งปรากฏว่ามีผู้เข้าร่วมการวิจัยที่สามารถจำแนกรูปแบบความ

ผู้ถูกพันได้จำนวน 1,412 คน ก่อนการเก็บข้อมูลในครั้งที่ 2 ผู้วิจัยได้สุ่มผู้เข้าร่วมการวิจัยแต่ละคน อ่านสถานการณ์คู่รักสมมติเพียง 1 แบบ จากทั้งหมด 4 แบบ ไว้ล่วงหน้า ในการเก็บข้อมูลในครั้งที่ 2 เมื่อเข้าไปถึงห้องเรียนเดิมแล้ว ผู้วิจัยได้สุ่มผู้เข้าร่วมการวิจัยแต่ละคนเข้าสู่ 1 ใน 16 เงื่อนไขการทดลอง ตามที่ได้สุ่มเอาไว้ล่วงหน้า หลังจากนั้น ผู้เข้าร่วมการวิจัยจึงเริ่มอ่านสถานการณ์คู่รักสมมติ ตอบมาตราวัดการตรวจสอบการจัดกระทำต่าง ๆ และตอบมาตราวัดความดึงดูดใจระหว่างบุคคล ถือว่าเป็นอันสิ้นสุดการทดลอง หลังจากนั้น ผู้วิจัยพบว่าจำนวนผู้เข้าร่วมการวิจัยในครั้งที่ 2 ลดลงจากเดิม เนื่องจากมีผู้เข้าร่วมการวิจัยส่วนหนึ่งซึ่งเคยตอบแบบสอบถามในครั้งที่ 1 ไม่เข้าชั้นเรียน ประกอบกับมีแบบสอบถามอีกส่วนหนึ่งที่ไม่สมบูรณ์ นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังต้องการควบคุมให้สัดส่วนของผู้เข้าร่วมการวิจัยที่มีคู่รักและไม่มีคู่รักในแต่ละเงื่อนไขการทดลองมีความใกล้เคียงกัน จึงได้จับฉลากคัดเลือกผู้เข้าร่วมการวิจัยในชั้นใช้จริง เพื่อควบคุมให้สัดส่วนของผู้เข้าร่วมการวิจัยที่มีคู่รักและไม่มีคู่รักในแต่ละเงื่อนไขใกล้เคียงกัน และการจับฉลากคัดเลือกดังกล่าว ยังเป็นการทำให้จำนวนผู้เข้าร่วมการวิจัยต่อเงื่อนไขหนึ่ง ๆ เท่ากัน นั่นคือ เงื่อนไขการทดลองละ 26 คน ดังนั้น จำนวนผู้เข้าร่วมการวิจัยที่ใช้จริงจึงมีจำนวน 416 คน เมื่อได้จำนวนผู้เข้าร่วมการวิจัยในชั้นใช้จริงแล้ว จึงดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เอส พี เอส เอส ฟอว์ วินโดวส์ (SPSS for Windows) ในการทดสอบสมมติฐานการวิจัย ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง (Two-way ANOVA) โดยมีรูปแบบความผูกพันของผู้เข้าร่วมการวิจัยและรูปแบบความผูกพันของคู่รักสมมติเป็นตัวแปรอิสระ มีคะแนนความดึงดูดใจระหว่างบุคคลเป็นตัวแปรตาม นอกจากนี้ ยังวิเคราะห์ผลหลักอย่างง่าย เพื่อทำความเข้าใจลักษณะของปฏิสัมพันธ์และสามารถอธิบายผลได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ผลการวิจัย

1. ในการประเมินผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น ประเมินความดึงดูดใจสูงกว่าผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ควรนำความคล้ายคลึงกันทางอุดมคติ (Ideal Similarity) มาศึกษาว่า เป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดความดึงดูดใจระหว่างบุคคลหรือไม่ อย่างไร
2. ควรศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างจากการวิจัยในครั้งนี้ เช่น เป็นบุคคลทั่วไป หรือวัยทำงาน และอาจศึกษาเพิ่มเติมกับกลุ่มตัวอย่างที่มีช่วงอายุแตกต่างจากการวิจัยในครั้งนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- ปารณีย์ อิมถนาวนิช. (2545). *แรงจูงใจของความรักที่ไม่ได้รับการตอบสนองและรูปแบบความผูกพัน ในฐานะตัวทำนายระดับความรุนแรงและประสบการณ์ความรักที่ไม่ได้รับการตอบสนอง*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรรถพรณ ภารพบ. (2546). *รูปแบบความผูกพันกับการอนุมานสาเหตุการกระทำของตนเองและผู้อื่นในสถานการณ์ทางลบ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาอังกฤษ

- Bartholomew, K., & Horowitz, L. (1991). Attachment styles among young adults: A test of a four-category model. *Journal of Personality and Social Psychology*, 61, 226-244.
- Berscheid, E., & Walster, E. H. (1978). *Interpersonal attraction* (2nd ed.). Menlo Park, CA: Addison-Wesley.
- Bowlby, J. (1973). *Attachment and loss: Separation, anxiety, and anger*. New York: Basic Books.
- Brehm, S. S., Miller, R. S., Perlman, D., & Campbell S. M. (2002). *Intimate relationships* (3rd ed.). New York: McGraw-Hill.
- Brennan, K. A., Clark, C. L., & Shaver, P. R. (1998). Self-report measures of adult romantic attachment: An integrative overview. In J. A. Simpson & W. S. Rholes (Eds.), *Attachment theory and close relationships* (pp. 46-76). New York: Guilford. Retrieved August 30, 2004, from <http://tigger.uic.edu/~fraley/measures/brennan.html>
- Brennan, K. A., & Shaver, P. R. (1995). Dimension of adult attachment, affect regulation, and romantic relationship functioning. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 21, 267-283.
- Buss, D. M., & Schmitt, D. P. (1993). Sexual strategies theory: An evolutionary perspective on human mating. *Psychological Review*, 100, 204-232.

- Caspi, A., & Harbener, E. S. (1990). Continuity and change: Assortive marriage and the consistency of personality in adulthood. *Journal of Personality and Social Psychology, 58*, 250-258.
- Collins, N. L., & Feeney, B. C. (2000). A safe haven: An attachment theory perspective on support seeking and caregiving in intimate relationships. *Journal of Personality and Social Psychology, 78*, 1053-1073.
- Feeney, J. A., & Noller, P. (1990). Attachment styles as a predictor of adult romantic relationship. *Journal of Personality and Social Psychology, 58*, 281-291.
- Feeney, J., & Noller, P. (1996). *Adult attachment*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Fraley, R. C., & Shaver, P. R. (2000). Adult romantic attachment: Theoretical developments, emerging controversies, and unanswered questions. *Review of General Psychology, 4*, 132-154.
- Fraley, R. C., Waller, N. G., & Brennan, K. A. (2000). An item response theory analysis of self-report measures of adult attachment. *Journal of Personality and Social Psychology, 78*, 350-365.
- Gallo, L. C., Smith, T. W., & Ruiz, J. M. (2003). An interpersonal analysis of adult attachment style: Circumplex descriptions, recalled development experiences, self-representations, and interpersonal functioning in adulthood. *Journal of Personality, 71*, 141-181.
- Griffin, D., & Bartholomew, K. (1994). Models of the self and other: Fundamental dimensions underlying measure of adult attachment. *Journal of Personality and Social Psychology, 67*, 430-445.
- Hazan, C., & Shaver, P. (1987). Romantic love conceptualized as an attachment process. *Journal of Personality and Social Psychology, 52*, 511-524.
- Herzberg, P. A. (1983). *Principle of statistics*. New York: Wiley.
- Kirkpatrick, L. A., & Davis, K. E. (1994). Attachment style, gender, and relationship stability: A longitudinal analysis. *Journal of Personality and Social Psychology, 66*, 502-512.

- Klohnen, E. C., & Bera, S. (1998). Behavioral and experiential patterns of avoidantly and securely attached women across adulthood: A 31-year longitudinal perspective. *Journal of Personality and Social Psychology, 74*, 211-223.
- Klohnen, E. C., & Luo, S. (2003). Interpersonal attraction and personality: What is attractive—self similarity, ideal similarity, complementarity, or attachment security? *Journal of Personality and Social Psychology, 85*, 709-722.
- Locke, K. D., & Horowitz, L. M. (1990). Satisfaction in interpersonal interactions as a function of similarity in level of dysphoria. *Journal of Personality and Social Psychology, 58*, 823-831.
- Meyer, J. P., & Pepper, S. (1977). Need compatibility and marital adjustment in young married couples. *Journal of Personality and Social Psychology, 35*, 331-342.
- Mickelson, K. D., Kessler, R. C., & Shaver, P. R. (1997). Adult attachment in nationally representative sample. *Journal of Personality and Social Psychology, 73*, 1092-1106.
- Myers, D. G. (1999). *Social psychology* (6th ed.). New York: McGraw-Hill.
- Pietromonaco, P. R., & Carnelley, K. B. (1994). Gender and working models of attachment: Consequences for perceptions of self and romantic relationships. *Personal Relationships, 1*, 63-82.
- Pines, A. M. (1999). *Falling in love: Why we choose the lovers we choose*. New York: Routledge.
- Rubin, Z. (1970). Measurement of romantic love. *Journal of Personality and Social Psychology, 16*, 265-273.
- Seyfried, B. A. (1977). Complementarity in interpersonal attraction. In S. Duck (Ed.), *Theory and practice in interpersonal attraction* (pp. 165-184). London: Academic Press.
- Shaver, P. R., & Fraley, R. C. (1999). Self-report measures of adult attachment. Retrieved August 28, 2004, from <http://psychology.ucdavis.edu/labs/Shaver/measure.htm>

Simpson, J. A. (1990). Influence of attachment styles on romantic relationships.

Journal of Personality and Social Psychology, 59, 971-980.

Simpson, J. A., Rholes, W. S., & Nelligan, J. S. (1992). Support seeking and support giving within couples in an anxiety-provoking situation: The role of attachment styles.

Journal of Personality and Social Psychology, 62, 434-446.

Smith, E. R., Becker, M. A., Byrne, D., & Przybyla, D. P. (1993). Sexual attitudes of males and females as predictors of interpersonal attraction and marital compatibility.

Journal of Applied Social Psychology, 23, 1011-1034.

Tolmacz, R. (2004). Attachment style and willingness to compromise when choosing a mate. *Journal of Social and Personal Relationships*, 21, 267-272.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจริง ชุดที่ 1

(มาตรฐานรูปแบบความผูกพันของผู้เข้าร่วมการวิจัย)

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำข้อมูลมาประกอบการทำวิทยานิพนธ์ในระดับ
บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความถูกต้องของข้อมูลที่จะนำมาใช้มากที่สุด และเป็นประโยชน์ในทางวิชาการ
ต่อไป ผู้วิจัยใคร่ขอความร่วมมือจากท่าน กรุณาอ่านคำชี้แจงและวิธีการตอบแบบสอบถามอย่างละเอียด
หากท่านมีข้อสงสัยประการใด กรุณาสอบถามผู้วิจัยหรือผู้ที่แจกแบบสอบถามให้แก่ท่าน โดยผู้วิจัยขอรับรองว่า
จะเก็บรักษาข้อมูลของท่านไว้เป็นความลับ และข้อมูลจากแบบสอบถามนี้ จะไม่ส่งผลใด ๆ ต่อตัวท่านทั้งสิ้น

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

อนุรักษ์ แทนทอง

ผู้วิจัย

แบบสำรวจความสัมพันธ์

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง กรุณาตอบข้อมูลและเขียนเครื่องหมาย ลงในช่อง ตามความเป็นจริง โดย

ไม่เว้นว่างและโปรดตอบให้ครบทุกข้อ ผู้วิจัยขอรับรองว่าจะเก็บรักษาข้อมูลของท่านไว้เป็น
ความลับ และจะไม่มีผลใดๆ ต่อตัวท่านทั้งสิ้น

- ชื่อ..... นามสกุลชื่อเล่น.....
- อายุ.....ปี
- เพศ ชาย หญิง
- มหาวิทยาลัยคณะ.....
สาขาวิชา..... ชั้นปี.....
- รหัสนักศึกษา.....เบอร์โทรศัพท์ที่ติดต่อได้.....
E-mail address.....
- ขณะนี้ท่าน มีคูรัก ไม่มีคูรัก

ตอนที่ 2

คำชี้แจง ให้ท่านนึกถึงความสัมพันธ์โดยทั่วไประหว่างท่านกับคนรัก โดยความสัมพันธ์นี้อาจเป็นความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นในอดีตหรือปัจจุบันก็ได้ ในกรณีที่ท่านที่ไม่เคยมีคนรัก ขอให้ท่านจินตนาการถึงความสัมพันธ์ดังกล่าว จากนั้นให้ท่านอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วพิจารณาว่าตรงกับความรู้สึกของท่านมากน้อยเพียงใด ให้ท่านกาเครื่องหมาย X ทับเลขที่ตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุด

- 1 หมายถึง ไม่ตรงกับความรู้สึกของท่านเลย
- 2 หมายถึง ตรงกับความรู้สึกของท่านน้อย
- 3 หมายถึง ตรงกับความรู้สึกของท่านปานกลาง
- 4 หมายถึง ตรงกับความรู้สึกของท่านมาก
- 5 หมายถึง ตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อความ	ไม่เลย 1	น้อย 2	ปานกลาง 3	มาก 4	มากที่สุด 5
1. ฉันกลัวว่าฉันจะสูญเสียความรักจากเขา	1	2	3	4	5
ถ้าท่านพิจารณาข้อความแล้วเห็นว่าตรงกับความรู้สึกของท่าน มากที่สุด ให้ท่านกาเครื่องหมาย X ทับเลข 5	1	2	3	4	X
ถ้าท่านพิจารณาข้อความแล้วเห็นว่าตรงกับความรู้สึกของท่าน มาก ให้ท่านกาเครื่องหมาย X ทับเลข 4	1	2	3	X	5
ถ้าท่านพิจารณาข้อความแล้วเห็นว่าตรงกับความรู้สึกของท่าน ปานกลาง ให้ท่านกาเครื่องหมาย X ทับเลข 3	1	2	X	4	5
ถ้าท่านพิจารณาข้อความแล้วเห็นว่าตรงกับความรู้สึกของท่าน น้อย ให้ท่านกาเครื่องหมาย X ทับเลข 2	1	X	3	4	5
ถ้าท่านพิจารณาข้อความแล้วเห็นว่า ไม่ตรง กับความรู้สึกของท่านเลย ให้ท่านกาเครื่องหมาย X ทับเลข 1	X	2	3	4	5

ข้อความ	ไม่เลย 1	น้อย 2	ปาน กลาง 3	มาก 4	มาก ที่สุด 5
1. ฉันกลัวว่าฉันจะสูญเสียความรักจากเขา	1	2	3	4	5
2. ฉันไม่ชอบแสดงความรู้สึกในส่วนลึกของหัวใจให้เขารู้	1	2	3	4	5
3. ฉันมักกังวลว่าเขาไม่ต้องการที่จะอยู่กับฉัน	1	2	3	4	5
4. ฉันมักกังวลว่าเขาไม่ได้รักฉันจริง	1	2	3	4	5
5. ฉันไม่ชอบทำตนให้พึ่งพาเขา	1	2	3	4	5
6. ฉันมักกังวลว่าเขาไม่ได้ใส่ใจฉันมากเท่าที่ฉันใส่ใจเขา	1	2	3	4	5
7. ฉันรู้สึกไม่สบายใจที่ต้องเปิดเผยกับเขา	1	2	3	4	5
8. ฉันวิตกกังวลกับความสัมพันธ์ระหว่างเรา	1	2	3	4	5
9. ฉันไม่ชอบที่จะมีความสัมพันธ์แบบใกล้ชิดกับเขามากเกินไป	1	2	3	4	5
10. เมื่อเขาอยู่ห่างฉัน ฉันจะกังวลว่าเขาอาจจะสนใจคนอื่น	1	2	3	4	5
11. เมื่อฉันแสดงความรู้สึกของฉันให้เขารู้ ฉันก็กลัวว่าเขาจะไม่รู้สึกเช่นเดียวกับฉัน	1	2	3	4	5
12. ฉันรู้สึกใกล้ชิดกับเขาได้ค่อนข้างง่าย	1	2	3	4	5
13. ฉันแทบจะไม่กังวลเลยว่าเขาจะทิ้งฉัน	1	2	3	4	5
14. เขาทำให้ฉันไม่แน่ใจในตนเอง	1	2	3	4	5
15. ฉันมักพุดคุยถึงปัญหาและความกังวลของฉันกับเขาเป็นประจำ	1	2	3	4	5
16. ฉันไม่ค่อยกังวลกับการถูกทอดทิ้งบ่อยนัก	1	2	3	4	5
17. เขาช่วยฉันได้มากในยามที่ฉันต้องการใครสักคน	1	2	3	4	5
18. ฉันพบว่าเขาไม่ต้องการใกล้ชิดฉันเท่าที่ฉันอยากให้เป็น	1	2	3	4	5
19. ฉันบอกเขาเกือบจะทุกเรื่อง	1	2	3	4	5
20. บางครั้งเขาก็เปลี่ยนความรู้สึกที่มีต่อฉันโดยไม่มีเหตุผลที่ชัดเจน	1	2	3	4	5

ข้อความ	ไม่เลย 1	น้อย 2	ปาน กลาง 3	มาก 4	มาก ที่สุด 5
21. ฉันพูดคุยกับเขาได้ทุกเรื่อง	1	2	3	4	5
22. ฉันรู้สึกวิตกกังวลเมื่อเขาเข้ามาใกล้ขีดฉันมาก เกินไป	1	2	3	4	5
23. ฉันกลัวว่าเมื่อไหร่ที่เขารู้จักฉันอย่างแท้จริง เขาจะไม่ชอบฉันในแบบที่ฉันเป็น	1	2	3	4	5
24. ฉันรู้สึกสบาย ๆ เมื่อต้องฟังเขา	1	2	3	4	5
25. ฉันฟังเขาได้โดยไม่ลำบากใจ	1	2	3	4	5
26. ฉันกังวลว่าจะเทียบคนอื่นไม่ได้	1	2	3	4	5
27. เขาเข้าใจและรู้ถึงความต้องการของฉัน	1	2	3	4	5
28. ฉันรู้สึกสบาย ๆ เมื่อต้องขอคำแนะนำจากเขา	1	2	3	4	5
29. เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นกับฉัน ฉันเห็นว่าฉันสามารถ ขอความช่วยเหลือจากเขาได้ง่าย	1	2	3	4	5
30. ฉันไม่ชอบให้เขาใกล้ขีดฉันมากเกินไป	1	2	3	4	5
31. ฉันอยากจะใกล้ขีดกับเขา แต่ฉันก็มักถอยหนี	1	2	3	4	5
32. ฉันเชื่อว่าถ้าฉันขอความช่วยเหลือจากเขา เขาก็เต็มใจที่จะช่วย	1	2	3	4	5
33. ฉันเห็นว่าเป็นเรื่องยาก หากจะให้ฉันไว้วางใจ เขาอย่างเต็มที่	1	2	3	4	5
34. ฉันเชื่อว่าเขาก็มีความรู้สึกต่อฉันในแบบ เดียวกันกับที่ฉันมีต่อเขา	1	2	3	4	5
35. เมื่อฉันมีปัญหา ฉันก็มักเก็บเอาไว้ไม่ยอมบอก ให้เขารู้	1	2	3	4	5
36. เขาเต็มใจที่จะเข้ามาสนทนากับฉันในแบบที่ฉัน ต้องการ	1	2	3	4	5
37. ฉันพยายามช่วยเหลือตนเองมากกว่าที่จะ พึ่งเขา	1	2	3	4	5
38. เขาเห็นคุณค่าของฉันมากเท่าที่ฉันเห็นคุณค่า ของเขา	1	2	3	4	5

ข้อความ	ไม่เลย 1	น้อย 2	ปาน กลาง 3	มาก 4	มาก ที่สุด 5
39. ฉันพยายามหลีกเลี่ยงที่จะพูดคุยปัญหาและ ความกังวลกับเขา	1	2	3	4	5
40. ฉันจะไม่พอใจ หากเขาไม่ได้ใช้เวลาอยู่ร่วมกัน กับฉัน	1	2	3	4	5
41. เมื่อฉันไม่สบายใจ ฉันก็จะเก็บไว้คนเดียวไม่ อยากบอกให้ใครรับรู้	1	2	3	4	5
42. ฉันต้องการความมั่นใจอย่างมากว่าเขารักฉัน จริง	1	2	3	4	5
43. ฉันรู้สึกไม่สบายใจหากต้องพึ่งเขา	1	2	3	4	5
44. เพียงแค่เขาเริ่มเข้ามาใกล้ชิดฉัน ฉันก็รู้สึกว่ อยากตีตัวออกห่าง	1	2	3	4	5
45. ฉันเชื่อว่าเขาจะอยู่ข้าง ๆ ฉันในยามที่ฉัน ต้องการเขา	1	2	3	4	5
46. ฉันรู้สึกสบาย ๆ หากต้องขอความช่วยเหลือ จากเขา	1	2	3	4	5
47. ฉันไม่กลัวว่าเขาจะทอดทิ้งฉัน	1	2	3	4	5
48. ฉันพึ่งพาเขาเกือบจะทุกเรื่อง	1	2	3	4	5

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

~~~~~ ♪ ~~~~~ ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ~~~~~ ♪ ~~~~~

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจริง ชุดที่ 2 แบบที่ 1

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำข้อมูลมาประกอบการทำวิทยานิพนธ์ในระดับ
บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความถูกต้องของข้อมูลที่จะนำมาใช้มากที่สุด และเป็นประโยชน์ในทางวิชาการ
ต่อไป ผู้วิจัยใคร่ขอความร่วมมือจากท่าน กรุณาอ่านคำชี้แจงและวิธีการตอบแบบสอบถามอย่างละเอียด
หากท่านมีข้อสงสัยประการใด กรุณาสอบถามผู้วิจัยหรือผู้ที่แจกแบบสอบถามให้แก่ท่าน โดยผู้วิจัยขอรับรองว่า
จะเก็บรักษาข้อมูลของท่านไว้เป็นความลับ และข้อมูลจากแบบสอบถามนี้ จะไม่ส่งผลใด ๆ ต่อตัวท่านทั้งสิ้น

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

อนุรักษ์ แทนทอง

ผู้วิจัย

แบบสำรวจความสัมพันธ์ (ชุดที่ 1)

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง กรุณาตอบข้อมูลและเขียนเครื่องหมาย ลงในช่อง ตามความเป็นจริง โดย
ไม่เว้นว่างและโปรดตอบให้ครบทุกข้อ ผู้วิจัยขอรับรองว่าจะเก็บรักษาข้อมูลของท่านไว้เป็น
ความลับ และจะไม่มีผลใดๆ ต่อตัวท่านทั้งสิ้น

1. ชื่อ..... นามสกุล .....ชื่อเล่น.....
2. อายุ.....ปี
3. เพศ ชาย หญิง
4. มหาวิทยาลัย .....คณะ.....
สาขาวิชา.....ชั้นปี.....
5. รหัสนักศึกษา.....เบอร์โทรศัพท์ที่ติดต่อได้.....
E-mail address.....
6. ขณะนี้ท่าน มีคู่รัก ไม่มีคู่รัก

(หมายเลขเรื่อง 1.)

ตอนที่ 2

คำชี้แจง ขณะที่คุณอ่านเรื่องต่อไปนี่ ขอให้พยายามสร้างความรู้สึกที่มีต่อ “เอ” ดังที่ได้บรรยายไว้ในเรื่อง และโปรดจินตนาการว่าถ้าคุณได้คบกับเอเป็นคู่รักจริง ๆ คุณจะมีความรู้สึกอย่างไรเกิดขึ้นบ้าง นอกจากนั้นแล้วโปรดจำลักษณะต่าง ๆ ของเอให้ได้มากที่สุด เนื่องจากผู้วิจัยจะมีคำถามเกี่ยวกับลักษณะของเอให้ท่านตอบ

“เอ”

คุณได้มีความสัมพันธ์อันใกล้ชิดอย่างมากกับเอในฐานะเป็นคู่รักกันในระยะเวลาหลายเดือนที่ผ่านมา คุณและเอได้มีโอกาสพบกันโดยการทำกิจกรรมร่วมกันในมหาวิทยาลัย และเพื่อนของคุณได้แนะนำคุณให้ได้รู้จักกับเอ หลังจากที่คุณและเอได้คบกันแบบคู่รักเป็นเวลาหลายเดือน คุณมีความรู้สึกว่าเขาเป็นคนที่มีความมั่นใจในตนเองสูง แสดงความรู้สึกอย่างตรงไปตรงมา กล้าเปิดเผยเรื่องส่วนตัว เป็นตัวของตัวเอง ชอบเข้าสังคม มีความอบอุ่น เป็นคนที่รักษาความสัมพันธ์ได้อย่างเหมาะสม เห็นคุณค่าในตนเองและเห็นคุณค่าผู้อื่น มีทักษะในการเข้าสังคม มีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับผู้อื่นได้ง่าย เอไม่รู้สึกลำบากใจหากต้องทำอะไรที่ต้องขึ้นอยู่กับผู้อื่นหรือผู้อื่นต้องขึ้นอยู่กับตนเอง เอไม่รู้สึกวิตกกังวลที่จะต้องอยู่คนเดียวหรือการที่มีผู้อื่นไม่ยอมรับตนเอง เอเป็นคนที่เห็นคุณค่าของความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิด และมีความสามารถที่จะรักษาความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดเอาไว้โดยไม่ให้สูญเสียความเป็นอิสระของตนเอง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3

คำชี้แจง กรุณาระบุลักษณะนิสัยที่เด่นชัดของ “เอ” ลงในช่องว่างด้านล่างนี้มา 5 รายการ (โปรดตอบให้ครบทั้ง 5 รายการ)

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....

ตอนที่ 4

คำชี้แจง จากเรื่องที่ท่านได้อ่านไปแล้ว ท่านคิดว่าข้อใดต่อไปนี้อาจอธิบายความคิด ความรู้สึกของเอ และพฤติกรรมที่เอแสดงออกมาได้ดีที่สุดหรือใกล้เคียงมากที่สุด **กรุณาเลือกเพียงข้อเดียวเท่านั้น** โดยทำเครื่องหมาย O ล้อมรอบตัวอักษร ก. หรือ ข. หรือ ค. หรือ ง.

- ก. “เอเป็นคนที่มองตนเองและมองผู้อื่นในแง่ดี ไม่วิตกกังวลเมื่อมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับใคร และเอไม่หลีกเลี่ยงที่จะมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับผู้อื่น”
- ข. “เอเป็นคนที่มองตนเองในแง่ร้าย แต่มองผู้อื่นในแง่ดี วิตกกังวลสูงเมื่อมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับใคร แต่เอจะไม่หลีกเลี่ยงที่จะมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับผู้อื่น”
- ค. “เอเป็นคนที่มองตนเองและมองผู้อื่นในแง่ร้าย เอจะวิตกกังวลสูงหากต้องมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับใคร ดังนั้น เอจึงมักหลีกเลี่ยงที่จะมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับผู้อื่น”
- ง. “เอเป็นคนที่มองตนเองในแง่ดี แต่มองผู้อื่นในแง่ร้าย เอไม่วิตกกังวลหากจะต้องมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับใคร แต่เอมักหลีกเลี่ยงที่จะมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิด ถ้าเอเลี้ยงได้”

จากข้อ ก. ข. ค. และ ง. ที่ท่านได้อ่านไปแล้ว กรุณาประเมินว่าในแต่ละข้อนั้นสามารถอธิบายความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมของเอได้ตรงมากน้อยเพียงใด โดยทำเครื่องหมาย X ทับหมายเลขที่ตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุด (ให้ประเมินทั้งข้อ ก. ข. ค. และ ง.) โดยที่

- 1 หมายถึง ท่านรู้สึกว่าคุณความดังกล่าวอธิบายลักษณะของเอได้**ไม่ตรงที่สุด**
- 2 หมายถึง ท่านรู้สึกว่าคุณความดังกล่าวอธิบายลักษณะของเอได้**ไม่ตรง**
- 3 หมายถึง ท่านรู้สึกว่าคุณความดังกล่าวอธิบายลักษณะของเอได้**ค่อนข้างไม่ตรง**
- 4 หมายถึง ท่านรู้สึกว่าคุณความดังกล่าวอธิบายลักษณะของเอได้**ตรงและไม่ตรงเท่า ๆ กัน**
- 5 หมายถึง ท่านรู้สึกว่าคุณความดังกล่าวอธิบายลักษณะของเอได้**ค่อนข้างตรง**
- 6 หมายถึง ท่านรู้สึกว่าคุณความดังกล่าวอธิบายลักษณะของเอได้**ตรง**
- 7 หมายถึง ท่านรู้สึกว่าคุณความดังกล่าวอธิบายลักษณะของเอได้**ตรงที่สุด**

ตัวอย่าง

ข้อ ก.

“เอเป็นคนที่มีมองตนเองและมองผู้อื่นในแง่ดี ไม่วิตกกังวลเมื่อมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับใคร และเอไม่หลีกเลี่ยงที่จะมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับผู้อื่น”

เมื่อท่านพิจารณาข้อ ก. แล้วเห็นว่าอธิบายความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมของเอ ไม่ตรง ให้ท่านทำเครื่องหมาย X ทับหมายเลข 2 ดังตัวอย่างที่แสดงด้านล่างนี้

1	X	3	4	5	6	7
ไม่ตรงที่สุด	ไม่ตรง	ค่อนข้างไม่ตรง	ตรงและไม่ตรงเท่า ๆ กัน	ค่อนข้างตรง	ตรง	ตรงที่สุด

เริ่มการตอบ

ข้อ ก.

“เธอเป็นคนที่มองตนเองและมองผู้อื่นในแง่ดี ไม่วิตกกังวลเมื่อมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับใคร และเธอไม่หลีกเลี่ยงที่จะมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับผู้อื่น”

1	2	3	4	5	6	7
ไม่ตรงที่สุด	ไม่ตรง	ค่อนข้าง ไม่ตรง	ตรงและไม่ ตรงเท่า ๆ กัน	ค่อนข้างตรง	ตรง	ตรงที่สุด

ข้อ ข.

“เธอเป็นคนที่มองตนเองในแง่ร้าย แต่มองผู้อื่นในแง่ดี วิตกกังวลสูงเมื่อมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับใคร แต่เธอจะไม่หลีกเลี่ยงที่จะมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับผู้อื่น”

1	2	3	4	5	6	7
ไม่ตรงที่สุด	ไม่ตรง	ค่อนข้าง ไม่ตรง	ตรงและไม่ ตรงเท่า ๆ กัน	ค่อนข้างตรง	ตรง	ตรงที่สุด

ข้อ ค.

“เธอเป็นคนที่มองตนเองและมองผู้อื่นในแง่ร้าย เธอจะวิตกกังวลสูงหากต้องมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับใคร ดังนั้น เธอจึงมักหลีกเลี่ยงที่จะมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับผู้อื่น”

1	2	3	4	5	6	7
ไม่ตรงที่สุด	ไม่ตรง	ค่อนข้าง ไม่ตรง	ตรงและไม่ ตรงเท่า ๆ กัน	ค่อนข้างตรง	ตรง	ตรงที่สุด

ข้อ ง.

“เธอเป็นคนที่มองตนเองในแง่ดี แต่มองผู้อื่นในแง่ร้าย เธอไม่วิตกกังวลหากจะต้องมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับใคร แต่เธอหลีกเลี่ยงที่จะมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิด ถ้าเลี่ยงได้”

1	2	3	4	5	6	7
ไม่ตรงที่สุด	ไม่ตรง	ค่อนข้าง ไม่ตรง	ตรงและไม่ ตรงเท่า ๆ กัน	ค่อนข้างตรง	ตรง	ตรงที่สุด

ตอนที่ 5

“ความรู้สึกที่ท่านมีต่อเอ”

คำชี้แจง ให้ท่านนึกถึงเรื่องราวของ “เอ” ที่ท่านได้อ่านไปแล้วและความรู้สึกที่ท่านมีต่อเอขณะอ่านเรื่อง จากนั้นให้ท่านอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วพิจารณาว่าตรงกับความรู้สึกของท่านมากน้อยเพียงใด โดยให้ท่านทำ

เครื่องหมาย ○ ล้อมรอบหมายเลขที่ตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุด โดยที่

- 1 หมายถึง ท่านรู้สึกว่าคุณความนี้ไม่จริงที่สุด
- 2 หมายถึง ท่านรู้สึกว่าคุณความนี้ไม่จริง
- 3 หมายถึง ท่านรู้สึกว่าคุณความนี้ค่อนข้างไม่จริง
- 4 หมายถึง ท่านรู้สึกว่าคุณความนี้จริงและไม่จริงเท่า ๆ กัน
- 5 หมายถึง ท่านรู้สึกว่าคุณความนี้ค่อนข้างจริง
- 6 หมายถึง ท่านรู้สึกว่าคุณความนี้จริง
- 7 หมายถึง ท่านรู้สึกว่าคุณความนี้จริงที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อความ	ไม่จริงที่สุด	ไม่จริง	ค่อนข้างไม่จริง	จริงและไม่จริงเท่า ๆ กัน	ค่อนข้างจริง	จริง	จริงที่สุด
	1	2	3	4	5	6	7
1. เอเป็นบุคคลที่คนต่างเพศมักจะชื่นชอบ หลังจากได้รู้จักกันเพียงระยะสั้น ๆ	1	2	3	4	5	6	7
ถ้าท่านรู้สึกว่าคุณความนี้ ไม่จริงที่สุด ให้ท่านทำเครื่องหมาย ○ ล้อมรอบหมายเลข 1	①	2	3	4	5	6	7
ถ้าท่านรู้สึกว่าคุณความนี้ ไม่จริง ให้ท่านทำเครื่องหมาย ○ ล้อมรอบหมายเลข 2	1	②	3	4	5	6	7
ถ้าท่านรู้สึกว่าคุณความนี้ ค่อนข้างไม่จริง ให้ท่านทำเครื่องหมาย ○ ล้อมรอบหมายเลข 3	1	2	③	4	5	6	7
ถ้าท่านรู้สึกว่าคุณความนี้ จริงและไม่จริงเท่า ๆ กัน ให้ท่านทำเครื่องหมาย ○ ล้อมรอบหมายเลข 4	1	2	3	④	5	6	7
ถ้าท่านรู้สึกว่าคุณความนี้ ค่อนข้างจริง ให้ท่านทำเครื่องหมาย ○ ล้อมรอบหมายเลข 5	1	2	3	4	⑤	6	7
ถ้าท่านรู้สึกว่าคุณความนี้ จริง ให้ท่านทำเครื่องหมาย ○ ล้อมรอบหมายเลข 6	1	2	3	4	5	⑥	7
ถ้าท่านรู้สึกว่าคุณความนี้ จริงที่สุด ให้ท่านทำเครื่องหมาย ○ ล้อมรอบหมายเลข 7	1	2	3	4	5	6	⑦

ข้อความ	ไม่จริง ที่สุด	ไม่จริง	ค่อนข้าง ไม่จริง	จริง และ ไม่จริง เท่า ๆ กัน	ค่อนข้าง จริง	จริง	จริง ที่สุด
	1	2	3	4	5	6	7
1. เขาเป็นบุคคลที่คนต่างเพศมักจะชื่นชอบ หลังจากได้ รู้จักกันเพียงระยะสั้น ๆ	1	2	3	4	5	6	7
2. เขาเป็นหนึ่งในบุคคลที่คนต่างเพศชื่นชอบมากที่สุด เท่าที่ฉันรู้จัก	1	2	3	4	5	6	7
3. ฉันคิดว่าเขาเป็นคนที่ทำให้คนอื่นนิยมชมชอบใน ลักษณะของคนรักได้โดยง่าย	1	2	3	4	5	6	7
4. ฉันรู้สึกว่าเขาชอบเขาแบบคนรัก	1	2	3	4	5	6	7
5. เขาดูเป็นคนที่ไม่มีเสน่ห์สำหรับฉัน	1	2	3	4	5	6	7
6. ฉันไม่มีความประทับใจต่อเขาแบบคนรัก	1	2	3	4	5	6	7
7. ฉันคิดว่าเขาไม่ใช่บุคคลที่น่าคบในฐานะคนรัก	1	2	3	4	5	6	7
8. ฉันไม่ชอบท่าทีที่เขาแสดงออกมา	1	2	3	4	5	6	7
9. ฉันคิดว่าเขาเป็นบุคคลที่มีความน่าดึงดูดใจแบบคนรัก	1	2	3	4	5	6	7
10. ฉันคงรู้สึกชื่นชอบเขาแบบคนรักมากยิ่งขึ้น หลังจาก ที่ฉันได้รู้จักเขาแล้วระยะหนึ่ง	1	2	3	4	5	6	7
11. เขาไม่ได้มีลักษณะตรงกับคนรักในอุดมคติของฉัน	1	2	3	4	5	6	7
12. เป็นเรื่องยากสำหรับฉันที่จะชื่นชอบเขาแบบคนรัก	1	2	3	4	5	6	7
13. ฉันไม่มีความรู้สึกแบบคนรักกับเขา	1	2	3	4	5	6	7
14. ฉันอยากที่จะรักษาความสัมพันธ์แบบคู่รักที่มีต่อเขา ให้ยาวนานตลอดไป	1	2	3	4	5	6	7
15. ฉันไม่มีความรู้สึกห่วงใยต่อเขาแบบคนรัก	1	2	3	4	5	6	7
16. ฉันคิดว่าเขาเป็นคนที่ช่วยเหลือทำให้ฉันมี ความสุขได้	1	2	3	4	5	6	7
17. ฉันคิดว่าเขามีคุณสมบัติดีเพียงพอที่จะเป็นคู่รักของ ฉันได้	1	2	3	4	5	6	7
18. ฉันไม่มีอารมณ์แบบโรแมนติกกับเขา	1	2	3	4	5	6	7
19. ฉันอยากให้ความสำคัญกับเขาแบบคนรัก	1	2	3	4	5	6	7
20. ฉันคงรู้สึกเบื่อหน่ายหากจะต้องคบกับเขาเป็นคู่รัก	1	2	3	4	5	6	7

แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจริง ชุดที่ 2 แบบที่ 2

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำข้อมูลมาประกอบการทำวิทยานิพนธ์ในระดับ
บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความถูกต้องของข้อมูลที่จะนำมาใช้มากที่สุด และเป็นประโยชน์ในทางวิชาการ
ต่อไป ผู้วิจัยใคร่ขอความร่วมมือจากท่าน กรุณาอ่านคำชี้แจงและวิธีการตอบแบบสอบถามอย่างละเอียด
หากท่านมีข้อสงสัยประการใด กรุณาสอบถามผู้วิจัยหรือผู้ที่แจกแบบสอบถามให้แก่ท่าน โดยผู้วิจัยขอรับรองว่า
จะเก็บรักษาข้อมูลของท่านไว้เป็นความลับ และข้อมูลจากแบบสอบถามนี้ จะไม่ส่งผลใด ๆ ต่อตัวท่านทั้งสิ้น

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

อนุรักษ์ แทนทอง

ผู้วิจัย

แบบสำรวจความสัมพันธ์ (ชุดที่ 2)

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง กรุณาตอบข้อมูลและเขียนเครื่องหมาย ลงในช่อง ตามความเป็นจริง โดย

ไม่เว้นว่างและโปรดตอบให้ครบทุกข้อ ผู้วิจัยขอรับรองว่าจะเก็บรักษาข้อมูลของท่านไว้เป็น
ความลับ และจะไม่มีผลใดๆ ต่อตัวท่านทั้งสิ้น

1. ชื่อ..... นามสกุล .....ชื่อเล่น.....
2. อายุ.....ปี
3. เพศ ชาย หญิง
4. มหาวิทยาลัย .....คณะ.....
สาขาวิชา..... ชั้นปี.....
5. รหัสนักศึกษา.....เบอร์โทรศัพท์ที่ติดต่อได้.....
E-mail address.....
6. ขณะนี้ท่าน มีคูรัก ไม่มีคูรัก

(หมายเลขเรื่อง 2.)

ตอนที่ 2

คำชี้แจง ขณะที่คุณอ่านเรื่องต่อไปนี่ ขอให้พยายามสร้างความรู้สึกที่มีต่อ “เอ” ดังที่ได้บรรยายไว้ในเรื่อง และโปรดจินตนาการว่าถ้าคุณได้คบกับเอเป็นคู่รักจริง ๆ คุณจะมีความรู้สึกอย่างไรเกิดขึ้นบ้าง นอกจากนั้นแล้วโปรดจำลักษณะต่าง ๆ ของเอให้ได้มากที่สุด เนื่องจากผู้วิจัยจะมีคำถามเกี่ยวกับลักษณะของเอให้ท่านตอบ

“เอ”

คุณได้มีความสัมพันธ์อันใกล้ชิดอย่างมากกับเอในฐานะเป็นคู่รักกันในระยะเวลาหลายเดือนที่ผ่านมา คุณและเอได้มีโอกาสพบกันโดยการทำกิจกรรมร่วมกันในมหาวิทยาลัย และเพื่อนของคุณได้แนะนำคุณให้ได้รู้จักกับเอ หลังจากที่คุณและเอได้คบกันแบบคู่รักเป็นเวลาหลายเดือน คุณมีความรู้สึกว่าเอเป็นคนที่ไม่ค่อยมีความมั่นใจในตนเอง บางครั้งแสดงความรู้สึกอย่างเกินจริงกล้าเปิดเผยเรื่องส่วนตัว ต้องการได้รับการยอมรับจากคนที่เอคิดว่ามีคุณค่า ชอบเข้าสังคม มีความอบอุ่นซึ่งในบางครั้งอาจดูมากจนเกินไป แม้ว่าเอไม่ค่อยเห็นคุณค่าในตนเองแต่เอเห็นคุณค่าของผู้อื่น เอมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับผู้อื่นได้ง่าย ไม่รู้สึกลำบากใจหากต้องทำอะไรที่ต้องขึ้นอยู่กับผู้อื่นหรือผู้อื่นต้องขึ้นอยู่กับตนเอง แต่เอจะรู้สึกวิตกกังวลหากจะต้องอยู่คนเดียวหรือการที่มีผู้อื่นไม่ยอมรับตนเอง เอเป็นคนที่เห็นคุณค่าของความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิด แต่เอมักไม่สามารถที่จะรักษาความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดไว้ได้โดยไม่ให้สูญเสียความเป็นอิสระของตนเอง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3

คำชี้แจง กรุณาระบุลักษณะนิสัยที่เด่นชัดของ “เอ” ลงในช่องว่างด้านล่างนี้มา 5 รายการ (โปรดตอบให้ครบทั้ง 5 รายการ)

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....

ตอนที่ 4

คำชี้แจง จากเรื่องที่ท่านได้อ่านไปแล้ว ท่านคิดว่าข้อใดต่อไปนี้อาจอธิบายความคิด ความรู้สึก ของเอ และพฤติกรรมที่เอแสดงออกมาได้ดีที่สุดหรือใกล้เคียงมากที่สุด **กรุณาเลือกเพียงข้อเดียวเท่านั้น** โดยทำเครื่องหมาย O ล้อมรอบตัวอักษร ก. หรือ ข. หรือ ค. หรือ ง.

ก. “เอเป็นคนที่มองตนเองและมองผู้อื่นในแง่ดี ไม่วิตกกังวลเมื่อมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับใคร และเอไม่หลีกเลี่ยงที่จะมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับผู้อื่น”

ข. “เอเป็นคนที่มองตนเองในแง่ร้าย แต่มองผู้อื่นในแง่ดี วิตกกังวลสูงเมื่อมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับใคร แต่เอจะไม่หลีกเลี่ยงที่จะมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับผู้อื่น”

ค. “เอเป็นคนที่มองตนเองและมองผู้อื่นในแง่ร้าย เอจะวิตกกังวลสูงหากต้องมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับใคร ดังนั้น เอจึงมักหลีกเลี่ยงที่จะมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับผู้อื่น”

ง. “เอเป็นคนที่มองตนเองในแง่ดี แต่มองผู้อื่นในแง่ร้าย เอไม่วิตกกังวลหากจะต้องมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับใคร แต่เอมักหลีกเลี่ยงที่จะมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิด ถ้าเอเลี้ยงได้”

จากข้อ ก. ข. ค. และ ง. ที่ท่านได้อ่านไปแล้ว กรุณาประเมินว่าในแต่ละข้อนั้นสามารถอธิบายความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมของเอได้ตรงมากน้อยเพียงใด โดยทำเครื่องหมาย X ทับหมายเลขที่ตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุด (ให้ประเมินทั้งข้อ ก. ข. ค. และ ง.) โดยที่

- 1 หมายถึง ท่านรู้สึกว่าคุณความดังกล่าวอธิบายลักษณะของเอได้**ไม่ตรงที่สุด**
- 2 หมายถึง ท่านรู้สึกว่าคุณความดังกล่าวอธิบายลักษณะของเอได้**ไม่ตรง**
- 3 หมายถึง ท่านรู้สึกว่าคุณความดังกล่าวอธิบายลักษณะของเอได้**ค่อนข้างไม่ตรง**
- 4 หมายถึง ท่านรู้สึกว่าคุณความดังกล่าวอธิบายลักษณะของเอได้**ตรงและไม่ตรงเท่า ๆ กัน**
- 5 หมายถึง ท่านรู้สึกว่าคุณความดังกล่าวอธิบายลักษณะของเอได้**ค่อนข้างตรง**
- 6 หมายถึง ท่านรู้สึกว่าคุณความดังกล่าวอธิบายลักษณะของเอได้**ตรง**
- 7 หมายถึง ท่านรู้สึกว่าคุณความดังกล่าวอธิบายลักษณะของเอได้**ตรงที่สุด**

ตัวอย่าง

ข้อ ก.

“เอเป็นคนที่มีมองตนเองและมองผู้อื่นในแง่ดี ไม่วิตกกังวลเมื่อมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับใคร และเอไม่หลีกเลี่ยงที่จะมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับผู้อื่น”

เมื่อท่านพิจารณาข้อ ก. แล้วเห็นว่าอธิบายความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมของเอ ไม่ตรง ให้ท่านทำเครื่องหมาย X ทับหมายเลข 2 ดังตัวอย่างที่แสดงด้านล่างนี้

1	X	3	4	5	6	7
ไม่ตรงที่สุด	ไม่ตรง	ค่อนข้างไม่ตรง	ตรงและไม่ตรงเท่า ๆ กัน	ค่อนข้างตรง	ตรง	ตรงที่สุด

เริ่มการตอบ

ข้อ ก.

“เธอเป็นคนที่มองตนเองและมองผู้อื่นในแง่ดี ไม่วิตกกังวลเมื่อมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับใคร และเธอไม่หลีกเลี่ยงที่จะมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับผู้อื่น”

1	2	3	4	5	6	7
ไม่ตรงที่สุด	ไม่ตรง	ค่อนข้าง ไม่ตรง	ตรงและไม่ ตรงเท่า ๆ กัน	ค่อนข้างตรง	ตรง	ตรงที่สุด

ข้อ ข.

“เธอเป็นคนที่มองตนเองในแง่ร้าย แต่มองผู้อื่นในแง่ดี วิตกกังวลสูงเมื่อมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับใคร แต่เธอจะไม่หลีกเลี่ยงที่จะมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับผู้อื่น”

1	2	3	4	5	6	7
ไม่ตรงที่สุด	ไม่ตรง	ค่อนข้าง ไม่ตรง	ตรงและไม่ ตรงเท่า ๆ กัน	ค่อนข้างตรง	ตรง	ตรงที่สุด

ข้อ ค.

“เธอเป็นคนที่มองตนเองและมองผู้อื่นในแง่ร้าย เธอจะวิตกกังวลสูงหากต้องมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับใคร ดังนั้น เธอจึงมักหลีกเลี่ยงที่จะมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับผู้อื่น”

1	2	3	4	5	6	7
ไม่ตรงที่สุด	ไม่ตรง	ค่อนข้าง ไม่ตรง	ตรงและไม่ ตรงเท่า ๆ กัน	ค่อนข้างตรง	ตรง	ตรงที่สุด

ข้อ ง.

“เธอเป็นคนที่มองตนเองในแง่ดี แต่มองผู้อื่นในแง่ร้าย เธอไม่วิตกกังวลหากจะต้องมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับใคร แต่เธอหลีกเลี่ยงที่จะมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิด ถ้าเลี่ยงได้”

1	2	3	4	5	6	7
ไม่ตรงที่สุด	ไม่ตรง	ค่อนข้าง ไม่ตรง	ตรงและไม่ ตรงเท่า ๆ กัน	ค่อนข้างตรง	ตรง	ตรงที่สุด

ตอนที่ 5

“ความรู้สึกที่ท่านมีต่อเอ”

คำชี้แจง ให้ท่านนึกถึงเรื่องราวของ “เอ” ที่ท่านได้อ่านไปแล้วและความรู้สึกที่ท่านมีต่อเอขณะอ่านเรื่อง จากนั้นให้ท่านอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วพิจารณาว่าตรงกับความรู้สึกของท่านมากน้อยเพียงใด โดยให้ท่านทำ

เครื่องหมาย ○ ล้อมรอบหมายเลขที่ตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุด โดยที่

- 1 หมายถึง ท่านรู้สึกว่าคุณความนี้ไม่จริงที่สุด
- 2 หมายถึง ท่านรู้สึกว่าคุณความนี้ไม่จริง
- 3 หมายถึง ท่านรู้สึกว่าคุณความนี้ค่อนข้างไม่จริง
- 4 หมายถึง ท่านรู้สึกว่าคุณความนี้จริงและไม่จริงเท่า ๆ กัน
- 5 หมายถึง ท่านรู้สึกว่าคุณความนี้ค่อนข้างจริง
- 6 หมายถึง ท่านรู้สึกว่าคุณความนี้จริง
- 7 หมายถึง ท่านรู้สึกว่าคุณความนี้จริงที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อความ	ไม่จริงที่สุด	ไม่จริง	ค่อนข้างไม่จริง	จริงและไม่จริงเท่า ๆ กัน	ค่อนข้างจริง	จริง	จริงที่สุด
	1	2	3	4	5	6	7
1. เอเป็นบุคคลที่คนต่างเพศมักจะชื่นชอบ หลังจากได้รู้จักกันเพียงระยะสั้น ๆ	1	2	3	4	5	6	7
ถ้าท่านรู้สึกว่าคุณความนี้ ไม่จริงที่สุด ให้ท่านทำเครื่องหมาย ○ ล้อมรอบหมายเลข 1	①	2	3	4	5	6	7
ถ้าท่านรู้สึกว่าคุณความนี้ ไม่จริง ให้ท่านทำเครื่องหมาย ○ ล้อมรอบหมายเลข 2	1	②	3	4	5	6	7
ถ้าท่านรู้สึกว่าคุณความนี้ ค่อนข้างไม่จริง ให้ท่านทำเครื่องหมาย ○ ล้อมรอบหมายเลข 3	1	2	③	4	5	6	7
ถ้าท่านรู้สึกว่าคุณความนี้ จริงและไม่จริงเท่า ๆ กัน ให้ท่านทำเครื่องหมาย ○ ล้อมรอบหมายเลข 4	1	2	3	④	5	6	7
ถ้าท่านรู้สึกว่าคุณความนี้ ค่อนข้างจริง ให้ท่านทำเครื่องหมาย ○ ล้อมรอบหมายเลข 5	1	2	3	4	⑤	6	7
ถ้าท่านรู้สึกว่าคุณความนี้ จริง ให้ท่านทำเครื่องหมาย ○ ล้อมรอบหมายเลข 6	1	2	3	4	5	⑥	7
ถ้าท่านรู้สึกว่าคุณความนี้ จริงที่สุด ให้ท่านทำเครื่องหมาย ○ ล้อมรอบหมายเลข 7	1	2	3	4	5	6	⑦

ข้อความ	ไม่จริง ที่สุด	ไม่จริง	ค่อนข้าง ไม่จริง	จริง และ ไม่จริง เท่า ๆ กัน	ค่อนข้าง จริง	จริง	จริง ที่สุด
	1	2	3	4	5	6	7
1. เขาเป็นบุคคลที่คนต่างเพศมักจะชื่นชอบ หลังจากได้ รู้จักกันเพียงระยะสั้น ๆ	1	2	3	4	5	6	7
2. เขาเป็นหนึ่งในบุคคลที่คนต่างเพศชื่นชอบมากที่สุด เท่าที่ฉันรู้จัก	1	2	3	4	5	6	7
3. ฉันคิดว่าเขาเป็นคนที่ทำให้คนอื่นนิยมชมชอบใน ลักษณะของคนรักได้โดยง่าย	1	2	3	4	5	6	7
4. ฉันรู้สึกว่าเขาชอบเขาแบบคนรัก	1	2	3	4	5	6	7
5. เขาดูเป็นคนที่ไม่มีเสน่ห์สำหรับฉัน	1	2	3	4	5	6	7
6. ฉันไม่มีความประทับใจต่อเขาแบบคนรัก	1	2	3	4	5	6	7
7. ฉันคิดว่าเขาไม่ใช่บุคคลที่น่าคบในฐานะคนรัก	1	2	3	4	5	6	7
8. ฉันไม่ชอบท่าทีที่เขาแสดงออกมา	1	2	3	4	5	6	7
9. ฉันคิดว่าเขาเป็นบุคคลที่มีความน่าดึงดูดใจแบบคนรัก	1	2	3	4	5	6	7
10. ฉันคงรู้สึกชื่นชอบเขาแบบคนรักมากยิ่งขึ้น หลังจาก ที่ฉันได้รู้จักเขาแล้วระยะหนึ่ง	1	2	3	4	5	6	7
11. เขาไม่ได้มีลักษณะตรงกับคนรักในอุดมคติของฉัน	1	2	3	4	5	6	7
12. เป็นเรื่องยากสำหรับฉันที่จะชื่นชอบเขาแบบคนรัก	1	2	3	4	5	6	7
13. ฉันไม่มีความรู้สึกแบบคนรักกับเขา	1	2	3	4	5	6	7
14. ฉันอยากที่จะรักษาความสัมพันธ์แบบคู่รักที่มีต่อเขา ให้ยาวนานตลอดไป	1	2	3	4	5	6	7
15. ฉันไม่มีความรู้สึกห่วงใยต่อเขาแบบคนรัก	1	2	3	4	5	6	7
16. ฉันคิดว่าเขาเป็นคนที่ช่วยเหลือทำให้ฉันมี ความสุขได้	1	2	3	4	5	6	7
17. ฉันคิดว่าเขามีคุณสมบัติดีเพียงพอที่จะเป็นคู่รักของ ฉันได้	1	2	3	4	5	6	7
18. ฉันไม่มีอารมณ์แบบโรแมนติกกับเขา	1	2	3	4	5	6	7
19. ฉันอยากให้ความสำคัญกับเขาแบบคนรัก	1	2	3	4	5	6	7
20. ฉันคงรู้สึกเบื่อหน่ายหากจะต้องคบกับเขาเป็นคู่รัก	1	2	3	4	5	6	7

ข้อความ	ไม่จริง ที่สุด	ไม่จริง	ค่อนข้าง ไม่จริง	จริง และ ไม่จริง เท่า ๆ กัน	ค่อนข้าง จริง	จริง	จริง ที่สุด
	1	2	3	4	5	6	7
21. ฉันคิดว่าฉันคงไม่มีความสุขหากต้องคบกับเอใน ฐานะคนรัก	1	2	3	4	5	6	7
22. ฉันยินดีช่วยเหลือเอในฐานะคู่รักกัน	1	2	3	4	5	6	7
23. ฉันรู้สึกไว้วางใจเอแบบคนรัก	1	2	3	4	5	6	7

~~~~~ ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ~~~~~

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจริง ชุดที่ 2 แบบที่ 3

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำข้อมูลมาประกอบการทำวิทยานิพนธ์ในระดับ
บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความถูกต้องของข้อมูลที่จะนำมาใช้มากที่สุด และเป็นประโยชน์ในทางวิชาการ
ต่อไป ผู้วิจัยใคร่ขอความร่วมมือจากท่าน กรุณาอ่านคำชี้แจงและวิธีการตอบแบบสอบถามอย่างละเอียด
หากท่านมีข้อสงสัยประการใด กรุณาสอบถามผู้วิจัยหรือผู้ที่แจกแบบสอบถามให้แก่ท่าน โดยผู้วิจัยขอรับรองว่า
จะเก็บรักษาข้อมูลของท่านไว้เป็นความลับ และข้อมูลจากแบบสอบถามนี้ จะไม่ส่งผลใด ๆ ต่อตัวท่านทั้งสิ้น

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

อนุรักษ์ แทนทอง

ผู้วิจัย

แบบสำรวจความสัมพันธ์ (ชุดที่ 3)

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง กรุณาตอบข้อมูลและเขียนเครื่องหมาย ลงในช่อง ตามความเป็นจริง โดย
ไม่เว้นว่างและโปรดตอบให้ครบทุกข้อ ผู้วิจัยขอรับรองว่าจะเก็บรักษาข้อมูลของท่านไว้เป็น
ความลับ และจะไม่มีผลใดๆ ต่อตัวท่านทั้งสิ้น

1. ชื่อ..... นามสกุลชื่อเล่น.....
2. อายุ.....ปี
3. เพศ ชาย หญิง
4. มหาวิทยาลัยคณะ.....
สาขาวิชา..... ชั้นปี.....
5. รหัสนักศึกษา.....เบอร์โทรศัพท์ที่ติดต่อได้.....
E-mail address.....
6. ขณะนี้ท่าน มีคู่รัก ไม่มีคู่รัก

(หมายเลขเรื่อง 3.)

ตอนที่ 2

คำชี้แจง ขณะที่คุณอ่านเรื่องต่อไปนี่ ขอให้พยายามสร้างความรู้สึกที่มีต่อ “เอ” ดังที่ได้บรรยายไว้ในเรื่อง และโปรดจินตนาการว่าถ้าคุณได้คบกับเอเป็นคู่รักจริง ๆ คุณจะมีความรู้สึกอย่างไรเกิดขึ้นบ้าง นอกจากนั้นแล้วโปรดจำลักษณะต่าง ๆ ของเอให้ได้มากที่สุด เนื่องจากผู้วิจัยจะมีคำถามเกี่ยวกับลักษณะของเอให้ท่านตอบ

“เอ”

คุณได้มีความสัมพันธ์อันใกล้ชิดอย่างมากกับเอในฐานะเป็นคู่รักกันในระยะเวลาหลายเดือนที่ผ่านมา คุณและเอได้มีโอกาสพบกันโดยการทำกิจกรรมร่วมกันในมหาวิทยาลัย และเพื่อนของคุณได้แนะนำให้คุณได้รู้จักกับเอ หลังจากที่คุณและเอได้คบกันแบบคู่รักเป็นเวลาหลายเดือน คุณมีความรู้สึกว่าเอเป็นคนที่ไม่ค่อยมีความมั่นใจในตนเอง ไม่ชอบแสดงความรู้สึกให้ผู้อื่นได้รับรู้และไม่ชอบเปิดเผยเรื่องส่วนตัว เนื่องจากเอคิดว่าตนเองไม่สามารถไว้วางใจใครได้ เอไม่ชอบเข้าสังคม บางครั้งคุณรู้สึกว่าเอเป็นคนที่เย็นชา นอกจากเอไม่ค่อยเห็นคุณค่าในตนเองแล้วเอยังไม่ค่อยเห็นคุณค่าของผู้อื่นด้วย เอไม่ชอบมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับผู้อื่น เอจะรู้สึกลำบากใจหากต้องทำอะไรที่ต้องขึ้นอยู่กับผู้อื่นหรือผู้อื่นต้องขึ้นอยู่กับตนเอง เอมักวิตกกังวลว่าตนเองอาจจะได้รับความเจ็บปวดหากว่าตนเองใกล้ชิดกับผู้อื่นมากเกินไป เอเป็นคนที่ไม่เห็นคุณค่าของความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดแต่มักกลัวการถูกปฏิเสธจากผู้อื่น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3

คำชี้แจง กรุณาระบุลักษณะนิสัยที่เด่นชัดของ “เอ” ลงในช่องว่างด้านล่างนี้มา 5 รายการ (โปรดตอบให้ครบทั้ง 5 รายการ)

1.
2.
3.
4.
5.

ตอนที่ 4

คำชี้แจง จากเรื่องที่ท่านได้อ่านไปแล้ว ท่านคิดว่าข้อใดต่อไปนี้อาจอธิบายความคิด ความรู้สึกของเอ และพฤติกรรมที่เอแสดงออกมาได้ดีที่สุดหรือใกล้เคียงมากที่สุด **กรุณาเลือกเพียงข้อเดียวเท่านั้น** โดยทำเครื่องหมาย O ล้อมรอบตัวอักษร ก. หรือ ข. หรือ ค. หรือ ง.

- ก. “เอเป็นคนที่มองตนเองและมองผู้อื่นในแง่ดี ไม่วิตกกังวลเมื่อมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับใคร และเอไม่หลีกเลี่ยงที่จะมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับผู้อื่น”
- ข. “เอเป็นคนที่มองตนเองในแง่ร้าย แต่มองผู้อื่นในแง่ดี วิตกกังวลสูงเมื่อมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับใคร แต่เอจะไม่หลีกเลี่ยงที่จะมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับผู้อื่น”
- ค. “เอเป็นคนที่มองตนเองและมองผู้อื่นในแง่ร้าย เอจะวิตกกังวลสูงหากต้องมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับใคร ดังนั้น เอจึงมักหลีกเลี่ยงที่จะมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับผู้อื่น”
- ง. “เอเป็นคนที่มองตนเองในแง่ดี แต่มองผู้อื่นในแง่ร้าย เอไม่วิตกกังวลหากจะต้องมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับใคร แต่เอมักหลีกเลี่ยงที่จะมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิด ถ้าเอเลี้ยงได้”

จากข้อ ก. ข. ค. และ ง. ที่ท่านได้อ่านไปแล้ว กรุณาประเมินว่าในแต่ละข้อนั้นสามารถอธิบายความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมของเอได้ตรงมากน้อยเพียงใด โดยทำเครื่องหมาย X ทับหมายเลขที่ตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุด (ให้ประเมินทั้งข้อ ก. ข. ค. และ ง.) โดยที่

- 1 หมายถึง ท่านรู้สึกว่าคุณความดังกล่าวอธิบายลักษณะของเอได้**ไม่ตรงที่สุด**
- 2 หมายถึง ท่านรู้สึกว่าคุณความดังกล่าวอธิบายลักษณะของเอได้**ไม่ตรง**
- 3 หมายถึง ท่านรู้สึกว่าคุณความดังกล่าวอธิบายลักษณะของเอได้**ค่อนข้างไม่ตรง**
- 4 หมายถึง ท่านรู้สึกว่าคุณความดังกล่าวอธิบายลักษณะของเอได้**ตรงและไม่ตรงเท่า ๆ กัน**
- 5 หมายถึง ท่านรู้สึกว่าคุณความดังกล่าวอธิบายลักษณะของเอได้**ค่อนข้างตรง**
- 6 หมายถึง ท่านรู้สึกว่าคุณความดังกล่าวอธิบายลักษณะของเอได้**ตรง**
- 7 หมายถึง ท่านรู้สึกว่าคุณความดังกล่าวอธิบายลักษณะของเอได้**ตรงที่สุด**

ตัวอย่าง

ข้อ ก.

“เอเป็นคนที่มีมองตนเองและมองผู้อื่นในแง่ดี ไม่วิตกกังวลเมื่อมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับใคร และเอไม่หลีกเลี่ยงที่จะมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับผู้อื่น”

เมื่อท่านพิจารณาข้อ ก. แล้วเห็นว่าอธิบายความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมของเอ ไม่ตรง ให้ท่านทำเครื่องหมาย X ทับหมายเลข 2 ดังตัวอย่างที่แสดงด้านล่างนี้

1	X	3	4	5	6	7
ไม่ตรงที่สุด	ไม่ตรง	ค่อนข้างไม่ตรง	ตรงและไม่ตรงเท่า ๆ กัน	ค่อนข้างตรง	ตรง	ตรงที่สุด

เริ่มการตอบ

ข้อ ก.

“เธอเป็นคนที่มองตนเองและมองผู้อื่นในแง่ดี ไม่วิตกกังวลเมื่อมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับใคร และเธอไม่หลีกเลี่ยงที่จะมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับผู้อื่น”

1	2	3	4	5	6	7
ไม่ตรงที่สุด	ไม่ตรง	ค่อนข้าง
ไม่ตรง	ตรงและไม่
ตรงเท่า ๆ
กัน	ค่อนข้างตรง	ตรง	ตรงที่สุด

ข้อ ข.

“เธอเป็นคนที่มองตนเองในแง่ร้าย แต่มองผู้อื่นในแง่ดี วิตกกังวลสูงเมื่อมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับใคร แต่เธอจะไม่หลีกเลี่ยงที่จะมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับผู้อื่น”

1	2	3	4	5	6	7
ไม่ตรงที่สุด	ไม่ตรง	ค่อนข้าง
ไม่ตรง	ตรงและไม่
ตรงเท่า ๆ
กัน	ค่อนข้างตรง	ตรง	ตรงที่สุด

ข้อ ค.

“เธอเป็นคนที่มองตนเองและมองผู้อื่นในแง่ร้าย เธอจะวิตกกังวลสูงหากต้องมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับใคร ดังนั้น เธอจึงมักหลีกเลี่ยงที่จะมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับผู้อื่น”

1	2	3	4	5	6	7
ไม่ตรงที่สุด	ไม่ตรง	ค่อนข้าง
ไม่ตรง	ตรงและไม่
ตรงเท่า ๆ
กัน	ค่อนข้างตรง	ตรง	ตรงที่สุด

ข้อ ง.

“เธอเป็นคนที่มองตนเองในแง่ดี แต่มองผู้อื่นในแง่ร้าย เธอไม่วิตกกังวลหากจะต้องมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับใคร แต่เธอหลีกเลี่ยงที่จะมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิด ถ้าเลี่ยงได้”

1	2	3	4	5	6	7
ไม่ตรงที่สุด	ไม่ตรง	ค่อนข้าง
ไม่ตรง	ตรงและไม่
ตรงเท่า ๆ
กัน	ค่อนข้างตรง	ตรง	ตรงที่สุด

ตอนที่ 5

“ความรู้สึกที่ท่านมีต่อเอ”

คำชี้แจง ให้ท่านนึกถึงเรื่องราวของ “เอ” ที่ท่านได้อ่านไปแล้วและความรู้สึกที่ท่านมีต่อเอขณะอ่านเรื่อง จากนั้นให้ท่านอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วพิจารณาว่าตรงกับความรู้สึกของท่านมากน้อยเพียงใด โดยให้ท่านทำ

เครื่องหมาย ○ ล้อมรอบหมายเลขที่ตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุด โดยที่

- 1 หมายถึง ท่านรู้สึกว่าคุณความนี้ไม่จริงที่สุด
- 2 หมายถึง ท่านรู้สึกว่าคุณความนี้ไม่จริง
- 3 หมายถึง ท่านรู้สึกว่าคุณความนี้ค่อนข้างไม่จริง
- 4 หมายถึง ท่านรู้สึกว่าคุณความนี้จริงและไม่จริงเท่า ๆ กัน
- 5 หมายถึง ท่านรู้สึกว่าคุณความนี้ค่อนข้างจริง
- 6 หมายถึง ท่านรู้สึกว่าคุณความนี้จริง
- 7 หมายถึง ท่านรู้สึกว่าคุณความนี้จริงที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อความ	ไม่จริงที่สุด	ไม่จริง	ค่อนข้างไม่จริง	จริงและไม่จริงเท่า ๆ กัน	ค่อนข้างจริง	จริง	จริงที่สุด
	1	2	3	4	5	6	7
1. เอเป็นบุคคลที่คนต่างเพศมักจะชื่นชอบ หลังจากได้รู้จักกันเพียงระยะสั้น ๆ	1	2	3	4	5	6	7
ถ้าท่านรู้สึกว่าคุณความนี้ ไม่จริงที่สุด
ให้ท่านทำเครื่องหมาย ○ ล้อมรอบหมายเลข 1	①	2	3	4	5	6	7
ถ้าท่านรู้สึกว่าคุณความนี้ ไม่จริง
ให้ท่านทำเครื่องหมาย ○ ล้อมรอบหมายเลข 2	1	②	3	4	5	6	7
ถ้าท่านรู้สึกว่าคุณความนี้ ค่อนข้างไม่จริง
ให้ท่านทำเครื่องหมาย ○ ล้อมรอบหมายเลข 3	1	2	③	4	5	6	7
ถ้าท่านรู้สึกว่าคุณความนี้ จริงและไม่จริงเท่า ๆ กัน
ให้ท่านทำเครื่องหมาย ○ ล้อมรอบหมายเลข 4	1	2	3	④	5	6	7
ถ้าท่านรู้สึกว่าคุณความนี้ ค่อนข้างจริง
ให้ท่านทำเครื่องหมาย ○ ล้อมรอบหมายเลข 5	1	2	3	4	⑤	6	7
ถ้าท่านรู้สึกว่าคุณความนี้ จริง
ให้ท่านทำเครื่องหมาย ○ ล้อมรอบหมายเลข 6	1	2	3	4	5	⑥	7
ถ้าท่านรู้สึกว่าคุณความนี้ จริงที่สุด
ให้ท่านทำเครื่องหมาย ○ ล้อมรอบหมายเลข 7	1	2	3	4	5	6	⑦

| ข้อความ | ไม่จริง
ที่สุด | ไม่จริง | ค่อนข้าง
ไม่จริง | จริง
และ
ไม่จริง
เท่า ๆ
กัน | ค่อนข้าง
จริง | จริง | จริง
ที่สุด |
|---|-------------------|---------|---------------------|---|------------------|------|----------------|
| | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| 1. เขาเป็นบุคคลที่คนต่างเพศมักจะชื่นชอบ หลังจากได้
รู้จักกันเพียงระยะสั้น ๆ | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| 2. เขาเป็นหนึ่งในบุคคลที่คนต่างเพศชื่นชอบมากที่สุด
เท่าที่ฉันรู้จัก | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| 3. ฉันคิดว่าเขาเป็นคนที่ทำให้คนอื่นนิยมชมชอบใน
ลักษณะของคนรักได้โดยง่าย | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| 4. ฉันรู้สึกว่าเขาชอบเขาแบบคนรัก | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| 5. เขาดูเป็นคนที่ไม่มีเสน่ห์สำหรับฉัน | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| 6. ฉันไม่มีความประทับใจต่อเขาแบบคนรัก | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| 7. ฉันคิดว่าเขาไม่ใช่บุคคลที่น่าคบในฐานะคนรัก | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| 8. ฉันไม่ชอบทำสิ่งที่เขาแสดงออกมา | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| 9. ฉันคิดว่าเขาเป็นบุคคลที่มีความน่าดึงดูดใจแบบคนรัก | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| 10. ฉันคงรู้สึกชื่นชอบเขาแบบคนรักมากยิ่งขึ้น หลังจาก
ที่ฉันได้รู้จักเขาแล้วระยะหนึ่ง | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| 11. เขาไม่ได้มีลักษณะตรงกับคนรักในอุดมคติของฉัน | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| 12. เป็นเรื่องยากสำหรับฉันที่จะชื่นชอบเขาแบบคนรัก | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| 13. ฉันไม่มีความรู้สึกแบบคนรักกับเขา | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| 14. ฉันอยากที่จะรักษาความสัมพันธ์แบบคู่รักที่มีต่อเขา
ให้ยาวนานตลอดไป | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| 15. ฉันไม่มีความรู้สึกห่วงใยต่อเขาแบบคนรัก | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| 16. ฉันคิดว่าเขาเป็นคนที่ช่วยเหลือทำให้ฉันมี
ความสุขได้ | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| 17. ฉันคิดว่าเขามีคุณสมบัติดีเพียงพอที่จะเป็นคู่รักของ
ฉันได้ | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| 18. ฉันไม่มีอารมณ์แบบโรแมนติกกับเขา | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| 19. ฉันอยากให้ความสำคัญกับเขาแบบคนรัก | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| 20. ฉันคงรู้สึกเบื่อหน่ายหากจะต้องคบกับเขาเป็นคู่รัก | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |

| ข้อความ | ไม่จริง
ที่สุด | ไม่จริง | ค่อนข้าง
ไม่จริง | จริง
และ
ไม่จริง
เท่า ๆ
กัน | ค่อนข้าง
จริง | จริง | จริง
ที่สุด |
|---|-------------------|---------|---------------------|---|------------------|------|----------------|
| | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| 21. ฉันคิดว่าฉันคงไม่มีความสุขหากต้องคบกับเอใน
ฐานะคนรัก | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| 22. ฉันยินดีช่วยเหลือเอในฐานะคู่รักกัน | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| 23. ฉันรู้สึกไว้วางใจเอแบบคนรัก | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |

~~~~~ ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ~~~~~

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจริง ชุดที่ 2 แบบที่ 4

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำข้อมูลมาประกอบการทำวิทยานิพนธ์ในระดับ
บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความถูกต้องของข้อมูลที่จะนำมาใช้มากที่สุด และเป็นประโยชน์ในทางวิชาการ
ต่อไป ผู้วิจัยใคร่ขอความร่วมมือจากท่าน กรุณาอ่านคำชี้แจงและวิธีการตอบแบบสอบถามอย่างละเอียด
หากท่านมีข้อสงสัยประการใด กรุณาสอบถามผู้วิจัยหรือผู้ที่แจกแบบสอบถามให้แก่ท่าน โดยผู้วิจัยขอรับรองว่า
จะเก็บรักษาข้อมูลของท่านไว้เป็นความลับ และข้อมูลจากแบบสอบถามนี้ จะไม่ส่งผลใด ๆ ต่อตัวท่านทั้งสิ้น

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

อนุรักษ์ แทนทอง

ผู้วิจัย

แบบสำรวจความสัมพันธ์ (ชุดที่ 4)

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง กรุณาตอบข้อมูลและเขียนเครื่องหมาย ลงในช่อง ตามความเป็นจริง โดย

ไม่เว้นว่างและโปรดตอบให้ครบทุกข้อ ผู้วิจัยขอรับรองว่าจะเก็บรักษาข้อมูลของท่านไว้เป็น
ความลับ และจะไม่มีผลใดๆ ต่อตัวท่านทั้งสิ้น

- ชื่อ..... นามสกุล .....ชื่อเล่น.....
- อายุ.....ปี
- เพศ ชาย หญิง
- มหาวิทยาลัย .....คณะ.....
สาขาวิชา..... ชั้นปี.....
- รหัสนักศึกษา.....เบอร์โทรศัพท์ที่ติดต่อได้.....
E-mail address.....
- ขณะนี้ท่าน มีคูรัก ไม่มีคูรัก

(หมายเลขเรื่อง 4.)

ตอนที่ 2

คำชี้แจง ขณะที่คุณอ่านเรื่องต่อไปนี่ ขอให้พยายามสร้างความรู้สึกที่มีต่อ “เอ” ดังที่ได้บรรยายไว้ในเรื่อง และโปรดจินตนาการว่าถ้าคุณได้คบกับเอเป็นคู่รักจริง ๆ คุณจะมีความรู้สึกอย่างไรเกิดขึ้นบ้าง นอกจากนั้นแล้วโปรดจำลักษณะต่าง ๆ ของเอให้ได้มากที่สุด เนื่องจากผู้วิจัยจะมีคำถามเกี่ยวกับลักษณะของเอให้ท่านตอบ

“เอ”

คุณได้มีความสัมพันธ์อันใกล้ชิดอย่างมากกับเอในฐานะเป็นคู่รักกันในระยะเวลาหลายเดือนที่ผ่านมา คุณและเอได้มีโอกาสพบกันโดยการทำกิจกรรมร่วมกันในมหาวิทยาลัย และเพื่อนของคุณได้แนะนำคุณให้ได้รู้จักกับเอ หลังจากที่คุณและเอได้คบกันแบบคู่รักเป็นเวลาหลายเดือน คุณมีความรู้สึกว่าเอเป็นคนที่มีความมั่นใจในตนเองสูง ไม่ชอบแสดงความรู้สึกให้ผู้อื่นได้รับรู้ และไม่ชอบเปิดเผยเรื่องส่วนตัว เอมีความเป็นตัวของตัวเองสูง ไม่ชอบเข้าสังคม คุณมักรู้สึกว่าเอเป็นคนที่ดูเย็นชา เอเห็นคุณค่าในตนเองแต่ไม่เห็นคุณค่าของผู้อื่น ไม่ชอบมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับผู้อื่น เอจะรู้สึกลำบากใจหากต้องทำอะไรที่ต้องขึ้นอยู่กับผู้อื่นหรือผู้อื่นต้องขึ้นอยู่กับตนเอง เอไม่รู้สึกวิตกกังวลที่จะต้องอยู่คนเดียวหรือการที่มีผู้อื่นไม่ยอมรับตนเอง เอเป็นคนที่ไม่ให้ความสำคัญต่อการมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิด เนื่องจากกลัวการสูญเสียความเป็นอิสระของตัวเอง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3

คำชี้แจง กรุณาระบุลักษณะนิสัยที่เด่นชัดของ “เอ” ลงในช่องว่างด้านล่างนี้มา 5 รายการ (โปรดตอบให้ครบทั้ง 5 รายการ)

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....

ตอนที่ 4

คำชี้แจง จากเรื่องที่ท่านได้อ่านไปแล้ว ท่านคิดว่าข้อใดต่อไปนี้อาจอธิบายความคิด ความรู้สึกของเอ และพฤติกรรมที่เอแสดงออกมาได้ดีที่สุดหรือใกล้เคียงมากที่สุด **กรุณาเลือกเพียงข้อเดียวเท่านั้น** โดยทำเครื่องหมาย O ล้อมรอบตัวอักษร ก. หรือ ข. หรือ ค. หรือ ง.

ก. “เอเป็นคนที่มองตนเองและมองผู้อื่นในแง่ดี ไม่วิตกกังวลเมื่อมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับใคร และเอไม่หลีกเลี่ยงที่จะมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับผู้อื่น”

ข. “เอเป็นคนที่มองตนเองในแง่ร้าย แต่มองผู้อื่นในแง่ดี วิตกกังวลสูงเมื่อมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับใคร แต่เอจะไม่หลีกเลี่ยงที่จะมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับผู้อื่น”

ค. “เอเป็นคนที่มองตนเองและมองผู้อื่นในแง่ร้าย เอจะวิตกกังวลสูงหากต้องมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับใคร ดังนั้น เอจึงมักหลีกเลี่ยงที่จะมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับผู้อื่น”

ง. “เอเป็นคนที่มองตนเองในแง่ดี แต่มองผู้อื่นในแง่ร้าย เอไม่วิตกกังวลหากจะต้องมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับใคร แต่เอมักหลีกเลี่ยงที่จะมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิด ถ้าเอเลี้ยงได้”

จากข้อ ก. ข. ค. และ ง. ที่ท่านได้อ่านไปแล้ว กรุณาประเมินว่าในแต่ละข้อนั้นสามารถอธิบายความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมของเอได้ตรงมากน้อยเพียงใด โดยทำเครื่องหมาย X ทับหมายเลขที่ตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุด (ให้ประเมินทั้งข้อ ก. ข. ค. และ ง.) โดยที่

- 1 หมายถึง ท่านรู้สึกว่าคุณความดังกล่าวอธิบายลักษณะของเอได้**ไม่ตรงที่สุด**
- 2 หมายถึง ท่านรู้สึกว่าคุณความดังกล่าวอธิบายลักษณะของเอได้**ไม่ตรง**
- 3 หมายถึง ท่านรู้สึกว่าคุณความดังกล่าวอธิบายลักษณะของเอได้**ค่อนข้างไม่ตรง**
- 4 หมายถึง ท่านรู้สึกว่าคุณความดังกล่าวอธิบายลักษณะของเอได้**ตรงและไม่ตรงเท่า ๆ กัน**
- 5 หมายถึง ท่านรู้สึกว่าคุณความดังกล่าวอธิบายลักษณะของเอได้**ค่อนข้างตรง**
- 6 หมายถึง ท่านรู้สึกว่าคุณความดังกล่าวอธิบายลักษณะของเอได้**ตรง**
- 7 หมายถึง ท่านรู้สึกว่าคุณความดังกล่าวอธิบายลักษณะของเอได้**ตรงที่สุด**

ตัวอย่าง

ข้อ ก.

“เอเป็นคนที่มีมองตนเองและมองผู้อื่นในแง่ดี ไม่วิตกกังวลเมื่อมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับใคร และเอไม่หลีกเลี่ยงที่จะมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับผู้อื่น”

เมื่อท่านพิจารณาข้อ ก. แล้วเห็นว่าอธิบายความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมของเอ ไม่ตรง ให้ท่านทำเครื่องหมาย X ทับหมายเลข 2 ดังตัวอย่างที่แสดงด้านล่างนี้

1	X	3	4	5	6	7
ไม่ตรงที่สุด	ไม่ตรง	ค่อนข้างไม่ตรง	ตรงและไม่ตรงเท่า ๆ กัน	ค่อนข้างตรง	ตรง	ตรงที่สุด

เริ่มการตอบ

ข้อ ก.

“เธอเป็นคนที่มองตนเองและมองผู้อื่นในแง่ดี ไม่วิตกกังวลเมื่อมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับใคร และเธอไม่หลีกเลี่ยงที่จะมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับผู้อื่น”

1	2	3	4	5	6	7
ไม่ตรงที่สุด	ไม่ตรง	ค่อนข้าง ไม่ตรง	ตรงและไม่ ตรงเท่า ๆ กัน	ค่อนข้างตรง	ตรง	ตรงที่สุด

ข้อ ข.

“เธอเป็นคนที่มองตนเองในแง่ร้าย แต่มองผู้อื่นในแง่ดี วิตกกังวลสูงเมื่อมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับใคร แต่เธอจะไม่หลีกเลี่ยงที่จะมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับผู้อื่น”

1	2	3	4	5	6	7
ไม่ตรงที่สุด	ไม่ตรง	ค่อนข้าง ไม่ตรง	ตรงและไม่ ตรงเท่า ๆ กัน	ค่อนข้างตรง	ตรง	ตรงที่สุด

ข้อ ค.

“เธอเป็นคนที่มองตนเองและมองผู้อื่นในแง่ร้าย เธอจะวิตกกังวลสูงหากต้องมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับใคร ดังนั้น เธอจึงมักหลีกเลี่ยงที่จะมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับผู้อื่น”

1	2	3	4	5	6	7
ไม่ตรงที่สุด	ไม่ตรง	ค่อนข้าง ไม่ตรง	ตรงและไม่ ตรงเท่า ๆ กัน	ค่อนข้างตรง	ตรง	ตรงที่สุด

ข้อ ง.

“เธอเป็นคนที่มองตนเองในแง่ดี แต่มองผู้อื่นในแง่ร้าย เธอไม่วิตกกังวลหากจะต้องมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับใคร แต่เธอหลีกเลี่ยงที่จะมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิด ถ้าเลี่ยงได้”

1	2	3	4	5	6	7
ไม่ตรงที่สุด	ไม่ตรง	ค่อนข้าง ไม่ตรง	ตรงและไม่ ตรงเท่า ๆ กัน	ค่อนข้างตรง	ตรง	ตรงที่สุด

ตอนที่ 5

“ความรู้สึกที่ท่านมีต่อเอ”

คำชี้แจง ให้ท่านนึกถึงเรื่องราวของ “เอ” ที่ท่านได้อ่านไปแล้วและความรู้สึกที่ท่านมีต่อเอขณะอ่านเรื่อง จากนั้นให้ท่านอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วพิจารณาว่าตรงกับความรู้สึกของท่านมากน้อยเพียงใด โดยให้ท่านทำ

เครื่องหมาย ○ ล้อมรอบหมายเลขที่ตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุด โดยที่

- 1 หมายถึง ท่านรู้สึกว่าคุณความนี้ไม่จริงที่สุด
- 2 หมายถึง ท่านรู้สึกว่าคุณความนี้ไม่จริง
- 3 หมายถึง ท่านรู้สึกว่าคุณความนี้ค่อนข้างไม่จริง
- 4 หมายถึง ท่านรู้สึกว่าคุณความนี้จริงและไม่จริงเท่า ๆ กัน
- 5 หมายถึง ท่านรู้สึกว่าคุณความนี้ค่อนข้างจริง
- 6 หมายถึง ท่านรู้สึกว่าคุณความนี้จริง
- 7 หมายถึง ท่านรู้สึกว่าคุณความนี้จริงที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อความ	ไม่จริงที่สุด	ไม่จริง	ค่อนข้างไม่จริง	จริงและไม่จริงเท่า ๆ กัน	ค่อนข้างจริง	จริง	จริงที่สุด
	1	2	3	4	5	6	7
1. เอเป็นบุคคลที่คนต่างเพศมักจะชื่นชอบ หลังจากได้รู้จักกันเพียงระยะสั้น ๆ	1	2	3	4	5	6	7
ถ้าท่านรู้สึกว่าคุณความนี้ ไม่จริงที่สุด ให้ท่านทำเครื่องหมาย ○ ล้อมรอบหมายเลข 1	①	2	3	4	5	6	7
ถ้าท่านรู้สึกว่าคุณความนี้ ไม่จริง ให้ท่านทำเครื่องหมาย ○ ล้อมรอบหมายเลข 2	1	②	3	4	5	6	7
ถ้าท่านรู้สึกว่าคุณความนี้ ค่อนข้างไม่จริง ให้ท่านทำเครื่องหมาย ○ ล้อมรอบหมายเลข 3	1	2	③	4	5	6	7
ถ้าท่านรู้สึกว่าคุณความนี้ จริงและไม่จริงเท่า ๆ กัน ให้ท่านทำเครื่องหมาย ○ ล้อมรอบหมายเลข 4	1	2	3	④	5	6	7
ถ้าท่านรู้สึกว่าคุณความนี้ ค่อนข้างจริง ให้ท่านทำเครื่องหมาย ○ ล้อมรอบหมายเลข 5	1	2	3	4	⑤	6	7
ถ้าท่านรู้สึกว่าคุณความนี้ จริง ให้ท่านทำเครื่องหมาย ○ ล้อมรอบหมายเลข 6	1	2	3	4	5	⑥	7
ถ้าท่านรู้สึกว่าคุณความนี้ จริงที่สุด ให้ท่านทำเครื่องหมาย ○ ล้อมรอบหมายเลข 7	1	2	3	4	5	6	⑦

ข้อความ	ไม่จริง ที่สุด	ไม่จริง	ค่อนข้าง ไม่จริง	จริง และ ไม่จริง เท่า ๆ กัน	ค่อนข้าง จริง	จริง	จริง ที่สุด
	1	2	3	4	5	6	7
1. เขาเป็นบุคคลที่คนต่างเพศมักจะชื่นชอบ หลังจากได้ รู้จักกันเพียงระยะสั้น ๆ	1	2	3	4	5	6	7
2. เขาเป็นหนึ่งในบุคคลที่คนต่างเพศชื่นชอบมากที่สุด เท่าที่ฉันรู้จัก	1	2	3	4	5	6	7
3. ฉันคิดว่าเขาเป็นคนที่ทำให้คนอื่นนิยมชมชอบใน ลักษณะของคนรักได้โดยง่าย	1	2	3	4	5	6	7
4. ฉันรู้สึกว่าเขาชอบเขาแบบคนรัก	1	2	3	4	5	6	7
5. เขาดูเป็นคนที่ไม่มีเสน่ห์สำหรับฉัน	1	2	3	4	5	6	7
6. ฉันไม่มีความประทับใจต่อเขาแบบคนรัก	1	2	3	4	5	6	7
7. ฉันคิดว่าเขาไม่ใช่บุคคลที่น่าคบในฐานะคนรัก	1	2	3	4	5	6	7
8. ฉันไม่ชอบท่าทีที่เขาแสดงออกมา	1	2	3	4	5	6	7
9. ฉันคิดว่าเขาเป็นบุคคลที่มีความน่าดึงดูดใจแบบคนรัก	1	2	3	4	5	6	7
10. ฉันคงรู้สึกชื่นชอบเขาแบบคนรักมากยิ่งขึ้น หลังจาก ที่ฉันได้รู้จักเขาแล้วระยะหนึ่ง	1	2	3	4	5	6	7
11. เขาไม่ได้มีลักษณะตรงกับคนรักในอุดมคติของฉัน	1	2	3	4	5	6	7
12. เป็นเรื่องยากสำหรับฉันที่จะชื่นชอบเขาแบบคนรัก	1	2	3	4	5	6	7
13. ฉันไม่มีความรู้สึกแบบคนรักกับเขา	1	2	3	4	5	6	7
14. ฉันอยากที่จะรักษาความสัมพันธ์แบบคู่รักที่มีต่อเขา ให้ยาวนานตลอดไป	1	2	3	4	5	6	7
15. ฉันไม่มีความรู้สึกห่วงใยต่อเขาแบบคนรัก	1	2	3	4	5	6	7
16. ฉันคิดว่าเขาเป็นคนที่ช่วยเหลือทำให้ฉันมี ความสุขได้	1	2	3	4	5	6	7
17. ฉันคิดว่าเขามีคุณสมบัติดีเพียงพอที่จะเป็นคู่รักของ ฉันได้	1	2	3	4	5	6	7
18. ฉันไม่มีอารมณ์แบบโรแมนติกกับเขา	1	2	3	4	5	6	7
19. ฉันอยากให้ความสำคัญกับเขาแบบคนรัก	1	2	3	4	5	6	7
20. ฉันคงรู้สึกเบื่อหน่ายหากจะต้องคบกับเขาเป็นคู่รัก	1	2	3	4	5	6	7

ข้อความ	ไม่จริง ที่สุด	ไม่จริง	ค่อนข้าง ไม่จริง	จริง และ ไม่จริง เท่า ๆ กัน	ค่อนข้าง จริง	จริง	จริง ที่สุด
	1	2	3	4	5	6	7
21. ฉันคิดว่าฉันคงไม่มีความสุขหากต้องคบกับเอใน ฐานะคนรัก	1	2	3	4	5	6	7
22. ฉันยินดีช่วยเหลือเอในฐานะคู่รักกัน	1	2	3	4	5	6	7
23. ฉันรู้สึกไว้วางใจเอแบบคนรัก	1	2	3	4	5	6	7

~~~~~ ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ~~~~~

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ค
สถานการณ์คู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง

หมายเลขเรื่อง 1.

ตอนที่ 2

คำชี้แจง ขณะที่คุณอ่านเรื่องต่อไปนี ขอให้อ่านอย่างช้าๆ และพยายามสร้างความรู้สึกที่มีต่อ “เอ” ดังที่ได้บรรยายไว้ในเรื่อง และโปรดจินตนาการว่าถ้าคุณได้คบกับเอเป็นคู่รักจริง ๆ คุณจะมีความรู้สึกอย่างไรเกิดขึ้นบ้าง นอกจากนั้นแล้วโปรดจำลักษณะต่าง ๆ ของเอให้ได้มากที่สุด เนื่องจากผู้วิจัยจะมีคำถามเกี่ยวกับลักษณะของเอให้ท่านตอบ

“เอ”

คุณได้มีความสัมพันธ์อันใกล้ชิดอย่างมากกับเอในฐานะเป็นคู่รักกันในระยะเวลาหลายเดือนที่ผ่านมา คุณและเอได้มีโอกาสพบกันโดยการทำกิจกรรมร่วมกันในมหาวิทยาลัย และเพื่อนของคุณได้แนะนำคุณให้รู้จักกับเอ หลังจากที่คุณและเอได้คบกันแบบคู่รักเป็นเวลาหลายเดือน คุณมีความรู้สึกว่าเอเป็นคนที่มีความมั่นใจในตนเองสูง แสดงความรู้สึกอย่างตรงไปตรงมา กล้าเปิดเผยเรื่องส่วนตัว เป็นตัวของตัวเอง ชอบเข้าสังคม มีความอบอุ่น เป็นคนที่รักษาความสัมพันธ์ได้อย่างเหมาะสม เห็นคุณค่าในตนเองและเห็นคุณค่าผู้อื่น มีทักษะในการเข้าสังคม มีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับผู้อื่นได้ง่าย เอไม่รู้สึกลำบากใจหากต้องทำอะไรที่ต้องขึ้นอยู่กับผู้อื่นหรือผู้อื่นต้องขึ้นอยู่กับตนเอง เอไม่รู้สึกวิตกกังวลที่จะต้องอยู่คนเดียวหรือการที่มีผู้อื่นไม่ยอมรับตนเอง เอเป็นคนที่เห็นคุณค่าของความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิด และมีความสามารถที่จะรักษาความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดเอาไว้โดยไม่ให้สูญเสียความเป็นอิสระของตนเอง

ภาคผนวก ง
สถานการณ์คู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหมกมุ่น

หมายเลขเรื่อง 2.

ตอนที่ 2

คำชี้แจง ขณะที่คุณอ่านเรื่องต่อไปนี ขอให้อ่านอย่างช้าๆ และพยายามสร้างความรู้สึกที่มีต่อ “เอ” ดังที่ได้บรรยายไว้ในเรื่อง และโปรดจินตนาการว่าถ้าคุณได้คบกับเอเป็นคู่รักจริงๆ คุณจะมีความรู้สึกอย่างไรเกิดขึ้นบ้าง นอกจากนั้นแล้วโปรดจำลักษณะต่าง ๆ ของเอให้ได้มากที่สุด เนื่องจากผู้วิจัยจะมีคำถามเกี่ยวกับลักษณะของเอให้ท่านตอบ

“เอ”

คุณได้มีความสัมพันธ์อันใกล้ชิดอย่างมากกับเอในฐานะเป็นคู่รักกันในระยะเวลาหลายเดือนที่ผ่านมา คุณและเอได้มีโอกาสพบกันโดยการทำกิจกรรมร่วมกันในมหาวิทยาลัย และเพื่อนของคุณได้แนะนำคุณให้รู้จักกับเอ หลังจากที่คุณและเอได้คบกันแบบคู่รักเป็นเวลาหลายเดือน คุณมีความรู้สึกว่าเอเป็นคนที่ไม่ค่อยมีความมั่นใจในตนเอง บางครั้งแสดงความรู้สึกอย่างเกินจริงกล้าเปิดเผยเรื่องส่วนตัว ต้องการได้รับการยอมรับจากคนที่เอคิดว่ามีคุณค่า ชอบเข้าสังคม มีความอบอุ่นซึ่งในบางครั้งอาจดูมากจนเกินไป แม้ว่าเอไม่ค่อยเห็นคุณค่าในตนเองแต่เอเห็นคุณค่าของผู้อื่น เอมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับผู้อื่นได้ง่าย ไม่รู้สึกลำบากใจหากต้องทำอะไรที่ต้องขึ้นอยู่กับผู้อื่นหรือผู้อื่นต้องขึ้นอยู่กับตนเอง แต่เอจะรู้สึกวิตกกังวลหากจะต้องอยู่คนเดียวหรือการที่มีผู้อื่นไม่ยอมรับตนเอง เอเป็นคนที่ไม่เห็นคุณค่าของความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิด แต่เอมักไม่สามารถที่จะรักษาความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดไว้ได้โดยไม่ให้สูญเสียความเป็นอิสระของตนเอง

ภาคผนวก จ

สถานการณ์คู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว

หมายเลขเรื่อง 3.

ตอนที่ 2

คำชี้แจง ขณะที่คุณอ่านเรื่องต่อไปนี ขอให้อ่านอย่างช้าๆ และพยายามสร้างความรู้สึกที่มีต่อ “เอ” ดังที่ได้บรรยายไว้ในเรื่อง และโปรดจินตนาการว่าถ้าคุณได้คบกับเอเป็นคู่รักจริงๆ คุณจะมีความรู้สึกอย่างไรเกิดขึ้นบ้าง นอกจากนั้นแล้วโปรดจำลักษณะต่าง ๆ ของเอให้ได้มากที่สุด เนื่องจากผู้วิจัยจะมีคำถามเกี่ยวกับลักษณะของเอให้ท่านตอบ

“เอ”

คุณได้มีความสัมพันธ์อันใกล้ชิดอย่างมากกับเอในฐานะเป็นคู่รักกันในระยะเวลาหลายเดือนที่ผ่านมา คุณและเอได้มีโอกาสพบกันโดยการทำกิจกรรมร่วมกันในมหาวิทยาลัย และเพื่อนของคุณได้แนะนำคุณให้รู้จักกับเอ หลังจากที่คุณและเอได้คบกันแบบคู่รักเป็นเวลาหลายเดือน คุณมีความรู้สึกว่าเอเป็นคนที่ไม่ค่อยมีความมั่นใจในตนเอง ไม่ชอบแสดงความรู้สึกให้ผู้อื่นได้รับรู้ และไม่ชอบเปิดเผยเรื่องส่วนตัว เนื่องจากเอคิดว่าตนเองไม่สามารถไว้วางใจใครได้ เอไม่ชอบเข้าสังคม บางครั้งคุณรู้สึกว่าเอเป็นคนที่เย็นชา นอกจากเอไม่ค่อยเห็นคุณค่าในตนเองแล้วเอยังไม่ค่อยเห็นคุณค่าของผู้อื่นด้วย เอไม่ชอบมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับผู้อื่น เอจะรู้สึกลำบากใจหากต้องทำอะไรที่ต้องขึ้นอยู่กับผู้อื่นหรือผู้อื่นต้องขึ้นอยู่กับตนเอง เอมักวิตกกังวลว่าตนเองอาจจะได้รับความเจ็บปวดหากว่าตนเองใกล้ชิดกับผู้อื่นมากเกินไป เอเป็นคนที่เห็นคุณค่าของความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดแต่มีกลัวการถูกปฏิเสธจากผู้อื่น

ภาคผนวก จ

สถานการณ์คู่รักสมมติที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่สนใจ

หมายเลขเรื่อง 4.

ตอนที่ 2

คำชี้แจง ขณะที่คุณอ่านเรื่องต่อไปนี ขอให้อ่านอย่างช้าๆ และพยายามสร้างความรู้สึกที่มีต่อ “เอ” ดังที่ได้บรรยายไว้ในเรื่อง และโปรดจินตนาการว่าถ้าคุณได้คบกับเอเป็นคู่รักจริงๆ คุณจะมีความรู้สึกอย่างไรเกิดขึ้นบ้าง นอกจากนั้นแล้วโปรดจำลักษณะต่าง ๆ ของเอให้ได้มากที่สุด เนื่องจากผู้วิจัยจะมีคำถามเกี่ยวกับลักษณะของเอให้ท่านตอบ

“เอ”

คุณได้มีความสัมพันธ์อันใกล้ชิดอย่างมากกับเอในฐานะเป็นคู่รักกันในระยะเวลาหลายเดือนที่ผ่านมา คุณและเอได้มีโอกาสพบกันโดยการทำกิจกรรมร่วมกันในมหาวิทยาลัย และเพื่อนของคุณได้แนะนำให้คุณให้รู้จักกับเอ หลังจากที่คุณและเอได้คบกันแบบคู่รักเป็นเวลาหลายเดือน คุณมีความรู้สึกว่าเอเป็นคนที่มีความมั่นใจในตนเองสูง ไม่ชอบแสดงความรู้สึกให้ผู้อื่นได้รับรู้ และไม่ชอบเปิดเผยเรื่องส่วนตัว เอมีความเป็นตัวของตัวเองสูง ไม่ชอบเข้าสังคม คุณมักรู้สึกว่าเอเป็นคนที่ดูเย็นชา เอเห็นคุณค่าในตนเองแต่ไม่เห็นคุณค่าของผู้อื่น ไม่ชอบมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับผู้อื่น เอจะรู้สึกลำบากใจหากต้องทำอะไรที่ต้องขึ้นอยู่กับผู้อื่นหรือผู้อื่นต้องขึ้นอยู่กับตนเอง เอไม่รู้สึกวิตกกังวลที่จะต้องอยู่คนเดียวหรือการที่มีผู้อื่นไม่ยอมรับตนเอง เอเป็นคนที่ไม่ให้ความสำคัญต่อการมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิด เนื่องจากกลัวการสูญเสียความเป็นอิสระของตัวเอง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ช
แบบประเมินชื่อของคู่รักสมมติ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับชื่อ

คำชี้แจง กรุณาวางกลมล้อมรอบชื่อที่ท่านเห็นว่าสามารถเป็นได้ทั้งชื่อของผู้ชายและผู้หญิง ตามการรับรู้ของคนในสังคมไทย

เอ บี ซี ดี อี เอฟ จี เอช ไอ เจ เค แอล
เอ็ม เอ็น โอ พี คิว อาร์ เอส ที ยู วี เอกซ์ วาย

จากรายชื่อทั้งหมดข้างต้น ท่านคิดว่าชื่อใดที่ทำให้ท่านคิดว่าน่าจะเป็นได้ทั้งชื่อของผู้ชายและผู้หญิง กรุณาเรียงตามลำดับมากไปน้อยตามความเห็นของท่านมา 4 อันดับ

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

☺ ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ ☺

ภาคผนวก ซ

เครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบการจัดกระทำว่า
ผู้เข้าร่วมการวิจัยได้อ่านสถานการณ์ผู้รักสมมติ

ตอนที่ 3

คำชี้แจง กรุณาระบุลักษณะนิสัยที่เด่นชัดของ “เอ” ลงในช่องว่างด้านล่างนี้มา 5 รายการ
(โปรดตอบให้ครบทั้ง 5 รายการ)

1.
2.
3.
4.
5.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ฅ
เครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบการจัดกระทำ
รูปแบบความผูกพันของคู่รักสมมติในสถานการณ์คู่รักสมมติ

ตอนที่ 3

คำชี้แจง กรุณาระบุลักษณะนิสัยที่เด่นชัดของ “เอ” ลงในช่องว่างด้านล่างนี้มา 5 รายการ (โปรดตอบให้ครบทั้ง 5 รายการ)

1.
2.
3.
4.
5.

ตอนที่ 4

คำชี้แจง จากเรื่องที่ท่านได้อ่านไปแล้ว ท่านคิดว่าข้อใดต่อไปนี้อาจอธิบายความคิด ความรู้สึกของเอ และพฤติกรรมที่เอแสดงออกมาได้ดีที่สุดหรือใกล้เคียงมากที่สุด **กรุณาเลือกเพียงข้อเดียวเท่านั้น** โดยทำเครื่องหมาย O ล้อมรอบตัวอักษร ก. หรือ ข. หรือ ค. หรือ ง.

ก. “เอเป็นคนที่มองตนเองและมองผู้อื่นในแง่ดี ไม่วิตกกังวลเมื่อมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับใคร และเอไม่หลีกเลี่ยงที่จะมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับผู้อื่น”

ข. “เอเป็นคนที่มองตนเองในแง่ร้าย แต่มองผู้อื่นในแง่ดี วิตกกังวลสูงเมื่อมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับใคร แต่เอจะไม่หลีกเลี่ยงที่จะมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับผู้อื่น”

ค. “เอเป็นคนที่มองตนเองและมองผู้อื่นในแง่ร้าย เอจะวิตกกังวลสูงหากต้องมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับใคร ดังนั้น เอจึงมักหลีกเลี่ยงที่จะมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับผู้อื่น”

ง. “เอเป็นคนที่มองตนเองในแง่ดี แต่มองผู้อื่นในแง่ร้าย เอไม่วิตกกังวลหากจะต้องมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับใคร แต่เอมักหลีกเลี่ยงที่จะมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิด ถ้าเลี่ยงได้”

จากข้อ ก. ข. ค. และ ง. ที่ท่านได้อ่านไปแล้ว กรุณาประเมินว่าในแต่ละข้อนั้นสามารถอธิบายความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมของเอได้ตรงมากน้อยเพียงใด โดยทำเครื่องหมาย X ทับหมายเลขที่ตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุด (ให้ประเมินทั้งข้อ ก. ข. ค. และ ง.) โดยที่

- 1 หมายถึง ท่านรู้สึกว่าคุณความดังกล่าวอธิบายลักษณะของเอได้**ไม่ตรงที่สุด**
- 2 หมายถึง ท่านรู้สึกว่าคุณความดังกล่าวอธิบายลักษณะของเอได้**ไม่ตรง**
- 3 หมายถึง ท่านรู้สึกว่าคุณความดังกล่าวอธิบายลักษณะของเอได้**ค่อนข้างไม่ตรง**
- 4 หมายถึง ท่านรู้สึกว่าคุณความดังกล่าวอธิบายลักษณะของเอได้**ตรงและไม่ตรงเท่า ๆ กัน**
- 5 หมายถึง ท่านรู้สึกว่าคุณความดังกล่าวอธิบายลักษณะของเอได้**ค่อนข้างตรง**
- 6 หมายถึง ท่านรู้สึกว่าคุณความดังกล่าวอธิบายลักษณะของเอได้**ตรง**
- 7 หมายถึง ท่านรู้สึกว่าคุณความดังกล่าวอธิบายลักษณะของเอได้**ตรงที่สุด**

ตัวอย่าง

ข้อ ก.

“เอเป็นคนที่มีมองตนเองและมองผู้อื่นในแง่ดี ไม่วิตกกังวลเมื่อมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับใคร และเอไม่หลีกเลี่ยงที่จะมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับผู้อื่น”

เมื่อท่านพิจารณาข้อ ก. แล้วเห็นว่าอธิบายความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมของเอ ไม่ตรง ให้ท่านทำเครื่องหมาย X ทับหมายเลข 2 ดังตัวอย่างที่แสดงด้านล่างนี้

1	X	3	4	5	6	7
ไม่ตรงที่สุด	ไม่ตรง	ค่อนข้างไม่ตรง	ตรงและไม่ตรงเท่า ๆ กัน	ค่อนข้างตรง	ตรง	ตรงที่สุด

เริ่มการตอบ

ข้อ ก.

“เธอเป็นคนที่มองตนเองและมองผู้อื่นในแง่ดี ไม่วิตกกังวลเมื่อมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับใคร และเธอไม่หลีกเลี่ยงที่จะมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับผู้อื่น”

1	2	3	4	5	6	7
ไม่ตรงที่สุด	ไม่ตรง	ค่อนข้าง
ไม่ตรง	ตรงและไม่
ตรงเท่า ๆ
กัน	ค่อนข้างตรง	ตรง	ตรงที่สุด

ข้อ ข.

“เธอเป็นคนที่มองตนเองในแง่ร้าย แต่มองผู้อื่นในแง่ดี วิตกกังวลสูงเมื่อมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับใคร แต่เธอจะไม่หลีกเลี่ยงที่จะมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับผู้อื่น”

1	2	3	4	5	6	7
ไม่ตรงที่สุด	ไม่ตรง	ค่อนข้าง
ไม่ตรง	ตรงและไม่
ตรงเท่า ๆ
กัน	ค่อนข้างตรง	ตรง	ตรงที่สุด

ข้อ ค.

“เธอเป็นคนที่มองตนเองและมองผู้อื่นในแง่ร้าย เธอจะวิตกกังวลสูงหากต้องมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับใคร ดังนั้น เธอจึงมักหลีกเลี่ยงที่จะมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับผู้อื่น”

1	2	3	4	5	6	7
ไม่ตรงที่สุด	ไม่ตรง	ค่อนข้าง
ไม่ตรง	ตรงและไม่
ตรงเท่า ๆ
กัน	ค่อนข้างตรง	ตรง	ตรงที่สุด

ข้อ ง.

“เธอเป็นคนที่มองตนเองในแง่ดี แต่มองผู้อื่นในแง่ร้าย เธอไม่วิตกกังวลหากจะต้องมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับใคร แต่เธอหลีกเลี่ยงที่จะมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิด ถ้าเลี่ยงได้”

1	2	3	4	5	6	7
ไม่ตรงที่สุด	ไม่ตรง	ค่อนข้าง
ไม่ตรง	ตรงและไม่
ตรงเท่า ๆ
กัน	ค่อนข้างตรง	ตรง	ตรงที่สุด

ภาคผนวก ก
มาตรวัดความตั้งใจระหว่างบุคคล

ตอนที่ 5

“ความรู้สึกที่ท่านมีต่อเอ”

คำชี้แจง ให้ท่านนึกถึงเรื่องราวของ “เอ” ที่ท่านได้อ่านไปแล้วและความรู้สึกที่ท่านมีต่อเอขณะอ่านเรื่อง จากนั้นให้ท่านอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วพิจารณาว่าตรงกับความรู้สึกของท่านมากน้อยเพียงใด โดยให้ท่านทำ

เครื่องหมาย ○ ล้อมรอบหมายเลขที่ตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุด โดยที่

- 1 หมายถึง ท่านรู้สึกว่าคุณความนี้ไม่จริงที่สุด
- 2 หมายถึง ท่านรู้สึกว่าคุณความนี้ไม่จริง
- 3 หมายถึง ท่านรู้สึกว่าคุณความนี้ค่อนข้างไม่จริง
- 4 หมายถึง ท่านรู้สึกว่าคุณความนี้จริงและไม่จริงเท่า ๆ กัน
- 5 หมายถึง ท่านรู้สึกว่าคุณความนี้ค่อนข้างจริง
- 6 หมายถึง ท่านรู้สึกว่าคุณความนี้จริง
- 7 หมายถึง ท่านรู้สึกว่าคุณความนี้จริงที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อความ	ไม่จริงที่สุด	ไม่จริง	ค่อนข้างไม่จริง	จริงและไม่จริงเท่า ๆ กัน	ค่อนข้างจริง	จริง	จริงที่สุด
	1	2	3	4	5	6	7
1. เอเป็นบุคคลที่คนต่างเพศมักจะชื่นชอบ หลังจากได้รู้จักกันเพียงระยะสั้น ๆ	1	2	3	4	5	6	7
ถ้าท่านรู้สึกว่าคุณความนี้ ไม่จริงที่สุด
ให้ท่านทำเครื่องหมาย ○ ล้อมรอบหมายเลข 1	①	2	3	4	5	6	7
ถ้าท่านรู้สึกว่าคุณความนี้ ไม่จริง
ให้ท่านทำเครื่องหมาย ○ ล้อมรอบหมายเลข 2	1	②	3	4	5	6	7
ถ้าท่านรู้สึกว่าคุณความนี้ ค่อนข้างไม่จริง
ให้ท่านทำเครื่องหมาย ○ ล้อมรอบหมายเลข 3	1	2	③	4	5	6	7
ถ้าท่านรู้สึกว่าคุณความนี้ จริงและไม่จริงเท่า ๆ กัน
ให้ท่านทำเครื่องหมาย ○ ล้อมรอบหมายเลข 4	1	2	3	④	5	6	7
ถ้าท่านรู้สึกว่าคุณความนี้ ค่อนข้างจริง
ให้ท่านทำเครื่องหมาย ○ ล้อมรอบหมายเลข 5	1	2	3	4	⑤	6	7
ถ้าท่านรู้สึกว่าคุณความนี้ จริง
ให้ท่านทำเครื่องหมาย ○ ล้อมรอบหมายเลข 6	1	2	3	4	5	⑥	7
ถ้าท่านรู้สึกว่าคุณความนี้ จริงที่สุด
ให้ท่านทำเครื่องหมาย ○ ล้อมรอบหมายเลข 7	1	2	3	4	5	6	⑦

| ข้อความ | ไม่จริง
ที่สุด | ไม่จริง | ค่อนข้าง
ไม่จริง | จริง
และ
ไม่จริง
เท่า ๆ
กัน | ค่อนข้าง
จริง | จริง | จริง
ที่สุด |
|---|-------------------|---------|---------------------|---|------------------|------|----------------|
| | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| 1. เขาเป็นบุคคลที่คนต่างเพศมักจะชื่นชอบ หลังจากได้
รู้จักกันเพียงระยะสั้น ๆ | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| 2. เขาเป็นหนึ่งในบุคคลที่คนต่างเพศชื่นชอบมากที่สุด
เท่าที่ฉันรู้จัก | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| 3. ฉันคิดว่าเขาเป็นคนที่ทำให้คนอื่นนิยมชมชอบใน
ลักษณะของคนรักได้โดยง่าย | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| 4. ฉันรู้สึกว่าเขาชอบเขาแบบคนรัก | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| 5. เขาดูเป็นคนที่ไม่มีเสน่ห์สำหรับฉัน | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| 6. ฉันไม่มีความประทับใจต่อเขาแบบคนรัก | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| 7. ฉันคิดว่าเขาไม่ใช่บุคคลที่น่าคบในฐานะคนรัก | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| 8. ฉันไม่ชอบทำสิ่งที่เขาแสดงออกมา | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| 9. ฉันคิดว่าเขาเป็นบุคคลที่มีความน่าดึงดูดใจแบบคนรัก | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| 10. ฉันคงรู้สึกชื่นชอบเขาแบบคนรักมากยิ่งขึ้น หลังจาก
ที่ฉันได้รู้จักเขาแล้วระยะหนึ่ง | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| 11. เขาไม่ได้มีลักษณะตรงกับคนรักในอุดมคติของฉัน | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| 12. เป็นเรื่องยากสำหรับฉันที่จะชื่นชอบเขาแบบคนรัก | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| 13. ฉันไม่มีความรู้สึกแบบคนรักกับเขา | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| 14. ฉันอยากที่จะรักษาความสัมพันธ์แบบคู่รักที่มีต่อเขา
ให้ยาวนานตลอดไป | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| 15. ฉันไม่มีความรู้สึกห่วงใยต่อเขาแบบคนรัก | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| 16. ฉันคิดว่าเขาเป็นคนที่ช่วยเหลือทำให้ฉันมี
ความสุขได้ | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| 17. ฉันคิดว่าเขามีคุณสมบัติดีเพียงพอที่จะเป็นคู่รักของ
ฉันได้ | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| 18. ฉันไม่มีอารมณ์แบบโรแมนติกกับเขา | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| 19. ฉันอยากให้ความสำคัญกับเขาแบบคนรัก | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| 20. ฉันคงรู้สึกเบื่อหน่ายหากจะต้องคบกับเขาเป็นคู่รัก | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |

| ข้อความ | ไม่จริง
ที่สุด | ไม่จริง | ค่อนข้าง
ไม่จริง | จริง
และ
ไม่จริง
เท่า ๆ
กัน | ค่อนข้าง
จริง | จริง | จริง
ที่สุด |
|---|-------------------|---------|---------------------|---|------------------|------|----------------|
| | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| 21. ฉันคิดว่าฉันคงไม่มีความสุขหากต้องคบกับเอใน
ฐานะคนรัก | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| 22. ฉันยินดีช่วยเหลือเอในฐานะคู่รักกัน | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| 23. ฉันรู้สึกไว้วางใจเอแบบคนรัก | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |

~~~~~ ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ~~~~~

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก
ผลการตรวจสอบคุณภาพของมาตรวัดความดึงดูดใจระหว่างบุคคล

ตารางที่ 30

ค่าทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อกระทงของมาตรวัดความดึงดูดใจระหว่างบุคคล

ข้อ	ข้อความ	ทิศทาง	การวิเคราะห์ข้อกระทงโดยวิธีกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ						ค่า CITC ^๓ (N = 152)	ผลการคัดเลือก ข้อกระทง
			กลุ่มสูง (n = 43)		กลุ่มต่ำ (n = 42)		t ⁿ	p		
			M	SD	M	SD				
1	เอเป็นบุคคลที่คนต่างเพศมักจะชื่นชอบหลังจากได้รู้จักกันเพียงระยะสั้น ๆ	+	5.21	1.12	2.67	1.80	<u>7.78</u>	.0000	.4760	ผ่าน
2	เอเป็นหนึ่งในบุคคลที่คนต่างเพศชื่นชอบมากที่สุดเท่าที่ฉันรู้จัก	+	4.65	1.07	1.93	1.37	10.25	.0000	.6317	ผ่าน
3	ฉันคิดว่าเอเป็นคนที่ทำให้คนอื่นนิยมชมชอบในลักษณะของคนรักได้โดยง่าย	+	5.02	1.06	2.29	1.26	10.89	.0000	.6418	ผ่าน
4	ฉันรู้สึกว่าคุณชอบเอแบบคนรัก	+	4.49	1.08	1.55	1.15	12.16	.0000	.7416	ผ่าน
5	เอดูเป็นคนที่ไม่มีเสน่ห์สำหรับฉัน	-	5.07	1.30	2.29	1.49	9.20	.0000	.6435	ผ่าน
6	ฉันไม่มีความประทับใจต่อเอแบบคนรัก	-	5.00	1.05	1.45	0.71	18.28	.0000	.8079	ผ่าน
7	ฉันคิดว่าเอไม่ใช่บุคคลที่น่าคบในฐานะคนรัก	-	5.09	1.04	1.74	1.04	14.87	.0000	.8031	ผ่าน

ตารางที่ 30 (ต่อ)

ข้อ	ข้อความ	ทิศทาง	การวิเคราะห์ข้อกระทงโดยวิธีกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ						ค่า CITC ^๓ (N = 152)	ผลการคัดเลือก ข้อกระทง
			กลุ่มสูง (n = 43)		กลุ่มต่ำ (n = 42)		t ⁿ	p		
			M	SD	M	SD				
8	ฉันไม่ชอบทำที่ที่เแสดงออกมา	-	4.88	1.18	2.05	1.10	11.44	.0000	.6909	ผ่าน
9	ฉันคิดว่าเเป็นบุคคลที่มีความน่าดึงดูดใจแบบคนรัก	+	4.56	0.96	2.02	1.28	10.36	.0000	.6745	ผ่าน
10	ฉันคงรู้สึกชื่นชอบเแบบคนรักมากยิ่งขึ้นหลังจากที่ฉันได้รู้จักเมาแล้วระยะหนึ่ง	+	4.81	1.14	1.98	0.92	<u>12.63</u>	.0000	.7349	ผ่าน
11	เไม่ได้มีลักษณะตรงกับคนรักในอุดมคติของฉัน	-	4.19	1.22	1.67	1.48	8.59	.0000	.5665	ผ่าน
12	เป็นเรื่องยากสำหรับฉันที่จะชื่นชอบแบบคนรัก	-	4.88	0.93	1.79	1.07	14.24	.0000	.7934	ผ่าน
13	ฉันไม่มีความรู้สึกแบบคนรักกับเ	-	4.98	1.14	1.71	1.22	12.75	.0000	.7692	ผ่าน
14	ฉันอยากที่จะรักษาความสัมพันธ์แบบคู่รักที่มีต่อเให้ยาวนานตลอดไป	+	4.86	1.21	1.50	0.83	<u>14.97</u>	.0000	.7467	ผ่าน
15	ฉันไม่มีความรู้สึกห่วงใยต่อเแบบคนรัก	-	4.63	1.23	2.67	1.68	6.15	.0000	.4956	ผ่าน

ตารางที่ 30 (ต่อ)

ข้อ	ข้อความ	ทิศทาง	การวิเคราะห์ข้อกระทงโดยวิธีกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ						ค่า CITC ^ข (N = 152)	ผลการคัดเลือก ข้อกระทง
			กลุ่มสูง (n = 43)		กลุ่มต่ำ (n = 42)		t ^ก	p		
			M	SD	M	SD				
16	ฉันคิดว่าเธอเป็นคนที่รักประเภทที่ช่วยทำให้ฉันมีความสุขได้	+	4.86	1.23	1.71	1.02	12.85	.0000	.7262	ผ่าน
17	ฉันคิดว่าเธอมีคุณสมบัติดีเพียงพอที่จะเป็นคู่รักของฉันได้	+	4.79	1.36	1.67	0.79	<u>13.04</u>	.0000	.7649	ผ่าน
18	ฉันไม่มีอารมณ์แบบโรแมนติกกับเธอ	-	4.79	1.21	2.29	1.66	7.98	.0000	.5891	ผ่าน
19	ฉันอยากให้ความสำคัญกับเธอแบบคนรัก	+	4.56	1.10	1.74	0.96	12.57	.0000	.7027	ผ่าน
20	ฉันคงรู้สึกเบื่อหน่ายหากจะต้องคบกับเธอเป็นคู่รัก	-	4.81	1.35	2.17	1.51	8.52	.0000	.6613	ผ่าน
21	ฉันคิดว่าฉันคงไม่มีความสุขหากต้องคบกับเธอในฐานะคนรัก	-	4.86	1.01	1.69	0.81	15.90	.0000	.7845	ผ่าน
22	ฉันยินดีช่วยเหลือเธอในฐานะคู่รักกัน	+	5.09	1.19	3.00	1.58	<u>6.89</u>	.0000	.5016	ผ่าน
23	ฉันรู้สึกไว้วางใจเธอแบบคนรัก	+	4.72	1.12	1.93	1.02	12.00	.0000	.7043	ผ่าน
ค่าแอลฟา									.9556	

หมายเหตุ ก ค่าที่ขีดเส้นใต้ คือ ค่าที่คำนวณโดยแยกความแปรปรวน

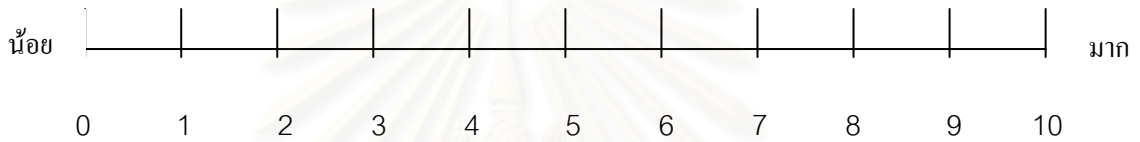
ข หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่น ๆ เมื่อวิเคราะห์ 23 ข้อกระทง / ค่าวิกฤตของ $r(150, .05) = .135$ (one-tailed)

ภาคผนวก ก

เครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบความตรงของมาตรวัดความตั้งใจระหว่างบุคคล

“จากเรื่องที่ท่านได้อ่านไปแล้ว โดยภาพรวม ท่านมีความรู้สึกชื่นชอบ “เอ” ในฐานะคนรัก อยู่ในระดับใด กรุณาทำเครื่องหมาย X ทับตัวเลขด้านล่างนี้”

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายอนุรักษ์ แทนทอง เกิดเมื่อวันที่ 29 มกราคม พ.ศ. 2524 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาจากโรงเรียนสระบุรีวิทยาคม ในปีการศึกษา 2541 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับ 2) วิชาเอกจิตวิทยา และวิชาโทภาษาญี่ปุ่น จากคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ในปีการศึกษา 2545 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2546

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย